Nr. 1. Warszawa, dnia 31 stycznia 1929 r. Rok XII.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 30 zł. Cena egzemplarza 4 zł.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69 Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 8 stycznia Nr. 1 Rok 1929

Poz. 1. Ustawa z dnia 28 listopada 1928 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Skalmierzycach-Nowych.

Poz. 2. Ustawa z dnia 28 listopada 1928 r. o odstąpieniu części nieruchomości „osada Kuklinówka“ i „Willa Feliksówka A“ w powiecie warszawskim.

Poz. 3. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 13 listopada 1928 r. w sprawie ustanowienia cła wywozowego na jaja.

Poz. 4. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 21 grudnia 1928 r. w sprawie ulgi celnej na saletrę wapniową.

Poz. 5. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę.

Na podstawie art 3, 5, 7, i 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249) zarządza się co następuje:

Rejestracja.

§ 1. Przedsiębiorstwa, które chcą być wpisane do rejestru przedsiębiorstw eksportowych, powinny złożyć podania do właściwej władzy wojewódzkiej administracji ogólnej względnie do Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy. W podaniu należy wymienić:

a) nazwę i adres przedsiębiorstwa, adres składów przeróbczych,
b) imię, nazwisko i adres kierownika przedsiębiorstwa (członków dyrekcji względnie zarządu),
c) dane stwierdzające, iż przedsiębiorstwo odpowiada warunkom art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249),
d) maksymalną miesięczną zdolność przeróbczą składów przeróbczych według rozmiarów pomieszczeń i urządzeń technicznych,
e) odbitkę stempla, marki względnie innego znaku rozpoznawczego przedsiębiorstwa, pod którym towar ma być wywożony z Polski.

Wzór podania podaje załącznik Nr. 1 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Wojewódzka władza administracji ogólnej względnie Komisarjat Rządu m. st. Warszawy przeprowadza w ciągu dni 14 od dnia wpłynięcia podania rejestracyjnego zbadanie stanu urządzeń przedsiębiorstwa i sprawdzenie danych, zawartych w zgłoszeniu, za pośrednictwem organów nadzorczych wyszczególnionych w § 15 niniejszego rozporządzenia.

Po zbadaniu władza wojewódzka zasięga opinji wydziału wojewódzkiego, poczem wpisuje bezzwłocznie przedsiębiorstwo do wojewódzkiego rejestru przedsiębiorstw eksportowych, zawiadamiając jednocześnie o tem interesowanego, lub przesyła mu umotywowaną

decyzję odmowną. Równocześnie władza wojewódzka zawiadamia o dokonanym wpisie Ministerstwo Przemysłu i Handlu, które wpisuje firmę do centralnego rejestru przedsiębiorstw eksportowych.

§ 3. Jeżeli przedsiębiorstwo posiada lub założy składy przeróbcze, położone na terenie różnych województw, winno zarejestrować każdy skład u tej władzy wojewódzkiej, w której rejonie dany skład się znajduje.

Przez składy przeróbcze rozumie się składy przygotowujące transporty jaj do bezpośredniego wywozu zagranicę.

Rejestracja wszystkich składów przeróbczych, położonych na terenie tego samego województwa lub różnych województw, dokonywa się na podstawie podania wniesionego i podpisanego przez zarząd przedsiębiorstwa.

§ 4. O zmianach w składach przeróbczych przedsiębiorstwa, o ile zmiany te są objęte danemi rejestru, przedsiębiorstwo winno zawiadomić władzę rejestrującą w ciągu 14 dni.

§ 5. Wojewódzkie rejestry przedsiębiorstw eksportowych i centralny rejester przedsiębiorstw eksportowych prowadzone będą według wzoru zawartego w załączniku Nr. 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 6. Urzędowe odpisy i wyciągi z wojewódzkich rejestrów przedsiębiorstw eksportowych, z wyjątkiem danych zawartych w rubryce 7 „Uwagi“, wydawane będą każdemu na żądanie.

O urządzeniach technicznych przedsiębiorstw eksportowych.

§ 7. Przedsiębiorstwa eksportujące jaja winny posiadać:

a) pomieszczenia do badania, sortowania, pakowania i magazynowania jaj. Składy te powinny być jasne, suche, przewiewne, czyste, zabezpieczone przed sąsiedztwem z silnie woniejącemi przedmiotami i dostatecznie obszerne.

Wyładowywanie i załadowywanie transportów jaj w magazynach należy zabezpieczyć przed deszczem;

b) potrzebne przybory, urządzenia i środki pomocnicze zdatne do użytku;

c) zapas suchego i czystego materjału pakunkowego w ilości conajmniej miesięcznego w danym okresie zapotrzebowania. Materjał ten należy przechowywać w magazynach zabezpieczonych przed wilgocią i sąsiedztwem z silnie woniejącemi przedmiotami;

d) dostateczną ilość personelu, wyszkolonego praktycznie w przeróbce jaj na eksport,

§ 8. Księgi specjalne, które stosownie do art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6-go marca 1928 r. przedsiębiorstwa są obowiązane prowadzić, powinny być prowadzone według wzoru zawartego w załączniku Nr. 3 do niniejszego rozporządzenia.

Sortowanie jaj.

§ 9. Jaja świeże i czyste, przeznaczone na wywóz, należy sortować według następujących gatunków, oznaczonych wagą 1000 sztuk jaj:

1)		45 - 48	kg.	włącznie
2)	powyżej	48 51	„	„
3)	„	51 54	„	„
4)	„	54 57	„	„
5)	„	57—62	„	„
6)	„	62	„	„

W danym gatunku może się znajdować najwyżej 3% jaj, których waga odpowiada wadze jaj gatunku bezpośrednio lżejszego.

§ 10. Jajem świeżem jest takie jajo, które posiada komorę powietrzną o głębokości w porze wiosennej i letniej (kwiecień — sierpień) nie większej niż 7 mm., w pozostałych porach roku nie większej niż 10 mm, nie uległo żadnym zabiegom konserwacyjnym, posiada żółtko zwarte, jędrne, przezroczyste, zaledwie odróżniające się od białka, nienaruszoną chalazę i nie ma plam w treści.

Jaja nie odpowiadające warunkom wymienionym w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, o ile nie są zepsute, będą nazywane jajami „secunda“.

§ 11. Jaja konserwowane, przeznaczone na wywóz, należy sortować w następujący sposób:

1) jaja konserwowane w chłodniach.
2) „ „ w wapnie.

Nadto zarówno jaja konserwowane w chłodniach, jak i jaja konserwowane w wapnie sortuje się według gatunków podanych w § 9 niniejszych przepisów dla jaj świeżych.

Przygotowanie jaj do wysyłki.

§ 12. Przeznaczone na wywóz jaja pakuje się do skrzyń suchych, czystych, niewydających ostrej woni. Skrzynie powinny być sporządzone z desek mocnych, niepopękanych i niepołamanych, przyczem wieka skrzyń mają opierać się w połowie swej długości na ściance poprzecznej złożonej z dwóch desek. Deski skrzyń muszą być mocno ze sobą spojone lub zbite, czołowe boki skrzyń winny być lekko heblowane. W porze ciepłej należy pozostawić między podłużnemi deskami skrzyń odstępy o szerokości conajmniej 1 — 2 cm. zimą skrzynie powinny być szczelnie zbite i wyłożone wewnątrz papierem. Długość skrzyń całych i płaskich określa się 175 — 182 cm. szerokość na 50 — 56 cm. wysokość skrzyń całych na 25 — 28 cm. wysokość skrzyń płaskich na 13 — 14 cm. Rozmiary skrzyń z wkładkami tekturowemi zależne są od ilości łożysk tekturowych na jaja.

W skrzyniach całych umieszcza się 1440 sztuk jaj, w płaskich 720 sztuk, w skrzyniach z wkładkami tekturowemi 180, 360, 600 lub 720 sztuk jaj.

Do pakowania jaj używa się wełny drzewnej, słomy lub wkładek tekturowych. Środki te muszą być suche, czyste i nie powinny wydawać ostrej woni.

§ 13. Jaja, przeznaczone na wywóz, należy pakować w oddzielne skrzynie w następujący sposób:

a) jaja świeże — według gatunków ustalonych w § 9 niniejszego rozporządzenia (każdy gatunek w oddzielnej skrzyni) — z oznaczeniem na skrzyni, np. „48—51 kg.";
b) jaja o wadze 1000 sztuk poniżej 45 kg. z oznaczeniem na skrzyni „M";
c) jaja niekonserwowane, wymienione w ustępie drugim § 10 niniejszego rozporządzenia — z oznaczeniem na skrzyni „secunda";
d) jaja z chłodni — według gatunków ustalonych w § 9 niniejszego rozporządzenia (każdy gatunek w oddzielnej skrzyni) — z oznaczeniem na skrzyni „Frigor" i np. „48—51 kg.";
e) jaja z chłodni o wadze 1000 sztuk poniżej 45 kg. — z oznaczeniem na skrzyni „Frigor - M";
f) jaja wapniowane według gatunków ustalonych w § 9 niniejszego rozporządzenia (każdy gatunek w oddzielnej skrzyni) z oznaczeniem na skrzyni „Calc i np. „48—51 kg.;
g) jaja wapniowane o wadze 1000 sztuk poniżej 45 kg. — z oznaczeniem na skrzyni „Calc—M";
h) jaja świeże brudne — z oznaczeniem na skrzyni „D",

§ 14. Na czołowych bokach skrzyni należy umieścić numer skrzyni, stempel, markę lub inny znak rozpoznawczy eksportującej firmy, oznaczenie jej skrótem stosownie do § 13 niniejszego rozporządzenia oraz napis „Polska".

Wszystkie powyższe numery, napisy oraz znaki powinny być oznaczone w kolorze niebieskim, z wyjątkiem jaj o wadze 1000 sztuk poniżej 45 kg. które należy oznaczyć w kolorze czerwonym oraz jaj brudnych i „secunda", które należy oznaczać w kolorze czarnym. Wzór podaje załącznik Nr. 4 do niniejszego rozporządzenia.

Nadzór.

§ 15. Stały nadzór nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwa eksportowe przepisów regulujących wywóz jaj zagranicę sprawować będzie Minister Przemysłu i Handlu za pośrednictwem władz administracji ogólnej oraz Izb Przemysłowo-Handlowych.

W tym celu Izby Przemysłowo-Handlowe wyznaczą inspektorów, których zatwierdzi Ministerstwo Przemysłu i Handlu po porozumieniu się z Ministerstwem Rolnictwa.

§ 16. Nadzór nad przedsiębiorstwami eksportowemi wykonywa się w zasadzie w miejscach zbiórki i przeróbki jaj.

Kontrolę transportu jaj przeprowadzić można tylko w wypadkach wyjątkowych, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że dany transport odbywa się z pogwałceniem przepisów regulujących wywóz jaj zagranicę; w tych wyjątkowych wypadkach można zatrzymać transport w celu kontroli na stacji nadawczej lub w punktach granicznych, przyczem zatrzymany transport winien być poddany zbadaniu przez organ nadzorczy w ciągu 24 godzin od chwili zatrzymania. Zatrzymanie transportu może mieć miejsce tylko na polecenie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

§ 17. Wojewódzka władza administracji ogólnej, która zarządziła zatrzymanie, zawiadamia o tem bezzwłocznie właściciela transportu w drodze telegraficznej.

§ 18. Jeżeli organ nadzorczy stwierdzi, że działałalność przedsiębiorstwa nie jest zgodna z przepisami, wówczas należy sporządzić o tem protokół, na podstawie którego wojewódzka władza administracji ogólnej pociągnie winnego do odpowiedzialności karnej."

Ponadto wojewódzka władza administracji ogólnej może w takim wypadku wystąpić do Ministra Przemysłu i Handlu z wnioskiem o wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw eksportowych.

§ 19. Jeżeli organ nadzorczy stwierdzi, że urządzenia przedsiębiorstwa nie odpowiadają przepisom, wówczas sporządzi o tem protokół, wyznaczając jednocześnie przedsiębiorstwu czas potrzebny do wykonania odpowiednich urządzeń i napraw.

Jeżeli w ciągu wyznaczonego terminu urządzenia lub naprawy nie będą wykonane, organ nadzorczy sporządzi o tem protokół, na podstawie którego wojewódzka władza administracji ogólnej pociągnie winnego do odpowiedzialności karnej oraz wystąpi jednocześnie z wnioskiem do Ministra Przemysłu i Handlu o wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw eksportowych.

§ 20. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1929 r.*)

Przedsiębiorstwa, które chcą być wpisane do rejestru przedsiębiorstw eksportowych, mogą składać podania przewidziane w § 1 niniejszego rozporządzenia z dniem ogłoszenia niniejszych przepisów.

---

*) rozporządzeniem M. P. i H. z dn. 22 stycznia 1929 r. (Dz. U. R. P. nr. 5, poz. 52) odroczono termin wejścia w życie powyższego rozporządzenia do dnia 1 marca 1929 r.

Załącznik Nr. 1 do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 13 listopada 1928 r. (poz. 5).

....dnia..192.....

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w...

względnie

Do

Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy

w Warszawie.

PODANIE

Niniejszem proszę o wpisanie do rejestru przedsiębiorstw eksportowych.

1.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa:	
2.	Imię, nazwisko i adres kierownika przedsiębiorstwa (członków dyrekcji względnie zarządu):	
3.	Adresy składów przeróbczych, położonych na terenie województwa:	
4.	Miesięczna zdolność przeróbcza składów przeróbczych położonych na terenie województwa:	
5.	Odbitka stempla, marki lub innego znaku zozpoznawczego przedsiębiorstwa:	
6.	Czy przedsiębiorstwo prowadzi ustawowo przepisane księgi handlowe:	
7.	Wyszczególnienie danych odnośnie magazynów, prześwietlalni i urządzeń technicznych składów przeróbczych położonych na terenie województwa:	
8.	Zapas materjału pakunkowego:	
9.	Skład i kwalifikacje personelu:	
10.	Dodatkowe dane i uwagi:	

Załączniki: 1) uwierzytelniony odpis świadectwa przemysłowego względnie karty rejestracyjnej,
2) wypis z rejestru handlowego,
3) (przy spółdzielniach) poświadczenie związku rewizyjnego.

....

(podpis petenta)

Decyzja Urzędu Wojewódzkiego (Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy):

Załącznik Nr. 2 do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 13 listopada 1928 r. (poz. 5).

REJESTR PRZEDSIĘBIORSTW EKSPORTOWYCH.

1	2	3	4	5	6	7
Liczba porządkowa przedsiębiorstwa i L. porządkowa wpisu.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Adresy składów przeróbczych	Kierownik przedsiębiorstwa (członkowie dyrekcji względnie zarządu)	Data wpisu Nr akt	Stempel, marka względnie inny znak rozpaznawczy	Uwagi

Załącznik Nr. 3 do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 13 listopada 1928 r. (poz. 5)

KSIĘGA WYEKSPORTOWANYCH JAJ

1	2	3									4	5	6
		Specyfikacja ładunku											
		Ilość skrzyń						Oznaczenie jaj w wymienionych obok skrzyniach (§ 13)	Ogólna waga netto ładunku	Ogólna waga brutto ładunku			
				z wkładkami tekturowemi na									
Nr. bieżący	Data i miejsce załadowania Nr. wagonów	całych	płaskich	180	360	600	720				Nazwisko i adres odbiorcy zagranicznego	Stacja odbiorcza	UWAGI
				sztuk jaj									

Załącznik Nr. 4 do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 13 listopada 1928 r. (poz. 5).

CZOŁOWY BOK SKRZYNI

10	Frigor 51 — 54 kg.
POLSKA	
	Z. M.

OBJAŚNIENIE: Cyfra „10“ oznacza kolejny numer skrzyni w danym ładunku. „Frigor 51—54 kg.“ oznacza, że w danej skrzyni zawarte są jaja konserwowane w chłodni o wadze 1000 sztuk — 51 — 54 kg. Na miejscu „Z M.“ powinien być umieszczony stempel, marka lub inny znak rozpoznawczy eksportującej firmy.

Wszystkie nazwy i numery powinny być umieszczone w przytoczonym wyżej wypadku w kolorze niebieskim.

Poz. 6. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o składzie załogi statku powietrznego, o zakresie obowiązków służbowych członków załogi, oraz o rejestrze pilotów.

Na podstawie art. 17 ust. 2 i art. 19 ustęp ostatni rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

§ 1. Za załogę statku powietrznego uważa się personel techniczny, niezbędny do pilotowania i obsługi statku podczas lotu.

§ 2. Członkiem załogi może być osoba, posiadająca świadectwo uzdolnienia i upoważnienie (licencję) do wykonywania czynności na statku stosownie do zakresu swego działania.

§ 3. Załogę statków powietrznych stanowią: dowódca załogi, nawigatorzy, piloci, mechanicy pokładowi oraz radjooperatorzy pokładowi.

§ 4. Dowódcą statku powietrznego zasadniczo jest nawigator. Na statku, na którym niema nawigatora dowódcą jest pilot, a jeżeli w skład załogi wchodzi dwóch lub więcej pilotów, dowódcą jest jeden z nich wyznaczony przez przedsiębiorcę komunikacji lotniczej.

§ 5. Na statku, mającym nie więcej niż 8 miejsc dla pasażerów, w skład załogi wchodzi jeden pilot, na statku zaś, mającym nie więcej niż 15 miejsc, w skład załogi wchodzi dwóch pilotów.

Statek, przeznaczony do przewozu podróżnych, zabierający więcej niż 10 osób i mający odbyć podróż nieprzerwaną nad ziemią między dwoma punktami, odległemi od siebie więcej niż 500 klm., lub podróż nocną, albo też podróż nad morzem między dwoma punktami, odległemi od siebie o 200 km., lub więcej, powinien mieć na pokładzie nawigatora.

Na innych statkach, których załoga składa się z kilku osób, lecz bez nawigatora, dowódca statku wyznacza jednego z członków załogi, który ukończył kurs nawigatorów, do wykonywania niezbędnych w czasie lotu czynności nawigatorskich.

Na statku, mającym trzy lub więcej silników, powinien być w załodze mechanik pokładowy.

W składzie załogi powinien być radjooperator, jeżeli na statku są urządzenia radjoelektryczne, a żaden z innych członków załogi nie posiada upoważnienia do wykonywania czynności radjooperatora.

§ 6. Dowódca statku jest reprezentantem statku wobec władz portów lotniczych i przełożonym załogi.

Dowódca sprawuje nadzór nad czynnościami załogi i jest odpowiedzialny za przestrzeganie na statku przepisów ruchu, sygnalizacji celnych i policyjnych, za należyte utrzymanie statku od chwili jego objęcia aż do oddania go służbie portu lotniczego, oraz za dokładność zapisków w dzienniku podróży.

Członkowie załogi są obowiązani stosować się do zarządzeń dowódcy, dotyczących bezpieczeństwa i regularności ruchu oraz porządku na statku.

§ 7. Załoga statku powietrznego jest obowiązana do ścisłego przestrzegania:

a) przepisów prawa lotniczego,
b) przepisów startu i lądowania,
c) przepisów w czasie lotu,
d) przepisów sygnalizacyjnych,
e) przepisów o księgach pokładowych i dokumentach statków powietrznych i załogi,
f) przepisów o badaniu lekarskiem członków załogi,
g) przepisów meteorologicznych,
h) przepisów radjotechnicznych,
i) wszelkich innych przepisów o obowiązkach służbowych członków załogi.

§ 8. Załoga statku powietrznego, przekraczającego granice państwa, opwinna stosować się do przepisów międzynarodowej konwencji o żegludze powietrznej, podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r. i dodatkowego protokułu z 12 kwietnia 1920, oraz do przepisów o żegludze powietrznej, obowiązujących w tych państwach, ponad któremi przelatuje, w szczególności zaś powinna ściśle przestrzegać przepisów o przelocie granic tych państw i o strefach zakazanych oraz znać szlaki powietrzne urzędowo wyznaczone.

§ 9. Każdy członek załogi powinien mieć dziennik lotów i zapisywać w nim każdy odbyty lot, charakter i czas trwania lotu i ważniejsze wypadki, zaszłe podczas lotów.

Zapiski w dzienniku lotów poświadcza bezpośredni przełożony członka załogi i zawiadowca portu lotniczego.

§ 10. Pilot statku powietrznego jest obowiązany przedsiębrać wszelkie środki celem bezpiecznego dokonania lotu na powierzonym mu statku.

Pilot powinien znać dokładnie typ statku, na którym wykonywa loty, a przed każdym odlotem powinien osobiście zbadać statek, sprawdzić stan silników, organów sterowych, podwozia, przyrządów pomocniczych i sygnalizacyjnych, zapas paliwa i smarów, obciążenie statku oraz rozmieszczenie i umocowanie tego obciążenia.

Na podstawie meldunków meteorologicznych pilot powinien przed odlotem zaznajomić się dokładnie ze stanem atmosferycznym, jaki może spotkać w czasie lotu.

Jeżeli pilot uważa odlot statku za niewskazany ze względu na stan atmosferyczny lub ze względu na stwierdzone wady w działaniu zasadniczych części statku lub też ze względu na swoją niedyspozycję, powinien o tem zawiadomić dowódcę statku powietrznego lub — jeżeli sam jest dowódcą statku — zawiadowcę portu lotniczego, który po zbadaniu okoliczności, zawartych w raporcie pilota, obowiązani są przedstawić raport z swym wnioskiem Ministerstwu Komunikacji do decyzji.

W razie stwierdzenia przez Ministerstwo Komunikacji, że pilot uchylił się od wykonania lotu bez uzasadnionej przyczyny, Ministerstwo Komunikacji może cofnąć upoważnienie do wykonywania czynności pilota na określony przeciąg czasu lub też upoważnienie unieważnić.

§ 11. Pilot powinien znać dokładnie plany sytuacyjne lotnisk, nad któremi wykonywa loty, a w szczególności granice tych lotnisk, ich stan, najwygodniejsze kierunki i sposoby dolatywania do nich oraz ich ujemne strony. Powinien również znać ważniejsze punkty orjentacyjne na wyznaczonych urzędowo szlakach powietrznych, wzdłuż których wykonywa loty.

W razie lądowania poza granicami lotniska pilot statku komunikacyjnego obowiązany jest zawiadomić o tem drogą najkrótszą zawiadowcę najbliższego portu lotniczego.

§ 12. Mechanik pokładowy statku obowiązany jest przed startowaniem dokonać rewizji statku i przekonać się o sprawnem działaniu wszystkich części statku i silników.

W czasie lotów mechanik pokładowy powinien stale baczyć na działanie silnika i urządzeń pomocniczych.

§ 13. Radjooperator statku obowiązany jest dbać o stałą sprawność w działaniu radjoaparatu i czuwać przy aparacie w ciągu całej podróży statku.

§ 14. Członkowie załogi są obowiązani stosować się do zarządzeń zawiadowcy portu lotniczego, który jest organem kierowniczym i nadzorczym w obrębie lotniska użytku publicznego, i wykonywać jego zlecenia, o ile one nie sprzeciwiają się wyraźnie obowiązującym przepisom.

Na żądanie władz lotniczych i organów służby bezpieczeństwa publicznego członkowie załogi są obowiązani okazywać im świadectwa uzdolnienia i upoważnienia.

§ 15. Każdy członek załogi powinien być wpisany do rejestru pilotów polskich statków powietrznych, który prowadzi Ministerstwo Komunikacji według załączonego wzoru Nr. 1.*)

Ewidencję całego lotniczego personelu technicznego pomocniczego, zatrudnionego w lotnictwie cywilnem, prowadzi również Ministerstwo Komunikacji w książce ewidencyjnej założonej według załączonego wzoru Nr. 2.*)

Wpis członka załogi do rejestru następuje równocześnie z wydaniem świadectwa uzdolnienia i upoważnienia.

Pracodawcy są obowiązani przedstawić Ministerstwu Komunikacji w ciągu 2 miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia wykaz członków załogi, zawierający imię i nazwisko członka załogi oraz datę i numer świadectwa uzdolnienia i upoważnienia, tudzież wykaz lotniczego personelu pomocniczego, sporządzony według wzoru książki ewidencyjnej,

---

*) wzorów nie przedrukowano.

O każdej zmianie, jaka nastąpi w wykazie członków załogi lub w wykazie technicznego personelu pomocniczego wskutek zwolnienia lub przyjęcia pracownika, pracodawca jest obowiązany przedstawić Ministerstwu Komunikacji pisemne zgłoszenie w ciągu dni 8 po zwolnieniu lub przyjęciu pracownika.

§ 16. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie stosują się do załogi wojskowych statków powietrznych.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 7. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych o trybie postępowania administracyjnego w przedmiocie umieszczania przyrządów i znaków sygnalizacyjnych dla potrzeb żeglugi powietrznej na nieruchomej własności publicznej i prywatnej.

Na podstawie art. 25 ust. 2 i 85 rozporządzenia Prezydenda Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294), zarządza się co następuje.

§ 1. Wnioski o zatwierdzenie projektów umieszczania przyrządów i znaków sygnalizacyjnych dla potrzeb żeglugi powietrznej na nieruchomej własności publicznej lub prywatnej należy wnosić do Ministerstwa Komunikacji w 6 egzemplarzach.

§ 2. W projektach powinny być wskazane:

a) władza państwowa lub przedsiębiorstwo lotnicze, przedstawiające projekt;

b) rodzaj przyrządów i znaków oraz ich wymiary;

c) określenie nieruchomości, na której jest projektowane umieszczenie przyrządów i znaków;

d) imię i nazwisko (nazwa) oraz adres właściciela względnie posiadacza nieruchomości, na której mają być umieszczone przyrządy i znaki.

§ 3. Jeśli Minister Komunikacji uzna projekt za konieczny dla żeglugi powietrznej i nadający się do wykonania, przesyła go właściwemu wojewodzie do przeprowadzenia dochodzeń na miejscu.

§ 4. Po otrzymaniu wniosku Ministerstwa Komunikacji wojewoda zarządzi postępowanie wyjaśniające w drodze ustnej rozprawy na miejscu przez urzędnika delegowanego przez właściwą władzę powiatową administracji ogólnej.

§ 5. Do ustnej rozprawy winni być wezwani wnioskodawca projektu, właściciel względnie posiadacz nieruchomości, na której mają być umieszczone przyrządy lub znaki, reprezentanci gminy i rzeczoznawcy o ile zachodzi potrzeba zawezwania tych ostatnich.

§ 6. Rozprawa ustna winna ustalić następujące okoliczności faktyczne:

a) czy projektowane urządzenia sygnalizacyjne mogą być zainstalowane na danej nieruchomości z zachowaniem przepisów bezpieczeństwa budowlanego,

b) czy umieszczenie tych urządzeń w żądanem miejscu jest dopuszczalne ze względów bezpieczeństwa i porządku publicznego,

c) czy nie zachodzą inne przeszkody (np. wygląd estetyczny miasta), które przemawiają przeciwko zainstalowaniu tych przyrządów i znaków.

§ 7. O ileby przy rozprawie ustnej okazało się, że byłoby bardziej celowe wybrać inną nieruchomość, niż wskazaną we wniosku, do rozprawy należy wezwać właściciela względnie posiadacza tego drugiego objektu oraz osoby przewidziane w § 5.

§ 8. Po otrzymaniu wyników rozprawy, Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych poweźmie decyzję w kierunku zatwierdzenia projektu.

§ 9. Decyzja zatwierdzająca projekt stanowi tytuł egzekucyjny i w razie potrzeby przymusowego wykonania projektu może być przedstawiona przez wnioskodawcę powiatowej władzy administracji ogólnej, która w charakterze władzy egzekucyjnej postąpi wówczas w myśl przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

§ 10. Szkody wymienione w art. 25 p. 3 rozp. o prawie lotniczem mogą być dochodzone w drodze sądowej.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 8. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych o publicznych wzlotach pokazowych statków powietrznych.

Na podstawie art. 34 i 85 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

I. Publiczne wzloty pokazowe statku powietrznego.

§ 1. Celem otrzymania zezwolenia na urządzenie publicznych lotów pokazowych, należy wnieść do właściwej władzy powiatowej administracji ogólnej podanie, zawierające następujące dane:

a) Szczegółowy opis zamierzonych lotów pokazowych, typ i ilość statków powietrznych, które będą użyte do lotów, znaki rejestracyjne, oraz numer i datę świadectwa sprawności technicznej każdego statku.
b) Szczegółowy opis terenu wybranego na lotnisko (lądowisko), oraz jego wymiarów i wszelkich przeszkód w promieniu 1000 m. od środka tego terenu.
c) Dzień i godzinę zamierzonych pokazów, skład komitetu organizacyjnego, członków załogi i obsługi z wskazaniem daty i numeru świadectw upoważnionych członków załogi.
d) Opis środków ochronnych, użytych celem zapewnienia bezpieczeństwa lotów pokazowych i zachowania porządku publicznego.

Podanie należy wnieść najmniej na 4 tygodnie przed dniem rozpoczęcia pokazów, jeżeli lotnisko, z którego będą dokonywane loty pokazowe jest zarejestrowane w Ministerstwie Komunikacji, jeżeli zaś teren, obrany na lotnisko (lądowisko) jest nowy, najmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem pokazów.

§ 2. Władza powiatowa administracji ogólnej przesyła niezwłocznie podanie do Ministerstwa Komunikacji, celem zaopinjowania, czy pod względem technicznym urządzenie lotów pokazowych jest możliwe. W razie przychylnej opinji Ministerstwa Komunikacji władza powiatowa administracji ogólnej udziela zezwolenia na urządzenie wzlotów pokazowych, o ile inne powody nie uzasadniają odmowy zezwolenia.

Władza powiatowa administracji ogólnej może zażądać od osób, urządzających wzloty pokazowe, złożenia kaucji na zabezpieczenie wynagrodzenia za szkody, wyrządzone osobom trzecim wskutek wykonywania wzlotów pokazowych.

§ 3. Jeżeli teren wybrany na lotnisko jest nowy, opinję o zdatności jego na lotnisko (lądowisko) wydaje po zbadaniu na miejscu Komisja w tym celu wyznaczona przez Ministra Komunikacji.

Koszty związane z komisyjnem badaniem ponosi osoba, urządzająca publiczne wzloty pokazowe.

§ 4. Podczas trwania publicznych wzlotów pokazowych nie wolno innym statkom powietrznym, z wyjątkiem statków komunikacyjnych, dokonywać lotów nad terenem wyznaczonym dla wzlotów pokazowych.

II. Raidy Lotnicze.

§ 5. Raidy lotnicze mogą być urządzane tylko za zezwoleniem Ministra Komunikacji, udzielonym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Raidy mogą się odbywać według zgóry ustalonej marszruty i wzdłuż urzędowo wyznaczonych szlaków lotniczych. Jeżeli trasa raidu jest projektowana przez miejscowości, przez które nie przechodzi żaden szlak urzędowo wyznaczony, osoby raid urządzające winny przedstawić Ministerstwu Komunikacji szczegółowy opis trasy, celem stwierdzenia, czy wykonanie raidu na projektowanej trasie jest możliwe pod względem technicznym, mianowicie czy wzdłuż tej trasy są tereny, na których w razie potrzeby można dokonać przymusowego lądowania,

Celem otrzymania zezwolenia na urządzenie raidu należy złożyć do Ministerstwa Komunikacji podanie, co najmniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem raidu z wyszczególnieniem trasy raidu, typów i znaków rejestracyjnych statków powietrznych, członków załogi z wskazaniem daty i numeru świadectw upoważnienia (licencji) oraz środków ochronnych celem zapewnienia bezpieczeństwa raidu.

III. Loty szybowcowe.

§ 6. Do doświadczalnych lotów szybowcowych stosuje się przepisy §§ 1—4 niniejszego rozporządzenia.

§ 7. Nie wolno uruchamiać szybowców zapomocą zrzucania ich zagrażającego życiu lub zdrowiu czy to osoby znajdującej się na szybowcu, czy też osób, będących na ziemi, a w szczególności zapomocą zrzucania ze statków powietrznych, z urwisk, gwałtownych wzniesień, przekraczających 10 m. oraz z dachów wysokich budynków.

§ 8. Uruchamianie szybowców może odbywać się na specjalnie wyznaczonych w tym celu terenach, z wzniesień o łagodnym spadku i zawsze pod wiatr. W promieniu 400 m. około terenu nie powinno być żadnych zabudowań, drzew, ani innych przedmiotów, wystających więcej niż 6 m. ponad poziom lotniska, stanowiących przeszkody dla lotów lub lądowania.

§ 9. Celem przyśpieszenia wzlotu zezwala się na uruchomienie szybowca zapomocą ciągnienia go liną przez ludzi, konie, lub mechaniczne pojazdy kołowe.

Loty szybowcowe ponad osiedlami są bezwzględnie zakazane.

§ 10. Publiczne pokazy szybowcowe mogą się odbywać jedynie na szybowcach,

wpisanych do rejestru statków powietrznych i posiadających świadectwa sprawności technicznej.

§ 11. Loty na szybowcach dozwolone są osobom, mającym upoważnienie do lotów, wystawione przez Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej, i wpisanym do księgi ewidencyjnej prowadzonej przez Ministerstwo Komunikacji.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 9. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spr. Wojskowych, Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu o sygnalizacji lotniczej i o lotniczych znakach naziemnych.

Na podstawie art. 36 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

I. Stałe sygnały optyczne na statkach powietrznych.

§ 1. Wyraz „widzialny", stosowany w rozporządzeniu niniejszem do świateł, oznacza światło, które można widzieć w noc ciemną i przy przezroczystem powietrzu.

Kąty widzialności wskazywane w rozporządzeniu niniejszem, a przedstawione na poniższym schemacie, odnoszą się do statku powietrznego w normalnem położeniu lotu prostolinijnego i poziomego.

Widok szematyczny w płaszczyźnie świateł samolotu.

§ 2. Przepisy o światłach obowiązują bez względu na stan atmosferyczny od zachodu do wschodu słońca; przez cały ten czas nie wolno używać oprócz świateł, wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, żadnych innych świateł, któreby mogły być uważane jako światła sygnałowe, przepisane dla żeglugi powietrznej; te ostatnie światła nie powinny być oślepiające.

§ 3. Samolot zarówno w locie, jak i przy poruszaniu się własnemi środkami na ziemi lub na wodzie powinien być zaopatrzony w następujące światła:

a) Na przodzie światło białe, widzialne pod kątem 220°, symetryczne względem pionowej płaszczyzny symetrji samolotu. Światło to powinno być widzialne na odległość co najmniej 8 km.

b) Z prawej strony — światło zielone z lewej strony — światło czerwone. Światła te mają być tak umieszczone aby każde z nich rzucało bez przerwy promienie ku przodowi, między dwiema płaszczyznami pionowemi, tworzącemi kąt 110°, z których jedna będzie równoległa do płaszczyzny pionowej, przechodzącej przez oś podłużną statku. Każde z tych świateł powinno być widzialne na odległość conajmniej 5 km. Światło zielone jednak niema być widoczne z lewej strony, ani światło czerwone z prawej strony samolotu.

c) W tyle samolotu możliwie najdalej białe światło, zwrócone ku tyłowi i widzialne na odległość co najmniej pięciu kilomerów pomiędzy bokami kąta 140°, dzielącego się na dwie równe części przez pionową płaszczyznę symetrji samolotu.

d) Gdyby w celu wykonania postanowień niniejszego paragrafu światła pojedyńcze należało zastąpić kilkoma światłami, pole widzenia każdego z tych świateł winno być ograniczone w ten sposób, żeby było widoczne tylko jedno światło.

§ 4. Przepisy, odnoszące się do świateł na samolotach stosuje się do sterowców z następującemi zmianami;

a) ilość świateł powinna być zdwojona z przodu i w tyle na linji pionowej, z boków poziomo na linji równoległej do osi sterowca;

b) każda para świateł powinna być widoczna jednocześnie.

Odległość między dwoma światłami każdej pary powinna wynosić nie mniej, niż 2 metry.

§ 5. Sterowiec holowany powinien być zaopatrzony w światła wskazane w § 4-ym, oprócz tego w światła wskazane w § 7 dla sterowców unieruchomionych.

§ 6. Statek powietrzny, unoszący się bezwładnie na powierzchni wody, to jest nie będący zdolnym do poruszania się według przepisów obowiązujących dla uniknięcia niebezpieczeństwa zderzenia na morzu, powinien być zaopatrzony w światła przednie i tylne przewidziane w §§ 3 i 4 tego rozporządzenia oraz w dwa czerwone światła, umieszczone jedno na drugiem, w odległości co najmniej 2 m. w ten sposób, aby były widzialne we wszystkich kierunkach na odległość co najmniej 3 km.

Jeżeli jednakże statek taki porusza się przy pomocy zewnętrznych, niezależnych od niego środków lokomocji, powinien on być zaopatrzony w światła boczne;

§ 7. Sterowiec który z jakiejkolwiek przyczyny unosi się bezwładnie (w powietrzu) lub na którym silniki zostały wstrzymane rozmyślnie, powinien oprócz świateł, wymienionych w § 4, ukazywać w sposób bardzo widoczny dwa czerwone światła, umieszczone jedno nad drugiem w odległości conajmniej 2 m. i widzialne we wszystkich kierunkach na odległość co najmniej 3 km. W dzień sterowiec holowany, którym z jakiejkolwiek przyczyny kierować nie można, powinien ukazywać w sposob bardzo widoczny dwie kule lub przedmioty czarne o średnicy 60 cm., umieszczone jeden nad drugim w odległości co najmniej 2 m.

Sterowiec, będący na uwięzi lub w ruchu, z motorami rozmyślnie zatrzymanemi, powinien w dzień ukazywać w sposób bardzo widoczny kulę lub czarny przedmiot, mający 60 cm. średnicy i ma być uważany przez inne statki powietrzne za bezwładny.

§ 8. Balon wolny powinien być zaopatrzony w jaskrawe białe światło, umieszczone poniżej łodzi w odległości co najmniej 5 m. widzialne we wszystkich kierunkach z odległości co najmniej trzech kilometrów.

§ 9. Balon na uwięzi powinien posiadać zamiast białego światła wymienionego w § 8 na jego miejscu trzy światła, umieszczone pionowo w odległości co najmniej 4 m. jedno od drugiego, koloru następującego: światło w środku powinno być białe, dwa pozostałe czerwone; wszystkie trzy światła powinny być widzialne we wszystkich kierunkach z odległości co najmniej 3 km.

Ponadto na linie powinny być umieszczone w odległości co 300 metrów, począwszy od łodzi, światła po trzy w grupie z zachowaniem przepisu ust. 1 tego paragrafu o rozmieszczeniu świateł w każdej grupie. Przedmiot, do którego balon jest przymocowany na ziemi, powinien być również zaopatrzony w grupę podobnych świateł, wskazujących położenie tego przedmiotu.

W dzień lina zamiast świateł wyżej wymienionych, powinna być zaopatrzona w rozmieszczone w odległości co 100 metrów począwszy od łodzi rękawy kierunkowe, o średnicy co najmniej 0,20 m. i długości 2 m. z materji w pasy na przemian białe i czerwone szerokości 0,50 m.

§ 10. Sterowiec, uwiązany przy samej ziemi, powinien posiadać przednie i tylne światła, wskazane w § 4.

Jeśli sterowiec jest uwiązany daleko od ziemi, lina i przedmiot, do którego jest przytwierdzony, powinny być czy to we dnie, czy w nocy oznaczone w sposób wskazany w § 9.

Przepisów tych nie stosuje się do kotwic żeglarskich albo pływaków, używanych przez sterowce do zatrzymywania się na morzu.

§ 11. Samolot, zatrzymujący się na ziemi lub na wodzie, o ile nie zarzuci kotwicy lub nie zostanie uwiązany, powinien być zaopatrzony w światła, wskazane w § 3.

§ 12. Dla uniknięcia zderzeń ze statkami wodnemi;

a) Samolot długości poniżej 50 m., na kotwicy lub uwiązany na wodzie, powinien być zaopatrzony z przodu w najwidoczniejszem miejscu w białe światła widziane zewsząd z odległości co najmniej 2 km.

b) Samolot długości 50 m lub większej, na kotwicy, lub uwiązany na wodzie, powinien mieć jedno światło z przodu, wyżej w punkcie a) wskazane i drugie z tyłu lub blisko tyłu conajmniej o 5 m. poniżej przedniego światła.

Przez „długość" samolotu rozumie się całkowitą odległość między jego dwoma końcami.

c) Samolot, mający 50 m rozpiętości lub więcej, stojący na kotwicy lub uwiązany na wodzie, powinien posiadać oprócz świateł, wskazanych w punkcie a) wzgl. w punkcie b) ponadto na każdym końcu dolnego skrzydła światło umieszczone w sposób wskazany w punkcie a) niniejszego paragrafu.

Przez „rozpiętość" samolotu rozumie się jego największą szerokość.

§ 13. Jeśli w nocy jedno z wymienionych w §§ 3, 4, 8 i 9 świateł zgaśnie, statek powietrzny powinien natychmiast lądować, skoro tylko będzie mógł to uczynić bez narażenia się na niebezpieczeństwo.

§ 14. Postanowienia §§ 3 — 13 nie wykluczają stosowania przepisów specjalnych, wydanych przez władze wojskowe o używaniu świateł dodatkowych na statkach powietrznych wojskowych pojedyńczych lub latających w grupach.

Również postanowienia te nie stoją na przeszkodzie używaniu przez właścicieli statków powietrznych prywatnych specjalnych sygnałów rozpoznawczych, jednakże sygnały takie mogą być używane na zasadzie specjalnego zezwolenia udzielonego przez Ministerstwo Komunikacji i muszą być wpisane do rejestru statków powietrznych i do ksiąg pokładowych.

II. Sygnały optyczne na lotniskach.

§ 15. Na lotniskach, otwartych w nocy, mają zastosowanie następujące sygnały świetlne:

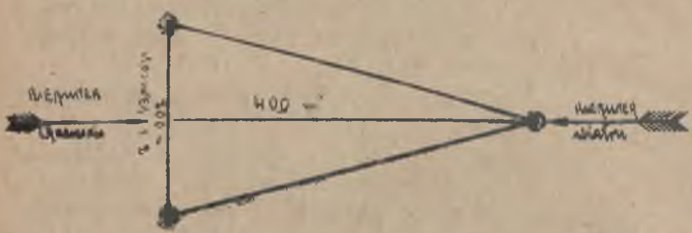
Granice lotniska powinny być oznaczone zapomocą lamp czerwonych, rozstawionych w odległościach od 50 do 100 mtr. między sobą. Lampy te, w szczególności w sferze wol-

nych przelotów winny być umieszczone w ten sposób, by nie stwarzać w tych miejscach swoją konstrukcją przeszkód dla lądowania.

Kierunek lądowania powinien być wskazany zapomocą oświetlonego białem światłem sygnału na ziemi w kształcie litery T, lub też w braku odpowiednich urządzeń świetlnych, przez trzy światła lub rozpalone ogniska, rozmieszczone w formie trójkąta równoramiennego, którego podstawa winna wynosić 200 m., a wysokość 400 m.

Ognisko (światło) wierzchołkowe trójkąta winno być zwrócone ku wiatrowi. Lądujący statek powietrzny powinien kierować się wzdłuż linji środkowej, idącej od podstawy trójkąta ku jego wierzchołkowi.

Linja, łączącą dwa ogniska (światła) u podstawy, jest linją, w której samolot powinien starać się dotknąć kołami ziemi, ognisko (światło) zaś wierzchołkowe oznacza granicę, której lądującemu statkowi nie wolno przekroczyć.

W portach lotniczych wodnych czerwone lampy oznaczające granice wodowiska, powinny być umieszczone na pływakach.

Zawiadowca portu winien posiadać w swojem rozporządzeniu dostateczną ilość przenośnych lamp czerwonych dla ograniczania na lotnisku miejsc, które z tych czy innych przyczyn nie nadają się do lądowania.

Samo miejsce lądowania winno być oświetlone specjalnemi nieoślepiającemi lotnika reflektorami, bądź też posiadać urządzenie t. zw. linji świetlnej.

§ 16. Wszelkie przedmioty, stojące w odległości do 1 km. od krańców lotniska i wyższe niż 20 m. powinny być w porze nocnej zaopatrzone w światła czerwone, wyraźnie widoczne, umieszczone na najwyższych punktach tych przedmiotów.

O ile niektóre z tych przedmiotów stwarzają specjalne niebezpieczeństwo dla ruchu lotniczego, winny one poza światłami czerwonemi otrzymać światła białe, służące do oświetlenia tych przeszkód i skierowane w ten sposób, by w żadnym wypadku nie oślepić lotnika.

Sprawa znakowania linij elektrycznych przebiegających w pobliżu lotnisk wogóle, w szczególności zaś lotnisk przeznaczonych do nocnych lotów, będzie ujęta w specjalnych przepisach wykonawczych, dotyczących istniejących i budowanych linij elektrycznych w pobliżu lotnisk i stałych dróg powietrznych.

III. Inne sygnały.

§ 17. Każdy statek powietrzny obowiązany jest przed odlotem zaopatrzyć się w 5 rakiet czerwonych i 5 zielonych, oraz w przyrząd do wyrzucania tych rakiet.

Pozatem każdy statek w miarę możności powinien być wyekwipowany w takie urządzenia sygnałowe, któreby umożliwiały nadawanie wszystkich sygnałów, przewidzianych w niniejszym rozdziale.

§ 18. Statek powietrzny, zamierzający lądować nocą na lotnisku, posiadającem personel służbowy, powinien przed rozpoczęciem lądowania nadawać przerywane sygnały.

Sygnały te mogą być nadawane zapomocą latarń lub reflektorów, niewchodzących jednak w układ świateł przewidzianych w §§ 3 i 4 niniejszego rozporządzenia albo też zapomocą przyrządów dźwiękowych.

W obydwu wypadkach statek powietrzny może posługiwać się międzynarodowym kluczem Morse'a, nadając swój sygnał wywoławczy.

Sygnał wywoławczy, używany w tych wypadkach, składa się z litery, stanowiącej znak przynależności państwowej statku i ostatniej litery znaku rejestracyjnego.

Zezwolenie na lądowanie powinno być dane z lotniska przez powtórzenie tego samego sygnału wywoławczego nadanego światłem koloru zielonego, po którym winien nastąpić szereg przerywanych sygnałów świetlnych tego samego koloru.

§ 19. Rakieta czerwona lub światło czerwone na ziemi oznacza, że statkowi powietrznemu lądować nie wolno.

§ 20. Statek powietrzny, zmuszony nagle lądować nocą, powinien przed rozpoczęciem lądowania rzucic zapomocą swych świateł nawigacyjnych szereg krótkich i przerywanych sygnałów świetlnych.

§ 21. Celem wydania statkowi powietrznemu rozkazu lądowania używać należy następujących sygnałów:

a) w dzień, trzy rzucone co 10 sekund pociski, których wybuchy wytworzą każdy obłok dymu czarnego lub żółtego:

b) w nocy, trzy rzucone co 10 sekund pociski, których wybuchy wytworzą światła lub gwiazdy czerwone.

Oprócz tego, celem zapobieżenia lądowaniu innego statku powietrznego poza upatrzonym, należy skierować na niego zapomocą reflektora przerywany snop światła białego.

§ 22. Biały krzyż (na śniegu czarny), wyłożony na środku strefy lądowań, oznacza, że lądowanie jest wzbronione.

§ 23. Jeżeli statek powietrzny, znajdujący się w niebezpieczeństwie, żąda ratunku,

powinien stosować w tym celu razem lub oddzielnie niżej wymienione sygnały alarmowe:

a) sygnał międzynarodowy S. O. S., dawany zapomocą aparatów optycznych lub radjotechnicznych;

b) sygnał alarmowy, dawany zapomocą chorągiewek N. C. klucza międzynarodowego;

c) sygnał dystansowy, utworzony z kwadratowej chorągiewki z kulą lub czemś podobnem bądź nad nią bądź pod nią;

d) nieustanny dźwięk, wydawany zapomocą jakiegokolwiek przyrządu dźwiękowego;

e) sygnał składający się z szeregu wypuszczonych w krótkich odstępach czasu białych rakiet Very.

Gdy statek powietrzny zamierza podać do wiadomości, iż znajduje się w niebezpieczeństwie, bądź w trakcie lądowania (wodowania) przymusowego, bądź też nagle przerwał swój lot, lecz nie uważa za konieczne żądać natychmiastowej pomocy używając sygnału SOS, winien on nadawać radjotelegraficznie lub radjotelefonicznie międzynarodowy sygnał alarmowy PAN.

§ 24. Dla zawiadomienia statku, że znajduje się w bliskości strefy zakazanej i powinien zmienić kierunek drogi, należy stosować niżej wymienione sygnały:

a) w dzień, trzy rzucone co 10 sekund pociski, których wybuchy wytworzą każdy obłok białego dymu, wskazujące kierunek, w którym statek powietrzny dążyć powinien;

b) w nocy, trzy rzucone co 10 sekund pociski, których wybuchy wytworzą ognie względnie gwiazdy białe, wskazujące kierunek, w którym statek powietrzny dążyć powinien.

§ 25. a) W razie gdyby mgła lub opary uczyniły lotnisko niewidzialnem, należy lotniska dawać sygnały zapomocą balonów sygnałowych, służących jako pływaki powietrzne, białych rakiet lub reflektorów;

b) w razie mgły, opadu śniegu lub ulewy zarówno w dzień jak w nocy statek powietrzny znajdujący się na wodzie, powinien dawać następujące sygnały dźwiękowe:

1) jeśli statek nie jest ani na kotwicy, ani na uwięzi, sygnał w odstępach najwyżej dwuminutowych, składający się z dwóch dźwięków, trwających około 5 sekund, w odstępach czasu około jednej sekundy;

2) jeśli statek jest na kotwicy lub na uwięzi, częste dźwięki dzwonu lub gongu dostatecznie silne, trwające około 5 sekund, w odstępach czasu najwyżej 1 minuty.

§ 26. Dla samolotów kołujących po lotnisku znak, dany czerwoną tarczą, oznacza, że samoloty winny przerwać kołowanie; znak dany białą tarczą oznacza, że mogą one w dalszym ciągu kołować.

Znak białą tarczą, dany samolotowi, znajdującemu się na linji startu, oznacza, że samolot może startować.

IV. Sygnalizacja kierunków wiatru.

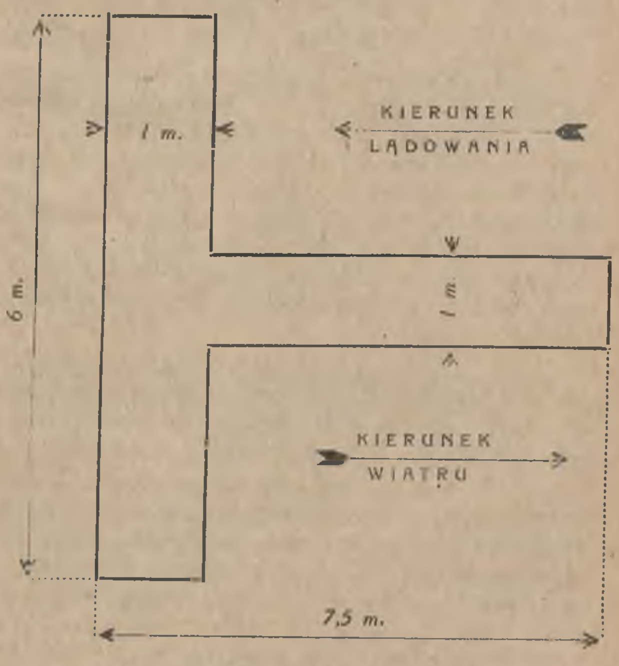
§ 27. Kierunek wiatru na lotniskach powinien być oznaczony w następujący sposób:

a) zapomocą rękawa lotniczego, lub strzały oświetlonej w nocy, umieszczonych na słupach lub na hangarach w miejscu wyraźnie widzialnem ze wszystkich stron lotniska; wysokość takiego urządzenia nie powinna być mniejszą od 6 m. Wymiary rękawa winny być następujące: długość 2 m. promień 0,20 m., materja w pasy białe i czerwone naprzemian, szerokości 0,50 m.;

b) zapomocą wyłożonej na ziemi litery T (wymiary podane na rysunku poniżej) koloru białego, na śniegu czarnego. Trzon litery T winien być zwrócony w kierunku pod wiatr i wskazuje kierunek lądowania; na lotnisku może być wyłożone tylko jedno T;

c) na lotniskach nie posiadających urządzeń, wspomnianych w punktach a) i b), zapomocą dymu, unoszącego się nad rozpalonem w tym celu ogniskiem;

d) jeżeli wiatru niema, litera T (i strzała, o ile znajduje się na danem lotnisku) powinna wskazywać wyznaczony kierunek lądowania.

Przepisy końcowe.

§ 28. Sygnały świetlne ze statków powietrznych oraz z ziemi mogą być wykonywane i nadawane jedynie przez osoby, upoważ-

nione do tego, mianowicie: na statkach powietrznych przez dowódcę statku lub członka załogi, przez niego upoważnionego, na lotniskach zaś użytku publicznego, przez zawiadowców portów, a we wszystkich innych wypadkach przez organa służby bezpieczeństwa publicznego.

§ 29. Zawiadowcy portów i organa służby bezpieczeństwa publicznego są obowiązani składać Ministerstwu Komunikacji drogą służbową raporty o wykroczeniach przeciw przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 30. Przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia podlega karom określonym w art. 72 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294).

§ 31. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 10. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu o przepisach bezpieczeństwa ruchu statków powietrznych.

Na podstawie art. 8 ustęp a) i art. 36 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie do statków powietrznych, wpisanych do polskiego rejestru państwowego, oraz do obcych statków powietrznych, korzystających z prawa przylotu do Polski i przelotu przez Polskę na mocy umów międzynarodowych lub pozwolenia Ministra Komunikacji bądź Ministra Spraw Wojskowych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

§ 2. Jako „ruch statków powietrznych“, według niniejszego rozporządzenia uważa się ich start, lądowanie, kołowanie (rulowanie) oraz lot ponad lotniskami, lądem i wodą.

§ 3. Przed rozpoczęciem ruchu przez statek powietrzny, zawiadowca portu lotniczego powinien upewnić się, czy balast, ładunek, bagaż pasażerów i inne przedmioty ruchome, znajdujące się na statku, są należycie umocowane i czy nie zagraża niebezpieczeństwo ich wypadnięcia lub takie posunięcie, któreby tamowały swobodę ruchów załogi statku w czasie lotu albo było uciążliwem dla podróżnych

§ 4. Podróżni na statkach powietrznych powinni podczas lotu:

a) przypasać się do siedzenia,
b) stosować się do wskazówek i poleceń dowódcy statku.

§ 5. Podróżnym nie wolno podczas lotu:

a) otwierać drzwi kabiny statku;
b) wyrzucać przedmiotów przez okna;
c) przekładać rzeczy i ładunków, rozmieszczonych przez obsługę statku;
d) palić wyrobów tytoniowych z wyjątkiem wypadków, gdy palenie jest wyraźnie dozwolone.

§ 6. Nakazy i zakazy, wyszczególnione w § 4 i § 5, powinny być uwidocznione na tabliczkach znajdujących się wewnątrz statków powietrznych na miejscu widocznem.

§ 7. Zajmowanie miejsca na statku obok pilota jest dozwolone wyłącznie pracownikom przedsiębiorstwa komunikacyjnego, do którego statek powietrzny należy, urzędnikom państwowych władz lotniczych oraz osobom upoważnionym przez te władze.

Rozdział II.

Przepisy o kołowaniu (rulowaniu), starcie i lądowaniu.

§ 8. Na lotniskach użytku publicznego, stanowiących jedną całość z lotniskami wojskowemi, obowiązują przepisy startowe, wydane przez wojskowe władze lotnicze danego lotniska. Wszelkie inne lotniska podlegają przepisom, zawartym w niniejszym rozdziale.

§ 9. Na każdem lotnisku powinien być wskazany wyraźny kierunek wiatru sposobem, przewidzianym rozporządzeniem o sygnalizacji.

§ 10. Na każdem lotnisku wzdłuż jego obwodu i przy hangarach powinna być wyznaczona strefa wolna dla kołowania (rulowania) samolotów. Część, zarezerwowana na odloty i lądowania powinna być możliwie najobszerniejsza.

Wyjątkowo lotniska mogą być podzielone na dwie strefy: strefę lądowań i strefę odlotów. Stojąc twarzą ku wiatrowi, oznacza się strefę prawą jako strefę lądowań, strefę zaś lewą jako strefę odlotów. Przy takim podziale lotnisk winna być umieszczona w środku lotniska pełna pięcioramienna biała gwiazda, utworzona w kształcie prawidłowego pięcioboku wpisanego w koło o średnicy co najmniej 15 metrów.

§ 11. Statki powietrzne, rulujące na start, i ich załoga podlegają zawiadowcy portu względnie osobie przez niego w tym względzie upoważnionej i ruszają z miejsca tylko na znak dany przez wyżej wymienionych.

§ 12. Samoloty powinny kołować (rulować) do startu lub ze startu z szybkością, nie przewyższającą umiarkowanego biegu człowieka, przyczem pilot winien szczególnie uwa-

żać, by nie spowodował zderzenia się z innym statkiem. Kołujący (rulujący) samolot powinien być odprowadzony do linji startu przez mechaników startowych. Jeżeli kołuje (ruluje) kilka samolotów, kołowanie (rulowanie) to powinno odbywać się kolejno; wszelkie wyprzedzanie lub dopędzanie jest wzbronione. Samolot, kołujący po wylądowaniu, ma pierwszeństwo w stosunku do samolotu, kołującego na start, i ten ostatni winien zawsze wstrzymać kołowanie (rulowanie) i czekać swej kolejności. Na znak, dany przez startera czerwoną tarczą, wszystkie kołujące samoloty powinny zatrzymać się.

§ 13. Każdy samolot, kołujący (rulujący) tak w granicach strefy startów, jak i lądowań, powinien to czynić w kierunku wyznaczonym do lądowania.

Lotniska, na których dopuszczalne będą odstępstwa od powyższej zasady, przy zachowaniu jednak pewnych ograniczeń, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa będą podawane do wiadomości publicznej.

§ 14. Samoloty startują z linji startu kolejno, na znak, dany przez startera białą tarczą, przyczem nie wolno samolotowi rozpocząć startu tak długo, dopóki poprzedzający go samolot nie odleci z lotniska.

Prawo pierwszeństwa do startu mają samoloty komunikacyjne. Jeżeli ma startować kilka samolotów tej samej kategorji, prawo pierwszeństwa mają samoloty szybsze, według kolejności zgóry ustalonej.

§ 15. Każdy samolot, zamierzający startować lub lądujący, powinien tego dokonać w ten sposób, aby pozostawił po stronie lewej każdy inny samolot, który wylądował przed nim, lub jest gotów do odlotu.

§ 16. W przypadku, przewidzianym w § 10 ustęp 2, lądujący samolot powinien to czynić w lewej stronie strefy lądowań, pozostawiając po swej lewej stronie każdy inny samolot; odlatujący zaś statek powinien czynić to samo w strefie odlotów.

§ 17. Każdy samolot, odlatujący z lotniska użytku publicznego lub na niem lądujący, powinien kierować się przeciw wiatrowi, o ile nie stoją na przeszkodzie miejscowe warunki lotniska. W razie zupełnej ciszy należy kierować się sygnałami, przewidzianemi na ten wypadek rozporządzeniem o sygnalizacji.

§ 18. Każdy odlatujący samolot powinien wstrzymać odlot, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo zderzenia się z innym statkiem powietrznym.

§ 19. Jeśli do lotniska zbliżają się jednocześnie dwa zamierzające lądować samoloty, wówczas samolot, znajdujący się wyżej, jest obowiązany manewrować tak, by się nie zderzył z samolotem, znajdującym się niżej, przyczem nie powinny obydwa jednocześnie przechodzić do szybowania celem lądowania, pierwszeństwo ma samolot, który pierwszy to uczyni; jeżeli jednak uczynią to obydwa samoloty jednocześnie, to samolot, znajdujący się wyżej, obowiązany jest kontynuować lot.

§ 20. Przechodząc do szybowania celem wylądowania, każdy pilot statku lądującego obowiązany jest uważać, czy lądowanie nie jest zakazane odpowiedniemi znakami, przewidzianemi w przepisach o sygnalizacji, czy strefa lądowania jest wolna lub czy nie zachodzi jaka inna przeszkoda.

§ 21. Każdy samolot powinien natychmiast po wylądowaniu wykołować ze strefy lądowania do strefy wolnej, poczem mechanicy startowi odprowadzają go bezzwłocznie na miejsce, wyznaczone przez zawiadowcę portu.

§ 22. Statek powietrzny lądujący ma pierwszeństwo przed innemi statkami powietrznemi i droga jego lądowania na lotnisku musi być zawsze wolna.

§ 23. Podczas odlotu są zakazane wszelkie ewolucje o charakterze akrobatycznym, górki i ostre zwroty (wiraże). Samoloty mogą startować tylko w linji prostej, przyczem nie wolno im wykonywać zwrotów (wiraży) wcześniej niż po oddaleniu się na 500 m., od najbliższego punktu obwodu lotniska, oraz po osiągnięciu conajmniej wysokości 200 m. Szybowanie do lądowania powinno odbywać się po linji prostej. Szybowanie z spirali dozwolone jest tylko do wysokości 500 m. Z chwilą zbliżenia się na tę odległość od ziemi szybowanie musi być dokonane w linji prostej. Wzbronione jest lądowanie w bezpośredniem sąsiedztwie zabudowań na lotnisku lub też przed niemi.

§ 24. Balonom na uwięzi, szybowcom lub sterowcom nie wolno bez specjalnego zezwolenia zawiadowcy portu lub organów służby bezpieczeństwa publicznego, unosić się w pobliżu lotniska z wyjątkiem wypadku przewidzianego w § 25 niniejszego rozporządzenia.

§ 25. Podczas odlotu sterowców z lotniska oraz przy ich lądowaniu wszelki ruch samolotów lądujących i startujących powinien być wstrzymany zapomocą sygnałów, przewidzianych w rozporządzeniu o sygnalizacji tak długo, dopóki sterowiec nie odleci całkowicie z lotniska lub też nie zostanie odciągnięty po wylądowaniu do swojego hangaru. Okres czasu odciągania sterowca powinien trwać najwyżej dwadzieścia minut.

Rozdział III.

Przepisy o locie nad lotniskami i lądem.

§ 26. Samolot odlatujący z lotniska lub mający lądować i wskutek tego zmuszony do dokonania zwrotu (wirażu) nad lotniskiem,

powinien z wyjątkiem wypadków, wynikających z uszkodzenia płatowca, lub silnika — wykonać zwrot ten w kierunku na lewo. Zwroty i okrążenie w kierunku na prawo mogą być dokonywane na wysokości powyżej 1000 m.

§ 27. W obrębie lotnisk użytku publicznego zabrania się samolotom dokonywać ćwiczeń akrobatycznych w odległości mniejszej niż 4000 m. od najbliższego punktu obwodu takich lotnisk, o ile samolot znajduje się na wysokości mniejszej niż 2000 m.

§ 28. Samoloty w locie nad lotniskiem powinny zachowywać jeden wspólny kierunek; nadlatujący z drogi samolot, zanim przystąpi do lądowania, powinien poddać się temu kierunkowi i zająć właściwe miejsce w ogólnem krążeniu samolotów nad lotniskiem.

§ 29. Samoloty i sterowce powinny zawsze ustępować z drogi balonom, będącym na uwięzi lub wolnym.

Sterowiec, pozbawiony możności dowolnego kierowania się, uważa się za balon wolny.

§ 30. Celem zapobieżenia zderzeniu dwóch statków, statek posiadający silnik, spostrzegłszy, że lecąc dalej w dotychczasowym kierunku, przelatywałby koło drugiego statku w odległości mniejszej niż 200 m. od niego, obowiązany jest zgodnie z niniejszemi przepisami tak manewrować, aby przez zmianę kierunku poziomego i pochylenia drogi znalazł się na odległości conajmniej 200 m.

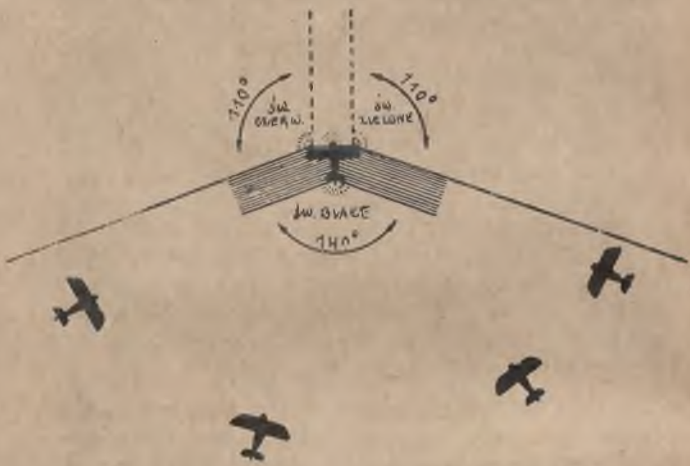
§ 31. Statki powietrzne, posługujące się w locie silnikami, lecąc naprzeciwko siebie, powinny usunąć się każdy ku swej prawej stronie.

§ 32. Gdy statki powietrzne, posługujące się w locie silnikami, lecą w kierunkach przecinających się pod kątem, wówczas statek powietrzny, który widzi drugi statek po swej prawej stronie, powinien mu ustąpić z drogi, tamten zaś winien lecić prosto.

§ 33. Statek powietrzny, lecący w ślad za innym powinien przy wymijaniu go skręcić ze swej drogi w kierunku na prawo bez upuszczania się ku dołowi.

§ 34. Jeśli statek powietrzny, napotykając drugi statek, znajduje się w stosunku do niego w takiem położeniu, iż kierunek lotu pierwszego tworzy z kierunkiem lotu drugiego statku kąt większy niż 110° t. j. że lecąc w nocy nie mógłby dojrzeć żadnego ze świateł bocznych tego drugiego statku, wówczas powinien być uważany za statek, który ma wyprzedzić ten drugi statek. Żadna późniejsza zmiana kierunku lotów obu statków powietrznych nie będzie mogła upoważnić do traktowania pierwszego statku jako zamierzającego skrzyżować się z drugim pod kątem, stosownie do postanowień z § 32, lub zwolnić go z obowiązku trzymania się w obowiązującej odległości od zbliżającego się statku, dopóki go w zupełności nie wyprzedzi.

Ponieważ statek powietrzny, wyprzedzający drugi statek w wyżej wymienionych okolicznościach, nie zawsze może wiedzieć z pewnością, czy jego droga wypadnie przed, czy za tym drugim statkiem, powinien on w razie wątpliwości uważać się za będący w położeniu statku, który sam wymija drugi i usunąć się z drogi, po której leci ów drugi statek (p. rys.).

§ 35. Gdy stosownie do niniejszych przepisów statek powietrzny ustępuje z drogi drugiemu, ten ostatni powinien trzymać się pierwotnego kierunku i zachować pierwotną szybkość. Gdy jednakże wskutek jakiejkolwiek przyczyny obydwa statki znajdą się tak blisko jeden od drugiego, iż przez manewrowanie tylko jednego statku zderzenia nie będzie można uniknąć, wówczas statek drugi powinien podjąć również inicjatywę, manewrując w sposób najskuteczniejszy dla uniknięcia zderzenia.

§ 36. Każdy statek powietrzny, obowiązany stosownie do niniejszych przepisów, ustąpić z drogi drugiemu statkowi, powinien unikać przecięcia mu drogi z przodu.

§ 37. Każdy statek powietrzny, znajdujący się w chmurze, mgle, oparach lub innych warunkach złej widzialności, powinien manewrować szczególnie ostrożnie, zwracając baczną na wszystko uwagę. Każdy statek powietrzny, lecąc pod chmurami, powinien, o ile to możliwe i nie jest połączone z niebezpieczeństwem, zachować taką odległość od chmur, by jednocześnie miał jaknajszersze pole widzenia i sam mógł być dobrze widziany.

Rozdział IV.

Przepisy lotu ponad wodą i poruszania się samolotów wodnych na wodzie.

§ 38. Każdy statek powietrzny, poruszający się na wodzie za pomocą własnego silnika, powinien stosować się do przepisów i regulaminów morskich, zapobiegających zderze-

niom na morzu, na równi ze statkami wodnemi; powinien on nadto posiadać znaki i sygnały przewidziane w rozporządzeniu o sygnalizacji lotniczej.

Z powyższego wynika, że z wyjątkiem wypadków przewidzianych w rozporządzeniu o sygnalizacji statków powietrznych na wodzie (morzu), nie wolno mu używać sygnałów dźwiękowych wyszczególnionych w regulaminie morskim.

§ 39. Każdy statek powietrzny, lecący ponad wodą, powinien trzymać się w odległości nie mniejszej niż 200 m. od każdego płynącego statku wodnego, wysokość lotu statku powietrznego nie powinna być wówczas mniejszą od 200 m.

§ 40. W razie skrzyżowania drogi statku powietrznego ze statkiem wodnym; jeżeli statek powietrzny leci na wysokości większej niż 200 m., przecięcie drogi statku wodnego może nastąpić przed nim, jednak w odległości nie mniejszej niż 300 m.; gdy statek powietrzny w wypadkach wyjątkowych, przewidzianych w § 49 niniejszego rozporządzenia, leci na wysokości mniejszej niż 200 m., przecięcie drogi statku wodnego może nastąpić tylko za nim w odległości conajmniej 200 m.

§ 41. Zabrania się statkom powietrznym dokonywać wszelkich wiraży i ewolucji akrobatycznych ponad statkami wodnemi w promieniu 1 klm. koło tych statków.

§ 42. Samoloty wodne, poruszając się na wodzie, powinny stosować się do następujących postanowień:

a) Winny one ustępować z drogi statkom wodnym. Jeżeli samolot wodny z jakiegokolwiek powodu został unieruchomiony znajdując się na wodzie i nie jest w stanie manewrować powinien w razie niebezpieczeństwa zderzenia ze statkiem wodnym, dawać sygnały dźwiękowe, przewidziane w rozporządzeniu o sygnalizacji lotniczej na wypadek znajdowania się w niebezpieczeństwie.

b) Statki wodne mogą być wymijane przez samoloty wodne tylko z prawej strony, przyczem odległość nie może być mniejszą niż 50 m., szybkość zaś poruszania się samolotu wodnego musi być tak umiarkowana, by nie przedstawiała żadnego niebezpieczeństwa dla statku wodnego.

Mijanie z lewej strony może nastąpić wtedy tylko, gdy wyniosłość brzegu prawego lub inne poważne przyczyny stoją na przeszkodzie wyminięcia prawidłowego,

c) Jeżeli droga statku wodnego krzyżuje się z drogą samolotu wodnego pod kątem prostym lub w przybliżeniu prostym, samolot powinien przeciąć drogę za statkiem wodnym.

§ 43. Samolot wodny może startować i lądować tylko wówczas, gdy przestrzeń do startu lub lądowania potrzebna jest zupełnie wolna od statków wodnych, tak długo, aby samolot wodny zdążył oderwać się i wznieść bez jakichkolwiek przeszkód. W żadnym wypadku start i lądowanie samolotu wodnego nie mogą odbywać się w tym samym kierunku w którym porusza się statek wodny.

W czasie startu lub lądowania samolotu wodnego statkom wodnym nie wolno przecinać drogi, lub posuwać się w kierunku, w którym porusza się samolot wodny.

§ 44. W nocy start i lądowanie samolotów wodnych mogą być wykonywane tylko w portach wodnych, ściśle oznaczonych odpowiedniemi sygnałami.

§ 45. W czasie mgły nad wodą, nie pozwalającej widzieć dalej niż 200 m., wszelkie lądowania i starty są zakazane, z wyjątkiem konieczności spowodowanych siłą wyższą.

§ 46. Porty lotnicze wodne powinny być oznaczone specjalnemi pływakami. Wejście statków wodnych do takich portów bez specjalnego zezwolenia jest zakazane.

Rozdział V.

Przepisy lotu wzdłuż urzędowo wyznaczonych szlaków powietrznych oraz ponad oznaczonemi odcinkami granic.

§ 47. W celu zmniejszenia niebezpieczeństwa zderzenia się podczas lotu na urzędowo wyznaczonych szlakach powietrznych statki powietrzne obowiązane są ściśle przestrzegać następujących przepisów:

a) Statek powietrzny, lecący wzdłuż urzędowo wyznaczonego szlaku i jego punktów orjentacyjnych t. j. ponad rzekami, kanałami, wybrzeżami, kolejami żelaznemi, drogami i t.p., powinien trzymać się w odległości conajmniej 300 m. w kierunku na prawo od tego szlaku i jego punktów orjentacyjnych,

b) Statek powietrzny, zmuszony z jakiegokolwiek powodu orjentować się według kompasu i wskutek tego lecić wzdłuż idealnej prostej, łączącej dwie miejscowości, powinien to czynić, trzymając się w odległości niemniejszej niż 500 m. w kierunku na prawo od tej prostej,

c) Statek powietrzny, przelatujący wyżej wymienione szlaki, powinien wykonać to jaknajszybciej pod kątem prostym i możliwie na największej wysokości.

§ 48. Każdy statek powietrzny powinien wykonywać lot ściśle według urzędowo wyznaczonego szlaku powietrznego, podanego do publicznej wiadomości w gazecie urzędowej (Monitor Polski) i w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Komunikacji.

W razie braku znaków przyziemnych wzdłuż urzędowo wyznaczonego szlaku powietrznego należy orjentować się w locie według nazw miejscowości.

Szerokość bram wlotowych granicznych danego szlaku powietrznego wyznacza się na 2 km. t. j. 1 km. w prawo i jeden w lewo od przelatywanego punktu granicznego, która to przestrzeń stanowi odcinek graniczny.

Każdy statek powietrzny obowiązany jest, przelatując odcinek graniczny, czynić to w wysokości nie większej niż 500 m., aby umożliwić w ten sposób organom kontroli granicznej odczytanie znaków przynależności państwowej, rejestracji oraz typu statku.

Rozdział VI.

Przepisy końcowe.

§ 49. Niestosowanie niniejszych przepisów jest dozwolone jedynie tylko w takich wypadkach, gdyby wykonanie tych przepisów groziło bezpośredniem niebezpieczeństwem.

§ 50. Zawiadowcy portów i organa służby bezpieczeństwa publicznego są obowiązani składać Ministerstwu Komunikacji drogą służbową raporty o wykroczeniach przeciw przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 51. Przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia podlega karom określonym w art. 72 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294).

§ 52. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 11. Oświadczenie rządowe z dnia 7 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji przez Rządy Chili, Czechosłowacji, Estonji, Finlandji, Francji, Hiszpanji, Indyj, W. Ks. Luksemburskiego i Włoch międzynarodowej konwencji o odpoczynku tygodniowym w zakładach przemysłowych, przyjętej jako projekt dnia 17 listopada 1921 r. w Genewie na Ogólnej Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów.

Poz. 12. Oświadczenie rządowe z dnia 7 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji przez Rządy Belgji, Czechosłowacji, Finlandji, Holandji, Indyj, Wielkiej Brytanji, Wielkiego Księstwa Luksemburskiego i Związku Południowo-Afrykańskiego konwencji o traktowaniu pracowników obcych narówni z krajowymi w zakresie odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki przy pracy, przyjętej jako projekt na VII Sesji Ogólnej Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów dnia 5 czerwca 1925 roku w Genewie.

Poz. 13. Oświadczenie rządowe z dnia 7 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji przez Rządy Austrji, Chili, Czechosłowacji, Estonji, Finlandji, Indyj, Irlandji, Łotwy, Szwecji, Wielkiej Brytanji, Wielkiego Księstwa Luksemburskiego i Włoch międzynarodowej konwencji o prawie zrzeszania się i koalicji pracowników rolnych, przyjętej jako projekt dnia 12 listopada 1921 roku w Genewie na Ogólnej Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów.

Poz. 14. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1928 r. w sprawie sprostowania błędu w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 sierpnia 1928 r. o opłatach za czynności urzędów miar.

Poz. 15. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 stycznia 1929 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928 r., określającem liczbę izb cywilnych w Sądzie Najwyższym.

z 14 stycznia Nr. 2 Rok 1929

Poz. 16. Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Serbów, Kroatów i Słoweńców, dotycząca stosunków prawnych obywateli obu Stron, podpisana w Belgradzie dnia 4 maja 1923 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 14 maja 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 462).

Poz. 17. Oświadczenie rządowe z dnia 7 grudnia 1928 roku w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych umowy między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Serbów, Kroatów i Słoweńców, dotyczącej stosunków prawnych obywateli obu Stron, z protokółem końcowym, podpisanych w Belgradzie dnia 4 maja 1923 roku.

Poz. 18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1928 r. w sprawie odstąpienia gminie m. st. Warszawy na cele rozbudowy miasta gruntów państwowych na b. forcie Dąbrowskiego w Warszawie.

Poz. 19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1928 r. zmieniające rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1927 r. w sprawie zaliczenia poszczególnych grup funkcjonarjuszów o specjalnych kwalifikacjach w dziale Ministerstwa Robót Publicznych do kategorji funkcjonarjuszów niższych, ustalenia ich tytułów, oraz zaszeregowania ich do grup uposażenia.

Poz. 20. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 września 1928 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 roku o położnych.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca

1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316) postanawiam co następuje:

I. Praktyka położnicza.

§ 1. Osoby, pragnące wykonywać czynności położnych, winny zarejestrować się u powiatowej władzy administracji ogólnej przedkładając:

a) dowód obywatelstwa polskiego, oraz
b) dyplom z ukończenia jednej ze szkół położnych, znajdujących się na obszarze Państwa Polskiego.

Przy rejestracji położna winna wskazać dokładny adres zamieszkania oraz zawiadomić powiatową władzę administracji ogólnej o każdorazowej zmianie adresu.

§ 2. Osoby, posiadające dyplomy z ukończenia zagranicznej szkoły położnych, względnie nieposiadające obywatelstwa polskiego, winny uzyskać uprzednio pozwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych na wykonywanie czynności położnych na obszarze Państwa Polskiego.

W wypadkach nieposiadania obywatelstwa polskiego pozwolenia na wykonywanie czynności położnych udzielane będą jedynie na określony przeciąg czasu po stwierdzeniu, że właściwe państwo obce stosuje w tym względzie zasadę wzajemności.

Pozwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych na wykonywanie czynności położnych służy jako dowód dla rejestracji.

§ 3. Szczegółowe obowiązki położnych określa instrukcja dla położnych, wydana przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 4. Położna może być pozbawiona prawa wykonywania czynności czasowo lub stale w wypadkach:

a) uchylenia się od odbycia kursów przeszkolenia w razie stwierdzenia niedostatecznej znajomości zawodu,
b) kiedy zostanie stwierdzone, że położne dotknięte są niedołęstwem, chorobą lub nałogiem, wykluczającemi możność ponoszenia odpowiedzialności za pracę zawodową lub zagrażającemi zdrowiu ludzkiemu.

W razie stwierdzenia niedostatecznej znajomości zawodu powiatowa władza administracji ogólnej zobowiąże położną i wyznaczy jej najbliższy termin do odbycia uzupełniającego kursu przeszkolenia pod rygorem wzbronienia wykonywania czynności położnych. Zakaz wykonywania zawodu traci moc z chwilą przedłożenia przez położną dowodu odbycia kursu przeszkolenia.

Stwierdzenie istnienia niedołęstwa, choroby lub nałogu może być dokonane jedynie w drodze badania przez urzędową komisję lekarską.

§ 5. Urzędowa komisja lekarska, powołana do stwierdzenia istnienia niedołęstwa, choroby lub nałogu położnych, powodującego niemożność ponoszenia odpowiedzialności za pracę zawodową lub zagrażającego zdrowiu ludzkiemu, składa się z lekarzy, urzędujących przy właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, oraz lekarza powiatowego, urzędującego w miejscu siedziby właściwego urzędu wojewódzkiego. Urzędowa komisja lekarska przeprowadza badanie położnych jedynie na wniosek lekarza powiatowego, urzędującego przy powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca zamieszkania położnych.

O terminie i miejscu urzędowania komisji winien zawiadomić położną lekarz powiatowy na 14 dni przed obowiązkowem jej stawiennictwem. W razie niestawienia się położnej na komisję, wojewódzka władza administracji ogólnej może zawiesić położną w wykonywaniu czynności aż do jej zbadania.

II. Szkoły położnych.

§ 6. Szkoły położnych mogą być:

1) państwowe,
2) komunalne,
3) prywatne.

Szkoły położnych państwowe są zakładane i prowadzone przez Państwo, szkoły komunalne — przez związki komunalne, szkoły zaś prywatne — przez osoby prawne i fizyczne.

Założenie i prowadzenie szkół położnych komunalnych i prywatnych wymaga zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 7. Minister Spraw Wewnętrznych będzie udzielał zezwoleń na założenie i prowadzenie szkół położnych komunalnych i prywatnych jedynie wówczas, gdy one odpowiadać będą przepisom art. 7 ust. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316).

Osoby, ubiegające się o uzyskanie pozwolenia na otwarcie i prowadzenie prywatnej szkoły położnych, winny przedłożyć do zatwierdzenia projekt statutu, regulaminu szkoły i planu nauki.

§ 8. Szkoły, prowadzone z naruszeniem obowiązujących przepisów, ulegną zamknięciu.

§ 9. Szkoła położnych odpowiadać winna następującym warunkom:

a) szkoła położnych może być prowadzona jedynie przy szpitalu publicznym, względnie zakładzie położniczym, posiadającym 40 łóżek położniczych;
b) szkoła położnych winna zabezpieczyć dostateczny materjał położniczy i ginekologiczny (kliniczny i policzliniczny) oraz w zakresie chorób wenerycznych i dziecięcych, niezbędny dla wypełnienia programu nauczania. Ponadto szko-

ła położnych winna być zaopatrzona w dostateczny materjał pomocy naukowych (jak urzędzenia laboratoryjne, tablice, modele i t. d.);

c) szkoła położnych może być prowadzona tylko przy takim zakładzie, względnie oddziale szpitala, który posiada wśród personelu wykwalifikowane pielęgniarki;

d) szkoła położonych winna być prowadzona przy takich zakładach położniczych, względnie oddziałach położniczych szpitala publicznego, które posiadają urządzony według wymogów nauki oddział osesków;

e) szkoła położnych może być założona i prowadzona tylko przy tych zakładach położniczych, które odpowiadają pod względem zabudowania, urządzenia wewnętrznego i higjeny przepisom, obowiązującym pod tym względem szpitale publiczne, i są utrzymywane na poziomie współczesnych wymogów położnictwa.

§ 10. Personel szkoły położnych winien składać się z dyrektora szkoły, najmniej 3 asystentów (wykładowców), oraz najmniej 3-ch położnych, pozostających wyłącznie na etacie szkoły.

§ 11. Dyrektorem szkoły położnych może być tylko lekarz położnik-ginekolog, który był conajmniej przez 6 lat asystentem państwowej szkoły położnych lub kliniki położniczo-ginekologicznej lub ordynatorem szpitala publicznego. Stanowisko dyrektora szkoły położnych może być nadane tylko na podstawie wyników publicznego konkursu.

Dyrektora szkoły położnych komunalnej i prywatnej zatwierdza wojewoda, a w m. st. Warszawie — Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 12. Dyrektor szkoły położnych reprezentuje szkołę nazewnątrz i jest odpowiedzialny za całokształt spraw nauczania, administracji i gospodarstwa. Do jego obowiązków należy staranie się o uzyskanie odpowiedniego zespołu asystentów, (wykładowców), i położnych drogą rozpisania konkursów, ułożenie planu nauki, zajęć praktycznych, dyżurów, egzaminów, ogłaszanie o rozpoczęciu kursów i przyjmowaniu uczenic oraz inne czynności, z prowadzeniem szkoły położnych związane. Dyrektor szkoły położnych obowiązany jest składać sprawozdania na żądanie władzy nadzorczej oraz być obecnym przy dokonywanych z jej ramienia inspekcjach.

W razie nieobecności dyrektora szkoły położnych zastępuje go jeden z wykładowców, przez dyrektora szkoły położnych wyznaczony, na którego przechodzą czasowo wszelkie uprawnienia i obowiązki dyrektora.

§ 13. Obowiązki asystentów i położnych szkolnych winny być określone w regulaminie szkoły.

§ 14. Przy każdej szkole położnych winna być czynna rada pedagogiczna, która jest organem pomocniczym dyrektora szkoły w zakresie spraw szkolenia.

§ 15. Okres nauczania w szkołach położnych trwa dwa lata i dzieli się na 4 semestry. Rok szkolny rozpoczyna się 1 października każdego roku kalendarzowego i trwa do sierpnia następnego roku. Semestry pierwszy i trzeci trwają po cztery miesiące, a drugi i czwarty po sześć miesięcy.

§ 16 Nauczanie w szkołach położnych dzieli się na: A) teorytyczne i B) praktyczne.

A. Nauczanie teorytyczne obejmować winno następujące przedmioty.

1) anatomja i fizjologja,
2) patologja ogólna ze szczególnem uwzględnieniem narządów rodnych,
3) higjena ogólna ze szczególnem uwzględnieniem narządów rodnych,
4) bakterjologja ogólna,
5) choroby zakaźne,
6) dezynfekcja i dezynsekcja,
7) ogólne pojęcie o środkach leczniczych. używanych w położnictwie i ich dawkowaniu,
8) pielęgniarstwo,
9) dietetyka,
10) ciąża, poród i połóg prawidłowy,
11) doraźna pomoc,
12) nauka o osesku,
13) ciąża, poród i połóg nieprawidłowy,
14) choroby weneryczne i prostytucja,
15) ogólne wiadomości o psychozach w związku z ciążą i porodem,
16) alkoholizm,
17) prawa i obowiązki położnych,

B. Nauczanie praktyczne obejmuje następujące działy:

1) praca na sali chorych, 2) praca na oddziale osesków, 3) praca na sali operacyjnej, 4) praca na sali porodowej, 5) porządek i gospodarstwo zakładowe (oddziałowe) i 6) praca w przychodniach dla ciężarnych i karmiących.

Ogólna liczba godzin teorytycznego i praktycznego nauczania, jak również liczba godzin, przypadających na poszczególne przedmioty, winna być uwzględniona w statucie szkoły łącznie z planem nauki z tem jednak, aby ogólna liczba godzin dziennego nauczania nie przekraczała 8 godzin.

§ 17. Szczegółowy plan nauki i rozkład godzin opracowuje dyrektor szkoły przy zachowaniu następujących zasad:

A. w zakresie nauczania teoretycznego:

1. w semestrze pierwszym uczenice winny zapoznać się z podstawowemi wiadomościami o budowie i czynnościach organizmu, o najważniejszych odchyleniach patologicznych w tym zakresie, z podstawami higjeny ogólnej, z ogólnemi pojęciami o chorobach zakaźnych z uwzględnieniem ogólnych wiadomości z bakterjologji (oraz o stosowaniu szczepionek i surowic), tudzież z dezyn-

fekcji i dezynsekcji. Ponadto winny uczenice otrzymać wiadomości o środkach leczniczych, używanych w położnictwie, i ich dawkowaniu, wiadomości ogólne z zakresu dietetyki oraz wiadomości ogólne z zasad pielęgniarstwa;

2. w semestrze drugim plan nauki winien przewidywać szczegółowe zapoznanie uczenic z przebiegiem prawidłowych: ciąży, porodu i połogu z ogólnym zarysem patologji i higjeny narządów płciowych kobiecych oraz z nauką o normalnym rozwoju, karmieniu i pielęgnowaniu oseska;

3. w semestrze trzecim nauka powinna być poświęcona wyłącznie zaznajomieniu uczenic z wszelkiemi odchyleniami od normalnego przebiegu ciąży, porodu i połogu;

4. w semestrze czwartym uczenice winny otrzymać niezbędne w ich pracy zawodowej wiadomości z zakresu chorób wenerycznych, psychjatrji, alkohologji, walki z prostytucją, etyki położnej oraz ustawodawstwa i przepisów dla położnych;

B. w zakresie nauczania praktycznego:

Plan nauczania winien być w ten sposób ułożony, aby, począwszy od drugiego semestru, uczenica zapoznała się z pracą pielęgniarsko-położniczą na salach chorych, na oddziale osesków, na sali porodowej i operacyjnej oraz z porządkiem i gospodarstwem zakładowem (oddziałowem), wreszcie w trzecim i czwartym semestrze uczenice winny przystąpić do samodzielnego przyjmowania porodów, których każda uczenica winna przyjąć najmniej 15, zapoznać się z jaknajwiększą liczbą przebiegów porodów nieprawidłowych oraz część czasu poświęcić na pracę w przychodniach i poradniach dla ciężarnych i karmiących.

W razie zmniejszenia okresu nauczania uczenicę obowiązuje przyjęcie najmniej 12 porodów w ciągu kursu.

§ 18. Podczas pobytu uczenicy w szkole podlega ona przepisom regulaminu nauki i pracy w szkole i zakładzie położniczym, przy którym szkoła istnieje.

Przepisy te winny być uwzględnione w regulaminie szkoły, dałączonym do statutu.

Dyrektor szkoły może skreślić uczenicę z listy uczenic szkoły tylko na podstawie decyzji rady pedagogicznej szkoły po stwierdzeniu naruszenia przepisów przez uczenicę, względnie postępowania, niezgodnego z zasadami etyki przyszłej położnej.

§ 19. Minister Spraw Wewnętrznych może zezwolić na zmniejszenie okresu nauczania w szkołach położnych, jednak nie więcej, niż do 12 miesięcy.

§ 20. W wypadkach, gdy okres nauki wynosić będzie mniej, niż dwa lata, winien on być rozdzielony na dwa lub trzy semestry nauczania, przyczem postanowienia §§ 13—17 niniejszego rozporządzenia winny znaleźć zastosowanie proporcjonalnie do okresu nauczania, z tem jednak, że przy rocznym okresie nauczania już w pierwszym okresie winna uczenica zapoznać się teoretycznie i praktycznie z przebiegiem normalnych ciąży, porodu i połogu.

§ 21. Po ukończeniu państwowej lub komunalnej szkoły położnych uczenice winny przystąpić do egzaminu końcowego. Do egzaminu końcowego mogą być dopuszczone uczenice, które kończą szkołę z wynikiem zadawalającym co do przebiegu ich prac w zakresie teorytycznym i praktycznym i nie opuściły takiej liczby godzin, którąby mogła wpłynąć na powyższy wynik, oraz przyjęły najmniej 15, względnie 12 porodów samodzielnie. Egzamin końcowy odbywa się z udziałem delegata władzy nadzorczej, jako przewodniczącego.

§ 22. Komisja egzaminacyjna (§ 21) ocenia kwalifikację uczenic, składających egzamin końcowy według czterech stopni: dobry z odznaczeniem, dobry, dostateczny i niedostateczny. Uczenice, które złożyły egzamin końcowy ze stopniem dobrym z odznaczeniem, dobrym lub dostatecznym, uzyskują dyplom z wyszczególnieniem uzyskanej oceny. Co do uczenic, które złożyły końcowy egzamin ze stopniem niedostatecznym, komisja egzaminacyjna orzeka, w jakim terminie uczenica może egzamin powtórzyć i czy powtórzenie egzaminu uzależnione będzie od powtórzenia kursu w całości, względnie częściowo.

Przy wręczaniu dyplomu uczenicy dyrektor odbiera od niej ślubowanie według następującej formuły:

„Uroczyście ślubuję, że ciężarnym, rodzącym i położnicom, które mojej pomocy zawezwą, bez względu na ich stosunki majątkowe i na wynagrodzenie, nieść ją będę jednakowo rzetelnie i według najlepszej swojej wiedzy i że przytem wszystkie obowiązki, jakie ciążą na położnej w myśl obowiązujących przepisów, spełniać będę punktualnie i sumiennie".

§ 23. Absolwentki prywatnych szkół położnych mogą uzyskać prawo wykonywania zawodu położnych po złożeniu egzaminu w jednej z państwowych szkół położnych, względnie przed specjalną komisją egzaminacyjną.

W skład specjalnej komisji egzaminacyjnej wchodzi lekarz, urzędujący przy wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, jako przewodniczący, dyrektor jednej z państwowych szkół położnych oraz dyrektor i jeden z wykładowców prywatnej szkoły położnych, dla której uczenic powołuje się komisję. Specjalną komisję egzaminacyjną powołuje wojewoda w wypadku zgłoszenia do egzaminu najmniej 20 kandydatek.

Do czynności specjalnej komisji egzaminacyjnej znajdują zastosowanie postanowienia § 22 niniejszego rozporządzenia.

III. Przeszkolenie położnych.

§ 24. Położne obowiązane są do odbywania w okresach pięcioletnich uzupełniających kursów przeszkolenia. Pierwszy kurs przeszkolenia położna winna odbyć po upływie pięciu lat od chwili ukończenia szkoły położnych.

§ 25. Obowiązek odbycia kursów przeszkalających (§ 24) dotyczy wszystkich położnych, z wyjątkiem położnych, które:

a) ukończyły 60-ty rok życia,

b) pozostają w służbie przy zakładach położniczych, klinikach i szpitalach i

c) pozostają jako położne przy szkołach położnych.

Położne, wyszczególnione w punktach b) i c) niniejszego paragrafu, obowiązane są do odbycia kursu przeszkolenia po upływie 5-ciu lat od chwili rozwiązania stosunku służbowego.

§ 26. Położna może być zwolniona z obowiązku odbycia kursu przeszkolenia w następujących wypadkach:

1) o ile stan zdrowia położnej, względnie przeszkody materjalne lub familijne na to nie pozwalają;

2) o ile położna wykaże się nienagannością pracy i wybitną liczbą porodów, stwierdzoną na podstawie jej dziennika urzędowego.

3) o ile położna nie może bez szkody dla instytucji, względnie miejscowej ludności odbyć przeszkolenia w oznaczonym terminie.

O zwolnieniu z obowiązku odbycia kursu przeszkolenia orzeka właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej.

§ 27. Powiatowa władza administracji ogólnej może zobowiązać położną do odbycia uzupełniającego kursu przeszkolenia poza terminem, określonym w § 24, w wypadkach:

a) zaprzestania wykonywania zawodu dłużej, niż przez 1 rok;

b) stwierdzenia niedostatecznej znajomości zawodu.

§ 28. Kursy przeszkolenia odbywać się winny corocznie w miesiącach letnich przy szkołach położnych państwowych i samorządowych.

§ 29. Kurs przeszkolenia trwa dni trzydzieści i obejmuje sto godzin nauki teoretycznej i sto godzić zajęć praktycznych oraz ponadto cztery dyżury dwudziestoczterogodzinne.

Plan nauki na kursie przeszkolenia układa dyrektor szkoły położnych przy przestrzeganiu następujących zasad:

1) w zakresie teorji: sześćdziesiąt godzin należy poświęcić powtórzeniu wiadomości o przebiegu prawidłowych i nieprawidłowych ciąży, porodu i połogu, 20 godzin powtórzeniu wiadomości z higjeny noworodka i ogólnej i 20 godzin powtórzeniu wiadomości z zakresu aseptyki, antyseptyki, dezynfekcji, dezynsekcji, walki z chorobami epidemicznemi, wenerycznemi, prostytucją i alkoholizmem oraz przypomnieniu przepisów dla położnych;

2) w zakresie zajęć praktycznych plan kursu winien uwzględnić wszystkie fazy pracy zakładowej: izba przyjęć, oddział ciężarnych, oddział położnic, oddział osesków, sala porodowa oraz poradnie dla ciężarnych i karmiących, żłobki i t. p.

Uczestniczki kursu należy jaknajczęściej wzywać do asystowania przy porodach nieprawidłowych.

Liczba uczestniczek kursu winna odpowiadać ilości materjału klinicznego i poliklinicznego szkoły w tym stosunku, aby każda uczestniczka mogła w czasie kursu przyjąć samodzielnie najmniej dwa porody.

O ukończeniu kursu przeszkolenia powiatowa władza administracji ogólnej czyni adnotację w dyplomie położnej.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 30. Postanowienia, zawarte w §§ 4 i 5 oraz w §§ 24—29 niniejszego rozporządzenia, mają zastosowanie również do położnych, które zostały zarejestrowane przez władze administracji ogólnej przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz, 316).

§ 31. W razie naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia w stosunku do winnych mają zastosowanie sankcje karne, przewidziane w art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316).

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 21. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 grudnia 1928 r. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o emigracji.

z 17 stycznia Nr. 3 Rok 1929

Poz. 22. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 roku o ponownem przedłużeniu terminu przerachowania i konwersji zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państwowych z lat 1918 i 1920.

Poz. 23. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy w sprawie uwłaszczenia b. czynszowników b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców

w województwach: nowogródzkiem, poleskiem, wołyńskiem, okręgu administracyjnym wileńskim oraz w powiatach grodzieńskim, wołkowyskim, bielskim, białostockim i sokulskim województwa białostockiego (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 63, poz. 617).

Poz. 24. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji traktatu przyjaźni pomiędzy Najjaśniejszą Rzecząpospolitą Polską a Cesarstwem Perskiem, podpisanego w Teheranie dnia 19 marca 1927 roku, oraz wymienionych w Teheranie dnia 14 kwietnia 1928 roku pomiędzy Rządem Polskim a Rządem Perskim not, interpretujących pewne postanowienia powyższego traktatu.

Poz. 25. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji umowy handlowej pomiędzy Najjaśniejszą Rzecząpospolitą Polską a Cesarstwem Perskiem, podpisanej w Teheranie dnia 19 marca 1927 roku wraz z protokółem, podpisanym w Teheranie dnia 14 kwietnia 1928 r., i wymienionemi w Teheranie dnia 14 kwietnia 1928 r. pomiędzy Rządem Polskim a Rządem Perskim notami

Poz. 26. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji konwencji, podpisanej w Rzymie dnia 6 kwietnia 1922 roku, pomiędzy Austrją, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów, Słoweńców i Czechosłowacją, dotyczącej emerytur, które były przyznane przez dawny rząd austrjacki.

Poz. 27. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji konwencji między Austrją, Włochami, Polską, Królestwem Serbów, Chorwatów, Słoweńców i Czechosłowacją, dotyczącej uregulowania różnych kategoryj emerytur, które nie zostały uregulowane w konwencji rzymskiej z dnia 6 kwietnia 1922 r., podpisanej wraz z protokółem i deklaracjami dodatkowemi w Wiedniu dnia 30 listopada 1923 r.

Poz. 28. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji traktatu handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Polską a Estonję, podpisanego w Tallinie dnia 19 lutego 1927 roku.

Poz. 29. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Robót Publicznych z dnia 23 października 1928 r. w sprawie regulaminu komisyj dla egzaminów na czeladników przy szkołach rzemieślniczo-przemysłowych państwowych lub przez państwo uznanych.

Poz. 30. Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 26 listopada 1928 r. o powoływaniu i zwalnianiu oraz prawach i obowiązkach maklerów przysięgłych na giełdach pieniężnych.

Poz. 31. Rozporządzenie **Ministra Rolnictwa z dnia 31 grudnia 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o obwodach urzędowego badania i postępowaniu w związku z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsą.**

Na podstawie art. art. 16 i 21 pkt. a) i b) oraz art. 41 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) zarządza się co następuje:

I. Sposób tworzenia obwodów urzędowego badania.

§ 1. Tworzenie obwodów urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa należy:

a) w gminach miejskich o liczbie ludności ponad dziesięć tysięcy oraz w gminach utrzymujących rzeźnie publiczne — do zarządów tych gmin;

b) w powstałych gminach — do wydziałów powiatowych.

§ 2. Każda z gmin miejskich o liczbie ludności ponad dziesięć tysięcy oraz każda z gmin, w której znajduje się jedna rzeźnia publiczna, w zależności od wymogów warunków miejscowych, może stanowić jeden obwód urzędowego badania lub być podzielona na kilka obwodów.

Każda z gmin, w której znajdują się dwie lub więcej rzeźni publicznych, winna być podzielona na tyle obwodów urzędowego badania, ile rzeźni publicznych w niej się znajduje.

Z gmin pozostałych winna być utworzona taka ilość obwodów urzędowego badania, jakiej wymagają potrzeby miejscowe.

Rzeźnie wywozowe stanowią osobne obwody urzędowego badania.

§ 3. Władza samorządowa, tworząc obwody urzędowego badania, winna każdemu obwodowi nadać nazwę.

Obwód urzędowego badania z rzeźnią publiczną lub obwód urzędowego badania, który obejmuje tylko rzeźnię wywozową, otrzymuje nazwę miejscowości, w której rzeźnia się znajduje, z dodatkiem „rzeźnia publiczna" lub „rzeźnia wywozowa".

Jeżeli gmina jest podzielona na dwa lub więcej obwodów urzędowego badania i w każdym z nich znajduje się rzeźnia publiczna lub gdy w gminie znajdują się dwie lub więcej rzeźni wywozowych, stanowiących obwody urzędowego badania, to każdy z tych obwodów otrzymuje ponadto numer porządkowy lub dodatkową nazwę.

Obwody, w których niema rzeźni publicznych, lub które nie obejmują tylko rzeźni wywozowych, winny otrzymać nazwę powiatu i pozatem nazwę jednej z gmin wchodzących w obręb obwodu lub numer porządkowy.

§ 4. Władza samorządowa, tworząc obwody urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, winna do wykonywania tego badania wyznaczyć dla każdego obwodu organa urzędowego badania z potrzebną ilością zastępców.

Do wykonywania urzędowego badania należy wyznaczyć lekarzy weterynaryjnych, w obwodach zaś znajdujących się w osiedlach o liczbie ludności mniejszej niż dziesięć tysięcy można wyznaczyć również oglądaczy do wykonywania urzędowego badania w zakresie ustalonym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa z dnia 26 maja 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 575).

W rzeźniach publicznych i wywozowych do urzędowego badania można wyznaczyć dwu lub więcej lekarzy weterynaryjnych, w obwodach zaś wymienionych w ustępie poprzednim— dwu lub więcej oglądaczy.

§ 5. W obwodach znajdujących się w osiedlach o liczbie ludności mniejszej niż dziesięć tysięcy, dla których wyznaczono lekarzy weterynaryjnych do wykonywania urzędowego badania również w zakresie, przewidzianym dla oglądaczy, wyznaczenie oglądaczy, jako organów urzędowego badania, jest wzbronione.

§ 6. Lekarz weterynaryjny, jak również oglądacz, wyznaczony do urzędowego badania, winien zamieszkiwać w obwodzie, dla którego został wyznaczony.

Jeżeli lekarz weterynaryjny został wyznaczony do kilku obwodów, w których urzędowe badanie wykonywają oglądacze, winien zamieszkiwać w jednym z tych obwodów.

Jeżeli lekarz weterynaryjny został wyznaczony do kilku obwodów i w jednym z nich wykonywa również urzędowe badanie, wchodzące w zakres oglądacza, winien zamieszkiwać w tym obwodzie.

§ 7. Władze samorządowe, tworzące obwody urzędowego badania, winny w sposób przyjęty na danym obszarze podawać do publicznej wiadomości spis utworzonych obwodów, jak również nazwiska i miejsce zamieszkania wyznaczonych organów urzędowego badania i ich zastępców oraz wszelkie zachodzące zmiany.

II. Sposób zgłaszania zwierząt do urzędowego badania oraz dalsze postępowanie.

§ 8. Kto poddaje lub ma zamiar poddać ubojowi bydło rogate, świnie, owce, kozy lub zwierzęta jednokopytowe, winien je zgłosić z podaniem czasu i miejsca zamierzonego uboju do urzędowego badania organowi urzędowego badania, wyznaczonemu dla obwodu, w którym ubój ma być dokonany.

Jeżeli ubój ma być dokonany w obwodzie, znajdującym się w osiedlu o liczbie ludności mniejszej niż dziesięć tysięcy i dla obwodu tego jako organ urzędowego badania wyznaczony został oglądacz, zgłaszanie zwierząt do urzędowego badania winno być uskuteczniane do oglądacza

Zgłoszenie może być uskuteczniane ustnie, pisemnie, telegraficznie lub telefonicznie.

§ 9. Zgłaszanie do badania przed ubojem nie jest wymagane, gdy zachodzi:

a) konieczność natychmiastowego zabicia zwierzęcia wskutek nieszczęśliwego wypadku,
b) obawa, że zwierzę przed przybyciem lekarza weterynaryjnego lub oglądacza mogłoby paść, albo że mięso zwierzęcia wskutek pogorszenia się jego stanu zdrowia mogłoby znacznie stracić na swej wartości.

Wypadki, wymienione w ustępie poprzednim, posiadacz winien, o ile mięso ma być spożyte, zgłosić w celu wykonania badania po uboju, nie do oglądacza, lecz do lekarza weterynaryjnego, wyznaczonego dla danego obwodu.

§ 10. Zgłoszenie do urzędowego badania przed ubojem i po uboju nie podlegają zwierzęta rzeźne, jeżeli zachodzą równocześnie trzy następujące warunki:

a) zwierzęta są przeznaczone do spożycia we własnem gospodarstwie domowem,
b) ubój odbywa się w miejscowości, w której nie obowiązuje przymus uboju w rzeźniach publicznych,
c) zwierzęta nie wykazują objawów chorobowych lub zmian nastręczających wątpliwości co do zdatności mięsa do spożycia.

Za własne gospodarstwo domowe nie należy uważać gospodarstwa domowego koszar, szpitali, schronisk i przytułków, zakładów wychowawczych, pensjonatów, więzień, jadłodajni, hoteli, domów zajezdnych (oberży) i t. p. zakładów publicznych, jak również własnych gospodarstw domowych rzeźników, masarzy, osób handlujących mięsem, zarządzających jadłodajniami, restauratorów, oberżystów (szynkarzy).

§ 11. Zezwolenie wydane na ubój zwierzęcia jest ważne w ciągu dwóch dni, licząc od dnia jego udzielenia; jeżeli zwierzę w ciągu tych dwóch dni nie zostanie poddane ubojowi, posiadacz winien ponownie je zgłosić do urzędowego badania przed ubojem.

§ 12. Oglądacz winien nie przyjąć zgłoszenia do badania i posiadacza skierować do wyznaczonego lekarza weterynaryjnego, jeżeli:

1) posiadacz zgłasza do badania zwierzę jednokopytowe,

2) już z wywiadu wynika, że zwierzę zgłoszone do badania dotknięte jest chorobą, przy której badanie przed ubojem należy do lekarza weterynaryjnego

3) posiadacz zgłasza do badania po uboju zwierzę, które nie zostało poddane urzędowemu badaniu przed ubojem (§ 9 ustęp ostatni).

§ 13. Oglądacz winien zgłosić do wyznaczonego lekarza weterynaryjnego te wypadki, które w toku badania okażą się — stosownie do obowiązujących przepisów — przekraczającemi zakres jego działania.

Zgłoszenia tego oglądacz winien dokonać niezwłocznie ustnie lub pisemnie, telegraficznie lub telefonicznie, a dokładny opis zwierzęcia oraz zauważone objawy i zmiany chorobowe— o ile ich nie podał osobiście lekarzowi weterynaryjnemu —wręczyć na piśmie posiadaczowi celem przedstawienia lekarzowi weterynaryjnemu. Równocześnie oglądacz winien, o ile chodzi o badanie po uboju, oznaczyć mięso i wszystkie narządy zwierzęcia nalepkami z papieru, zaopatrzonemi napisem: „tymczasowo zajęte“, datą i własnoręcznym podpisem.

§ 14. Posiadacz, niezadowolony z wyniku badania, wykonanego przez oglądacza, uprawniony jest żądać sprawdzenia badania przez wyznaczonego dla obwodu lekarza weterynaryjnego.

Żądanie sprawdzenia badania posiadacz winien zgłosić oglądaczowi niezwłocznie po stwierdzeniu wyniku urzędowego badania. Oglądacz zawiadomi o tem natychmiast miejscową władzę gminną, która niezwłocznie spowoduje sprawdzenie wyniku badania przez lekarza weterynaryjnego wyznaczonego do badania w danym obwodzie.

§ 15. Posiadacz, niezadowolony z wyniku sprawdzenia badania (§ 14) lub z wyniku badania, dokonanego przez lekarza weterynaryjnego, wyznaczonego dla danego obwodu, może żądać ponownego badania przez właściwego powiatowego lub innego państwowego lekarza weterynaryjnego, wyznaczonego przez wojewodę (Komisarza Rządu m. st. Warszawy). Żądanie ponownego badania posiadacz winien zgłosić lekarzowi weterynaryjnemu niezwłocznie po dokonaniu i wyrażeniu przez tegoż wyniku sprawdzenia badania lub wyniku urzędowego badania.

Lekarz weterynaryjny zawiadamia o tem natychmiast (telegraficznie lub telefonicznie) władzę samorządową, która go wyznaczyła do urzędowego badania. Władza ta powoduje niezwłocznie ponowne badanie przez właściwego państwowego lekarza weterynaryjnego.

§ 16. Żądanie posiadacza sprawdzenia wyniku badania, wykonanego przez oglądacza, jak również ponownego badania przez państwowego lekarza weterynaryjnego wstrzymuje dalsze postępowanie z mięsem.

§ 17. Mięso i wszystkie narządy zwierzęcia, co do których posiadacz zażądał sprawdzenia urzędowego badania lub ponownego urzędowego badania, oglądacz, jak również lekarz weterynaryjny, wykonywujący pierwsze urzędowe badanie lub sprawdzenie wyniku badania, winien oznaczyć nalepkami z papieru, zaopatrzonemi napisem: „tymczasowo zajęte“, datą i własnoręcznym podpisem.

§ 18. Wynik ponownego badania (§ 15) jest ostateczny i obowiązuje posiadacza bezwzględnie.

O wyniku sprawdzenia badania (§ 14) lekarz weterynaryjny, który dokonał sprawdzenia, zawiadamia na miejscu posiadacza oraz władze miejscowej gminy, o wyniku zaś ponownego badania (§ 15) — państwowy lekarz weterynaryjny powiadamia władzę samorządową, która spowodowała wezwanie go do przeprowadzenia ponownego badania.

Władze samorządowe, wymienione w ustępie poprzednim, ze swej strony również zawiadamiają posiadacza o wyniku sprawdzenia lub ponownego badania i zarządzają dalsze postępowanie z mięsem według przepisów obowiązujących.

III. Koszty.

§ 19. Koszty związane z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju, z wyjątkiem określonym w ustępie ostatnim paragrafu niniejszego, ponoszą właściwe gminy lub powiatowe związki komunalne, wyznaczające organa urzędowego badania.

W szczególności gminy i powiatowe związki komunalne ponoszą koszty:

a) wynagrodzenia organów urzędowego badania,

b) znakowanie mięsa,

c) dalszego postępowania z mięsem, które nie zostało uznane za zdatne do spożycia,

d) bakterjologicznego badania.

e) rejestrowania i zestawiania wyników badania.

Koszty dokonanego na żądanie posiadacza sprawdzenia urzędowego badania wykonanego przez oglądacza, jakoteż koszty ponownego urzędowego badania wykonanego przez państwowego lekarza weterynaryjnego— w wypadkach, gdy sprawdzenie badania lub ponowne badanie potwierdziło wynik zakwestjonowanego badania lub sprawdzenia — ponosi posiadacz.

§ 20. Wynagrodzenie organów urzędowego badania może być określone bądź ryczałtowo, bądź od każdego badanego zwierzęcia.

Za badanie w miejscu odległem ponad dwa kilometry od miejscowości, w której le-

karz weterynaryjny lub oglądacz zamieszkuje, koszty przejazdu należy im zwracać. Władza samorządowa, wyznaczająca organa urzędowego badania, ustala wysokość kosztów przejazdu za każdy przebyty kilometr drogi lub ryczałtowo albo też przez ustanowienie za poszczególne badania wyższego wynagrodzenia, obejmującego koszty przejazdu, bez względu na odległość miejsca badania od miejsca zamieszkania organu badania.

§ 21. Wynagrodzenie lekarza weterynaryjnego, wyznaczonego dla danego obwodu również do wykonywania urzędowego badania, wchodzącego w zakres oglądaczy, nie może być wyższe od wynagrodzenia oglądacza, wyznaczonego jako organ badania w tym samym powiecie. Natomiast wynagrodzenie lekarza weterynaryjnego za badanie w obwodach, dla których wyznaczeni zostali oglądacze, w wypadkach badań przekraczających zakres działania oglądaczy, jak również za sprawdzenie wyniku badania dokonane na żądanie posiadacza, winno być wyższe niż wynagrodzenie oglądacza.

W wypadkach, w których oglądacz na podstawie wyniku swego badania oświadczy, że badanie przekracza zakres jego działania, posiadacz uiszcza opłatę ustaloną za badanie przez oglądacza, jak również opłatę ustaloną za dalsze badanie przez lekarza weterynaryjnego.

§ 22. Lekarze weterynaryjni za sprawdzenie wyniku badania, wykonanego przez oglądacza, otrzymują wynagrodzenie i zwrot kosztów przejazdu w wysokości, ustalonej przez władze samorządowe wyznaczające organa do urzędowego badania.

Państwowi lekarze weterynaryjni za ponowne badanie otrzymują wynagrodzenie w sumie równej dietom, określonym w przepisach o należnościach za podróże służbowe, za badanie zaś w miejscu odległem ponad dwa kilometry od ich miejsca służbowego — również zwrot kosztów podróży na zasadach ustalonych w tychże przepisach.

§ 23. Na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju, właściwym gminom i powiatowym związkom komunalnym służy prawo pobierania opłat od posiadaczy zwierząt, poddanych urzędowemu badaniu. Uchwały w przedmiocie opłat wymagają zatwierdzenia właściwej władzy nadzorczej.

Wpływy z tych opłat mogą być użyte jedynie na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

Gminy, w których znajdują się rzeźnie publiczne, winny ustalać opłaty na pokrycie kosztów urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa oddzielnie od opłat za użytkowanie rzeźni.

§ 24. Pobieranie opłat od posiadaczy zwierząt może być powierzone organom wyznaczonym do urzędowego badania.

§ 25. Organa urzędowego badania, otrzymujące za wykonywane badania wynagrodzenie ryczałtowe, winny pobierane przez nie opłaty w całości wpłacać do kasy wyznaczonej przez właściwą władzę samorządową.

W wypadkach, gdy organa urzędowego badania otrzymują wynagrodzenie, obliczane od każdego badanego zwierzęcia, władza samorządowa, wyznaczająca te organa ustala, jaką część z pobranych opłat organa badania zatrzymują dla siebie jako swoje wynagrodzenie, a jaką — wpłacają do kasy wyznaczonej przez właściwą władzę samorządową na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania.

IV. Nadzór państwowy.

§ 26. Lekarze weterynaryjni i oglądacze wyznaczeni do urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, podlegają w zakresie tych czynności, bez ujmy dla swojej zależności służbowej od właściwych związków komunalnych, nadzorowi władz państwowych.

§ 27. Nadzór nad wykonywaniem badania zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju sprawują przy pomocy państwowych lekarzy weterynaryjnych starostowie i wojewodowie (Komisarz Rządu m. st. Warszawy) we właściwym każdej z tych władz zakresie działania.

§ 28. W wykonywaniu nadzoru państwowego wojewoda (Komisarz Rządu m. st. Warszawy) może:

a) żądać od właściwych władz unieważnienia wyznaczenia przez nie do urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa lekarzy weterynaryjnych, jak również oglądaczy, oraz zastępców tych organów, którzy przez zaniedbanie swych obowiązków lub niesumienne wykonywanie badania przyczynili się do wpuszczenia do obrotu mięsa niezdatnego, mniej wartościowego lub warunkowo zdatnego do spożycia, albo wbrew przepisom nie uczynili zadość obowiązkowi zgłaszania zaraźliwych chorób zwierzęcych;

b) uzależnić od uprzedniego wyrażenia swej zgody wyznaczanie poszczególnych lekarzy weterynaryjnych i oglądaczy na stanowiska organów urzędowego badania i ich zastępców.

§ 29. Władza nadzorcza może z urzędu zarządzić sprawdzenie przez państwowego lekarza weterynaryjnego badań dokonanych przez organa urzędowego badania i w związku z tem zmienić ustalone przez te organa wyniki badań. Posiadaczowi zwierzęcia lub mięsa służy wówczas prawo odwołania się do władzy państwowej bezpośrednio wyższej, zgodnie

z postanowieniami ust. 2 i 3 art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361).

§ 30. Władza samorządowa tworząca obwody urzędowego badania, winna o faktach podawanych według § 7 niniejszego rozporządzenia do publicznej wiadomości, zawiadamiać wojewodę (Komisarza Rządu m. st. Warszawy), który wyda zarządzenie o sposobie wykonywania nadzoru państwowego.

§ 31. Wykonywanie państwowego nadzoru weterynaryjnego w gminach miejskich o liczbie ludności ponad dziesięć tysięcy winno być powierzone wojewódzkiemu lekarzowi weterynaryjnemu, w pozostałych zaś gminach właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynaryjnemu.

§ 32. Państwowy nadzór weterynaryjny obejmuje całokształt wykonywania urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa i winien być wykonywany drogą odbywania rewizji przez państwowych lekarzy weterynaryjnych. Państwowy lekarz weterynaryjny winien w szczególności przy każdej rewizji stwierdzić:

a) czy oglądacze, wykonywujący urzędowe badanie, posiadają należyte świadectwa uzdolnienia (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 22 marca 1928 r. — Dz. U. R. P. Nr. 62, poz, 575);

b) czy przybory potrzebne do wykonywania badania i znakowania mięsa (stemple, barwiki, mikroskopy, tryhinoskopy i t. p.) znajdują się w dobrym stanie;

c) czy dzienniki urzędowego badania są prowadzone zgodnie z obowiązującemi przepisami w szczególności zaś, czy sposób prowadzenia dziennika umożliwia dokładne zestawienie wyników badania;

d) czy spostrzegane są obowiązujące przepisy o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa, w szczególności zaś, czy są dokładnie wykonywane przepisy o postępowaniu z mięsem mniejwartościowem, warunkowo zdatnem i niezdatnem.

Przy wykonywaniu rewizji państwowy lekarz weterynaryjny winien, o ile możności być obecny przy przeprowadzaniu badań przez organa urzędowego badania zwierząt.

§ 33. Rewizji państwowi lekarze weterynaryjni winni dokonywać możliwie przy wykonywaniu innych czynności służbowych.

Wojewoda (Komisarz Rządu m. st. Warszawy) z uwzględnieniem miejscowych warunków będzie ustalał dla każdego powiatu i dla każdej rzeźni ilość koniecznych rewizyj, które przeprowadzać należy w pewnym okresie czasu.

§ 34. W razie stwierdzenia braków i usterek przy wykonywaniu państwowego nadzoru państwowy lekarz weterynaryjny podaje o nich do wiadomości organowi urzędowego badania i zawiadomi o tem swoją władzę przełożoną, która winna spowodować usunięcie stwierdzonych braków i usterek.

§ 35. Państwowy nadzór weterynaryjny nie narusza państwowego nadzoru, normowanego na podstawie innych przepisów, w szczególności zaś na podstawie przepisów o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa — Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361), jak również nie wyklucza wykonywania nadzoru nad urzędowem badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa przez władze samorządowe, upoważnione do tworzenia obwodów urzędowego badania.

§ 36. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 32. Oświadczenie rządowe z dnia 20 grudnia 1928 roku w sprawie przystąpienia Iraku do międzynarodowej konwencji telegraficznej, podpisanej w Petersburgu 10/22 lipca 1875 roku.

z 24 stycznia Nr. 4 Rok 1929.

Poz. 33. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. o sprzedaży placu państwowego przy ul. Grzegórzeckiej w Krakowie.

Poz. 34. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie zamiany gruntu państwowego na grunt gminy w Stanisławowie.

Poz. 35. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1929 r. o wyłączeniu gminy miejskiej Gdynia z powiatu morskiego i utworzeniu z niej odrębnego powiatu miejskiego

Na podstawie art. 73 i 104 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19-go stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. Gminę miejską Gdynia wyłącza się z powiatu morskiego i tworzy się z niej odrębny powiat miejski dla celów administracji państwowej oraz samorządowej.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 36. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1929 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 stycznia

1924 r. w sprawie specjalnego wynagrodzenia akordowego dla funkcjonarjuszów urzędów ziemskich.

Poz. 37. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1929 r. o podwyższeniu ryczałtu dla kierowników urzędów pocztowych VI klasy na opał, światło i przybory kancelaryjne.

Poz. 38. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 października 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu celem wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o zmianie ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zmianie ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 335) zarządza się co następuje:

do art. art. 1, 2 i 8.

§ 1. Ustalone w art. 1 normy, określające udział gmin wiejskich i powiatowych związków komunalnych w dodatkach do państwowego podatku gruntowego, oraz ustalone w art. 2 normy podziału między gminy wiejskie i powiatowe związki komunalne dodatków do państwowego podatku przemysłowego obowiązują od dnia 1 kwietnia 1928 r. i to w odniesieniu do tych sum wymienionych dodatków komunalnych, których ustawowy termin płatności przypada po dniu 1 kwietnia 1928 roku.

do art. 3, ustęp 3, lit. b).

§ 2. Między § 9 a § 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18-go marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317) wstawia się jako § 9 a, przepis następujący:

„do art. 13 ustawy.

Jeśli powiatowy związek komunalny nie zamierza w danym roku budżetowym pobrać na swoją rzecz opłaty komunalnej od pism stwierdzających umowę o przeniesienie własności nieruchomości, położonych poza obszarem gmin miejskich, powinien powiadomić o tem gminy wiejskie na swoim obszarze przed dniem 1 listopada, a to dla umożliwienia im uchwalenia poboru tej opłaty na rzecz swoją oraz uwzględnienia tejże opłaty w preliminarzach budżetowych.“

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 39. Rozporządzenie: Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 17 grudnia 1928 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie bekonów i szynek.

Poz. 40. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 stycznia 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa w sprawie wyznaczenia ostatecznych kontyngentów cukru na czas od 1 października 1928 r. do 30 września 1929 r.

Poz. 41. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 grudnia 1928 roku o przedmiocie egzaminu z prawa dla kandydatów na stanowiska rzeczników patentowych.

Poz. 42. Rozporządzenie Ministra Przemysłu Handlu z dnia 8 stycznia 1929 roku w sprawie wskazania dodatkowego pisma dla obowiązkowych ogłoszeń pochodzących od spółek akcyjnych.

Poz. 43. Obwieszczenie Rady Minstrów z dnia 19 stycznia 1929 r. o sprostowaniu błędu w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1928 r. w sprawie warunków dopuszczenia zagranicznych spółek akcyjnych oraz komandytowo-akcyjnych do działalności na obszarze Rzeczypospolitej

z 26 stycznia Nr. 5 Rok 1929

Poz. 44. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. o zamianie gruntów państwowych w W. M. Gdańsku.

Poz. 45. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. o uporządkowaniu stanu prawnego na obszarze powiatu brasławskiego oraz gminy dukształńskiej w powiecie święciańskim w zakresie wykonania reformy rolnej.

Poz. 46. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji konwencji pomiędzy Austrją, Węgrami, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców i Czechosłowacją w sprawie obywatelstwa, podpisanej w Rzymie dnia 6 kwietnia 1922 roku.

Poz. 47. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji układu między Rządem Polskim a Rządem Włoskim, dotyczącego uregulowania długu, zaciągniętego przez Polskę u Rządu Włoskiego, podpisanego w Warszawie dnia 18 grudnia 1926 roku.

Poz. 48. Ustawa z dnia 19 grudnia 1928 r. w sprawie ratyfikacji konwencji pomiędzy Austrją, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców oraz Czechosłowacją, dotyczącej przejęcia wierzy-

telności i depozytów, należących do obywateli, zamieszkujących terytorja, należące dawniej do Austrji, z pod zarządu Pocztowej Kasy Oszczędności w Wiedniu, podpisanej w Rzymie dnia 6 kwietnia 1922, oraz układu dodatkowego do tejże konwencji, podpisanego w Rzymie dnia 23 lutego 1925, wraz z protokółem z tejże daty.

Poz. 49. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców, wydane co do §§ 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 22, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 38, 44 i 45 w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Na podstawie art. art. 20, 21, 23 i 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) i art. 118 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz 86) zarządza się co następuje:

I. Pobyt czasowy indywidualny.

§ 1. Zezwoleń na wjazd i pobyt czasowy, przewidzianych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach, udzielają urzędy konsularne przez wystawienie wizy pobytowej według załączonego wzoru (załącznik Nr. 1).

Wiza ma być wystawiona w ten sposób, aby uprawnienie do pobytu nie przekraczało dwóch lat.

Wiza pobytowa może uprawniać do kilkakrotnego przekraczania granic Rzeczypospolitej.

§ 2. Dla otrzymania wizy pobytowej cudzoziemiec powinien przedstawić ważny dowód osobisty oraz podać dane, potrzebne dla jej wypełnienia, a w szczególności określić cel pobytu i czas, niezbędny, jego zdaniem, dla osiągnięcia tego celu, zaś na żądanie urzędu konsularnego wskazać również miejsce zamierzonego pobytu i dostarczyć potrzebnych informacyj co do swej osoby i zamierzonego pobytu, jak również potrzebnych dokumentów, świadectw lub dowodów.

§ 3. Urząd konsularny powinien przed udzieleniem wizy pobytowej uzyskać zgodę z reguły powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na zamierzone miejsce pobytu, jeżeli:

a) pobyt ma trwać dłużej, niż 3 miesiące albo
b) istnieją powody do przypuszczenia, że pobyt cudzoziemca w Rzeczypospolitej, z uwagi na jego osobę lub cel pobytu, może być niepożądany dla jej dobra lub dobra jej mieszkańców.

Zwracanie się do władzy administracji ogólnej o wyrażenie zgody nie jest wymagane w wypadku, wymienionym pod lit. a), jeżeli cudzoziemiec, nie mając skończonych lat 25, przybywa do Rzeczypospolitej w celu wstąpienia w charakterze słuchacza do jednego z wyższych państwowych zakładów naukowych, a wykaże się zaświadczeniem takiego zakładu, że będzie przyjęty w poczet jego słuchaczów, — albo jeżeli cudzoziemiec, nie mając skończonych lat 21, przybywa do rodziców lub opiekunów.

§ 4. Udzielenia wizy pobytowej należy odmówić, jeżeli:

a) obecność cudzoziemca na obszarze Rzeczypospolitej zagrażałaby poważnie jej dobru lub dobru jej mieszkańców, a zwłaszcza zagrażałaby bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu, albo
b) cudzoziemiec był wydalony z granic Rzeczypospolitej, a od wydalenia nie upłynęło lat 5, albo
c) udzieleniu wizy pobytowej sprzeciwiają się obowiązujące przepisy, albo
d) czas pobytu wybiegałby poza czas ważności dowodu osobistego, albo
e) z oświadczenia cudzoziemca lub okoliczności wypadku wynika, że cudzoziemiec przybywa w celu osiedlenia się nie zaś pobytu czasowego.

§ 5. Cudzoziemiec, który przybył na mocy wizy pobytowej, może przebywać tylko przez czas, oznaczony w wizie i obowiązany jest opuścić granice Rzeczypospolitej w ten sposób, aby nie przekroczyć tego czasu.

§ 6. W wypadku, gdy cudzoziemiec wykaże, że w wyznaczonym mu czasie pobytu nie mógł osiągnąć celu, zadeklarowanego przy otrzymywaniu wizy pobytowej, powiatowa władza administracji ogólnej może mu udzielić stosownego przedłużenia, jednak na czas, nie przewyższający dwóch lat (§ 1 ust. 2) od dnia pierwszego przekroczenia granicy (załącznik Nr. 2).

§ 7. Cudzoziemiec, który, przebywając na obszarze Rzeczypospolitej na podstawie wizy pobytowej, uprawniającej do jednorazowego przekroczenia jej granic, zamierza przerwać pobyt czasowy przez wyjazd chwilowy z Rzeczypospolitej, może powrócić bez uzyskiwania nowej wizy pobytowej, jeżeli otrzymał przed wyjazdem od powiatowej władzy administracji ogólnej wizę powrotną (załącznik Nr. 3), a powrót jego następuje przed upływem dozwolonego mu pobytu.

II. Pobyt czasowy zbiorowy.

§ 8. Grupom cudzoziemców, składającym się co najmniej z 10-ciu osób, przynależnych do jednego państwa, a przybywającym do Rzeczypospolitej w celach kulturalno-oświatowych,

turystycznych, sportowych lub gospodarczych niezarobkowych, urząd konsularny może, gdy nie stoi temu na przeszkodzie interes Rzeczypospolitej lub dobro jej mieszkańców, udzielić wiz zbiorowych (załącznik Nr. 4) dla jednorazowego wjazdu i pobytu najdłużej jednomiesięcznego od dnia przekroczenia granicy.

§ 9. Dla uzyskania takiej wizy grupa powinna posiadać kierownika, który w jej imieniu przedstawi w urzędzie konsularnym ważny paszport zbiorowy oraz udzieli, na żądanie urzędu konsularnego, potrzebnych informacyj i dokumentów (§ 2).

Właściwym dla udzielenia wizy jest ten urząd konsularny, w którego okręgu organizuje się grupa.

Członkowie grupy obowiązani są przy przekraczaniu granic Rzeczypospolitej, jako też przez cały czas pobytu posiadać dowody, pozwalające na stwierdzanie ich tożsamości.

§ 10. W wypadku, gdy kierownik grupy wykaże, że grupa w wyznaczonym jej przez urząd konsularny czasie pobytu nie mogła osiągnąć celu, zadeklarowanego przy otrzymywaniu wizy zbiorowej, powiatowa władza administracji ogólnej może udzielić stosownego przedłużenia, jednak na czas, nie przewyższający dwóch miesięcy od dnia przekroczenia granicy (załącznik Nr. 2).

§ 11. Jeżeli uczestnik grupy, znajdującej się w Rzeczypospolitej, chce odłączyć się od grupy dla samodzielnego podróżowania po obszarze Rzeczypospolitej lub samodzielnego opuszczenia jej granic, kierownik grupy obowiązany jest uzyskać dla niego od jego konsula dokument, stwierdzający tożsamość i przynależność państwową uczestnika oraz fakt uczestnictwa w danej grupie, a od powiatowej władzy administracji ogólnej — uwidocznienie w dokumencie treści wizy zbiorowej.

III. Przejazd indywidualny.

§ 12. Zezwoleń na przejazd przez obszar Rzeczypospolitej, przewidzianych w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach, udzielają urzędy konsularne przez wystawienie wizy przejazdowej według załączonego wzoru (załącznik Nr. 5).

Wiza przejazdowa może uprawniać w ciągu swej ważności do powrotnego lub do kilkakrotnego przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej.

§ 13. Dla otrzymania wizy przejazdowej cudzoziemiec powinien przedstawić ważny dowód osobisty, wykazać, iż odpowiada warunkom, przewidzianym w art. 7 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach oraz podać dane, potrzebne dla wypełnienia wizy, zaś, na żądanie urzędu konsularnego, — dostarczyć potrzebnych informacyj co do swej osoby i zamierzonego przejazdu, jak również potrzebnych dokumentów, świadectw lub dowodów.

§ 14. Udzielenia wizy przejazdowej należy odmówić w wypadkach przewidzianych w § 4 lit. a) — d), jak również wówczas, gdy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że cudzoziemiec podejmuje podróż nie dla przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej, lecz dla pozostania w jej granicach.

IV. Przejazd zbiorowy.

§ 15. Urząd konsularny może w wypadkach, gdy o uzyskanie zezwolenia na przejazd stara się grupa cudzoziemców, składająca się co najmniej z 10-ciu osób, przynależnych do jednego państwa, udzielić zbiorowej wizy przejazdowej (załącznik Nr. 6).

Przy udzielaniu takiej wizy mają odpowiednie zastosowanie postanowienia §§ 9, 13 i 14.

Zbiorowa wiza przejazdowa może uprawniać w ciągu swej ważności do powrotnego przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej.

V. Postanowienia specjalne.

§ 16. Cudzoziemiec, będący pasażerem statku, który przybił do brzegu polskiego, a nie posiadający żadnej z wymaganych wiz (art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach), może wylądować tylko po uprzedniem uzyskaniu od powiatowej władzy administracji ogólnej przepustki lądowej pasażerskiej (załącznik Nr. 7).

Przepustka lądowa pasażerska uprawnia w czasie postoju statku do pobytu wyłącznie w obrębie portu oraz miasta portowego i może być wystawiona, jeżeli:

1) cudzoziemiec posiada bilet dalszej podróży oraz dowód osobisty, stwierdzający jego przynależność państwową,

2) kapitan statku poświadczy, że cudzoziemiec jest pasażerem statku oraz

3) względy bezpieczeństwa lub porządku publicznego tak z uwagi na osobę cudzoziemca, jak i na ujawniający się cel wylądowania nie sprzeciwiają się udzieleniu przepustki.

Jeżeli osoba, posiadająca przepustkę lądową pasażerską, zamierza wydalić się poza obręb portu oraz miasta portowego, obowiązana jest zwrócić się o stosowne zezwolenie do powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 17. Cudzoziemiec, należący do załogi statku, który przybił do brzegu polskiego, może w czasie postoju statku swobodnie lądować i przebywać w obrębie portu oraz miasta portowego, chociażby nie posiadał żadnej z wymaganych wiz (art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rrzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach).

Jeżeli członek załogi statku zamierza udać się poza obręb portu oraz miasta portowego, obowiązany jest zwrócić się o przepustkę marynarską (załącznik Nr 8) do powiatowej władzy administracji ogólnej.

Przepustka marynarska nie może być wydana, jeżeli proszący nie wykaże, iż jest umieszczony na liście załogi statku albo jeżeli względy, wskazane w § 16 ust. 2 p. 3, sprzeciwiają się podróży jego wgłąb Rzeczypospolitej.

VI. Osiedlenie

§ 18. Cudzoziemiec, który zamierza osiedlić się w Rzeczypospolitej, powinien:

1) złożyć za posrednictwem polskiego urzędu konsularnego podanie o zezwolenie na osiedlenie się do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, właściwej dla tej miejscowości. gdzie ma nastąpić osiedlenie, oraz

2) dołączyć do podania wypełnioną i własnoręcznie podpisaną deklarację (załącznik Nr 9) z fotografją oraz poświadczenie właściwej władzy państwa ojczystego z uwierzytelnionem tłumaczeniem, że jest jego obywatelem.

Wojewódzka władza administracji ogólnej może przed rozstrzygnięciem podania zażądać od petenta nadto takich dodatkowych informacyj i wyjaśnień, jakie uzna za potrzebne.

§ 19 W razie uwzględnienia podania, cudzoziemiec otrzymuje od wojewódzkiej władzy administracji ogólnej za pośrednictwem urzędu konsularnego, w którym złożył podanie, kartę osiedlenia (załącznik Nr. 10), a od urzędu konsularnego — wizę osiedleńczą (załącznik Nr. 11), uprawniającą do przekroczenia granic Rzeczypospolitej.

§ 20. Karta osiedlenia uprawnia w ciągu jednego roku od dnia jej wystawienia do osiedlenia się w tej miejscowości, która jest wymieniona w karcie i powinna być przedstawiona w urzędzie powiatowej władzy administracji ogólnej w terminie, wymienionym w karcie.

W razie nieprzybycia do miejsca przeznaczenia w ciągu jednego roku od dnia wystawienia karty osiedlenia, traci ona swą ważność.

§ 21. Zastrzeżone Ministrowi Spraw Wewnętrznych decyzje z art. 6 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach przekazuje się wojewodom i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy, właściwym ze względu na miejsce zamierzonego osiedlenia się cudzoziemca.

Zmiana pobytu czasowego na osiedlenie będzie dopuszczona tylko w wyjątkowych wypadkach, a mianowicie:

a) jeżeli interes Rzeczypospolitej będzie za tem przemawiał albo

b) jeżeli okoliczności, uzasadniające prośbę o zmianę pobytu czasowego na osiedlenie, nie mogły być przewidziane przed przyjazdem cudzoziemca do Rzeczypospolitej.

Podanie o zmianę należy wnieść za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca zamierzonego osiedlenia cudzoziemca, najmniej na 3 miesięce przed upływem czasu pobytu, chyba że okoliczności, o których mowa wyżej, nastąpiły później, Pozatem stosują się odpowiednio postanowienia § 18.

Złożenie podania nie zwalnia petenta od obowiązku ustalonego w § 5, chyba że wojewoda (Komisarz Rządu m. st. Warszawy zarządzi inaczej).

§ 22. Cudzoziemiec, który zamierza wyjechać czasowo z Rzeczypospolitej, może powrócić bez uzyskiwania nowej wizy osiedleńczej, jeżeli otrzymał przed wyjazdem od powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca osiedlenia, wizę powrotną (załącznik Nr. 3), a powrót jego następuje w czasie, oznaczonym w takiej wizie.

Wiza powrotna w tym wypadku nie może być wystawiona na okres dłuższy niż 2 lata od dnia jej wystawienia.

VII. Usuwanie z granic Rzeczypospolitej.

§ 23. Cudzoziemiec może być usunięty z granic Rzeczypospolitej bądź na skutek orzeczenia o wydaleniu, bądź w trybie wykonawczym.

§ 24. Usunięcie w trybie wykonawczym może być zastosowane wówczas. gdy cudzoziemiec z własnej winy znalazł się w Rzeczypospolitej bez wymaganego zezwolenia albo gdy samowolnie pozostaje na obszarze Rzeczypospolitej po upływie terminu dozwolonego mu pobytu. W tych wypadkach usunięcie następuje drogą przymusowego odstawienia do granicy na zarządzenie tej powiatowej władzy administracji ogólnej, na której obszarze ujawniono takiego cudzoziemca.

Za samowolne pozostanie w Rzeczypospolitej nie jest uważane pozostanie, spowodowane wypadkami, nie dającemi się przewidzieć, a uniemożliwiającemi opuszczenie jej granic w terminie, jak np. obłożna choroba cudzoziemca, śmierć jego rodziców, współ-

małżonka lub dzieci przerwanie komunikacji, pozbawienie wolności.

Po wykazaniu przez cudzoziemca, iż zaszedł jeden z takich wypadków, powiatowa władza administracji ogólnej wyznacza mu dodatkowy termin do opuszczenia granic Rzeczypospolitej, uzasadniony okolicznościami wypadku (załącznik Nr. 2.)

§ 25. We wszystkich innych wypadkach, poza wskazanemi w § 24, usunięcie cudzoziemca z granic Rzeczypospolitej może nastąpić tylko na skutek orzeczenia o wydaleniu.

§ 26. Dla wykonania orzeczenia o wydaleniu władza wydalająca może bądź nakazać cudzoziemcowi wyjazd w określonym terminie oraz w kierunku przez niego wybranym lub przez władzę wyznaczonym, bądź zarządzić przymusowe odstawienie go do granicy.

Jeżeli wydalony nie wyjedzie z Rzeczypospolitej w nakazanym mu terminie lub kierunku, powiatowa władza administracji ogólnej, na której obszarze stwierdzono powyższe uchybienia, zarządza przymusowe odstawienie go do granicy.

§ 27. Jeżeli usunięcie cudzoziemca z granic Rzeczypospolitej nie może nastąpić z tego powodu, że państwo, przez którego granice ma nastąpić usunięcie, niechce go wpuścić na swój obszar, wówczas powiatowa władza administracji ogólnej, która pierwsza stwierdziła niemożność usunięcia cudzoziemca, wyznacza mu, po wydaniu orzeczenia o wydaleniu, o ile takowe nie było już poprzednio wydane, miejsce przymusowego pobytu na obszarze Rzeczypospolitej na czas potrzebny do wykonania orzeczenia o wydaleniu.

Cudzoziemiec, któremu zostało wyznaczone miejsce przymusowego pobytu, nie może go opuszczać bez zgody powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla tego miejsca.

§ 28. Orzeczenia o wydalaniu cudzoziemców, nie posiadających kart osiedlenia, wydawane w wypadkach nielegalnego przekroczenia granicy, albo niedopełnienia obowiązku meldunkowego lub rejestracji, należą do właściwości powiatowej władzy administracji ogólnej. We wszystkich innych wypadkach do wydawania orzeczeń o wydaleniu właściwą jest wojewódzka władza administracji ogólnej.

VIII. Postanowienia ogólne.

§ 29. Do załatwiania spraw, wynikających z niniejszego rozporządzenia w tym zakresie, w jakim powołane są do nich urzędy konsularne, właściwym jest z zastrzeżeniem odmiennych postanowień niniejszego rozporządzenia, ten polski urząd konsularny, w którego okręgu działania cudzoziemiec faktycznie stale zamieszkuje. O ile właściwości urzędu konsularnego nie można w ten sposób ustalić, właściwy jest ten urząd konsularny, w którego okręgu wyłania się sprawa wjazdu lub przejazdu.

Wizy może wyjątkowo udzielić urząd konsularny niewłaściwy za uprzednią zgodą urzędu właściwego, jeżeli szczególne trudności lub względy stoją na przeszkodzie w uzyskaniu wizy od urzędu właściwego.

W wypadkach godnych specjalnego uwzględnienia, w których osiągnięcie powyższej zgody na czas nie byłoby możliwe, niewłaściwy urząd konsularny może samodzielnie udzielić wizy, zawiadamiając o tem niezwłocznie właściwy urząd konsularny.

Powyższe dwa wyjątki od zasady właściwości terytorjalnej nie mogą mieć zastosowania w wypadkach, przewidzianych w § 3 ust. 1 i § 18.

§ 30. Właściwą do załatwiania spraw, wynikających z niniejszego rozporządzenia, jest ta powiatowa względnie wojewódzka władza administracji ogólnej, na której obszarze działania cudzoziemiec faktycznie przebywa, o ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi.

§ 31. Za ważny dowód osobisty, w znaczeniu niniejszego rozporządzenia, uważa się dokument z niewygasłym terminem ważności, wystawiony zgodnie z przepisami, obowiązującemi w państwie, do którego okaziciel dowodu przynależy, przeznaczony dla wyjazdu za granicę tego państwa lub dla przebywania na obczyźnie i stwierdzający przynależność państwową oraz tożsamość osoby, na którą opiewa. Nazwa dowodu osobistego nie wpływa na jego ważność.

Za równoważne z dowodami osobistemi, skreślonemi w poprzednim ustępie, mogą być uznane inne dokumenty, które, zgodnie z przepisami specjalnemi, uważane są za dowody, wystarczające dla przekraczania granic Rzeczypospolitej.

§ 32. Za ważny paszport zbiorowy, w znaczeniu niniejszego rozporządzenia, uważa się taki dokument z niewygasłym terminem ważności, który jest wystawiony zgodnie z przepisami, obowiązującemi w państwie, do którego przynależą uczestnicy grupy, jest przeznaczony do wyjazdu za granice tego państwa i zawiera nazwiska oraz imiona wszystkich uczestników grupy, jako też stwierdza ich przynależność państwową. Nazwa dokumentu nie wpływa na jego ważność.

§ 33. Jeżeli cudzoziemiec zamierza posiadany dowód osobisty wymienić u swoich władz na nowy, zaś w posiadanym dowodzie umieszczone są przez polskie władze państwowe zezwolenia (wizy), przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, powinien przed dokonaniem wymiany zwrócić się do powiatowej władzy administracji ogólnej dla dokonania przez nią odpowiednich wyciągów; po przedstawieniu nowego dowodu osobistego władza ta poczyni w nim stosowne adnotacje.

Jeżeli cudzoziemiec nie może udowodnić prawa do pobytu przez okazanie zezwolenia (wizy), przewidzianego w niniejszem rozporządzeniu lub adnotacji o której mowa w poprzednim ustępie, powstaje domniemanie, że nie posiada on zezwolenia na pobyt w Rzeczypospolitej, co pociąga za sobą skutki, przewidziane w § 24 ust. I. Domniemanie to może być uchylone przez okazanie oryginału zezwolenia, uwidocznionego w dawnym dowodzie osobistym.

§ 34. Wizy pobytowe, osiedleńcze, przejazdowe i powrotne wystawiane są w dowodach osobistych.

Wizy zbiorowe i zbiorowe wizy przejazdowe wystawiane są w paszportach zbiorowych.

Zezwolenia, których wzór podany jest w załączniku Nr. 2, wystawiane są bądź w dowodach osobistych, bądź w paszportach zbiorowych.

Administracyjne wizy pobytowe (§ 37) wystawiane są na osobnej karcie.

§ 35. Wiza uprawnia do przekroczenia granic Rzeczypospolitej tylko w ciągu czasu w niej oznaczonego, Dla przekroczenia tych granic w innym czasie należy uzyskać nową wizę.

§ 36. Cudzoziemiec, który przebywa w Rzeczypospolitej legalnie, może wyjechać z jej granic bez specjalnego zezwolenia na wyjazd. Legalność pobytu musi być stwierdzona w sposób przewidziany w niniejszem rozporządzeniu.

§ 37. Cudzoziemiec, który znalazł się w Rzeczypospolitej bez wymaganego zezwolenia na pobyt, skutkiem okoliczności od niego niezależnych, a usprawiedliwiających, powinien niezwłocznie zgłosić się do powiatowej władzy administracji ogólnej w celu usprawiedliwienia swej obecności, poczem władza ta wystawia mu administracyjną wizę pobytową (załącznik Nr. 12), ustalając termin wyjazdu zależnie od okoliczności wypadku.

§ 38. Wiza, wystawiona przez polski urząd konsularny, ulega unieważnieniu, jeżeli została uzyskana przez wprowadzenie w błąd istotny co do osoby cudzoziemca albo co do innych okoliczności, istotnych dla udzielenia wizy.

Wizę unieważnia ten urząd konsularny, który ją wystawił.

IX. Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 39. Cudzoziemcy, którzy przebywają w Rzeczypospolitej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia obowiązani są dopełnić obowiązku rejestracji (§ 40) według planu (rozkładu), podanego do publicznej wiadomości przez powiatowe władze administracji ogólnej.

Rejestracja ma być zakończona do dnia 30 czerwca 1929 roku włącznie.

Obowiązkowi rejestracji (§ 40) nie podlegają cudzoziemcy, którzy nie będą mieli ukończonych lat 16-u w dniu 30 czerwca 1929 roku.

§ 40. Wypełnienie obowiązku rejestracji polega na zgłoszeniu się u powiatowej władzy administracji ogólnej w celu:

1) przedstawienia dowodu osobistego,

2) wypełnienia lub złożenia w urzędzie wypełnionej karty rejestracyjnej (załącznik Nr. 13) i jej podpisania,

3) złożenia 2-ch fotografji i

4) udzielenia urzędnikowi rejestrującemu żądanych przez niego wyjaśnień.

Cudzoziemcy, którzy, podlegając obowiązkowi rejestracji, mają prawo przebywać wyłącznie na ściśle określonym obszarze, a na obszarze tym niema siedziby powiatowej władzy administracji ogólnej, powinni dopełnić obowiązku rejestracji na najbliższym posterunku (w komisarjacie) policji państwowej.

§ 41. Karta rejestracyjna powinna być wypełniona w języku polskim osobiście przez cudzoziemca lub na jego prośbę przez osobę inną. Podpisanie karty rejestracyjnej przez cudzoziemca musi nastąpić wobec urzędnika rejestrującego.

Poszczególne rubryki karty rejestracyjnej powinny być wypełnione dokładnie i czytelnie.

§ 42. Po dopełnieniu przez cudzoziemca obowiązków, ustalonych w § 40 ust. 1, powiatowa władza administracji ogólnej wystawia mu odpowiednie poświadczenie (załącznik Nr. 14), a jeżeli cudzoziemiec przebywa w Rzeczypospolitej co najmniej od 31 grudnia 1926 r. i prawo jego do pobytu nie jest uregulowane specjalnemi przepisami, udziela mu równocześnie zezwolenia na pobyt czasowy (załącznik Nr. 15), do którego nie stosują się ograniczenia, przewidziane w §§ 5 i 6.

Jeżeli cudzoziemiec przybył do Rzeczypospolitej po 31 grudnia 1926 r., jednak przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia i prawo jego do pobytu wygasa w ciągu 6-ciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, termin do opuszczenia granic Rzeczypospolitej może być przedłużony na okres, nieprzekraczający 6-ciu miesięcy od tego dnia.

§ 43. Cudzoziemiec, który otrzymał zgodnie z § 42 ust. 1 zezwolenie na pobyt czasowy, może w ciągu 3-ch miesięcy od daty takiego zezwolenia prosić wojewódzką władzę administracji ogólnej, na której obszarze działania zamierza osiedlić się, o wydanie mu zezwolenia na osiedlenie (karty osiedlenia), stosując się do postanowień § 18 p. 2. Odmowa wydania karty osiedlenia nie pozbawia cudzoziemca prawa do dalszego pobytu czasowego.

Cudzoziemcy, którzy przybyli do Rzeczypospolitej po 31 grudnia 1926 r. jednak przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, mogą prosić wojewódzką władzę administracji ogólnej o zmianę pobytu czasowego na osiedlenie poza wypadkami, przewidzianemi w § 21, również wówczas, jeżeli wykażą, że przed przyjazdem do Rzeczypospolitej czynili starania o zezwolenie na osiedlenie, względnie — starając się o zezwolenie na wjazd, podali cel pobytu, wskazujący na ich zamiar osiedlenia się. Podanie winno być wniesione na ręce powiatowej władzy administracji ogólnej miejsca zamierzonego osiedlenia w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 44. Wizy wystawione przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia uprawniają w ciągu swej ważności do przekraczania granic Rzeczypospolitej, jednak jeżeli cudzoziemiec, posiadający taką wizę, zamierza przebywać w Rzeczypospolitej ponad czas jej ważności, winien uprzednio zwrócić się do powiatowej władzy administracji ogólnej o uzyskanie w dowodzie osobistym wizy uzupełniającej (załącznik Nr. 16).

§ 45. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 2-ch miesięcy od dnia ogłoszenia.

Załącznik Nr. 1 (Rozmiar 8 × 9 cm.).

Konsulat R. P.
w ....

Pobr. opł.: kons. zł. ....
adm. zł. ....

WIZA POBYTOWA Nr. ....

Pobyt czasowy w celu ....
....
z prawem do ....krotnego przekraczania granic R. P. został dozwolony za zgodą .....
....
na czas ...., licząc od dnia pierwszego wjazdu; wjazd ten może nastąpić przez każdy punkt przejściowy w ....
.............................w ciągu ....
od daty wystawienia wizy.

Dn. ....19..........r.

Pieczęć konsulatu

....
podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 2 (Rozmiar 8 × 4 cm.).

Starostwo.................... Pobr. opł. zł...........
Nr.........

Termin opuszczenia granic Rzeczypospolitej przedłuża się do dn. ....
19..........r. włącznie.
Dn......................19 ....r.

Pieczęć starostwa	.... podpis starosty

Załącznik Nr. 3 (Rozmiar 8 × 5 cm.).

Starostwo.............. Pobrano opłaty zł............

WIZA POWROTNA Nr. ....

Jednorazowy / .... krotny wjazd powrotny do Rzeczypospolitej Polskiej dozwolony do dn. ....
19......... r. włącznie przez każdy punkt przejściowy w ....
Dn..................19..........r.

Pieczęć starostwa	.... podpis starosty

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 4 (Rozmiar 8 × 7 cm.).

Konsulat R. P. Pobr. opł.: kons. zł................ adm. zł ....
w ....

WIZA ZBIOROWA Nr............

Pobyt czasowy.......... obywateli ....
pod kierownictwem p. ....
w celu ....
został dozwolony na czas..................................
licząc od dnia wjazdu; wjazd może nastąpić przez każdy punkt przejściowy w...................
w ciągu ....od daty wystawienia wizy.
Dn. ....19..........r

Pieczęć konsulatu	.... podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 5 (Rozmiar 8 × 8 cm.).

Konsulat R. P. Pobrano opłaty zł..........
w...........................

WIZA PRZEJAZDOWA Nr...........

Jednorazowy / .... krotny przejazd do ....
.... i zpowrotem dozwolony w ciągu ważności wizy przez każdy punkt przejściow.......... w..i
w ....
Przejazd może być rozpoczęty w ciągu..........
od daty wystawienia wizy i może trwać..........
.... dni .... za każdym razem.
Wiza ważna do dn.................19......r. włącznie.
Dn . ...19 ...... r.

Pieczęć konsulatu	.... podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 6 (Rozmiar 8 × 9 cm.).

Konsulat R. P. Pobrano opłaty zł............
w...............................

ZBIOROWA WIZA PRZEJAZDOWA Nr......

Przejazd do ....
i zpowrotem........... obywateli.........................
pod kierownictwem p. ....
dozwolony w ciągu ważności wizy przez każdy punkt.......... przejściow.......... w..........................
i w ....
Przejazd może być rozpoczęty w ciągu ....od daty wystawienia wizy i może trwać .... dni..........
za każdym razem.
Wiza ważna do dn. ....19......r. włącznie
Dn...........................19...........r.

Pieczęć konsulatu	.... podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 7.

Strona prawa.

Starostwo .... Pobrano opłaty zł............

PRZEPUSTKA LĄDOWA PASAŻERSKA

Nr.....................

Pan ....

obywatel ....

pasażer statku ....

upoważniony jest do przebywania w obrębie portu oraz miasta portowego ....

do dnia .... 19 r

włącznie.

.... dn 19.........r.

(Miejscowość)

....

podpis osoby wystawiającej

Zezwala się na wyjazd do ....

....

i zpowrotem w wyżej podanym czasie.

.... dn.................19.........r.

(Miejscowość)

Pieczęć starostwa

....

podpis osoby wystawiającej

Strona lewa.

1. Ważne jedynie przy równoczesnem posiadaniu dowodu osobistego.
2. Ulega zwrotowi przy powrocie na statek przed jego odjazdem.

Załącznik Nr. 8.

Starostwo .... Pobrano opłaty zł.

PRZEPUSTKA MARYNARSKA Nr.....................

Pan ....

członek załogi statku .... zapisany na liście jego załogi pod Nr..........

może wyjechać do .... i zpowrotem.

Powrót powinien nastąpić do dnia ....19..... r. włącznie.

.... dn.................19.........r.

(Miejscowość)

Pieczęć starostwa

....

podpis osoby wystawiającej

Załącznik Nr. 9.

DEKLARACJA OSIEDLEŃCZA.

Miejsce na fotografję zgłaszającego deklarację

1. Nazwisko: z domu*)
2. Imiona:
3. Obecna przynależność państwowa:
4. Poprzednie przynależności państwowe i daty ich zmian: a) .... b) .... c) ....
5. Inne przynależności państwowe poza zadeklarowaną w p. 3: a) .... b) ....
6. Data urodzenia: Rok........, miesiąc........, dzień........
7. Miejsce urodzenia:
8. Stan rodzinny:
9. Zawód względnie zajęcie:
10. W jakiej służył armji i w jakiej broni oraz jaki posiada(ł) stopień wojskowy:
11. Obecny stosunek do wojska (czy podlega powołaniu na wypadek mobilizacji):
12. Zródła utrzymania: a) .... b) .... c) .... d) ....
13. Czy nie był karany sądownie za zbrodnię lub występek, a jeżeli tak — podać kiedy i gdzie:
14. Czy nie był wydalony z Rzplitej Polskiej, a jeżeli tak — podać kiedy i przez którą władzę:
15. Majątek nieruchomy, posiadany w Rzplitej Polskiej, jego rodzaj, wartość i dokładne miejsce położenia:
16. Cel osiedlenia się w R. P. t. j. czem się zamierza trudnić i z czego zamierza czerpać w Rzplitej Polskiej środki na swoje utrzymanie:
17. Poprzednie w Rzplitej Polskiej miejsce pobytu (zamieszkania), data tego pobytu (zamieszkania) i miejsce, gdzie się zarejestrował: a) .... b) .... c) ....
18. Miejscowość, powiat i województwo, w których zamierza się osiedlić:
19. Nazwiska, imiona, daty urodzenia żony i niepełnoletnich dzieci zgłaszającego deklarację**):
    żona........ ur. dn........ 19...... r.
    dzieci: 1........ ur. w........ dn........ 19........ r.
    2........ ur. w........ dn........ 19........ r.
    3........ ur. w........ dn........ 19........ r.
    4........ ur. w........ dn........ 19........ r.
20. Czy zamierza osiedlić się z osobami, wyszczególnionemi w p. 19:
21. Dokładny adres:

Świadom skutków prawnych, wypływających na mocy art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 465), prawdziwość zadeklarowanych powyżej przeze mnie danych stwierdzam własnoręcznym podpisem.

.... dn........ 19........ r.
(Miejscowość)

....
Podpis zgłaszającego deklarację

*) Kobiety podają ewentualnie również nazwisko panieńskie (rodowe).
**) Żona oraz dzieci pełnoletnie obowiązane są złożyć odrębne deklaracje osiedleńcze.

Załącznik Nr. 10.

Urząd Wojewódzki.. .... dn........................19..........r.
Nr...................... (Miejscowość)

KARTA OSIEDLEŃCZA Nr. ....

Pan ....
obywatel .... otrzymuje niniejszem na podstawie art.................. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) i stosownie do §§....................rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z r. 1929 Nr. 5 poz. 49) zezwolenie na osiedlenie się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej w miejscowości.. powiatu..

Z zezwolenia tego korzystają również dzieci niepełnoletnie:

1. ....ur. w.. w r...............miesiącu........................dn...................
2. ....ur. w.. w r...............miesiącu........................dn...................
3. ....ur. w.. w r...............miesiącu........................dn...................
4. ....ur. w.. w r...............miesiącu........................dn...................

Niniejsza karta osiedlenia powinna być przedstawiona osobiście najpóźniej w dniu...........ym po przyjeździe do Rzeczypospolitej Polskiej powiatowej władzy administracji ogólnej w.........................

Pieczęć województwa

....
podpis wojewody

Załącznik Nr. 11. (Rozmiar 8 × 7 cm.).

Konsulat R. P. Pobrano opłaty zł...........
w..............................

WIZA OSIEDLEŃCZA Nr...............

Pan ....
obywatel ....
może na mocy zezwolenia Wojewody.................
.... z dn...........................
Nr.................... wjechać do R. P.......................
....
w ciągu ważności wizy przez każdy punkt przejściowy dla osiedlenia się w ....
..............................powiatu..
Wiza ważna do dn.................19......r. włącznie.
Dn.......................19.....r.

Pieczęć konsulatu

....
podpis konsula

Załącznik Nr. 12.

Starostwo...................... Pobr. opł. zł...............

ADMINISTRACYJNA WIZA POBYTOWA
Nr.......................

Poświadczam, że p..
.... obywatel ....
znalazł..... się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej skutkiem okoliczności od nie...... niezależnych, wobec czego zezwalam...........na pobyt do dnia...19......r, z upływem którego to terminu powin........... opuścić granice Rzeczypospolitej przez każdy punkt przejściowy w ....

Ważne do dn..................... 19..... r. włącznie.

Dn......................... 19..... r.

Pieczęć starostwa

....
podpis starosty

Załącznik Nr. 13

KARTA REJESTRACYJNA.

1. Nazwisko:	z domu: *)
2. Imiona:	
3. Obecna przynależność państwowa:	
4. Poprzednie przynależności państwowe i daty ich zmian:	a) .... b) .... c) ....
5. Przynależności państwowe posiadane poza zadeklarowaną w p. 3.	a) .... b) ....
6. Data urodzenia:	Rok ...., miesiąc ...., dzień ....
7. Miejsce urodzenia:	
8 Imiona i nazwisko ojca:	
9. Imiona i nazwisko panieńskie matki;	
10. Stan rodzinny (kawaler, żonaty i t. p.)	
11. Zawód wzgl. zajęcie:	
12. Wykształcenie:	
13. W jakiej służył armji i w jakiej broni oraz jaki posiada(ł) stopień wojskowy:	
14 Obecny stosunek do wojska (czy podlega powołaniu na wypadek mobilizacji):	
15. Środki utrzymania:	a) .... b) .... c) ....
16. Nazwisko i adres pracodawcy wzgl. nazwa i adres zakładu, przedsiębiorstwa, fabryki i t. p., w którym pracuje:	
17. Majątek nieruchomy, posiadany w Rzplitej Polskiej, jego nazwa, rodzaj, przybliżona wartość i dokładne miejsce położenia:	a) .... b) .... c) ....
18. Czy nie był karany sądownie za zbrodnie lub występek a jeżeli tak, podać kiedy i gdzie:	
19. Jeżeli rejestrujący się jest zbiegiem politycznym (azylantem) wskazać władzę, która przyznała prawo azylu oraz datę i numer stosownej decyzji:	
20. Imiona i daty urodzenia współmałżonka oraz dzieci do lat 16 rejestrującego się, którzy razem z nim znajdują się w Rzplitej:	współmałżonek .... ur. dn .... 19.... r. dzieci: 1. .... ur. dn. .... 19.... r. 2. .... ur. dn .... 19.... r. 3. .... ur. dn. .... 19.... r. 4. .... ur. dn. .... 19.... r.
21. Nr dowodu osobistego, przez kogo i gdzie wystawiony oraz czas jego ważności:	
22. Adres rejestrującego się:	
23. Nr. karty osiedlenia, data jej wystawienia, władza, która ją wystawiła:	

Świadom skutków prawnych, wypływających na mocy art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465), prawdziwość zadeklarowanych powyżej przeze mnie danych stwierdzam własnoręcznym podpisem.

.........................., dn. .... 19.... r. ....

(Miejscowość) podpis rejestrującego się

Rysopis:

Wzrost cm. ....
włosy ....
oczy ....
nos ....
owal twarzy ....
szczególne znaki ....

Miejsce na fotografję rejestrującego się

Uwaga: 1. Cudzoziemiec, który uzyskał kartę osiedlenia, obowiązany jest wypełnić tylko rubryki 1, 2, 8, 9, 12, 16, 21, 22 i 23.

*) Kobiety podają ewentualnie również nazwisko panieńskie (rodowe)

Załącznik Nr. 14.

Starostwo.................... Pobrano opłaty zł.

POŚWIADCZENIE O REJESTRACJI.

Nr.....................

Zaświadcza się, że p. ....

....

obywatel .... dopełnił...... w dn.

....19.....r. w starostwie ....

obowiązku rejestracji

Dn.........................19.....r,

Pieczęć starostwa

....

podpis starosty

Załącznik Nr. 15.

Starostwo.................... Pobrano opłaty zł.......

KARTA POBYTU CZASOWEGO

Nr......................

Zaświadcza się, że p. ....

.... obywatel ....

dopełnił ..... w dn.. ....

w starostwie ....

obowiązku rejestracji.

Wobec powyższego, w myśl § 42 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z r. 1929 Nr. 5, poz. 49), udziela się wymienion zezwolenia na pobyt czasowy do dn............... 19.....r. włącznie.

Dn. ....19....... r.

Pieczęć starostwa

....

podpis starosty

Załącznik Nr. 16 (Rozmiar 8×6 cm.).

Starostwo............................ (Bezpłatne).

WIZA UZUPEŁNIAJĄCA

Nr......................

Pobyt czasowy w celu ....

....

z prawem do..........krotnego przekraczania granic Rzeczypospolitej przez każdy punkt przejściowy w ....

został dozwolony na czas..............................

licząc od dnia dzisiejszego.

Dn.......................19.....r.

Pieczęć starostwa

....

podpis starosty

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Poz. 50. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Rolnictwa z dnia 17 grudnia 1928 r. w sprawie wykonania niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu.

Na podstawie artykułów 1, 2, 4, 9 i 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 roku o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 676) zarządza się co następuje:

§ 1. Wykaz chorób zawodowych, objętych art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 676), ustala się w następujący sposób.

Wykaz I.

A. Wszelkie zmiany chorobowe, wywołane przez pracę zawodową z następującemi substancjami względnie związkami: 1) alkohol metylowy, etylowy, alkohole wyższe, alkohole skażone, 2) antymon, 3) arsen, 4) benzol i pochodne (anilina, nitrobenzol i t. p.); 5) chlor, jod, brom, fluor, 6) chrom, 7) cjanowe związki, 8) cynk, 9) dwutlenek siarki, 10) fenole, 11) formaldehyd, 12) fosfor, 13) fosgen, 14) kwasy silne, 15) ługi silne, 16) mangan, 17) olej skalny oraz lotne i płynne produkty jego destylacji (benzyna, ligroina i t. d.), 18) nitrogliceryna, 19) ołów, 20) rtęć, 21) siarczek węgla, 22) siarkowodór, 23) terpentyna, 24) tlenki azotu, 25) tlenek węgla.

B. Następujące choroby, jeżeli na skutek pracy zawodowej wystąpią u osób niżej określonych zawodów:

26) glistnica u osób, zatrudnionych w górnictwie,
27) głuchota u osób, zatrudnionych przy młotach pneumatycznych, u kotlarzy, kowali, kolejarzy, puszkarzy, tkaczy i t. p.,
28) gruźlica w związku z pylicami u osób, narażonych na wdychanie większej ilości pyłu,
29) kesonowa choroba u osób, pracujących w powietrzu sprężonem,
30) nerwice, nabyte na skutek pracy zawodowej u telefonistek, sygnalistów i t. p.,
31) nosacizna u osób, zatrudnionych pielęgnowaniem chorych lub usuwaniem padłych koni, mułów, osłów,
32) nowotwory, owrzodzenia i inne zmiany chorobowe u osób, narażonych przy pracy na działanie smoły, dziegciu, sadzy, parafiny, olejów maszynowych i innych smarów,
33) choroby oczu i ich przydatków, wywołane podczas pracy zawodowej na skutek działania trujących i nie trujących organicznych i nieorganicznych pyłów, gazów i płynów (kapelusznicy, lakiernicy, malarze, młynarze, murarze, ogrodnicy, piekarze, rolnicy, tapeciarze i t. p.),
34) choroby oczu u osób, których praca zawodowa wymaga znacznego przybliżenia przedmiotów do oka (drukarze, grawerzy, koronczarki, krawcy, litografowie, szwaczki i t. p.),
35) oczopląs u górników,
36) przepuklina u osob, zajętych dzwiganiem i rzucaniem ciężarów (tragarze, robotnicy transportowi, kolejowi i t. p),
37) przymiot u osób, wydymających szkło (w hutach szklanych),
38) pylica u osób, narażonych na wdychanie większej ilości pyłu,
39) choroby skórne na skutek działania urazów cieplnych pyłu, płynów i substancyj chemicznych (garbarze, murarze, piekarze, praczki, robotnicy cementowi, tkacze i t. p.),
40) choroby skórne i inne zmiany chorobowe u osób narażonych przy pracy zawodowej na działanie promieni krótkofalowych (Roentgen, rad. substancje radjoaktywne, promienie pozafiołkowe, X, i t. p.),
41) skurcze zawodowe u pracowników biurowych, muzyków, w przemyśle włókienniczym, telegrafistów i t. p.,
42) tężec u osób, zatrudnionych przy zbieraniu i przeróbce szmat i gałganów, ogrodników i innych robotników leśnych, rolnych i ziemnych,
43) wąglik u osób, zatrudnionych przeróbką produktów zwierzęcych jak skóra, włosie i t. p.,
44) zaćma szara u osób, narażonych na promieniowanie roztopionego szkła, metali (hutnicy),
45) choroby zakaźne u osób, narażonych na zakażenie przez wykonywanie pracy zawodowej (lekarze, personel lekarski, pomocniczy, praczki),
46) zapalenie pochewek, ścięgien i torebek maziowycz (staw łokciowy, garstkowy i kolanowy) na skutek urazów mechanicznych u drukarzy, dekarzy, górników i t. p.,
47) zmiany chorobowe o charakterze gośćcowym u górników, murarzy, praczek, robotnikow ziemnych, rolników i t. p.,
48) zimnica u osób, zatrudnionych przy pracach nad osuszaniem błot,
49) żylaki, stopa płaska, kolano szpotawe u osób, wykonywających pracę przeważnie stojąc (kelnerzy, piekarze, stolarze i t. p.).

Lista ta uzupełniona będzie w miarę potrzeby.

§ 2. Szczegółowe przepisy, mające na celu zapobieganie chorobom zawodowym, wymienionym w § 1 niniejszego rozporządzenia, wydane będą w drodze oddzielnych rozporządzeń odpowiednio do wymogów ochrony zdrowia w poszczególnych rodzajach pracy zawodowej.

Przepisy te powinny być podawane do wiadomości i szczegółowo objaśniane robotnikom już przy ich przyjęciu do pracy. Przepisy, wydane w myśl ustępu pierwszego, określą, w jakim zakresie i w jaki sposób zarządzenia ochronne mają być wywieszone w danym zakładzie przemysłowym lub poszczególnych jego oddziałach.

Kierownicy robót obowiązani są przestrzegać stosowania ich przez robotników.

§ 3. Z chorób, wymienionych w wykazie I, zawartym w § 1, obowiązkowemu zgłaszaniu podlegają:

Wykaz II.

A. Wszelkie zmiany chorobowe, wywołane przez pracę zawodową, z następującemi substancjami, ich stopami i związkami:

1) ołów, 2) rtęć, 3) arszennik i związki arsenowe, 4) fosfor, 5) chrom, 6) tlenki azotu, 7) tlenek węgla, 8) siarczek węgla, 9) związki cjanowe, 10) benzol i pochodne, 11) alkohol metylowy, 12) terpentyna.

B. 13) zmiany chorobowe, wywołane przy pracy działaniem promieni Roentgena i substancjami radjoaktywnemi, 14) owrzodzenia i nowotwory u osób, narażonych przy pra-

cy na działanie smoły, dziegciu, sadzy, parafiny, 15) pylica krzemicowa u osób, narażonych przy pracy na wdychanie pyłu, zawierającego krzem (z kwarcu, granitu, piaskowca i t. p.), 16) glistnica u górników, 17) wąglik u osób, zatrudnionych przeróbką produktów zwierzęcych, jak wełna, włosie, skóry i t. d.

§ 4. Przewidziane w art. 6 zgłoszenia do powiatowej władzy administracji ogólnej (lekarza powiatowego) winny być składane na piśmie w ciągu doby od chwili ustalenia choroby zawodowej, według następującego wzoru:

Chory: Nazwisko ....
imię ....wiek.....................miejsca zamieszkania..............................ulica..
Nr. domu...................... zakład pracy..........................
oddział ....
Nazwisko pracodawcy lub firma ....
miejscowość....................... ulica, Nr. domu.................
Rodzaj choroby: ....
Stwierdzono (podejrzenie.......................... zajęcie, względnie czynnik, wywołujący chorobę.....................
Uwagi ....
Podpis lekarza zgłaszającego ....
Adres " " ....

O złożonem do powiatowej władzy administracji ogólnej zgłoszeniu choroby zawodowej winna osoba składająca zgłoszenie zawiadomić w tymże terminie inspektora pracy ze wskazaniem nazwiska, imienia i wieku chorego oraz miejsca jego zatrudnienia (nazwy firmy lub nazwiska pracodawcy i jego adresu). W zawiadomieniu winien być również ściśle określony rodzaj choroby zawodowej, co do której zachodzi podejrzenie.

§ 5. Lekarz powiatowy, otrzymawszy kartę zgłoszenia, powinien bezwłocznie sam, a o ile chodzi o zakład państwowy, z lekarzem odnośnej władzy:

a) zbadać chorego i ustalić rodzaj choroby przyczem zbadać, czy źródło choroby, nie znajduje się w jego mieszkaniu lub w przedmiotach użytku;
b) jeżeli powyższe badania dały wynik ujemny, przenieść je na teren warsztatu pracy.

Badaniu podlegają w pierwszym rzędzie osoby, pracujące w tych samych warunkach co chory, przyczem osoby z dobrem samopoczuciem i wyglądem mogą być poddane tylko oględzinom doraźnym, zaś pracowników o wyglądzie niezdrowym, charakterystycznym dla danej choroby, lub skarżących się na charakterystyczne dolegliwości, zbadać dokładnie;

c) badania współpracowników chorego przeprowadzić nawet wtedy, gdy źródło choroby z wielkiem prawdopodobieństwem zostało ustalone poza warsztatem pracy, o ile warsztat ten wogóle nastręcza możność nabawienia się danej choroby;
d) o ile oględziny współpracowników chorego nie dają rezultatu, a chory zmarł, dokonać oględzin wewnętrznych (sekcji) zmarłego;
e) w związku z wynikami tych badań i oględzin dokonać oględzin fabryki, warsztatu względnie pomieszczeń, w których zaszedł przypadek choroby zawodowej, pozatem oględzin narzędzi, surowców, produktów, jako też badania warunków pracy poszkodowanego.

W tym celu lekarz powiatowy zawiadomi obwodowego inspektora pracy o ustalonych wynikach badań lekarskich i dokona łącznie z nim oględzin danej pracowni. Przytem winny być wzięte pod uwagę następujące okoliczności:

1. jakie czynniki działają szkodliwie, 2. czy są stosowane przepisane środki zapobiegawcze, 3. czy choroba wynikła z powodu niestosowania tych środków przez zarząd zakładu lub nieprzestrzegania ich przez pracowników, 4. czy pomienione środki okazały się niewystarczającemi i jakie potrzebne byłyby uzupełnienia urządzeń, względnie przepisów zapobiegawczych, 5. czy są wywieszone przepisy zapobiegawcze na miejscu widocznem i czy są one podawane do wiadomości robotników, przy ich przyjęciu do pracy.

O ile inspektor pracy poweźmie podejrzenie o chorobę zawodową, może on zwrócić się do lekarza powiatowego o wdrożenie badań, przewidzianych w punktach a, b, c i d niniejszego paragrafu.

Badania i dochodzenia te w zakładach przedsiębiorstw kolejowych, niepodlegających inspekcji pracy, przeprowadza lekarz powiatowy z udziałem lekarza kolejowego.

§ 6. Wydawanie zarządzeń, mających na celu usunięcie przyczyny, wywołującej choroby zawodowe, na podstawie wyników przeprowadzonych dochodzeń należy:

a) do powiatowych władz administracji ogólnej, odpowiednio do ich właściwości ogólnej w sprawach nadzorowania nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów sanitarnych, oraz w sprawach walki z chorobami wogóle, a w szczególności i z chorobami zawodowemi,

b) do obwodowego inspektora pracy w drodze nakazów w granicach, przewidzianych w art. 23 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 590).

Odpisy wydanych zarządzeń obie te władze komunikują sobie bezzwłocznie nawzajem.

Władze, wymienione w punktach a) i b), winny działać łącznie w następujących wypadkach:

1) w wykonaniu art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym

i ich zwalczaniu przy dokonywaniu oględzin, przewidzianych w punktach b) i c) art. 7 tegoż rozporządzenia. Takie łączne oględziny winny być dokonywane w miarę możności co najmniej raz do roku;

2) w razie, gdy wskutek niemożności uprzedniego porozumienia zostały wydane zarządzenia, kolidujące ze sobą;

3) w miarę możności we wszystkich ważniejszych wypadkach na skutek inicjatywy jednej z tych władz.

O ile w powyższych wypadkach powiatowa władza administracji ogólnej i obwodowy inspektor pracy nie uzgodnili swego stanowiska w sprawie wydania zarządzeń, rozstrzyga wspólnie okręgowy inspektor pracy i władza administracyjna II instancji. Gdyby porozumienia nie osiągnięto sprawę rozstrzyga ostatecznie Minister Pracy i Opieki Społecznej łącznie z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 7. Winni przekroczenia postanowień, zawartych w art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu, podlegają karze w myśl art. 13 tegoż rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1925 r. w sprawie stosunku organów inspekcji pracy do organów służby zdrowia władzy administracyjnej I instancji (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 265) nie ma zastosowania do działalności organów inspekcji pracy i organów służby zdrowia w zakresie wykonywania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 78 poz. 676) i przepisów, na podstawie tego rozporządzenia wydanych.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz 51. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 22 stycznia 1929 r. o odroczeniu wejścia w życie rozporządzenia tychże Ministrów z dnia 13 listopada 1928 r. w sprawie ustanowienia cła wywozowego na jaja.

Poz 52. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 stycznia 1929 roku wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa o odroczeniu wejścia w życie rozporządzenia tegoż Ministra z dnia 13 listopada 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj za granicę.

Poz. 53. Oświadczenie rządowe z dnia 7 stycznia 1929 r. w sprawie ratyfikacji przez Kubę, Niemcy, Austrję i Japonję konwencji o traktowaniu pracowników obcych narówni z krajowymi w zakresie odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki przy pracy, przyjętej jako projekt na VII Sesji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów dnia 10 czerwca 1925 r. w Genewie.

z 29 stycznia Nr. 6 Rok 1929

Poz 54. Konwencja urządzająca żeglugę powietrzną, podpisana w Paryżu dnia 13 października 1919 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 23 września 1922 r. — Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 761).

Poz 55 Oświadczenie rządowe z dnia 8 października 1928 r. w sprawie złożenia przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej dokumentu ratyfikacyjnego konwencji, urządzającej żeglugę powietrzną, podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 roku.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 2 stycznia Nr. 1 Rok 1929

Poz. 1. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu czasopismu „Wistnik".

Poz 2. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu czasopismu „Saltinis".

Poz. 3. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu czasopismu „Ostland".

Poz. 4. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu czasopismu „Silesia".

Poz. 5. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu czasopismu „Nasz Ślązak".

Poz. 6. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu czasopismu „Die Aufgaben des Transportproletariats".

Poz. 7. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu książce „Sowieckaja właść w borbie za russkuju gosurstwienność".

Poz. 8. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu broszurze „Was fordert die Oposition von A. D. G. B. — Kongress?".

z 3 stycznia Nr. 2 Rok 1929

z 4 stycznia Nr. 3 Rok 1929

z 5 stycznia Nr. 4 Rok 1929

Poz 9. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 grudnia 1928 r. o odebraniu debitu czasopismu „Emes-żurnał".

Poz. 10. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 grudnia 1928 r. w sprawie zmiany nazwy miejscowości Dupice w gminie Kroczyce, pow. olkuskiem, województwie kieleckim (na Piaseczno).

Poz. 11. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 10 grudnia 1928 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do popierania zasiłków na zasadzie ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

z 7 stycznia Nr. 5 Rok 1929

z 8 stycznia Nr. 6 Rok 1929

Poz. 12. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1928 r. w sprawie zmiany nazwy gmin: Wielki Komorsk Ketnerska Wieś i Wielki Komorsk Gburska Wieś, w powiecie świeckim, województwie pomorskiem — (na Wielki Komorsk i Komorsk).

Poz. 13. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 3 stycznia 1929 roku w sprawie zmiany § 3 statutu Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

z 9 stycznia Nr. 7 Rok 1929

z 10 stycznia Nr. 8 Rok 1929

Poz. 14. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 stycznia 1929 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecznej i Robót Publicznych — w sprawie ustalenia dla przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych, instytucyj kredytowych i ubezpieczeniowych terminów składania sprawozdań statystycznych o wypłaconych zarobkach oraz udzielonych świadczeniach.

Na podstawie § 1 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1928 roku o statystyce zarobków (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 275) zarządza się, co następuje:

§ 1. Właściciele lub kierownicy przedsiębiorstw, zarówno państwowych, jak komunalnych i prywatnych, przemysłu metalowego — maszynowego, elektrotechnicznego, chemicznego, włókienniczego, skórzanego, drzewnego, spożywczego i budowlanego, zatrudniających 20 i powyżej 20 osób, obowiązani są na wezwanie Głównego Urzędu Statystycznego składać raz na kwartał za wyznaczone przez tenże Urząd okresy sprawozdawcze sprawozdania o wypłaconych zarobkach oraz świadczeniach udzielonych osobom, zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach.

§ 2. Właściciele lub kierownicy przedsiębiorstw, zarówno państwowych, jak komunalnych i prywatnych przemysłu metalowego — maszynowego, elektrotechnicznego, chemicznego, włókienniczego, skórzanego, drzewnego, spożywczego i budowlanego, zatrudniających poniżej 20 osób, obowiązani są na wezwanie Głównego Urzędu Statystycznego składać raz na rok za wyznaczone przez tenże Urząd okresy sprawozdawcze sprawozdania, przewidziane § 1.

§ 3. Właściciele lub kierownicy zarówno państwowych, jak komunalnych i prywatnych przedsiębiorstw przemysłu hutniczo-metalowego, obowiązani są na wezwanie Głównego Urzędu Statystycznego składać w dwóch egzemplarzach raz na miesiąc za miesięczny okres sprawozdawczy sprawozdania przewidziane w § 1.

§ 4. Właściciele lub kierownicy przedsiębiorstw handlowych, państwowych, komunalnych i prywatnych, wykupujących świadectwa przemysłowe pierwszej kategorji, oraz właściciele lub kierownicy zarówno państwowych, jak komunalnych i prywatnych instytucyj kredytowych i ubezpieczeniowych, obowiązani są na wezwanie Głównego Urzędu Statystycznego składać raz na rok za wyznaczone przez tenże Urząd okresy sprawozdawcze sprawozdania, przewidziane w § 1.

§ 5. Okresy sprawozdawcze, przewidziane w §§ 1, 2 i 4 niniejszego zarządzenia, nie mogą wynosić więcej, niż miesiąc i powinny z reguły odpowiadać czasokresom, stosowanym w tych przedsiębiorstwach i instytucjach przy wypłatach zarobków oraz udzielaniu świadczeń.

§ 6. Wszystkie wyżej wymienione sprawozdania winny być składane według wzorów ustalonych przez Główny Urząd Statystyczny, najpóźniej w 30 dni po upływie okresu sprawozdawczego.

§ 7. Zarządzenie niniejsze nie narusza w niczem zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 sierpnia 1928 roku w sprawie przesyłania przez magistraty miast sprawozdań statystycznych o wypłaconych zarobkach („Monitor Polski" Nr. 197, poz. 438, rok 1928).

§ 8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 11 stycznia Nr. 9 Rok 1929

Poz. 15. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 3 stycznia 1929 r. o utworzeniu

nadleśnictw Białobrzegi, Brok, Grabownica, Krynki, Podgórze, Rozpuda, Serafin, Złota-Wieś oraz o przeniesieniu siedziby nadleśnictwa Augustów.

Poz. 16. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 stycznia 1929 r. w sprawie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych na terenie województw: warszawskiego, lubelskiego, kieleckiego, łódzkiego i białostockiego na rok służbowy 1929/30.

z 12 stycznia Nr. 10 Rok 1929

Poz. 17. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 28 grudnia 1928 r. w sprawie ograniczenia uprawiania przemysłu okrężnego w m. Grudziądzu.

Poz. 18. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 28 grudnia 1928 r. w sprawie ograniczania uprawiania przemysłu okrężnego w Lubichowie.

Poz 19. Zarządzenie Wojewody Poznańskiego z dnia 7 stycznia 1929 r. w sprawie terytorjalnych ograniczeń w wykonywaniu przemysłu okrężnego w Województwie Poznańskiem.

z 14 stycznia Nr. 11 Rok 1929

Poz. 20. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 stycznia 1929 roku o uchyleniu przymusowego zarządu państwowego nad majątkiem „Spółki udziałowej walcowni miedzi i mosiądzu Główno".

Poz. 21. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa z dnia 6 stycznia 1929 r. w sprawie udzielania z funduszów przewidzianych w budżecie Ministerstwa Rolnictwa stypendjów studentom. odbywającym studja weterynaryjne w państwowych szkołach akademickich.

z 15 stycznia Nr. 12 Rok 1929

Poz. 22. Wykaz długów Państwa i przez Państwo przyjętych gwarancyj finansowych na dzień 1 stycznia 1929 r.

Poz. 23. Zarządzenie Wojewody Krakowskiego z dnia 10 stycznia 1929 r. w sprawie ograniczenia licencji na przemysł okrężny w Krakowie.

z 16 stycznia Nr. 13 Rok 1929

z 17 stycznia Nr 14 Rok 1929

Poz. 24. Orzeczenie nadzwyczajnej komisji rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy dozorców domów miasta Krakowa.

z 18 stycznia Nr. 15 Rok 1929

Poz. 25 Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Bronzowego Krzyża Zasługi.

z 19 stycznia Nr. 16. Rok 1929

Poz. 26. Obwieszczenie Przewodniczącego Komitetu Likwidacyjnego do spraw byłych rosyjskich osób prawnych.

z 21 stycznia Nr. 17 Rok 1929

Poz. 27. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 stycznia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu „Deutsche Tageszeitung".

z 22 stycznia Nr. 18 Rok 1929

Poz 28. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1929 r. w sprawie rozwiązania Rady Miejskiej m. Wejherowa.

z 23 stycznia Nr. 19 Rok 1929

Poz. 29. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1929 r. w przedmiocie uzupełnienia statutu organizacyjnego Ministerstwa Komunikacji.

Poz. 30. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnia.

z 24 stycznia Nr. 20 Rok 1929

Poz. 31 Ogłoszenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 stycznia 1929 r.

Poz 32. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 stycznia 1929 roku o wywłaszczeniu gruntów na rzecz urządzenia rzeźni miejskiej i targowiska w Suwałkach.

z 25 stycznia Nr. 21. Rok 1929

Poz. 33. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 stycznia 1929 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków na zasadzie ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

z 26 stycznia Nr. 22 Rok 1929

Poz. 34 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 stycznia 1929 r. o uzupełnieniu prze-

pisów wykonawczych do rozporządzenia z dnia 29 lutego 1928 r. o zwrocie cła przy wywozie materjałów wybuchowych.

Poz. 35. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 17 stycznia 1929 r.

z 28 stycznia Nr. 23 Rok 1929

Poz. 36. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 17 stycznia 1929 r.

Poz. 37. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 stycznia 1929 r. w sprawie postępowania przekazowego w obrocie towarów akcyzowo-monopolowych między Rzeczypospolitą Polską i W. M. Gdańskiem.

Poz. 38. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 1929 r. o utworzeniu szóstego urzędu notarjusza przy wydziale hipotecznym Sądu Okręgowego w Lublinie.

Poz. 39. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalającej warunki pracy i płacy dozorców domowych miasta Radomia na rok 1928/29.

z 29 stycznia Nr. 24 Rok 1929

z 30 stycznia Nr. 25 Rok 1929

Poz. 40. Ogłoszenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 stycznia 1929 roku w sprawie typu mąki żytniej.

Na podstawie § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 grudnia 1928 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Skarbu i Rolnictwa o przemiale pszenicy i żyta (Dz. Ust. R. P. Nr. 98, poz. 882) podaję do wiadomości, że ustalony został nowy typ mąki żytniej, który będzie obowiązywać od dnia 1 lutego b. r.

Wzory tego typu znajdują się w urzędach powiatowej władzy administracji ogólnej, gdzie osoby zainteresowane mogą je oglądać.

Poz. 41. Umowa, ustalająca warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1929/30 na obszarze Województwa Krakowskiego i powiatów: Brzozów, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rzeszów, Strzyżów, i Tarnobrzeg Województwa Lwowskiego.

z 31 stycznia Nr. 26 Rok 1929

Poz. 42. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 43. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 44. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 24 stycznia 1929 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 45. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1929 r. o odebranu debitu czasopismu „Ruskaja Prawda",

Poz. 46. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 stycznia 1929 r. w sprawie zmiany nazw urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych oraz kas skarbowych w Warszawie.

Poz. 47. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 19 stycznia 1929 r. w sprawie ograniczenia uprawniania przemysłu okrężnego w Chojnicach.

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych oraz ze zbioru wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Nr. 27 z 31 grudnia 1928.

313.

Nr. I. 21029/BO/28 z dnia 6 grudnia 1928 r. w przedmiocie ogłoszenia schematów podziału Dyrekcyj Kolei Państwowych na Wydziały i Działy oraz okręgów D. K. P. na Oddziały.

W załączeniu podaje się do wiadomości obowiązujący (stan z 1.XII.1928) na podstawie rozp. M. K. z 19 stycznia 1925 Nr. Pr. 271/25 i z 1 kwietnia 1925 Nr. Pr. 1425/25, podział Dyrekcji Kolei Państwowych na Wydziały i Działy (referaty samoistne) oraz okręgów D. K. P. na Oddziały.*) Przy Działach i Oddziałach, utworzonych na podstawie innych (późniejszych) rozporządzeń względnie decyzyj M K., podaje się Nr. i datę odnośnego rozporządzenia (decyzji).

Wszystkie przyszłe zmiany ustroju Dyrekcyj Kolei Państwowych i Oddziałów D. K. P. oraz ich siedzib, będzie się również ogłaszać w Dzienniku Urzędowym.

*) przedrukowano tylko załącznik 2 o podziale okręgów D. K. P. na Oddziały.

Załącznik 2 do Nr. l. 21029/BO/28.

PODZIAŁ OKRĘGÓW DYREKCYJ KOLEI PAŃSTWOWYCH NA ODDZIAŁY.

Dyrekcja Kolei Państwowych	Siedziba oddziałów w		
	Eksploatacyjnych	Mechanicznych	Drogowych
w Warszawie	Piotrków (czasowo Częstochowa) Łódź Warszawa (Wschodnia) Siedlce	Piotrków Łódź Warszawa (Wschodnia) Siedlce	Ząbkowice Częstochowa (rozp. M. K. Nr. Pr. 3311/25) Piotrków (czasowo Skierniewice) Łódź Kutno (rozp. M. K. z 7/4 1925 Nr. V. 3341/25) Warszawa Główna Warszawa Wschodnia Siedlce Ostrołęka
w Radomiu	Kielce Lublin Kowel	Skarżysko Lublin Kowel	Kielce Skarżysko Lublin Chełm Kowel Równe Sarny
w Wilnie	Wilno Wołkowysk Białystok Brześć	Wilno Wołkowysk Białystok Brześć	Wilno Królewszczyzna Lida Wołkowysk Grodno Białystok Brześć Baranowicze
w Poznaniu	Poznań Ostrów Leszno Gniezno (czasowo Inowrocław)	Poznań Ostrów Leszno Gniezno	Poznań I Poznań II Wągrowiec Gniezno Wolsztyn Jarocin Ostrów Oddziały Poznań II Gniezno i Jarocin utworzono na podstawie rozp. M. K. z 14/VI/28 Nr. V. 4813/16 Dz. U. M. K. Nr. 17 poz. 139).

Dyrekcja Kolei Państwowych	Siedziba oddziałów		
	Eksploatacyjnych	Mechanicznych	Drogowych
w Gdańsku	Gdańsk Tczew Toruń Bydgoszcz	Gdańsk Tczew Toruń Bydgoszcz	Gdańsk Tczew (narazie nieuruchomiony) Chojnice Bydgoszcz Grudziądz Toruń (czasowo Grudziądz) Oddziały w Tczewie i w Toruniu utworzono na podstawie rozp. M. K. z 9/V. 28 Nr. V. 4218/16/28 (Dz. U. M. K. Nr. 17, poz. 192).
w Katowicach	Katowice Tarnowskie Góry Rybnik	Katowice Tarnowskie Góry Rybnik	Katowice Tarnowskie Góry Rybnik
w Krakowie		Bielsko (czasowo Dziedzice) Kraków Nowy Sącz	
we Lwowie		Lwów Przemyśl Stryj	
w Stanisławowie			

316.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 3 grudnia 1928 r. Nr. IV/13846/11 w sprawie Przepisów bezpieczeństwa dla pracowników kolejowych i ich domowników.

1) Z dniem 1-ego stycznia 1929 r. wprowadza się w życie na kolejach polskich podane niżej i zatwierdzone przeze mnie Przepisy bezpieczeństwa dla pracowników kolejowych i ich domowników.

2) Przepisy te obowiązują wszystkich pracowników kolejowych oraz ich domowników.

3) Przepisy te powinny być wywieszone w miejscu widocznem we wszystkich lokalach służbowych, tudzież w skarbowych budynkach mieszkalnych, znajdujących się w obrębie wywłaszczenia kolejowego.

Przepisy te będą wydane nakładem Ministerstwa Komunikacji w dwóch rodzajach, a mianowicie: przeznaczone do wywieszenia — w formie ćwiartki większego rozmiaru z drukiem na jednej stronie oraz przeznaczone do rozdania wszystkim pracownikom kolejowym — w formie ósemki z drukiem na obu stronach.

5) Zapotrzebowania na druki te Dyrekcje prześlą zwykłym trybem do Ministerstwa Komunikacji Departament VI (Wydział Zasobów).

6) Z dniem wejścia w życie powyższych przepisów bezpieczeństwa tracą moc obowiązującą przepisy, wydane przy rozporządzeniu z dnia 24 października 1922 r. Nr. VI/13506/16.

PRZEPISY BEZPIECZEŃSTWA DLA PRACOWNIKÓW KOLEJOWYCH I ICH DOMOWNIKÓW.

§ 1.

Przy wykonywaniu obowiązków służbowych każdy pracownik kolejowy powinien sam dbać o własne bezpieczeństwo.

§ 2.

Podczas przechodzenia przez tory kolejowe pracownicy kolejowi obowiązani są zachowywać jaknajwiększą ostrożność.

§ 3.

Zabrania się pracownikom kolejowym:

a) chodzenia po torze kolejowym, jeśli tego nie wymagają warunki ich służby;

b) chodzenia pomiędzy torem kolejowym a ładowniami i magazynami, przylegającemi do tego toru, podczas przetaczania po nim taboru kolejowego;

c) przechodzenia tuż przed taborem kolejowym, będącym w ruchu;

d) przechodzenia pod wagonami, będącemi w ruchu;

e) stawania na zderzakach lub sprzęgłach wagonów, będących w ruchu;

f) wskakiwania na stopnie i zeskakiwania ze stopni parowozów i wagonów podczas szybkiego ich biegu;

g) sprzęgania i rozprzęgania wagonów i parowozów podczas szybkiego ich biegu;

h) rozprzęgania wagonów ze stopni podczas ich biegu;

i) wychylania się zbyt daleko z taboru, będącego w ruchu;

k) przebywania na dachach lub ładunkach wagonów w czasie ich biegu;

§ 4.

Pracownicy kolejowi poszczególnych działów służby powinni stosować się do postanowień o zachowaniu osobistego bezpieczeństwa, zawartych w przepisach, dotyczących zakresu ich służby.

§ 5.

Pracownicy kolejowi, będący poza służbą, mogą chodzić po torach kolejowych, jeśli posiadają specjalne, upoważniające do tego przepustki wydane przez właściwą władzę.

§ 6.

Domownikom pracowników kolejowych chodzenie po torach kolejowych jest wogóle wzbronione. Przechodzenie przez tory względnie pomiędzytorzach może im być dozwolone tylko w miejscach specjalnie w tym celu wyznaczonych przez Zarząd kolei, i tylko wówczas, gdy w pobliżu nie odbywa się przetaczanie taboru lub przejście nie jest zastawione przez pociąg.

W obrębie dworca kolejowego mogą domownicy pracowników kolejowych wchodzić jedynie do miejsc, przeznaczonych dla publiczności, z zachowaniem przepisów, obowiązujących publiczność.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SKARBU.

Nr. 36 z 31 grudnia 1928.

410.

INSTRUKCJA,

wydana przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli — w sprawie opłat stemplowych od pism, wiążących się z umowami, zawieranemi przez urzędy państwowe oraz przez zakłady i przedsiębiorstwa państwowe.

1. Objaśnienia wstępne.

§ 1. Skrót „u o.s." oznacza ustawę o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98. poz. 570); skrót „r. w. s." oznacza rozporządzenie wykonawcze do powołanej ustawy z dn. 20 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 123, poz. 713).

Paragrafy, powołane w niniejszej instrukcji bez określenia, oznaczają postanowienia tej instrukcji.

W korespondencji między urzędami państwowemi instrukcja niniejsza będzie oznaczona skrótem i. s. u.

2. Zakres uwolnienia od opłat stemplowych, przyznanego Skarbowi Państwa oraz zakładom i przedsiębiorstwom państwowym.

§ 2. Skarb Rzeczypospolitej zasadniczo *nie* jest zwolniony od opłat stemplowych; również nie są zasadniczo zwolnione od opłat stemplowych, państwowe zakłady i przedsiębiorstwa, będące odrębnemi osobami prawnemi. Pisma, wymienione w ustawie o opłatach stemplowych, jako podlegajace opłacie, są tylko *w przypadkach wyjątkowych* zwolnione od opłat z tego tytułu, że wiążą się z czynnościami urzędów państwowych, względnie państwowych zakładów i przedsiębiorstw; mianowicie *nie* podlegają opłacie stemplowej;

a) *obligacje* oraz innego rodzaju *obligi* Skarbu Rzeczypospolitej oraz polskich państwowych zakładów i przedsiębiorstw, będących

odrębnemi osobami prawnemi; jeżeli Skarb Rzeczypospolitej albo państwowy zakład lub państwowe przedsiębiorstwo, będące odrębną osobą prawną, zaciąga pożyczkę w obligacjach (listach zastawnych, obligacjach fundowanych), to nietylko oblig (skrypt dłużny), stwiedzający otrzymanie pożyczki w obligacjach, ale również same obligacje, w których pożyczka została wypłacona, są wolne od opłaty stemplowej (art. 120, punkty 1 i 2 u. o. s.).

b) pełnomocnictwo, udzielone przez Skarb Rzeczypospolitej (art. 112, punkt 3 u. o. s),

c) wystawione przez Skarb Rzeczypospolitej *pokwitowania* — z wyjątkiem pokwitowań, zastępujących rachunek, wymienionych niżej w § 21 — oraz zezwolenia na *wykreślenie* wpisu w księdze wieczystej, t. j. w księdze hipotecznej, gruntowej, górniczej, kolejowej, naftowej (art. 137, punkt 8; art. 139 u. o. s.),

d) *podania*, wnoszone przez urzędy państwowe imieniem Skarbu Rzeczypospolitej (art. 144, punkt 1 u. o. s.)

e) *świadectwa urzędowe*, wydawane urzędom państwowym w sprawach, tyczących się Skarbu Rzeczypospolitej (art. 160, punkt 3 w związku z punktem 1 art. 144 u. o. s.) z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów (które podlegają opłatom, przewidzianym w art. 157).

W przypadkach, wymienionych wyżej w punkcie „a“, są zwolnione od opłaty: Skarb Rzeczypospolitej oraz polskie państwowe zakłady i przedsiębiorstwa, będące odrębnemi osobami prawnemi. Natomiast w przypadkach wymienionych w punktach „b“, „c“, „d“, „e“, uwolnienie od opłaty jest przyznane tylko Skarbowi Rzeczypospolitej, a nie służy zakładom i przedsiębiorstwom państwowym, będącym odrębnemi osobami prawnemi (poza przypadkami, wymienionemi niżej w puntach „f“, „j“).

f) Dalszy wyjątek zachodzi co do państwowych zakładów naukowych i oświatowych, będących odrębnemi osobami prawnemi. Zakłady te — w szczególności: szkoły akademickie (art. 5 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr, 72, poz. 494) — są zwolnione od opłat stemplowych we wszystkich przypadkach, wymienionych wyżej w punktach „a“ — „e“, (a zatem są w tej dziedzinie zrównane ze Skarbem Rzeczypospolitej), a nadto są one osobiście zwolnione od opłaty, gdy zawierają umowę, obustronnie obowiązującą a podlegającą opłacie procentowej (art. 16 u. o. s.); kontrahent zaś, który z państwowym zakładem naukowym lub oświatowym, będącym odrębną osobą prawną, zawiera umowę, obustronnie obowiązującą, ma zapłacić tylko połowę opłaty procentowej,

g) Wolne są od opłaty stemplowej: pisma, tyczące się nabycia nieruchomości — na zasadzie przepisów o reformie rolnej - przez Skarb Państwa lub przez Państwowy Bank Rolny (art. 54, punkt 2 u. o. s.),

h) Wolne są od opłaty stemplowej pisma, stwierdzające sprzedaż przedmiotów monopolu państwowego, tudzież rachunki i inne pisma, stwierdzające wykonanie takiej umowy (patrz niżej § 21) — jeżeli monopol jest bądź sprzedawcą bądź kupującym (art. 69, punkt 2 i art. 73, punkt 3 u. o. s.).

i) Wolne jest od opłaty stemplowej podanie zakładu państwowego lub przedsiębiorstwa państwowego do władzy przełożonej, jeżeli zostało wniesione do niej, jako do władzy nadzorczej (punkt niniejszy niema więc zastosowania, jeżeli wśród danych okoliczności podanie pewne musiałoby być wniesione nietylko przez przedsiębiorstwo państwowe, ale też przez przedsiębiorstwo prywatne).

j) Przedsiębiorstwo państwowe „Żegluga Polska“ jest na mocy § 8 swego statutu („Monitor Polski“ z 1927 r. Nr. 127, poz. 324) zwolnione na czas do dnia 3 czerwca 1942 r. włącznie od wszelkich opłat stemplowych. Nie należy się więc żadna opłata od tych pism, przy których — w braku powołanego przepisu — byłaby obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej jedynie „Żegluga Polska“, np. od rachunków, bądź wystawianych przez „Żeglugę Polską“, bądź przez nią otrzymywanych z zagranicy, od wystawianych przez nią pełnomocnictw, pokwitowań, od wnoszonych przez nią podań i wydawanych jej świadectw urzędowych. Przy pismach zaś stwierdzających umowę obustronnie obowiązującą, zawartą przez „Żeglugę Polską“ (np. kupno, najem, dzierżawę), wprawdzie „Żegluga Polska“ nie jest obowiązana do uiszczania opłaty, ale współkontrahent (o ile nie jest zwolniony od opłaty stemplowej z innego tytułu) ma uiścić opłatę w pełnej kwocie.

Poza przypadkami wyjątkowemi, wymienionemi wyżej w punktach „a“ — „j“, Państwo Polskie, jako takie, nie jest zwolnione od opłat stemplowych.

W szczególności więc, gdy Skarb Rzeczypospolitej lub przedsiębiorstwo państwowe nabywa lub sprzedaje nieruchomość (poza przypadkiem, wymienionym w punkcie „g“) albo zawiera umowę najmu, ma być uiszczona pełna opłata.

3. Opłaty stemplowe od umów.

a) Postanowienia ogólne.

§ 3. Jeżeli bądź urząd państwowy, działający imieniem Skarbu Rzeczypospolitej lub jako zarządca majątku niepaństwowego, bądź zarząd państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa zawiera umowę, która podlega opłacie stemplowej, to *co do sposobu i terminu uiszczenia opłaty* obowiązują zasady, podane w §§ 4-16.

§ 4. 1) W razie zawarcia umowy w formie *aktu notarjalnego* przed notarjuszem, mającym siedzibę na obszarze b. dzielnic *rosyjskiej lub pruskiej*, opłatę wymierza i pobiera notarjusz (art. 27 i 28 u. o. s.).

2) Notarjusz, mający siedzibę na obszarze b. dzielnic rosyjskiej lub pruskiej, wymierza i pobiera opłatę również wówczas, gdy pismo, stwierdzające zawarcie umowy, zostało przed

notarjuszem podpisane i przezeń uwierzytelnione (art. 27 i 28 u. o. s).

3) W razie zawarcia umowy w formie aktu sądowego opłatę wymierza bądź sekretarjat sądowy, bądź urząd skarbowy według zasad ogólnych, podanych w art. 30 i 31 oraz w punkcie 2 artykułu 33 u. o. s.

4) We wszystkich innych przypadkach *opłatę stemplową wymierza urząd państwowy, względnie zarząd państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa, który zawarł daną umowę* [1].) Urząd ma zatem wymierzyć opłatę stemplową również wówczas, gdy umowę zawarto w formie aktu notarjalnego przed notarjuszem, mającym siedzibę na obszarze b. dzielnicy austrjackiej lub w formie pisma, uwierzytelnionego przez notarjusza, mającego siedzibę na tymże obszarze.

W przypadku zawarcia umowy bądź między urzędem państwowym a zarządem państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa, będącego odrębną osobą prawną, bądź między dwoma zarządami państwowych zakładów lub przedsiębiorstw, będących odrębnemi osobami prawnemi, opłatę wymierza ten urząd, który na mocy umowy jest obowiązany do wypłacania należności umownej.

§ 5. Opłatę wymierzoną przez urząd, który zawiera umowę, należy uiścić: *znaczkami stemplowemi*, jeżeli opłata nie przewyższa 50 zł.; *gotówką* jeżeli opłata przewyższa 100 zł.; gdy zaś opłata wynosi więcej, niż 50 zł., lecz nie więcej niż 100 zl., to może być uiszczona bądź znaczkami stemplowemi, bądź gotówką (§ 18, punkt „g“ r. w. s.).

Opłata ma być uiszczona — przez dostarczenie znaczków stemplowych urzędowi, zawierającemu umowę, względnie przez zapłacenie gotówką w kasie skarbowej—zasadniczo przed podpisaniem umowy przez urząd.

Jeżeli ważność umowy zależy od zatwierdzenia przez władzę przełożoną, to opłatę można uiścić przed umieszczeniem klauzuli zatwierdzenia na piśmie, stwierdzającem zawarcie umowy.

§ 6. Jeżeli w przypadku poszczególnym opłata ma być uiszczona znaczkami stemplowemi, to urząd, zawierający umowę, nakleja znaczki na tym egzemplarzu pisma, stwierdzającego umowę, który ma pozostać w urzędzie. Znaczki mają być naklejone w ten sposób, aby między niemi możliwie nie było odstępów. Następnie należy skasować znaczki stemplowe zapomocą pieczęci urzędowej, a mianowicie w ten sposób, aby na każdym znaczku był jeden odcisk, znajdujący się częściowo na znaczku, częściowo zaś przechodzący na papier lub na znaczek sąsiedni. Bezpośrednio po znaczkach stemplowych ma być umieszczone *zaświadczenie o wymiarze*, w formie następującej:

„Opłatę stemplową wymierzono w kwocie ....zł...........gr. słowami .... a mianowicie od ....zł. ....gr.% (art. ....u. o. s.) i skasowano znaczki stemplowe w wymierzonej kwocie“.

Urząd, który zawarł umowę, umieszcza zaświadczenie o wymiarze również na tym egzemplarzu pisma, który jest przeznaczony dla *współkontrahenta*. Zaświadczenie to ma być ułożone w formie następującej: „Opłatę stemplową wymierzono w kwocie zł ....gr............słowami .... a mianowicie od zł...................gr.............% (art.......................u. o. s.) i uiszczono znaczkami stemplowemi, umieszczonemi na egzemplarzu przechowanym w aktach urzędowych.

........................dnia..................19..........r.“.

§ 7. Jeżeli w przypadku poszczególnym opłata ma być uiszczona *gotówką*, to urząd, zawierający umowę, sporządza *polecenie poboru* w następującej formie: „L...................Nazwisko i imię (firma, nazwa) płatnika .... [2]).

Kasa skarbowa w ....pobierze opłatę stemplową w kwocie ....zł. ....gr. słowami ....wymierzoną przez...................... [3]) od umowy z .... [4]) o .... [5])

.... dnia ....19 ....r.

Pieczęć urzędowa:

Podpis i stanowisko służbowe“ [6]).

Urząd, zawierający umowę, skierowuje polecenie poboru do kasy skarbowej. Pokwitowanie tej kasy ma być załączone do tego egzemplarza umowy, który pozostaje w urzędzie zawierającym umowę. Urząd ten umieszcza zarówno na tym egzemplarzu umowy, który u niego pozostaje, jakoteż na owym, który jest przeznaczony dla współkontrahenta, zaświadczenie o wymiarze w następującej formie:

„Opłatę stemplową, wymierzono w kwocie .... zł........... gr. słowami .... a mianowicie od ....zł.........................gr. ....% (art.............................u. o. s.) i uiszczono w Kasie Skarbowej w .... dnia ....(poz. dz. przych ....).

..............................dnia ....“ [6]).

Wszystkie zaświadczenia o wymiarze mają być zaopatrzone w pieczęć urzędową oraz w podpis, z wymienieniem stanowiska służbowego — tudzież w datę tego dnia, w którym

[1]) W dalszym ciągu wyrażenie „urząd“ oznacza również zarząd państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa.

[2]) Jeżeli na mocy umowy wydatek na opłatę ma być poniesiony częściowo przez urząd a częściowo przez współkontrahenta, to należy w tem miejscu wymienić obu płatników, podając przy każdym jego udział w owym wydatku.

[3]) Nazwa i siedziba urzędu, zawierającego umowę.

[4]) Nazwisko i imię, względnie firma lub nazwa współkontrahenta.

[5]) Przedmiot umowy.

[6]) Na czas obowiązywania nadzwyczajnego dodatku 10%-wego wzór niniejszy ulega nieznacznej zmianie, o czem niżej w § 32.

egzemplarz, przeznaczony dla współkontrahenta, zostaje mu wręczony; w razie przesłania pocztą należy zaświadczenie o wymiarze zaopatrzyć w datę, w której ów egzemplarz zostanie prawdopodobnie przez pocztę doręczony.

b) Postanowienia specjalne o umowach, przy których opłata stemplowa ma być uiszczana ratami.

§ 8. Jeżeli świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być co do ilości oznaczone przy sporządzeniu pisma, stwierdzającego umowę i nie jest też znana najniższa ilość świadczenia, ani nie zostaje wypłacona zaliczka (art. 9 u. o. s.), to urząd, zawierający umowę, o ile byłby powołany do wymierzenia opłaty stemplowej, gdyby wysokość jej dała się zgóry oznaczyć (§ 4, punkt 4) — umieszcza zarówno na egzemplarzu umowy, pozostającym w urzędzie, jakoteż na tym, który jest przeznaczony dla współkontrahenta, zaświadczenie następujące (zaopatrzone w pieczęć urzędową oraz w podpis, z wymienieniem stanowiska służbowego): „Opłata stemplowa zostanie uiszczona ratami (art. 9 i 32 u. o. s.).

.... dnia...................... 19..........r.".

§ 9. W przypadku, wymienionym w § 8, urząd jednocześnie z doręczeniem egzemplarza umowy doręcza współkontrahentowi decyzję, w której oznajmia mu, że opłata stemplowa ma być uiszczona ratami w miarę wykonywania zobowiązania [7]) [8]). W decyzji tej (§ 74 r. w. s.) należy podać (oprócz dokładnego określenia umowy, stanowiącej przedmiot opłaty):

a) sposób obliczenia każdej raty (a zatem określenie podstawy wymiaru i wymienienie stopy opłaty — z powołaniem się na odpowiedni przepis ustawy o opłatach stemplowych),

b) terminy, w których mają być uiszczone poszczególne raty,

c) sposób uiszczenia.

Co do *sposobu uiszczenia* należy odróżnić, która ze stron umawiających się jest na mocy umowy obowiązana do wypłacania sum pieniężnych.

Jeżeli stroną, obowiązaną do wypłacania sum pieniężnych, jest urząd, zawierający umowę (np. jako kupujący), to urząd *potrąca* poszczególne raty opłaty od poszczególnych rat należności umownej. Współkontrahentowi wolno uiścić każdą ratę opłaty, o ile rata nie przekracza 100 zł., również w ten sposób, że umieszcza znaczki stemplowe, których wartość równa się racie opłaty, *na rachunku*, przedstawionym urzędowi, który zawarł umowę, a stwierdzającym odnośną ratę należności umownej.

Jeżeli przeciwnie współkontrahent urzędu ma na mocy umowy wpłacać sumy pieniężne do kasy państwowej, to przy każdej racie tego świadczenia pieniężnego ma wnieść do tej samej kasy państwowej odpowiednią ratę opłaty. Jeżeli kasą tą jest kasa skarbowa (a nie własna kasa zakładu państwowego lub przedsiębiorstwa państwowego), to współkontrahent ma w ciągu tygodnia po każdem uiszczeniu raty opłaty stemplowej zawiadomić o tem uiszczeniu urząd, który zawarł umowę, załączając kwit kasy skarbowej lub odpis uwierzytelniony [9]); urząd ma na żądanie współkontrahenta umieszczać na wręczonym mu egzemplarzu umowy adnotacje, stwierdzające uiszczenie poszczególnych rat.

§ 10. Jeżeli wprawdzie świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru nie może być co do ilości oznaczone przy sporządzeniu pisma, *ale jest znana najniższa ilość świadczenia albo zostaje wypłacona zaliczka* (art. 9 ustęp drugi u. o. s.), to urząd, zawierający umowę, wymierza na razie *opłatę tymczasową* według ilości najniższej, względnie według zaliczki, i zarazem zastrzega uiszczenie reszty opłaty ratami w miarę wykonania zobowiązania. Urząd ma zatem — stosownie do wysokości opłaty tymczasowej — bądź skasować znaczki stemplowe (§ 6), bądź zarządzić uiszczenie opłaty tymczasowej gotówką (§ 7) i zarazem sporządzić *decyzję* w przedmiocie uiszczenia reszty opłaty ratami. Decyzja ta ma być ułożona w sposób, podany w § 9. W decyzji należy umieścić ustęp specjalny (a mianowicie przed ustępem ostatnim, tyczącym się odwołania) następującej treści: „Od umowy, której tyczy się niniejsza decyzja, uiszczono już opłatę tymczasową w wysokości . . . . . zł. . . . gr. Wobec tego należy wprawdzie jednocześnie z obliczeniem każdej raty należności umownej obliczyć ratę opłaty stemplowej,

[7]) Załącznik 1 do niniejszej instrukcji zawiera wzór decyzji, przewidzianej w § 9, a załącznik 2 częściowy odpis konkretnej umowy, na podstawie której wzór 1 został sporządzony (w tym częściowym odpisie pominięto postanowienia nieistotne, spowodowane szczególnemi okolicznościami, wiążącemi się z daną umową, a nie z typem umowy oraz postanowienia natury technicznej).

Od umowy ujawnionej w załączniku 2 należy się oprócz opłat wymienionych w decyzji według wzoru 1 jeszcze opłata od najmu lokomobili, przewidzianego w § 4 umowy. Podstawę wymiaru stanowi wartość cyrkularki (wynosząca w danym wypadku 3000 zł.); od tej wartości należy przed podpisaniem umowy (§ 5 niniejszej instrukcji) uiścić 1% w myśl art. 88 u. o. s., (a zatem 30 zł.). To uiszczenie ma być stwierdzone w zaświadczeniu o wymiarze (patrz niżej § 10, ustęp ostatni).

[8]) Jeżeli na mocy umowy wydatek na opłatę stemplową ma ponieść w całości urząd, zawierający umowę, to urząd ten oczywiście nie doręcza współkontrahentowi decyzji, przewidzianej w § 9, ale decyzję taką mimo to sporządza — dla własnej orjentacji.

Jeżeli zaś na mocy umowy wydatek na opłatę stemplową ma być poniesiony częściowo przez urząd zawierający umowę a częściowo przez współkontrahenta, to należy współkontrahentowi doręczyć decyzję, zawierającą specjalny ustęp (umieszczony przed ustępem ostatnim, tyczącym się odwołania) następującej treści: „Wszystkie wyżej wymienione raty opłaty stemplowej ma Pan (macie Panowie) uiścić tylko w .... części (częściach, np. „w połowie" lub „w $^3/_4$ częściach"), gdyż resztę pokrywa podpisany urząd".

[9]) Ten obowiązek zawiadamiania urzędu o każdem uiszczeniu raty opłaty stemplowej ma być wyraźnie zaznaczony w decyzji.

atoli rata opłaty stemplowej ma być *uiszczona* po raz pierwszy dopiero wówczas, gdy suma rat opłaty stemplowej przekroczy kwotę opłaty tymczasowej. Należy więc podaną wyżej kwotę opłaty tymczasowej potrącić od raty pierwszej; jeżeliby rata pierwsza wyniosła mniej niż opłata tymczasowa, to należy resztę, niepokrytą drogą tego potrącenia potrącić od raty drugiej, ewentualnie też od następnych". [10])

Na obu egzemplarzach pisma, stwierdzającego zawarcie umowy, urząd umieszcza zaświadczenie o wymiarze według zasad, podanych w §§ 6 względnie — 7 — z tą zmianą, że po wyrazach „a mianowicie od" należy wstawić wyrazy: „ilości najniższej, wynoszącej" względnie „zaliczki, wynoszącej" oraz przy końcu dodać zdanie następujące: „Reszta opłaty zostanie uiszczona ratami (art. 9 i 32 u. o. s.").

§ 11. W niektórych przypadkach opłata może być uiszczona ratami, jakkolwiek świadczenie, które ma służyć za podstawę wymiaru, jest ściśle określone. W szczególności: Jeżeli rozmiar świadczenia jest oznaczony *za jednostkę czasu* (rok, miesiąc i t. p.), to podstawę wymiaru ustala się mnożąc wartość świadczenia rocznego przez tę ilość lat (lub ich części), przez którą ma trwać zobowiązanie (art. 10, punkt „b" u. o. s.). Jeżeli w takim wypadku zobowiązanie ma trwać *dłużej niż pięć lat*, to urząd zawierający umowę ma — bądź na żądanie współkontrahenta, bądź z własnej inicjatywy — wymierzyć na razie opłatę tymczasową *za pierwszy okres pięcioletni*; po upływie tego okresu ma być uiszczona opłata za drugi okres pięcioletni i tak postępuje się w dalszym ciągu, aż do wygaśnięcia zobowiązania (art. 11 u. o. s.). Okres ostatni może być oczywiście krótszy, niż 5 lat, np. w razie zawarcia umowy na lat 8 lub 12. Postępowanie, o którem mowa, można zastosować np. w razie zawarcia umowy najmu lub dzierżawy na czas dłuższy, niż pięć lat.

W przypadkach, o których mowa w niniejszym paragrafie, urząd zawierający umowę ma jednocześnie z wymierzeniem opłaty tymczasowej za pierwszy okres pięcioletni — sporządzić *decyzję*, wyjaśniającą zasady uiszczenia opłaty za resztę czasu obowiązywania umowy. Decyzja ta ma być ułożona według zasad, podanych w § 9; jako termin uiszczenia każdej raty należy podać ten sam termin, w którym jest płatna pierwsza z rat należności umownej, przypadających w okresie drugim, względnie w każdym następnym.

Na obu egzemplarzach pisma stwierdzającego umowę, urząd zamieszcza zaświadczenie o wymiarze według zasad, podanych w §§ 6 względnie 7 — z tą zmianą, że po wyrazach „a mianowicie od" należy wstawić wyrazy: „należności za czas od . . . do . . . ., wynoszącej" oraz przy końcu dodać zdanie następujące: „Reszta opłaty zostanie uiszczona ratami (art. 11 i 32 u. o. s.".

§ 12. Ministerstwo Skarbu może — poza przypadkami, o których mowa w §§ 8 — 11 na podstawie art. 177 u. o. s. (na wniosek urzędu, zawierającego umowę lub na wniosek współkontrahenta) zezwolić na uiszczenie opłaty stemplowej ratami. Zewolenie to będzie zarazem zawierało decyzję o należności i wysokości odsetek za odroczenie (art. 3 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721) oraz o okresach, za które odsetki te należy obliczać. Ministerstwo Skarbu skierowuje swą decyzję — w przedmiocie uiszczania opłaty ratami do urzędu zawierającego umowę, który następnie sporządza według zasad, podanych w § 9, decyzję, wyjaśniającą (zgodnie z treścią decyzji Ministerstwa Skarbu) sposób uiszczania opłaty.

Na obu egzemplarzach pisma, stwierdzającego umowę, urząd zamieszcza zaświadczenie o wymiarze w formie następującej:

„Opłatę stemplową wymierzono w kwocie . . . . . . zł. . . . gr., słowami . . . . a mianowicie od . . . . zł. . . . gr. % (art. . . u. o. s). Ta opłata zostanie uiszczona ratami na mocy reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia . . . . . L. . . .".

Jeżeli według decyzji Ministerstwa Skarbu pierwsza rata ma być uiszczona przed podpisaniem umowy lub przed umieszczeniem klauzuli zatwierdzenia przez władzę położoną (§ 5) ustęp ostatni), to powyższy tekst zaświadczenia o wymiarze ma być uzupełniony zdaniem następującem: „Pierwszą ratę uiszczono przez skasowanie znaczków stemplowych za . . . . zł. względnie: „Pierwszą ratę w kwocie . . . . zł. uiszczono w Kasie Skarbowej w . . . . . dnia . . . (poz. dz. przych. . . . . .)".

§ 13. Jeżeli umowa, określona w §§ 8 — 12, została zawarta w formie *aktu notarjalnego* przed notarjuszem, mającym siedzibę na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej lub pruskiej (§ 4, punkt 1), albo w formie pisma, podpisanego przed notarjuszem, mającym siedzibę na tym obszarze i przezeń uwierzytelnionego (§ 4, punkt 2), lub w formie aktu sądowego (§ 4, punkt 3), to notarjusz lub sąd w tekście aktu

---

[10]) Powyższy wzór ustępu specjalnego tyczy się przypadku, w którym współkontrahent ma wpłacać raty należności umownej do kasy państwowej. W przeciwnym wypadku, t. j. gdy współkontrahent jest wierzycielem, uprawnionym do żądania należności umownej, wzór powyższy ulega odpowiedniej modyfikacji. W szczególności zdanie drugie i trzecie będą brzmiały: „Wobec tego zostanie wprawdzie jednocześnie z obliczeniem każdej raty należności umownej *obliczona* rata opłaty stemplowej, atoli rata opłaty stemplowej zostanie potrącona po raz pierwszy dopiero wówczas; gdy suma rat opłaty stemplowej przekroczy kwotę opłaty tymczasowej. Podana wyżej kwota opłaty tymczasowej zostanie więc potrącona od raty pierwszej; jeżeliby rata pierwsza wyniosła mniej niż opłata tymczasowa, to reszta, nie pokryta drogą potrącenia, zostanie potrącona od raty drugiej, ewentualnie też od następnych".

notarjalnego lub sądowego, względnie w tekście uwierzytelnienia podpisów zaświadcza, że i z jakiego powodu żadnej opłaty nie wymierzono (w przypadkach, których tyczy się § 8, ewentualnie też § 12) względnie, że i w jakiej kwocie wymierzono opłatę tymczasową w przypadkach, których tyczą się §§ 10 i 11) lub pobrano tylko część (pierwszą ratę) wymierzonej opłaty (§ 12).

Przy umowach tego rodzaju urząd zawierający umowę ma jaknajrychlej sporządzić decyzję, przewidzianą w §§ 9 względnie 10, 11 lub 12.

§ 14. Urzędy, które nie posiadają własnej kasy (posługują się kasami skarbowemi), a zatem prowadzą „pamiętnik należytości biernych" (wzór 15 do § 75 Przepisów rachunkowo-kasowych—„Monitor Polski" Nr. 285 z 1921 roku Dz. Urz. Min. Skarbu z tegoż roku Nr. 45, poz. 564), oraz „księgę przychodów budżetowych" (wzór 12 do § 70 powołanych przepisów), mają uwidocznić treść decyzji w przedmiocie uiszczenia opłaty stemplowej ratami (§§ 9—13):

a) w „pamiętniku należytości biernych", gdy współkontrahent urzędu jest *wierzycielem* uprawnionym do żądania należności umownej,

b) w „księdze przychodów budżetowych", gdy współkontrahent urzędu jest *obowiązanym* do wpłacania należności umownej,

Adnotacja, o której mowa, ma nastąpić w kolumnie „Uwagi", pod tym samym numerem bieżącym, pod którym jest zapisana odnośna należność umowna. W razie trwania umowy przez czas dłuższy, niż do końca okresu budżetowego, w którym należność umowną zapisano po raz pierwszy do jednej z wymienionych dwóch ksiąg, adnotacja ma być dokonywana corocznie — (aż do czasu zupełnego uiszczenia opłaty stemplowej) — i to również w przypadku, o którym mowa w § 11.

W przypadku zanotowania treści decyzji w „*pamiętniku należytości biernych*", urząd przy każdem asygnowaniu raty należności umownej zarządza potrącanie opłaty stemplowej i uwidocznia w kolumnie „Uwagi" kwotę, która ma być potrącona. Wyjątek zachodzi:

1) w przypadku wymierzenia i uiszczenia opłaty tymczasowej (§ 10); w tym bowiem razie potrącanie opłaty stemplowej rozpoczyna się dopiero wówczas, gdy kwota opłaty stemplowej obliczona według płatnych już rat należności umownej, przekroczyła kwotę opłaty tymczasowej,

2) w przypadku, przewidzianym w § 11: wtedy bowiem potrącenie opłaty stemplowej następuje w terminach pięcioletnich,

3) w razie dozwolenia spłaty ratalnej przez Ministerstwo Skarbu (§ 12): wtedy potrącanie opłaty stemplowej odbywa się w terminach, podanych w decyzji Ministerstwa Skarbu.

4) w razie uiszczenia raty opłaty stemplowej znaczkami stemplowemi, umieszczonemi na rachunku (§ 9, ustęp przedostatni, zdanie drugie); wtedy bowiem urząd ogranicza się do umieszczenia w kolumnie „Uwagi" adnotacji: „Opłatę stemplową . . . . zł. . . . gr. uiszczono znaczkami stemplowemi na rachunku".

W przypadku zaś uwidocznienia treści decyzji w „*księdze przychodów budżetowych*" urząd uwidocznia wpłaty na poczet opłaty stemplowej w tejże księdze, w kolumnie „Uwagi", a mianowicie na podstawie kwitów, przedstawionych przez współkontrahenta (§ 9, zdanie ostatnie); kwity te mają być załączone do akt, tyczących się danej umowy.[11])

§ 15. Urząd, posiadający własną kasę, prowadzi:

a) księgę ewidencyjną opłat stemplowych, według załączonego wzoru 3,

b) rejestr uiszczeń na poczet opłat stemplowych, według załączonego wzoru 4.

W „księdze ewidencyjnej" numeracja pozycyj biegnie bez żadnej przerwy, a zatem nie stosuje się do okresów budżetowych lub kalendarzowych. Księga ta ma być zaopatrzona w skorowidz alfabetyczny, wymieniający współkontrahentów oraz przy każdym: stronicę dla niego przeznaczoną.

W „rejestrze uiszczeń" numeracja w kolumnie 1 biegnie bez przerwy przez cały okres budżetowy.

Każdą sprawę, w której została wydana decyzja w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami (§§ 9—13), zapisuje się do „księgi ewidencyjnej", wymieniając w nagłówku: pozycję i współkontrahenta oraz wypełniając kolumnę 1; w razie wymierzenia opłaty tymczasowej (§§ 10 i 11) wypełnia się nadto kolumny 2 i 3.

W przypadkach wymienionych w §§ 8—10, należy po upływie każdego terminu płatności raty należności umownej wypełnić kolumny 4—7; kolumn tych (i również kolumn 8—10) nie wypełnia się w przypadku wymierzenia opłaty tymczasowej za pierwszy okres pięcioletni

---

[11]) Jeżeli na mocy umowy wydatek na opłatę stemplową ma ponieść w całości lub w części Urząd, zawierający umowę, to postanowienia § 14 ulegają następującym modyfikacjom:

Zarówno w przypadku, gdy współkontrahent urzędu jest *wierzycielem* uprawnionym do żądania należności umownej; jako też, gdy współkontrahent urzędu jest *obowiązanym* do wpłacania należności umownej należy w „pamiętniku należytości biernych" w odpowiednich kolumnach uwidocznić — według treści decyzji (§§ 9 — 13 oraz odsyłacz 8 do § 9) — kwoty, które w danym okresie budżetowym mają być poniesione przez urząd tytułem opłaty stemplowej.

Jeżeli urząd ma ponieść opłatę stemplową w całości to nie należy już czynić żadnych adnotacji w kolumnie „uwagi" pamiętnika należytości biernych, ani też w księdze przychodów budżetowych; jeżeli zaś urząd ma ponieść opłatę tylko w części, to należy w kolumnie „Uwagi" pamiętnika należytości biernych, względnie w kolumnie „Uwagi" księgi przychodów budżetowych umieścić adnotację, tyczącą się tej części opłaty, którą ma uiścić współkontrahent.

(§ 11 patrz też niżej ustęp przedostatni niniejszego paragrafu).

Jeżeli nie było opłaty tymczasowej (§§ 10 i 11 oraz kolumny 2 i 3 księgi ewidencyjnej), to kwotę wpisaną do kolumny 7 zapisuje się również do „rejestru uiszczeń", wypełniając kolumny 1 — 5; następnie wypełnia się kolumny 8 i 9 księgi ewidencyjnej, wpisując do kolumny 8 tę samą kwotę, która jest zapisana do kolumny 7.

Jeżeli uiszczono opłatę tymczasową, obliczoną według najniższej ilości świadczenia, albo według zaliczki (§ 10), to procedurę, opisaną w poprzednim ustępie, stosuje się dopiero od czasu, gdy suma kwot, zapisanych do kolumny 7 księgi ewidencyjnej, zrównała się z kwotą opłaty tymczasowej. Do tego czasu poszczególne kwoty, zapisanę do kolumny 7, nie mają być przenoszone do rejestru uiszczeń; kolumny 8 i 9 księgi ewidencyjnej pozostają niewypełnione, a do kolumny 10 zapisuje się tę samą kwotę, która jest uwidoczniona w kolumnie 7.

Jeżeli po zapisaniu poszczególnej kwoty do kolumny 7 księgi ewidencyjnej okazuje się, że właśnie na skutek obliczenia tej raty opłaty stemplowej suma kwot, zapisanych do kolumny 7, (która po zapisaniu raty poprzedniej wynosiła *mniej* niż opłata tymczasowa, uwidoczniona w kolumnie 2) *przewyższyła* opłatę tymczasową (obliczoną według najniższej ilości świadczenia albo według zaliczki), to należy zapisać: do kolumny 10 księgi ewidencyjnej — różnicę między opłatą tymczasową a osiągniętą na skutek raty poprzedniej sumą kwot, zapisanych do kolumny 7, a do kolumny 8 różnicę między ostateczną sumą kwot, zapisanych do kolumny 7, a opłatą tymczasową. Jeżeli np. opłata tymczasowa wynosi 1000 zł., rata ostatnia opłaty stemplowej 300 zł., a suma kwot, zapisanych do kolumny 7, z wyłączeniem raty ostatniej, 900 zł., to należy zapisać: do kolumny 7—300 zł., do kolumny 8 (oraz do rejestru uiszczeń) — 200 zł. (t. j. 1200 minus 1000), a do kolumny 10 — 100 zł. (t. j. 1000 minus 900),

Jeżeli uiszczono opłatę tymczasową, obliczoną za pierwszy okres pięcioletni (§ 11), to należy: a) w kolumnie 11 księgi ewidencyjnej uwidocznić najbliższy termin płatności raty opłaty stemplowej, b) uiszczenie każdej raty uwidocznić w kolumnach 2 i 3, podając zarazem w kolumnie 11 termin płatności raty następnej.

W razie uiszczenia opłaty stemplowej zapomocą znaczków stemplowych, umieszczonych na rachunku (§ 9, ustęp przedostatni, zdanie drugie), nie uwidocznia się tej raty w rejestrze uiszczeń; w kolumnie 9 księgi ewidencyjnej umieszcza się adnotację: „Opłatę stemplową .... zł. .... gr. uiszczono znaczkami stemplowemi na rachunku".

Sposób prowadzenia ewidencji w razie zezwolenia przez Ministerstwo Skarbu na uiszczanie opłaty ratami (§ 12) ustali Ministerstwo Skarbu w każdym przypadku poszczególnym. Kwotę odsetek za odroczenie, obliczoną według wskazówek, zawartych w decyzji Ministerstwa Skarbu, należy uwidocznić w kolumnie 8 księgi ewidencyjnej oraz w kolumnie 5 rejestru uiszczeń czerwonym atramentem, poniżej kwoty opłaty stemplowej.

§ 16 Kwoty, wpisane do kolumny 5 rejestru uiszczeń (§ 15), należy za każdy miesiąc podsumować w ciągu pierwszych pięciu dni miesiąca następnego i w tymże terminie sumę w ten sposób obliczoną wnieść do kasy skarbowej przy deklaracji, w której należy podać, że wpłata następuje „tytułem opłat stemplowych od umów" oraz wymienić czasokres, za który wpłata następuje. Wrazie wpisania do kolumny 5 (czerwonym atramentem) odsetek za odroczenie (§ 15, zdanie ostatnie) należy podsumować oddzielnie opłaty stemplowe i oddzielnie odsetki i również w deklaracji wymienić obie te sumy, określając sumę odsetek wyrazami: „tytułem odsetek".

Urząd może dokonywać podsumowania i wpłaty częściej, niż raz na miesiąc.

Po wniesieniu do kasy skarbowej, należy wypełnić kolumny 6 – 8 rejestru uiszczeń, uwidoczniając sumę odsetek za odroczenie w kol. 7 czerwonym atramentem.

c) Odwołania.

§ 17. Od wymiaru opłaty stemplowej, dokonanego przez urząd, który zawarł umowę (§ 4), jak również od wydanej przez ten urząd decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami (§§ 9—11) może współkontrahent wnieść — na ręce urzędu, który wymierzył opłatę lub wydał decyzję — *odwołanie*, w ciągu miesiąca od daty zaświadczenia o wymiarze (§§ 6, 7, 10 — 12), względnie od daty doręczenia decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami (art. 46 i 47 u. o. s. oraz § 93, punkt „h" r. w. s.). Odwołujący się ma do odwołania załączyć doręczony mu egzemplarz umowy lub jego odpis uwierzytelniony; jeżeli odwołanie jest skierowane przeciw decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami, to należy do odwołania załączyć nadto ową decyzję lub jej odpis uwierzytelniony (art. 47 u. o. s.). Urząd, który zawarł umowę, przesyła odwołanie wraz ze swoją opinją tej *izbie skarbowej*, w której okręgu ma siedzibę (art. 47 u. o. s.). Izba skarbowa zawiadamia o swem rozstrzygnięciu odwołującego się oraz urząd, który wymierzył opłatę.

d) Szczegółowe objaśnienie przepisów o opłatach stemplowych od umów o dostawę lub robotę.

§ 18. Pismo, stwierdzające *zawarcie* umowy *o dostawę* (czyli o sprzedaż rzeczy ruchomych) lub *o robotę*, podlega opłacie stemplowej (w myśl punktu 4 art. 69 oraz w myśl punktu 4 art. 91 u. o. s.) tylko w przypadkach następujących:

1) gdy zostało sporządzone w formie aktu notarjalnego lub sądowego albo notarjalnie lub sądownie uwierzytelnionego.

2) gdy umowę zawarto w formie aktu ściśle prywatnego (t. j. nie sporządzonego ani w formie notarjalnej, ani w formie sądowej, ani też nie uwierzytelnionego notarjalnie lub sądownie) i pismo takie *jest podpisane przez obie* strony.

Jeżeli zaś akt ściśle prywatny jest podpisany *tylko przez jedną stronę*, to podlega opłacie stemplowej tylko wówczas, gdy:

3) żadna ze stron umawiających się *nie prowadzi przedsiębiorstwa*, podlegającego podatkowi przemysłowemu, albo przedsiębiorstwa, które jest ustawowo zwolnione od tego podatku [7]), np. gdy urząd państwowy, nie sprawujący zarządu przedsiębiorstwa państwowego, zawiera umowę z rolnikiem o dostawę produktów rolnych,

4) gdy wprawdzie bądź jedna strona, bądź obie strony prowadzą przedsiębiorstwo, określone tylko co w punkcie 3, atoli dana umowa o dostawę lub robotę *nie wchodzi w zakres* owego przedsiębiorstwa.

Z powyższego wynika, że jeżeli choćby tylko jedna ze stron umawiających się prowadzi przedsiębiorstwo, określone w punkcie 3, a dana umowa o dostawę lub robotę *wchodzi w zakres* owego przedsiębiorstwa, to pismo, stwierdzające *zawarcie* umowy, a sporządzone w formie aktu ściśle prywatnego, tylko przez *jedną stronę podpisanego*, *nie* podlega opłacie stemplowej. Zasadę tę stosuje się nietylko wówczas, gdy sporządzono tylko jedno pismo (podpisane przez jedną stronę, a wręczone stronie drugiej), lecz także wtedy, gdy umowa przyszła do skutku *drogą wymiany pism* (listów), z których każde jest podpisane tylko przez jedną stronę.

§ 19. *Oferta* zasadniczo *nie* polega opłacie, gdyż sama przez się nie stwierdza zawarcia umowy. Podlega opłacie tylko wyjątkowo, a mianowicie, gdy jest sporządzona w formie, podanej wyżej w punkcie 1 §-u 18 i zarazem wartość przedmiotu przewyższa 100 zł., w takim razie opłata przy wartości, *nie przewyższającej 1000 zł.*, wynosi 1 zł., przy wartości wyższej, niż 1000 zł. opłata wynosi 3 zł. (art. 139 u. o. s.).

Przyjęcie oferty podlega opłacie, gdy zachodzi jeden z warunków, podanych wyżej w punktach 1, 3 lub 4 §-u 18. *W braku tych warunków* przyjęcie oferty podlega opłacie tylko wówczas, gdy jest umieszczone na tym samym papierze, na którym jest wypisana oferta (wtedy bowiem zachodzi warunek, podany wyżej w punkcie 2 §-u 18).

„Zamówienie“ („zapotrzebowanie“), jeżeli następuje z powołaniem się na otrzymaną ofertę, podlega zasadom, podanym w ustępie poprzednim co do przyjęcia oferty. W braku takiego powołania się na zamówienie należy uważać za ofertę.

Przyjęcie zamówienia stoi narówni z zamówieniem dokonanem z powołaniem się na otrzymaną ofertę.

§ 20. Od pism, stwierdzających *zawarcie* umowy (o ile podlegają opłacie stemplowej), należy uiścić opłatę *procentową*, która wynosi:

a) w przypadkach kupna *lasu* na wyrąb — zawsze 1% od sumy należności,

b) w innych przypadkach, jeżeli którakolwiek ze stron umawiających się zawarła umowę *w zakresie swego przedsiębiorstwa*, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — 0,2% od sumy należności,

c) jeżeli zaś dana umowa co do żadnego z kontrahentów *nie wchodzi* w zakres przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — 1% od sumy należności.

Nie pobiera się opłaty, gdy należność za sprzedane towary lub za roboty, które mają być wykonane, nie przewyższa 20 zł.

4. Opłaty stemplowe od pism, stwierdzających wykonanie umowy o dostawę lub robotę.

§ 21. Najbardziej typowem pismem, stwierdzającem wykonanie umowy o dostawę lub robotę, jest *rachunek* t. j. pismo, sporządzone przez sprzedawcę (dostawcę) lub przez osobę, która zobowiązała się do wykonania roboty, stwierdzające całkowite lub częściowe wykonanie umowy przez wystawcę rachunku i wymieniające należność za dostarczone rzeczy ruchome lub wykonane roboty (bez względu na to czy wystawca rachunku podpisał go lub czy swe nazwisko albo firmę uwidocznił w inny sposób, np. zapomocą pieczątki lub przez wystawienie rachunku na papierze firmowym).

Do pism, stwierdzających wykonanie umowy, należą nadto:

a) *potwierdzenie odbioru* towarów, względnie potwierdzenie wykonania roboty, wymieniające zarazem należność za towary, względnie za robotę,

b) potwierdzenie odbioru *ceny* z zaznaczeniem, że otrzymano ją za dostarczone towary, względnie potwierdzenie odbioru *wynagrodzenia*, z zaznaczeniem, że otrzymano je za wykonane roboty; zaznaczenie to może nastąpić bądź wyraźnie: przez wymienienie towarów, względnie roboty, bądź pośrednio przez powołanie (w samem pokwitowaniu lub w asygnacji, na której ono jest wypisane) pozycji lub stronicy księgi, w której dana należność jest przypisana.

§ 22. Myślą przewodnią przepisów u. o. s., tyczących się pism, które stwierdzają *wykanani*e umowy, jest zasada przy jednej tranzakcji, mającej za przedmiot dostawę lub robotę, opłata *procentowa* należy się tylko *raz jeden* bez względu na ilość pism, wiążących się z tą tranzakcją.

---

[7]) Przedsiębiorstwa, ustawowo zwolnione od podatku przemysłowego, wymieniają: art. 3 oraz art. 95. punkt 1a, ustawy z dn. 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. R. Nr. 79, poz. 550)

Zgodnie z tą zasadą przewodnią, a w myśl art. 72, 73 i 90 u. o. s., pismo, stwierdzające wykonanie umowy, podlega opłacie tylko w przypadkach następujących:

a) gdy nie zostało sporządzone żadne pismo, stwierdzające *zawarcie* umowy, t. j. gdy umowę zawarto ustnie.

b) gdy wprawdzie zostało sporządzone pismo, stwierdzające zawarcie umowy, ale pismo to — w braku warunków, wymienionych wyżej w punkcie 1 — 4 §-u 18 nie podlega opłacie.

Jeżeli więc zachodzi przypadek, wymieniony wyżej w punktach „a" lub „b", to opłacie stemplowej podlega przedewszystkiem rachunek (§ 21 ustęp pierwszy).

Jeżeli w przypadku poszczególnym ani nie sporządzono pisma, stwierdzającego *zawarcie* umowy, a podlegającego opłacie, ani nie wystawiono rachunku, ale sporządzono *potwierdzenie odbioru* towarów, względnie potwierdzenie wykonania roboty, wymieniające zarazem należność za towary, względnie za robotę (§ 21, ustęp drugi, punkt „a"), w takim razie to potwierdzenie podlega opłacie *procentowej*.

Jeżeli wreszcie nie sporządzono ani pisma, podlegającego opłacie w myśl § 18, ani rachunku, ani potwierdzenia odbioru towarów, względnie potwierdzenia wykonania roboty, ale sporządzono potwierdzenie odbioru ceny z zaznaczeniem, że otrzymano ją za dostarczone towary, względnie potwierdzenie odbioru *wynagrodzenia*, z zaznaczeniem, że otrzymano je za wykonane roboty (§ 21, ustęp drugi, punkt „b"), w takim razie to potwierdzenie podlega opłacie procentowej.

Jeżeli nie sporządzono pisma, stwierdzającego zawarcie umowy i podlegającego opłacie procentowej, ale sporządzono co do tej samej należności *kilka* pism, stwierdzających *wykonanie* umowy (np. kilka rachunków równobrzmiących i nadto potwierdzenie odbioru towaru oraz potwierdzenie odbioru ceny), to opłata *procentowa* należy się tylko raz *jeden*, a mianowicie od pisma pierwszego (art. 72, ustęp czwarty, w związku z art. 3 u. o. s.).

§ 23. Wysokość opłaty *procentowej* od pisma, stwierdzającego wykonanie umowy, jest taka sama, jakaby się należała, gdyby przy danej tranzakcji podlegało opłacie pismo, stwierdzające *zawarcie* umowy (par. 20).

W razie wykonywania umowy *częściami* (częściowego dostarczania towarów, częściowego wykonywania roboty, częściowego płacenia ceny) i sporządzania pism (rachunków i t. p.), z których każde stwierdza wykonanie pewnej części zobowiązania, należy przy każdem takiem piśmie uiścić opłatę procentową, odpowiadającą odnośnej części.

§ 24. Rachunek bądź podlega opłacie procentowej, bądź nie podlega żadnej opłacie. To samo dotyczy potwierdzeń odbioru towarów oraz potwierdzeń wykonania roboty.

Natomiast *od potwierdzenia odbioru ceny* (wynagrodzenia), jeżeli ono nie podlega opłacie procentowej, a suma pokwitowania przewyższa 50 zł., należy uiścić opłatę w wysokości 20 gr. (art. 136 u. o. s.).

Pokwitowanie, umieszczone na rachunku, tyczące się należności, stwierdzonej rachunkiem, nie podlega opłacie.

§ 25. Opłatę od pisma, stwierdzającego wykonanie umowy, należy uiścić bądź znaczkami stemplowemi, bądź gotówką — według zasady, podanej wyżej § 5.

Uiszczenie *znaczkami stemplowemi* następuje (w myśl art. 74 i 138 u. o. s.) drogą skasowania ich przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami pisma albo datą skasowania i nazwiskiem lub firmą kasującego. W razie jednak wydania rachunku lub pokwitowania *z księgi grzbietowej* z pozostawieniem *talonu*, nakleja się znaczki stemplowe na linji, oddzielającej talon od pisma, przeznaczonego do wycięcia; znaczek stemplowy należy nakleić pionowo w ten sposób, aby jego część górna była zwrócona ku górnemu brzegowi księgi; po wycięciu pisma lewa połowa znaczka pozostaje na talonie, a prawa na wydanem piśmie (§ 47 r. w. s.). W razie wydania rachunku lub pokwitowania *z kięgi grzbietowej* z pozostawieniem *kopji* nakleja się znaczki stemplowe na kopji, pozostającej w księdze i kasuje się je przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami tekstu albo datą skasowania oraz nazwiskiem lub firmą kasującego; na wydanem piśmie należy (zapomocą pisma lub pieczęci) stwierdzić uiszczenie opłaty, wymieniając jej kwotę (np. słowami: „opłatę stemplową ....zł.................... gr. uiszczono znaczkami stemplowemi na kopji)".

Uiszczenie *gotówką* opłaty od pisma, stwierdzającego wykonanie umowy, może nastąpić w sposób dwojaki (art. 24 u. o. s. oraz §§ 34, 35, 37 i 38 r. w. s.):

a) przez przedstawienie owego pisma urzędowi skarbowemu i uiszczenie w kasie skarbowej kwoty, wskazanej w „poleceniu poboru", które sporządza urząd skarbowy; w tym wypadku kasa skarbowa (oprócz wydania płatnikowi pokwitowania na zwyczajnym blankiecie) umieszcza na piśmie, podlegającem opłacie, zaświadczenie o wymiarze;

b) przez wpłacenie odnośnej kwoty w kasie skarbowej bez poprzedniego udania się do urzędu skarbowego, a na postawie deklaracji; w tym wypadku kasa skarbowa nie umieszcza zaświadczenia o wymiarze na piśmie podlegającem opłacie, lecz wydaje na zwyczajnym blankiecie pokwitowanie, w którem powtarza dosłownie treść deklaracji.

§ 26. Jeżeli dostawca lub osoba, która wykonała robotę, przedstawia, celem uzyskania swej należności, rachunek nieopłacony, to urząd powołany do sporządzenia asygnacji — o ile nie ma zastosowania § 31 punkt b) — wzywa wystawcę rachunku (w najkrótszej drodze) do uiszczenia opłaty w terminie, który urząd rów-

nocześnie wyznacza, nadmieniając, że w razie niezastosowania się zostanie wymierzona nakazem płatniczym urzędu skarbowego opłata wraz z 25-krotną podwyżką. Aż do upływu wyznaczonego terminu, urząd wstrzymuje się ze sporządzeniem asygnacji; w razie bezskutecznego upływu terminu, sporządza asygnację, zarazem jednak przesyła Urzędowi Skarbowemu Podatków i Opłat Skarbowych (względnie Urzędowi Opłat Stemplowych,) w którego okręgu urząd asygnujący ma siedzibę „zawiadomienie o dostrzeżonem naruszaniu ustawy o opłatach stemplowych" według wzoru 5 do § 75 r. w. s.

§ 27. Każdy urząd, który sporządza asygnację należności za dostarczone towary lub za wykonane roboty, albo zlecenie wypłaty, tyczące się takiej należności, ma ustalić na podstawie §§ 22 — 25, czy i w jakiej wysokości należy się w przypadku poszczególnym opłata stemplowa od *pokwitowania* i w jaki sposób ma być uiszczona. Stosownie do wyniku urząd umieszcza na asygnacji i talonie, względnie na zleceniu wypłaty, odpowiednią klauzulę w formie następującej: „Opłatę od pokwitowania w kwocie .... zł. .... gr. należy uiścić znaczkami stemplowemi na asygnacji (zleceniu wypłaty) lub „od pokwitowania nie należy się opłata stemplowa (art. .... u. o. s.)".

Asygnacyj i zleceń wypłaty, niezaopatrzonych w taką klauzulę kasa skarbowa nie realizuje, lecz zwraca natychmiast asygnację właściwemu urzędowi, a zlecenie wypłaty osobie, która je przedstawiła.

5. Opłata stemplowa od pokwitowania, niewymienionego w § 21.

§ 28. Pokwitowanie z odbioru sumy pieniężnej lub papierów wartościowych (w szczególności też weksli), niewymienione w § 21 (np. pokwitowanie, stwierdzające uiszczenie komornego albo zwrot wadjum lub kaucji), podlega zasadniczo — w myśl art. 136 u. o. s. — opłacie w wysokości 20 gr.

Pokwitowania, zwolnione od opłaty w wysokości 20 gr., wymienia art. 137 u. o. s. Najważniejszy wyjątek zawiera punkt 1 tego artykułu (w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7 października 1927 r., Dz. U. R. P. 90, poz. 804), według którego wolne są od opłaty pokwitowania, stwierdzające odbiór pieniędzy lub papierów wartościowych, których wartość nie przewyższa 50 zł.

Do pokwitowań, o których mowa, stosuje się §§ 25 i 27.

6. Bezpośrednie uiszczanie opłat stemplowych.

§ 29. Izba Skarbowa (jak również Śląski Urząd Wojewódzki, Wydział Skarbowy) może na mocy art. 25 u. o. s. oraz §§ 40 — 44 r. w. s. zezwalać poszczególnym podatnikom, co do poszczególnych rodzajów pism, podlegających opłatom stemplowym, na uiszczenie tych opłat nie znaczkami steplowemi, lecz w ten sposób, że podatnik zapisuje każdą należną opłatę do specjalnego rejestru, rejestr ten w pewnych stałych terminach podsumowuje i kwotę tak obliczoną wnosi do kasy skarbowej. Ta procedura nazywa się „bezpośredniem uiszczaniem opłat stemplowych".

Podatnik, któremu izba skarbowa zezwoliła na uiszczanie bezpośrednie, winien prowadzić „rejestr opłat stemplowych, uiszczanych bezpośrednio" według wzoru, który ustala izba skarbowa przy każdem zezwoleniu, stosownie do rodzaju opłat, których zezwolenie dotyczy. Na każdym egzemplarzu pisma, podlegającego uiszczeniu bespośredniemu na mocy zezwolenia izby skarbowej, ma podatnik stwierdzić uiszczenie według następującego schematu: „Opłatę stemplową .... zł. .... gr. uiścił (uiściła) bezpośrednio .... (imię i nazwisko lub firma) w .... (miejscowość), poz. rej. .... z r. ...."; stwierdzenie to ma być zaopatrzone w podpis osoby, która je umieściła. Izba skarbowa może zezwolić na niewymienianie pozycji rejestru, jeżeliby konieczność wymieniania pozycji rejestru nie dała się pogodzić z normalnym tokiem czynności przedsiębiorstwa. Izba skarbowa może zwolnić do prowadzenia rejestru, pod warunkiem utworzenia w jednej z ksiąg, które podatnik prowadzi dla swoich celów, kolumny przeznaczonej do uwidoczniania opłaty stemplowej. W takim razie należy na pismach, podlegających uiszczeniu bezpośredniemu, wymieniać — zamiast pozycji rejestru — odpowiednie oznaczenie, umożliwiające odszukanie odnośnej księgi i jej stronicy.

Osoba, która od izby skarbowej uzyskała zezwolenie na bezpośrednie uiszczenie opłat stemplowych, nietylko nie jest obowiązana, ale nawet nie ma prawa uiszczać znaczkami stemplowemi opłaty stemplowej od tych pism, które są objęte odnośną decyzją izby skarbowej (a zaniechać wpisania do „rejestru opłat stemplowych uiszczanych bezpośrednio"). Tyczy się to w szczególności pism, wystosowanych do urzędów państwowych, względnie przedsiębiorstw państwowych (np. rachunków), jak również pism stwierdzających zawarcie umowy z urzędem państwowym, względnie z przedsiębiorstwem państwowem, o ile jedne względnie drugie pisma są objęte decyzją izby skarbowej, zezwalającą na uiszczanie bezpośrednie. Jeżeli zatem izba skarbowa zezwoliła na bezpośrednie uiszczanie opłat stemplowych od umów pewnego rodzaju, to w razie zawarcia umowy tego właśnie rodzaju z *urzędem państwowym* lub z przedsiębiorstwem państwowem, nie mają zastosowania art. 32 u. o. s. ani też §§ 3 — 16 oraz 26 niniejszej instrukcji.

§ 30. Izby skarbowe o ile zezwolą na bezpośrednie uiszczanie opłat od pokwitowań z odbioru sumy pieniężnej (§ 21, punkt „b" oraz § 28), zaznaczą w decyzji, zawierającej to zezwolenie, że ono nie obejmuje pokwitowań, umieszczonych na asygnacjach (zleceniach wy-

płaty), sporządzanych przez urzędy państwowe (względnie zarządy przedsiębiorstw państwowych). Opłaty zatem od pokwitowań, umieszczonych na asygnacjach, nie mogą być uiszczane „bezpośrednio".

Natomiast mogą być uiszczane „bezpośrednio" opłaty od umów, wymienionych w §§ 8 — 10. Jeżeli więc pewna osoba sporządza stale lub w regularnych odstępach czasu pisma, stwierdzające zawarcie umowy, mającej za przedmiot świadczenie, którego ilość nie może być oznaczona zgóry przy zawarciu umowy, to izba skarbowa może na prośbę tej osoby zezwolić na „bezpośrednie" uiszczanie poszczególnych rat opłaty stemplowej.

Jeżeli umowa tego rodzaju została zawarta z urzędem państwowym, to urząd ten — w razie okazania mu przez współkontrahenta decyzji izby skarbowej, zezwalającej na „bezpośrednie uiszczenie" rat opłaty stemplowej, ma ograniczyć się do umieszczenia na obu egzemplarzach umowy zaświadczenia następującej treści: „Opłata stemplowa zostanie uiszczona ratami (art. 9 i 25 u. o. s.) w sposób, wskazany w decyzji skarbowej w .... z dn. .... L. ....

§ 31. „Bezpośrednie uiszczanie" opłat stemplowych jest dopuszczalne również:

a) co do rachunków, *wystawianych* przez urzędy państwowe lub zarządy przedsiębiorstw państwowych,

b) co do rachunków, niepłaconych przez wystawcę, a przedstawionych urzędowi państwowemu lub zarządowi przedsiębiorstwa państwowego.

Urzędy państwowe mogą wprowadzić u siebie ten sposób uiszczania — bądź co do obu rodzajów rachunków (określonych pod „a" i „b"), bądź tylko co do jednego rodzaju — bez uprzedniego zezwolenia izby skarbowej. Mają jednak.

1) o tem swojem postanowieniu zawiadomić izbę skarbową, w której okręgu urząd, wprowadzający u siebie bezpośrednie uiszczanie, ma siedzibę — podając dzień, od którego system, o którym mowa, będzie stosowany, oraz załączając wzór „rejestru opłat stemplowych, uiszczanych bezpośrednio",

2) stosować się ściśle do przepisów, zawartych w § 29,

3) zastosować się do ewentualnych wniosków izby skarbowej, tyczących się układu „rejestru opłat stemplowych uiszczanych bezpośrednio".

7. Nadzwyczajny dodatek 10%.

§ 32. Na czas obowiązywania nadzwyczajnego dodatku 10%-owego, unormowanego ostatnio rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 972), należy przy uiszczaniu opłat stemplowych gotówką ustalać wysokość opłaty w ten sposób, że do kwoty, obliczonej według ustawy o opłatach stemplowych, dolicza się 10%.

Natomiast w razie uiszczenia zapomocą *znaczków stemplowych*, ich wartość nominalna ma odpowiadać ściśle kwocie, obliczonej według ustawy o opłatach stemplowych. Uiszczenie bowiem nadzwyczajnego 10%-owego dodatku nastąpiło już przy zakupnie znaczków.

W poleceniu poboru, przeznaczonem dla kasy skarbowej (p. wyżej § 7), należy po wyrazach „opłatę stemplową" wstawić wyrazy, „(wraz z dodatkiem 10%-owym)". W tem poleceniu nie wymienia się oddzielnie opłaty właściwej i podatku nadzwyczajnego; należy więc po wyrazach „w kwocie" oraz po wyrazie „słowami" wstawić kwotę *łączną*, wynikającą z zesumowania opłaty właściwej i dodatku 10%-owego.

W zaświadczeniu o wymiarze należy (oczywiście tylko w przypadku uiszczenia gotówką: §§ 7, 10 — 12):

a) po wyrazach „w kwocie" oraz po wyrazie „słowami" wpisać kwotę *łączną*, wynikającą z zesumowania opłaty właściwej i dodatku 10%-owego,

b) po nawiasie („art. . . . . u. o. s.") wstawić wyrazy: „oraz dodatek 10% . . zł. . . gr.

8. Postanowienia przejściowe.

§ 33. Jeżeli pismo, stwierdzające umowę, wymienioną w §§ 8 lub 10 lub 13, sporządzono przed wejściem w życie u. o. s., t. j. przed dniem 1 stycznia 1927 r. to do świadczeń, należnych na mocy takiej umowy *od dnia 1 stycznia 1928 r.*, stosuje się nie te przepisy, które obowiązywały w dniu sporządzenia takiego pisma, ale nową ustawę o opłatach stemplowych (§ 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 15 listopada 1927 r., Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 914). W szczególności więc, jeżeli stawka opłaty, ustanowiona co do umów danego rodzaju w nowej ustawie, jest bądź wyższa, bądź niższa od stawki, przewidzianej w przepisach dawniejszych, stosuje się od dn. 1 stycznia 1928 r. stawkę nową.

Jeżeli sprawa tego rodzaju jest prowadzona w ewidencji na mocy przepisów dawniejszych w urzędzie skarbowym podatków i opłat skarbowych, względnie w urzędzie opłat stemplowych, to zasadniczo *ten urząd* ma dalej prowadzić ewidencję, a zatem czuwać nad prawidłowem uiszczeniem rat opłaty stemplowej, a urząd, który zawarł umowę, nie ma w tej mierze żadnych obowiązków. Atoli ewidencja może być przeniesiona do urzędu, który zawarł umowę i tam prowadzona według zasad, podanych w §§ 14 — 16, a mianowicie na mocy porozumienia między tym urzędem a owym, który prowadził ewidencję dotychczas; takie przeniesienie jest wskazane zwłaszcza wówczas, gdy stosunek umowny ma trwać jeszcze przez czas dłuższy.

W razie przeniesienia ewidencji urząd przejmujący ma sporządzić i doręczyć współkontrahentowi decyzję, przewidzianą w §§ 9 i 10, raz odpis jej przesłać urzędowi, który prowadził ewidencję dotychczas; ten ostatni wzywa następnie stronę, aby zastosowała się do nowej decyzji, a zaniechała dotychczasowego sposobu uiszczania rat opłaty stemplowej.

Jeżeliby propozycja jednego z zainteresowanych urzędów w przedmiocie przejęcia ewidencji nie została przyjęta przez urząd drugi, to urząd który wystąpił z propozycją, może przedstawić sprawę Ministerstwu Skarbu; jeżeli urząd ten nie jest władzą centralną, to sprawa ma być skierowana do Ministerstwa Skarbu za pośrednictwem władzy centralnej, względnie — jeżeli urząd proponujący wchodzi w skład administracji skarbowej — za pośrednictwem władzy skarbowej drugiej instancji.

§ 34. Ustępy: drugi i następne § 33 stosuje się również wówczas, gdy pismo, stwierdzające umowę, wymienioną w §§ 8—11 lub 13 a sporządzone po wejściu w życie u. o. s., było dotychczas prowadzone w ewidencji w urzędzie skarbowym podatków i opłat skarbowych, względnie w urzędzie opłat stemplowych (zostało zapisane przed wejściem w życie niniejszej instrukcji do „rejestru uiszczeń bezpośrednich").

§ 35. Wszystkie urzędy, zawierające umowy, mają sprawdzić, czy kwoty uiszczone gotówką tytułem opłat stemplowych od umów, zawartych w czasie od dnia 1 stycznia 1927 r., zostały wniesione do kasy skarbowej i przez nią zarachowane na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu (dział 6, § 13). Jeżeliby się okazało, że kwoty takie zostały wniesione nie do kasy skarbowej, ale do własnej kasy urzędu, zawierającego umowę, lub wprawdzie wpłynęły do kasy skarbowej, ale zostały przez nią zarachowane nie na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu, lecz na rachunek urzędu zawierającego umowę, to urząd zawierający umowę ma: a) sporządzić w dwóch egzemplarzach wykaz tych kwot, wymieniając przy każdej z nich przedmiot opłaty, b) spowodować wniesienie sumy kwot, w wykazie wymienionych, do kasy skarbowej przy deklaracji, wymieniającej ową sumą i określającej ją jako wpłaconą „tytułem opłat stemplowych w myśl § 35 i. s. u.", względnie przerachowanie jej na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu (dział 6, § 13), c) jeden egzemplarz wykazu przesłać izbie skarbowej, w której okręgu urząd, zawierający umowę, ma siedzibę.

Czynności powyższe mają być wykonane w ciągu 6 miesięcy od wejścia niniejszej instrukcji w życie.

§ 36. Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w „Monitorze Polskim".

Warszawa, dnia 15 listopada 1928 r.

Minister Skarbu:

(—) *G. Czechowicz.*

Wzór 1 do § 9.

Dyrekcja Lasów Państwowych

w ....

L. ....

W każdem piśmie, tyczącem się sprawy niniejszej, należy przytoczyć liczbę obok wymienioną.

DECYZJA W PRZEDMIOCIE OPŁATY STEMPLOWEJ.

wydana na mocy art. 32 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) oraz § 74 rozporządzenia wykonawczego z dnia 20 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 123, poz. 713).

Do

Spółki Akcyjnej „Zakłady Przemysłowo-Leśne"

w ....

Przedmiot opłaty: Umowa z dnia 15 stycznia 1928 r. o dzierżawę tartaku państwowego w N.............................. oraz kolejki i bocznicy kolejowej, tudzież o sprzedaż drewna do przeróbki na tym tartaku.

Wysokość opłaty: 1. (na mocy art. 88 powołanej ustawy) 1% z 10% dodatkiem nadzwyczajnym:

od łącznej sumy tenut dzierżawnych za prawo korzystania z tartaku, kolejki i bocznicy (§§ 13, 14 i 18 umowy), przypadających za cały czas trwania umowy, z doliczeniem wartości świadczeń, obciążających Spółkę, a wyszczególnionych w §§ 3, 5, 7, 8, 12 i 15 umowy;

2. (na mocy art. 67 powołanej ustawy) 0,2% z 10% dodatkiem nadzwyczajnym:

od łącznej ceny kupna za drewno (§§ 9 i 10 umowy).

Terminy i sposób uiszczania.

Ad. 1. Raty opłaty stemplowej uiszczać należy co kwartał, w kasie Nadleśnictwa A, równocześnie z ratami dzierżawnemi za korzystanie z tartaku i z kolejki (§§ 13 i 14 umowy).

Podstawę do obliczenia każdej poszczególnej raty opłaty stanowi suma rat dzierżawnych za tartak i kolejkę, wpłacana za poszczególny kwartał.

Do sumy tej należy:

a) stale doliczać:

przy ratach, płatnych dnia 15 września każdego roku, kwotę, przypadającą na Spółkę za użytkowanie przez nią bocznicy kolejowej w N. w ubiegłym okresie obrachunkowym (§ 18 umowy),

przy ratach, płatnych dnia 15 grudnia każdego roku, kwoty uiszczone tytułem premij ubezpieczeniowych (§ 7 umowy) oraz wartość roboty przetarcia drewna (§ 12 umowy) po po-

trąceniu kosztów własnych (zwróconych przez Dyrekcję Lasów Państwowych);

b) jednorazowo doliczyć:

przy racie, płatnej dnia 15 czerwca 1928 r., koszty wykończenia budowy leśniczówki (§ 8, punkt 1 umowy) i dwóch gajówek (§ 8, punkty 2 i 3 umowy)—z wyłączeniem wartości materjału drzewnego, dostarczonego przez Dyrekcję Lasów Państwowych;

przy racie, płatnej dnia 15 września 1928 r., koszty budowy trzech gajówek z zabudowaniami gospodarczemi i studniami betonowemi (§ 8, ustęp ostatni umowy);

przy racie, płatnej dnia 15 grudnia 1928 r.. koszty budowy domu mieszkalnego dla administracji tartaku (z wyłączeniem wartości materjału drzewnego, dostarczonego przez Dyrekcję Lasów Państwowych)—(§ 5 umowy) oraz koszty budowy kolejki leśnej (§ 15 umowy);

przy racie ostatniej wartość zakupionych przez Spółkę maszyn oraz ich części tudzież pasów transmisyjnych i pił trakowych (§ 3 umowy), jak również koszty budowy domów mieszkalnych dla robotników—z wyłączeniem materjału drzewnego, dostarczonego przez Dyrekcję Lasów Państwowych (§ 5 umowy).

Ad. 2. Raty opłaty stemplowej uiszczać należy w kasie Nadleśnictwa A, równocześnie z ratami należności za drewno. Należy zatem w dniu 1 października każdego roku uiścić opłatę od 10%-ej zaliczki (§ 10, punkt 1 umowy), a do dnia 1 lipca każdego roku opłatę od pozostałych 90% należności (§ 10, punkt 2 umowy).

Odwołanie można wnieść — w ciągu miesiąca od doręczenia niniejszej decyzji—do Dyrekcji Lasów Państwowych w ....

Data..........................

Podpis:

Dyrektor Lasów Państwowych.

Wzór 2 do § 9.

Częściowy odpis umowy z dnia 15 stycznia 1928 r., zawartej między Dyrekcją Lasów Państwowych w .... imieniem Skarbu Państwa a Spółką Akcyjną p. f. „Zakłady Przemysłowo-Leśne ....

§ 1.

Skarb Państwa oddaje Spółce w dzierżawę tartak państwowy w N.......................... wraz z maszynami i urządzeniami technicznemi, budowlami i pomocniczemi instalacjami.

§ 2.

Czas trwania umowy ustanawia się od dnia 15 marca 1928 r. do dnia 1 lipca 1937 r. bez możności milczącej prolongaty.

§ 3.

Przedmiot dzierżawy dzierżawca obowiązuje się utrzymać w całości i konserwować w należyty sposób, zużyte maszyny i ich części zamienić na nowe, wszystko to swoim trudem i kosztem, aby w chwili ekspiracji umowy przekazać cały objekt w stanie zupełnie zdatnym do użytku i nie gorszym, niż został dzierżawcy przekazany w dniu objęcia dzierżawy. Wobec powyższego nie później, jak w kwietniu w ostatnim roku dzierżawy, stan tartaku zbadany będzie przez Dyrekcję i dzierżawca, o ile zajdzie tego potrzeba, obowiązany będzie przed opuszczeniem tartaku, do dokonania remontu zwykłego (dzierżawnego i kapitalnego) tak budowli, jak i urządzeń technicznych tartaku na koszt własny. Dyrekcja wymagać będzie, aby budynki i urządzenia tartaczne były bezwzględnie oddane po ekspiracji umowy w stanie nie gorszym od tego, jaki był w chwili przyjęcia. Wszystkie pasy transmisyjne bez względu na to, jakie i w jakim stanie były dzierżawcy przekazane, dzierżawca winien zwrócić wyłącznie skórzane i nowe. Również piły trakowe zgodnie z aktem przyjęcia, winny być zwrócone zupełnie nowe. Wszelkie uzupełnienia i remont, jakie Dyrekcja uzna za konieczne do prowadzenia normalnej pracy tartaku, dzierżawca obowiązuje się wykonać swojem staraniem i kosztem w terminie przez Dyrekcję określonym bezzwłocznie po otrzymaniu odpowiedniego wezwania listownego. Materjał drzewny, potrzebny na remont hali tartacznej oraz budynków dla administracji tartacznej i robotników, Dyrekcja wyda dzierżawcy bezpłatnie na pniu w ilości, przewidzianej zatwierdzonym przez Dyrekcję kosztorysem. Wyżej wyszczególnione prace dzierżawca obowiązuje się prowadzić według wskazówek Dyrekcji, względnie miejscowego Nadleśnictwa. Gdyby dzierżawca do powyższego się nie zastosował, Nadleśnictwo ma prawo dokonać powyższych czynności własnem staraniem, lecz na koszt dzierżawcy, który koszta te, bez względu na ich wysokość, powiększone o 25%, tytułem kosztów administracyjnych i kary konwencjonalnej, winien wraz z odsetkami zwrócić do kasy Nadleśnictwa w ciągu 10-ciu dni, licząc do daty wystosowania doń wezwania i rachunku. W zabezpieczeniu tej ostatniej wpłaty przysługuje Nadleśnictwu prawo zajęcia odpowiedniej ilości materjałów drzewnych, stanowiących własność dzierżawcy na zastaw, dzierżawca zaś zgóry na to się godzi i nie będzie rościł do skarbu Państwa żadnych z tytułu tego pretensji.

§ 4.

Dla umożliwienia pełnej pracy tartaku Dyrekcja dodała dzierżawcy, tytułem najmu, dodatkową lokomobilę, o sile 60 HP. którą dzierżawca własnym kosztem i staraniem przewiózł, wyremontował i zainstalował na tartaku. Wzamian dzierżawca przekazał na rzecz Skarbu podwójną cyrkularkę, jako dodatkową do istniejących pojedyńczych cyrkularek, bez żądania od Skarbu jakiegokolwiek odszkodowania.

§ 5.

Dzierżawca zobowiązuje się w terminie do dnia 1-go października 1928 r. wybudować swoim kosztem i staraniem, zgodnie z planem zatwierdzonym przez Dyrekcję, dom mieszkalny dla administracji tartaku, w miejscu przez Dyrekcję wskazanem. W domu tym, przeznaczonym dla administracji tartacznej, Dyrekcja zastrzega sobie 3 (trzy) pokoje z kuchnią, bez zapłaty komornego dzierżawcy, na pomieszczenie tam kontrolera państwowego. Niezależnie od powyższego, o ile zajdzie potrzeba budowy domów mieszkalnych dla robotników, to dzierżawca winien te budowle wystawić własnym kosztem i staraniem według planów zatwierdzonych przez Dyrekcję. Materjał drzewny, przewidziany zatwierdzonym przez Dyrekcję kosztorysem, w stanie okrągłym na pniu będzie wydany dzierżawcy bezpłatnie, resztę zaś materjałów dzierżawca opłaca z własnych funduszów. Wzniesione przez dzierżawcę budynki, po ekspiracji umowy, względnie w razie jej rozwiązania, przechodzą bezpłatnie na rzecz Skarbu Państwa.

§ 6.

....

§ 7.

Dzierżawca obowiązany jest tartak, jakoteż wszystkie budowle objęte niniejszą umową zaasekurować własnym kosztem i staraniem w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, lub na żądanie Dyrekcji w innem Towarzystwie Ubezpieczeniowem, przez nią wskazanem, lub też wreszcie w Dyrekcji Lasów Państwowych .... do wysokości wskazanej przez Dyrekcję Lasów Państwowych. Polisy asekuracyjne będą wystawiane na imię Dyrekcji i przesyłane oraz przechowywane w aktach Dyrekcji. O ile w trakcie wykonywania niniejszej umowy okazałoby się, iż pierwotny szacunek objektu dzierżawnego jest za niski, dzierżawca obowiązany jest przeasekurować tartak do szacunku, jaki Dyrekcja Lasów Państwowych uzna za właściwy, dzierżawca zaś wszelkie związane z tem koszta i należne składki dodatkowe reguluje z własnych funduszów. Wrazie gdyby dzierżawca nie opłacił we właściwym czasie składki ogniowej, Dyrekcji przysługuje prawo dokonania odnośnej czynności asekuracyjnej na rachunek dzierżawcy, z zastosowaniem rygoru wskazanego w ostatnim ustępie § 3 niniejszej umowy i z żądaniem opłacenia jej przypadających odsetek. Na wypadek pożaru sumę ubezpieczenia otrzymuje Dyrekcja, dzierżawca zaś obowiązany jest spalony objekt odbudować swojem staraniem i narazie własnym kosztem, niezależnie od wysokości sumy ubezpieczenia, według planów przez Dyrekcję zatwierdzonych i w terminie zgóry przez Dyrekcję określonym. Gdyby jednak Towarzystwo Asekuracyjne w razie pożaru odmówiło wskutek jakiegobądź uchybienia terminom wypłacenia odszkodowania, wówczas dzierżawca obowiązuje się odbudować spalony objekt wyłącznie własnym kosztem. Koszty poniesione na odbudowę spalonego objektu pokrywane będą przez Dyrekcję z otrzymanej sumy ubezpieczenia, wypłaconej w miarę postępowania odbudowy. W razie niewystarczalności wynagrodzenia, skutki niedoboru ponosi dzierżawca.

§ 8.

W pierwszym rzędzie dzierżawca obowiązany jest zakończyć własnym kosztem i staraniem budowę:

1) leśniczówki (kompletu), wzniesionej w Nadleśnictwie A,

2) gajówki (kompletu), wzniesionej w Nadleśnictwie B,

3) gajówki (kompletu), wzniesionej w Nadleśnictwie C.

Ostateczne wykończenie wyżej wyszczególnionych budowli dzierżawca obowiązany jest dokonać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 maja 1928 r. i w tymże terminie zdać je miejscowym Nadleśnictwom do użytku.

Niezależnie od powyższego dzierżawca obowiązany jest wybudować swoim kosztem i staraniem, w miejscu wskazanem przez Dyrekcję według planów sporządzonych przez Dział Techniczny Ministerstwa Rolnictwa, nowe trzy gajówki wraz z zabudowaniami gosdarczemi i studniami betonowemi i przekazać je do użytku właściwym Nadleśnictwom w terminie do dnia 1 września 1928 r. bez potrzeby wzywania i stawiania w zwłoce. Materjał drzewny w stanie okrągłym na pniu w ilościach przewidzianych zatwierdzonym przez Dyrekcję kosztorysem, będzie wydany dzierżawcy bezpłatnie koszta zaś reszty materjałów budowlanych obciążają wyłącznie i całkowicie dzierżawcę.

§ 9.

Dyrekcja zobowiązuje się sprzedawać, a dzierżawca zobowiązuje się kupować corocznie w trakcie trwania niniejszej umowy drewno użytkowe sosnowe i świerkowe do przeróbki na tartaku w formie dłużyc lub wyżynków nie krótszych, jak 6 mb., wyrobionych w cieńszym końcu od 18 cm. włącznie i wyżej w ilości, corocznie mniej więcej po 16.000 m³.

§ 10.

Za drewno dzierżawca obowiązany jest płacić należność w kasie Nadleśnictwa w.......... po cenie taksy zasadniczej, obowiązującej Nadleśnictwa, z których drewno pochodzi, w dniu podpisania protokółu zdawczo - odbiorczego, przyczem należność tę dzierżawca obowiązany jest regulować w sposób następujący:

1) przed rozpoczęciem przyjmowania drewna w odnośnej kampanji a mianowicie w dniu 1 października każdego roku, dzierżawca winien zapłacić 10% (dziesięć procent) przybliżo-

nej ogólnej należności za mające być w danym roku przekazane drewno kontyngensowe.

2) pozostałe zaś 90% należności dzierżawca winien zapłacić gotówką w terminie do dnia 1 lipca następnego roku kalendarzowego, w zabezpieczenie czego dzierżawca winien składać w Dyrekcji dwa bankowe listy gwarancyjne z solidarnem poręczeniem, uznane przez Dyrekcję za wystarczające i zaakceptowane przez Ministerstwo Skarbu, przyczem jeden list poręczający uiszczenie 50% ogólnej należności dzierżawca winien złożyć jednocześnie z uiszczeniem 10% ogólnej należności, t. j. 1 października każdego roku, drugi zaś list na zabezpieczenie reszty należności, t. j. 40% w terminie do dnia 1-go kwietnia następnego roku kalendarzowego. Oba listy gwarancyjne winny być wystawione z terminem płatności do 1-go lipca i ważności do 1 sierpnia odnośnego roku kalendarzowego. Przy obliczaniu należności za drewno, wydane dzierżawcy w poszczególnych latach, będą zarachowane odsetki w wysokości 15% w stosunku rocznym, liczone od dnia 1-go kwietnia i rachunek w ten sposób obliczonych odsetek dzierżawca obowiązany jest pokryć w terminie do dnia 1 lipca każdego roku. Sumy stanowiące w przybliżeniu 10% należności za drewno, które w odnośnym roku będzie dzierżawcy przekazane, jak również sumy, na jakie opiewać mają żądane od dzierżawcy listy gwarancyjne, będą obliczone przez Dyrekcję i komunikowane dzierżawcy conajmniej na dwa tygodnie przed terminem uiszczenia należności, względnie złożenia listu gwarancyjnego.

§ 11.

W miarę postępu odbiórek i przyjmowania przez dzierżawcę drewna, dzierżawcy przysługuje prawo natychmiastowego wywozu drewna z lasu, z tem jednak zastrzeżeniem, iż drewno wywożone będzie wyłącznie do tartaku państwowego w N .... W razie gdyby sprzedawca chciał wywozić drewno poza wymieniony tartak, np. dla realizowania drewna w stanie okrągłym, musi uprzednio uzyskać na to zezwolenie Dyrekcji. Wywózkę drewna dzierżawca obowiązany jest prowadzić w takiem tempie, by do dnia 1 kwietnia odnośnego sezonu eksploatacyjnego były z cięć lasu wywiezione wszystkie przezeń przyjęte dłużyce. W razie zwłoki w wywózce, dzierżawca może otrzymać półtoramiesięczny prekluzyjny termin, lecz tylko pod warunkiem, jeśli wszystkie niewywiezione przezeń dłużyce będą okorowane jego staraniem i kosztem w terminie do dnia 1 kwietnia odnośnego sezonu eksploatacyjnego. W razie nieokorowania przez dzierżawcę do dnia 1.IV drewna niewywiezionego do tego terminu ze zrębów — Nadleśnictwu przysługuje prawo okorowania tego drewna na koszt dzierżawcy, który koszta te powiększone o 25% tytułem kosztów administracyjnych i kary konwencjonalnej, bez względu na ich wysokość — winien wraz z odsetkami zwrócić do kasy Nadleśnictwa w ciągu 10 dni od daty wystosowania doń wezwania i przesłania rachunku. Po upływie prekluzyjnego terminu Nadleśnictwu przysługuje prawo wywozu drewna z cięć własnem staraniem i na koszt dzierżawcy, który koszta te bez względu na ich wysokość winien wraz z odsetkami i z doliczeniem 25% kosztów administracyjnych i kary wadjalnej zwrócić do kasy Nadleśnictwa w ciągu 10 dni od daty wystosowania doń listownego wezwania i rachunku.

Zwiezione na plac tartaczny drewno dzierżawca może dowolnie przerabiać, a pozyskane materjały ekspedjować, trzymając się jednak tej zasady, iż drewno nieopłacone, względnie nie mając pokrycia w listach gwarancyjnych, nie może być przez dzierżawcę sprzedawane ani wyekspedjowane. Pod tym względem dzierżawca poddaje się kontroli miejscowego Nadleśnictwa, któremu przysługuje prawo wstrzymania ekspedycji materjałów tartych, o ile skonstatuje brak pokrycia należności skarbowej.

§ 12.

Dzierżawca obowiązuje się przecierać na żądanie Dyrekcji w wymiarach podanych przez Dyrekcję rok rocznie drewno, stanowiące własność Skarbu w ilości 1500 m^3 (metrów sześciennych) za zwrotem faktycznie poniesionych przez dzierżawcę bezpośrednich kosztów przetarcia, bez doliczenia kosztów handlowych, amortyzacyjnych i oprocentowania kapitału. Wszystkie zamówienia Dyrekcji, względnie Nadleśnictwa w wyżej określonych granicach winny być wykonane przez dzierżawcę w terminach zgóry przez Dyrekcję ustalonych z pierwszeństwem przed innemi zamówieniami.

§ 13.

Tytułem rocznej tenuty dzierżawnej za prawo korzystania z tartaku państwowego w N .... dzierżawca obowiązany jest płacić gotówką do kasy Nadleśnictwa w A .... począwszy od dnia 15 go marca 1928 r. równowartość 5.380.37 m^3 (pięć tysięcy trzysta osiemdziesiąt całych i 37 setnych) drewna użytkowego grubszego sosnowego na pniu, o średnicy 21 — 30 cm., mierzonej w połowie długości ocenionego według ceny taksy zasadniczej, obowiązującej na terenie Dyrekcji Lasów Państwowych w .... w dniu płatności, w I (pierwszej) klasie wartościowej. W powyższy sposób określoną tenutę dzierżawną dzierżawca obowiązany jest płacić w czterech równych ratach kwartalnych, płatnych zgóry bez wzywania i stawienia w zwłoce.

§ 14.

Łącznie z tartakiem, dzierżawcy zostaną przekazane protokólarnie istniejące na terytorjum Nadleśnictwa A i B kolejki wraz z taborem kolejkowym. Opłata dzierżawna tak za kolejkę, jakoteż za korzystanie z taboru kolejko-

wego, według norm dzierżawnych, jakie będą w odnośnym czasie obowiązywały na terenie Dyrekcji, względnie dotyczących Nadleśnictwa, reguluje dzierżawca w kasie Nadleśnictwa A, okresami kwartalnemi zgóry, począwszy od dnia 15 marca 1928 r.

§ 15.

Dzierżawca obowiązuje się wybudować własnem staraniem i kosztem 15 klm. (15 kilometrów) kolejki leśnej dla trakcji konnej na terenie Nadleśnictwa B, najpóźniej do dnia 1 października 1928 r.

§ 16.

....

§ 17.

....

§ 18.

Za zużytkowanie bocznicy kolejowej w N .... należności przypadające Ministerstwu Komunikacji, tytułem tenuty dzierżawnej, regulowane będą przez dzierżawcę i Dyrekcję, w stosunku proporcjonalnym do ilości ładowanego przez dzierżawcę i Dyrekcję drewna, przyczem wynikające z tego tytułu rachunki pokrywane będą narazie całkowicie przez dzierżawcę przypadającą zaś ewentualną należność od Dyrekcji uznawany bedzie rachunek firmy 1 lipca każdego roku jako w dacie zamykającej rok obrachunkowy z dzierżawcą.

§ 19.

Za wszelkie szkody przy wywózce drewna lub innej pracy w lesie zrządzone przez dzierżawcę lub jego robotników i pracowników, nie wyłączając szkód, wynikłych z pożaru, odpowiada dzierżawca. Wysokość szkody określa miejscowe Nadleśnictwo, a przypadające z tego tytułu należności dzierżawca obowiązany jest wnieść do kasy odnośnego Nadleśnictwa w ciągu 10 dni od daty wystosowania doń wezwania i rachunku. Oceniając uczynione szkody, Nadleśnictwo będzie stosowało obowiązujące taryfy, przyczem przy ustaleniu złej woli ze strony dzierżawcy, względnie jego funkcjonarjuszy, zastosowana będzie podwójna taksa. Szkody, które nie będą mogły być oszacowane podług taksy dla braku stawek, będą oszacowane przez Nadleśnictwo i zatwierdzone przez Dyrekcję.

§ 20.

....

§ 21.

....

§ 22.

....

§ 23.

Na zabezpieczenie wszelkich pretensji Skarbu Państwa, mogących wyniknąć z niniejszej umowy, dzierżawca złożył do kasy skarbowej w .... jako depozyt Dyrekcji Lasów Państwowych w .... tytułem kaucji 45 złotych (czterdzieści pięć złotych), w gotówce 13.100 (trzynaście tysięcy sto zł.) nominalnej wartości w akcjach Banku Polskiego i 5.200 zł. (pięć tysięcy dwieście zł.) nominalnej wartości w 10% pożyczce kolejowej. Kaucja ta zwrócona będzie dzierżawcy po zadośćuczynieniu wszystkim warunkom niniejszej umowy. W rązie uchybienia jakiemukolwiekbądź punktowi niniejszej umowy, kaucja ta, stosownie do wyboru Dyrekcji, bądź przechodzi na własność Skarbu Państwa, tytułem kary wadjalnej, bądź zarachowana będzie na poczet ewentualnych szkód i strat, zrządzonych Skarbowi Państwa przez dzierżawcę, bądź traktowana będzie jako zastaw, w razie żądania ze strony Dyrekcji wykonania zobowiązań zasadniczych, wypływających z niniejszej umowy.

§ 24.

....

§ 25.

....

§ 26

....

§ 27.

....

§ 28.

....

§ 29.

....

§ 30.

....

§ 31.

Wszelkie opłaty stemplowe z tytułu niniejszej umowy obciążają wyłącznie i całkowicie dzierżawcę.

§ 32.

....

§ 33.

....

....

Wzór 3 do § 15.

Stronica ....

KSIĘGA EWIDENCYJNA OPŁAT STEMPLOWYCH OD UMÓW.

Pozycja niniejszej księgi.......................

Nazwisko i imię (firma, nazwa) oraz siedziba współkontrahenta ....

1	2		3	4	5		6	7		8		9	10		11
	Opłata tymczasowa			Raty należności umowne				Raty opłaty stemplowej							
										kwota należna					
Data, liczba i treść decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami	kwota		data uiszczenia i pozycja dziennika przychodu kasy skarbowej oraz nazwa kasy	czasokres, za który należy się rata	kwota raty należności umownej		termin płatności raty	opłata stemplowa obliczona w/g kwoty, podanej w kol. 5		zł.	gr.	pozycja rejestru uiszczeń	kwota nienależna (z powodu nieprzekroczenia kwoty opłaty tymczasowej)		UWAGI
	zł	gr.			zł.	gr.		zł.	gr.				zł.	gr.	

Wzór 4 do § 15.

REJESTR UISZCZEŃ NA POCZET OPŁAT STEMPLOWYCH.

1	2	3	4	5		6	7		8	9
						Wniesiono do kasy skarbowej				
Pozycja niniejszego rejestru	Pozycja księgi ewidencyjnej	Nazwisko i imię (firma, nazwa) oraz siedziba kontrahenta	Termin płatności raty należności umownej	Opłata stemplowa		za czas od............... do	kwota uiszczona		Data uiszczenia i pozycja dziennika przychodu kasy skarbowej	UWAGI
				zł.	gr.		zł.	gr.		

(Mon. Pol. z dnia 13.XII. 1928 r. Nr. 287 poz. 697).

413.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 13 grudnia 1928 r. w sprawie nagród za przyczynienie się do wykrycia naruszeń przepisów o opłatach stemplowych, o opodatkowaniu spadków i darowizn oraz o należytościach sądowych.

§ 1. W przypadku zawiadomienia urzędu skarbowego przez sąd lub inny urząd państwowy, że od pisma lub czynnosci prawnej nie uiszczono należnej opłaty stemplowej albo że ją uiszczono w niedostatecznej kwocie lub po upływie przepisanego terminu, lub w sposób nieprawidłowy, funkcjonarjusz, który spostrzegł naruszenie ustawy, ma prawo ubiegać się o nagrodę.

Przepis powyższy nie ma zastosowania, gdy naruszenie ustawy spostrzegł funkcjonarjusz władzy skarbowej, któremu poruczono merytoryczne załatwianie spraw z zakresu opłat stemplowych.

§ 2. Ubiegający się o nagrodę ma do zawiadomienia o naruszeniu ustawy o opłatach stemplowych (wzór Nr. 5 do § 75 rozporządzenia wykonawczego z dn. 20 listopada 1926 r., Dz. U. R. P. Nr. 123 poz. 713) załączyć „wyciąg z zawiadomienia o naruszeniu ustawy o opłatach stemplowych", ułożony na formularzu według załączonego wzoru 1. Formularzy takich, na żądanie sądu, względnie innego urzędu państwowego, dostarcza izba skarbowa.

§ 5. Ministerstwo Skarbu ustala co do każdego funkcjonarjusza na podstawie zestawień ogólnych, otrzymanych od wszystkich izb skarbowych, czy i w jakiej kwocie ma być przyznana nagroda i o swej decyzji zawiadamia izbę skarbową, w której okręgu funkcjonarjusz nagrodzony ma swą siedzibę urzędową, celem wyasygnowania nagrody.

§ 6. Izba Skarbowa może w przypadku, w którym wykrycie naruszenia ustawy o opłatach stemplowych wymagało szczególnej bystrości umysłu, lub szczególnej pracowitości, przedstawić Ministerstwu Skarbu, wniosek o przyznanie nagrody wyższej, niż przypadająca według zasad ogólnych, stosowanych przez Ministerstwo Skarbu przy przyznawaniu nagród (§ 5). Wniosek taki może być przedstawiony jeszcze przed nadejściem narmalnego terminu, przewidzianego w ustępie ostatnim §-u 4.

§ 7. Osobie, nie będącej funkcjonarjuszem państwowym, która zawiadomiła władzę o naruszeniu ustawy o opłatach stemplowych zostanie przyznana nagroda w wysokości 50% prawomocnie orzeczonej i ściągniętej podwyżki stemplowej lub kary pieniężnej, wymierzonej bądź przez sąd, bądź przez władzę skarbową, jeśli stwierdzenie naruszenia ustawy należy przypisać niewątpliwie owemu zawiadomieniu.

Nie ma prawa do nagrody, kto wniósł doniesienie anonimowe, jak również kto sam współdziałał w naruszeniu ustawy, o którem donosi.

Jeżeli kilka osób ma prawo do nagrody, to udział 50%-owy rozdziela się między uprawnionych według stopnia ich zasługi.

§ 8. Nagrodę, przewidzianą w § 7 przyznaje izba skarbowa.

Od orzeczenia izby skarbowej o należności nagrody, niema środka odwoławczego.

§ 9. §§ 7 i 8 stosuje się również do zawiadomień o naruszeniu przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn, i to także do zawiadomień wnoszonych przez funkcjonarjuszów państwowych — z wyłączeniem jednak funkcjonarjuszów władzy skarbowej, którym poruczono merytoryczne załatwianie spraw z zakresu opodatkowania spadków i darowizn.

WZÓR 1.

WYCIĄG Z ZAWIADOMIENIA O NARUSZENIU USTAWY O OPŁATACH STEMPLOWYCH.

Imię i nazwisko funkcjonarjusza, który spostrzegł naruszenie u. o. s.:	
Jego stanowisko służbowe;	
Nazwa i siedziba urzędu, w którym on pracuje;	
Data zawiadomienia o naruszeniu u. o. s. oraz liczba aktu, przy którym znajduje się zakwestjonowane pismo;	
Przedmiot zawiadomienia (rodzaj pisma, lub czynności prawnej, oraz imiona i nazwiska, względnie firmy lub nazwy stron).	
Podpis funkcjonarjusza, który spostrzegł naruszenie u. o. s.	
Podpis jego przełożonego (z wymienieniem stanowiska służbowego) oraz pieczęć urzędowa.	

IV.

Orzecznictwo.

A. Przedruk z „Orzecznictwa Sądów Polskich“.

(T. VIII, z. 1, 1929 styczeń).

22.

Za szkody, wyrządzone w czasie rozruchów, gminy odpowiadają w myśl ustawy z 11 marca 1850 (Zb. ust. prus., str. 199), mimo, że nie mają obecnie własnej straży bezpieczeństwa.

Orzeczenie izby piątej sądu najwyższego z 5 października 1928 C. 131/28.

23.

W sporach Skarbu Państwa przeciw urzędnikom o roszczenia, wynikłe z stosunku służbowego, skarga rewizyjna nie jest dopuszczalną bez względu na wartość zażalenia.

Orzeczenie izby piątej sądu najwyższego z 19 października 1928 C. 167/28.

34.

1. Pieczęcie magistrackich władz skarbowych na biletach wstępu do teartów świetlnych są dokumentami publicznemi.
2. Przestępstwa z §§ 267, 268 k. k. są dokonane, gdy sprawca podrobionego lub sfałszowanego dokumentu użył w celu zwodzenia.
3. Do skazania z § 113/1 k. k. nie wystarcza przeciwstawiony urzędnikowi opór bierny.

Orzeczenie izby piątej sądu najwyższego z 19 sierpnia 1926 K. 248/26.

35.

1. Odpowiedzialności z art. 25/1 l. 5 i 19 ust. o zwalczaniu lichwy woj. nie uchyla powzięta przez związek kupców, zgodnie z postanowieniem przedwojennego statutu, uchwała, ustalająca z skutkiem dla członków wiążącym, cenę sprzedażną przedmiotów powszedniego użytku, poniżej której, pod grozą wykluczenia ze związku, przedmiotów odnośnych sprzedawać im nie wolno.
2. W myśl art. 19 cyt. ust. kalkulacja cen, uwzględniająca koszty ponownego zaopatrzenia się w towar, jest wykluczona.
3. Rozmyślności działania w znaczeniu „dolus directus“ lub „dolus eventualis“ żąda zarówno art. 19, jak art. 24/1 l. 5, cyt. ust.

Orzeczenie izby piątej sądu najwyższego z 10 marca 1927 K. 446/26.

41.

W myśl art. 31 ustawy z 11 grudnia 1923 władza winna z urzędu poddać badaniu przez lekarza urzędowego funkcjonarjusza państwowego, ubiegającego się o przeniesienie w stan spoczynku na zasadzie art. 28 p. „a“ tejże ustawy, niezależnie od tego, czy funkcjonarjusz ten postawił wniosek o poddanie go oględzinom lekarskim.

Wyrok N. T. A. z 12 stycznia 1927 L. Rej. 1709/25.

42.

Przepisy § 1 pruskiej ustawy z 24 maja 1861 (Zbiór ustaw pruskich str. 241), ostatniego ustępu § 70 niemieckiej ustawy z 27 stycznia 1877 wedle tekstu z 20 maja 1898 (Dz. U. Rzeszy str. 371), o ile chodzi o dochodzenie majątkowych pretensji urzędników państwowych, wynikające z ich stosunku służbowego, w drodze postępowania przed sądami ogólnemi zostały uchylone ustawą N. T. A. z 3 sierpnia 1922 Dz. U. poz. 600 o N. T. A. w związku z ustawą z 17 lutego 1922 Dz. U. poz. 164 o państw. służbie cywilnej.

Wyrok N. T. A. z 15 grudnia 1927 L. Rej. 932/25.

47.

Art. 97 ustawy emerytalnej, mówiąc o kwalifikacjach i doświadczeniu, uzdalniającem do pełnienia służby państwowej, ma na myśli wyłącznie kwalifikacje ściśle fachowe.

Wyrok N. T. A. z 11 września 1928 L. Rej. 4398/26

B. Przedruk z „Monitora Polskiego“.

(Nr. Nr. 20 i 24 z 1929 r.).

Postępowanie przed wojewódzkiemi sądami administracyjnemi.

1. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi po myśli § 112 pruskiej ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30 lipca 1883 (Zb. Praw str. 195) winien być postawiony w Sądzie I instancji. (Wyrok z 12 listopada 1926 l. rej. 1802/26).

2. W postępowaniu sporno - administracyjnem osoby, pozbawione własnowolności, nie mogą występować bez udziału swego zastępcy prawnego. (Wyrok z 4 marca 1927 roku L. rej. 1384/25).

3. Na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego do prowadzenia przedsiębiorstwa kinematograficznego nie jest wymagana koncesja po myśli § 32 niem. ord. przemysłowej. (Wyrok z 27 maja 1927 roku licz. rej. 5280/26).

4. Skarga, domagająca się jedynie ustalenia, czy i jakie uprawnienia podatkowe przysługują pozwanemu związkowi komunalnemu, jest w postępowaniu sporno-administracyjnem niedopuszczalna. (Wyrok z 22 czerwca 1928 l. rej. 2123/26).

Postępowanie przed władzami administracyjnemi.

1. Nie uzasadnia żądania wznowienia postępowania administracyjnego przez jedną ze stron okoliczność, że drugiej orzeczenia nie doręczono, nie uzasadnia go również wadliwe motywowanie uprawomocnionego już orzeczenia. (Wyrok z 7 października 1926 l. rej. 1078/25).

2. Art. 5 ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym nie zawiera ograniczenia władzy pozwanej w tym kierunku, ażeby pozbawiona ona była możności wydania nowego orzeczenia przed doręczeniem jej wyroku Trybunału, uchylającego zaskarżone orzeczenie, a bezpośrednio po ogłoszeniu tegoż wyroku. (Wyrok z 12 października 1926 roku l. rej. 1568/25).

3. Ustne ogłoszenie decyzji stronom jest dopuszczalne jedynie jako wyjątek, który winien się opierać na pozytywnej normie prawa, dopuszczającej ten sposób ogłaszania zapadłych decyzyj urzędowych, chyba, iż z akt niewątpliwie wynika, że władza obwieściła ustnie swą ostateczną decyzję stronie interesowanej za jej wyraźną zgodą. (Wyrok z 28 października 1926 l. rej. 3953/25).

4. Pogwałcenie ustawy, polegające na wprowadzeniu zmian na niekorzyść skarżącego w uchwale Rady Ministrów przez poszczególnych Ministrów w wypadkach, gdy ustawa zawiera upoważnienie jedynie dla pełnej Rady Ministrów, powoduje bezwzględną nieważność danej uchwały w części, odnoszącej się do tegoż skarżącego. (Wyrok z 25 października 1926 l. rej. 1083/26).

5. Zawiadomienie strony o teminie zamierzonej czynności winno być skierowane przez władzę do strony w miejscu jej rzeczywistego zamieszkania i z takim obliczeniem czasu, aby ona miała możność wzięcia udziału w zamierzonej czynności. (Wyrok z 24 września 1926 l. rej. 32/26).

6. Zarządzenie wewnętrzne, skierowane przez władzę wyższą do władzy niższej, nie powoduje samo przez się żadnych skutków prawnych dla osób interesowanych; skutki te powstać mogą dopiero z chwilą zakomunikowania danego zarządzenia stronie. (Wyrok z 9 grudnia 1926 l. rej. 917/24).

7. Za nowe okoliczności, mogące na podstawie artykułu 7 ustawy o środkach prawnych z dnia 1 sierpnia 1923 p. 712 Dz. Ust. być podstawą wznowienia postępowania administracyjnego, uważać należy dowody, których strona interesowana nie mogła przedstawić bez winy ze swej strony, władzy orzekającej przy pierwotnem postępowaniu. (Wyrok z 11 kwietnia 1927 l. rej. 2098/p. 4).

8. Wymiar podatku zasadniczego od zwierząt domowych, jako uskuteczniany w myśl art. 1185 ros. ust. lek. (Zb. Praw. ces. ros. T. XIII, wyd. 1905 r.) w I-szej instancji przez władze administracyjne II instancji, podlega zaskarżeniu do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. (Wyrok z 25 października 1927 l. rej. 569/25).

9. W wypadkach, gdy w postępowaniu przed władzami administracyjnemi wynika kwestja proceduralna, nie przewidziana przepisami postępowania administracyjnego, — posiłkować się należy przepisami ustawy postępowania cywilnego w związku z odpowiedniemi postanowieniami prawa cywilnego. (Wyrok z 14 listopada 1927 l. rej. 2818/25).

10. Orzeczenia Wojewody, wydane z mocy uprawnień, przewidzianych w art. 22 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 marca 1921 r. poz. 234 Dz. Ust., względnie art. 22 takiegoż rozporządzenia z 19 listopada 1919 poz. 490 Dz. Ust., zmieniające orzeczenia lub decyzje podległych mu władz i urzędów w trybie nadzoru, są w tym wypadku orzeczeniami władzy administracyjnej pierwszej instancji, przeto odwoływać się od nich należy do odnośnego przełożonego Ministra, nie zaś zwracać się bezpośrednio ze skargą do Naj. Tryb. Admin., bowiem byłoby to niewyczerpaniem administracyjnego toku instancyj. (Wyrok z 14 października 1927 l. rej. 2599/26).

11. Władza, wymierzająca uposażenie emerytalne, nie ma prawa korygowania grupy uposażeń lub szczebli, wymienionych w dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanym w danej sprawie w trybie art. 8 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923. (Wyrok z 1 grudnia 1927 l. rej. 3671/25).

12. W okresie obowiązywania tej ustawy emerytalnej, na zasadzie której zostało wydane orzeczenie emerytalne, władza ma prawo uchylić to orzeczenie, o ile zauważyła, że zostało ono wydane sprzecznie z obowiązującemi przepisami; natomiast po wejściu w życie nowej ustawy emerytalnej orzeczenie, wydane na zasadzie wygasłej ustawy, może być podane przez władzę rewizji i uchylone w całości lub w części tylko w tym zakresie, jaki został przewidziany w nowej ustawie. (Wyrok z 28 listopada 1927 l. rej. 1280/25.)

13. Do odwołań od orzeczeń i uchwał związków samorządowych, wnoszonych w myśl art. 18 ustawy drogowej z 10 grudnia 1920 Dz. U. p. 32/1921, nie ma zastosowania ustawa o środkach prawnych z 1 sierpnia 1923 poz. 712 Dz. Ust. (Wyrok z 23 marca 1928 l. rej. 2084/26).

14. Wprowadzenie nowych wniosków z wiadomego władzy orzekającej przy wydaniu orzeczenia stanu rzeczy, jak również nadanie przepisom ustawowym nowego rozumienia, nie stanowią dostatecznej podstawy prawnej do zmiany przez władzę orzekającą zapadłego i już prawomocnego orzeczenia. (Wyrok z 26 kwietnia l. rej. 1143/26).

15. Niedotrzymanie 30-dniowego terminu, wskazanego w art. 5 ust. o N. T. A. poz. 400/26 Dz. Ust., nie uzasadnia uchylenia zaskarżonego orzeczenia z powodu wadliwości postępowania. (Wyrok z 3 września 1928 l. rej. 4644/26).

16. W dziedzinie administracji samorządowej w b. Galicji niema przepisu prawnego, że dzień nadania na pocztę środka prawnego ma być uważany za dzień jego wniesienia. (Wyrok z 4 października 1928 l. rej. 1475/26).

V.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

1.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 stycznia 1929 r. w sprawie ustanowienia komisyj egzaminacyjnych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych dla egzaminów praktycznych kandydatów na stanowiska administracyjne I, II i III kategorji.

Na zasadzie rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 7.I.1925 r. (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 48) z dnia 16.I.1925 r. (Dz. Ust. Nr. 16 poz. 103) i z dnia 13.V.1925 r. (Dz. Ust. Nr. 60 poz. 424) ustanawiam na okres dwuletni 1929/1930 listy przewodniczących i komisarzy egzaminacyjnych w komisjach egzaminacyjnych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych dla kandydatów na stanowiska administracyjne I, II i III kategorji.

Do listy przewodniczących komisyj egzaminacyjnych dla kandydatów na stanowiska administracyjne I kategorji wchodzą: Podsekretarz Stanu Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński, Dyrektorowie Departamentów Władysław Weissbrod i Jerzy Paciorkowski oraz Naczelnik Wydziału Roman Hausner. Do listy komisarzy egzaminacyjnych dla kandydatów tej kategorji wchodzą: Naczelnicy Wydziałów Stefan Seferowicz, Dr. Rudolf Sikorski, Dr. Kazimierz Windakiewicz, Stanisław Gawiński, Dr. Juljusz Żymirski, Stanisław Okulicz, Władysław Czapiński i Marceli Porowski.

Do listy przewodniczących komisyj egzaminacyjnych dla kandydatów na stanowiska administracyjne II kategorji wchodzą: Dyrektor Departamentu Władysław Weissbrod i Naczelnik Wydziału Roman Hausner. Do listy komisarzy egzaminacyjnych dla kandydatów tej kategorji wchodzą Radcy ministerjalni: Kazimierz Prökl, Aleksander Wojnar, Dr. Tadeusz Raczyński, Adam Kuncewicz, Dr. Józef Drążek-Drawicz, Kazimierz Dubiel, Antoni Hujda i Stanisław Podwiński.

Do listy przewodniczących komisyj egzaminacyjnych dla kandydatów na stanowiska administracyjne III kategorji wchodzą: Naczelnicy Wydziałów Stefan Seferowicz i Dr. Juljusz Żymirski. Do listy komisarzy egzaminacyjnych dla kandydatów tej kategorji wchodzą: Naczelnik Wydziału Antoni Robaczewski, radcy ministerjalni Tadeusz Wolfenburg, Stanisław Bratkowski, Dr. Zygmunt Robel i Jan Szumiel, referendarz Stefan Jacuk oraz asesorzy Marja Sokalówna i Karol Suchy.

Minister Spraw Wewnętrznych
Sławoj-Składkowski

2.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 stycznia 1929 r. o ustanowieniu składu komisyj kwalifikacyjnych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych na okres dwuletni 1929/1930.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.I.1925 r. o komisjach kwalifikacyjnych (Dz. Ust. Nr. 6, poz. 50) ustanawiam na okres dwuletni 1929/30 członkami I komisji kwalifikacyjnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych:

Dyrektorów Departamentów w IV st. sł. Władysława Weissbroda, Jerzego Paciorkowskiego i Jana Strzeleckiego, p. o. Dyrektora Depart. Naczelnika Wydziału w V st. sł. Zygmunta Zabierzowskiego i Naczelnika Wydziału w V st. sł. Stefana Seferowicza.

Zastępcami członków tej komisji ustanawiam:

Naczelników Wydziałów w V st. sł. Stefana Dobrowolskiego, Stefana Brzezińskiego, D-ra Kazimierza Windakiewicza, Romana Hausnera, D-ra Juljusza Żymirskiego, Henryka Kaweckiego, Stanisława Okulicza i Antoniego Robaczewskiego oraz Naczelników Wydziałów w VI st. sł. Władysława Czapińskiego, Stanisława Szwalbego i Marcelego Porowskiego.

Członkami II komisji kwalifikacyjnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych na tenże okres ustanawiam:

Naczelnika Wydziału w IV st. sł. D-ra Jana Adamskiego, Naczelników Wydziałów w V st. sł. D-ra Józefa Kowalczewskiego, Stanisława Gawińskiego, D-ra Henryka Palestra i D-ra Franciszka Jarnińskiego.

Zastępcami członków tejże komisji ustanawiam Naczelnika Wydziału w V st. sł. D-ra Adama Ciąglińskiego. Inspektora min. w V st. sł. D-ra Wiktora Hryszkiewicza oraz radców min. w VI st. sł. Dr. Włodzimierza Głuszkiewicza, D-ra Jakóba Sęczyca i D-ra Witolda Przywieczerskiego.

Członkami nadzwyczajnymi w myśl § 5 ustępu piątego powołanego rozporządzenia Rady Ministrów ustanawiam: Dyrektora Państw. Zakładu badania żywności przedmiotów użytku w Warszawie inż. Stanisława Zmigroda dla personelu państwowych zakładów badania żywności i przedmiotów użytku, radcę min. w VI st. sł. Stanisława Wiśniewskiego dla personelu rachunkowego oraz asesora w VII st. sł. Marję Sokalównę dla personelu kancelaryjnego.

Członkami nadzwyczajnymi w myśl § 5 ustępu szóstego powołanego rozporządzenia Rady Ministrów ustanawiam Dyrektora Państwowego Zakładu Higjeny D-ra Ludwika Hirschfelda dla personelu tego zakładu oraz Dyrektora Państwowego Szpitala dla chorych psychicznie w Tworkach D-ra Witolda Łuniewskiego dla personelu tego szpitala.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) Sławoj Składkowski

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3.

Okólnik Nr. 1 z 3 stycznia 1929 r. (OB 1959/3) **do PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy, w sprawie: opłat stemplowych od wyciągów z akt stanu cywilnego.**

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu do wiadomości i wydania stosownych zarządzeń odpis okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 14 grudnia 1928 r. Nr. D. V. 5214/6, skierowanego do wszystkich Izb Skarbowych i urzędów opłat stemplowych, a zawierającego wszystkie zarządzenia wydane dotychczas w sprawie opłat stemplowych od wyciągów z akt stanu cywilnego.

1 zał.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. V. 5214/6.
Warszawa,
dnia 14 grudnia 1928 r.

Odpis.

Do wszystkich Izb Skarbowych, do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) do Urzędów Opłat Stemplowych, oraz tych urzędów skarbowych, którym są poruczone sprawy opłat stemplowych.

W zakresie opłat stemplowych od wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego — obowiązują na mocy art. 155 u. o. s. zasady następujące:

I) Na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego — opłata stemplowa wynosi 1 zł. od każdego zaświadczonego faktu urodzin, zaślubin lub śmierci. Wyjątek stanowią wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, wydawane przez duszpasterzy wojskowych; co do nich bowiem obowiązują zasady, podane niżej w punkcie II.

II) Na pozostałym obszarze państwa wysokość opłaty stemplowej zależy od odpowiedzi na pytanie: kto ponosi koszty utrzymania tego urzędu stanu cywilnego, który w przypadku poszczególnym wydaje wyciąg lub świadectwo z ksiąg metrykalnych;

a) jeżeli wyciąg lub świadectwo z ksiąg metrykalnych wydaje urząd, którego kosztów utrzymania nie ponosi skarb państwa, to opłata wynosi 1 zł. od każdego zaświadczonego faktu urodzin, zaślubin lub śmierci;

b) jeżeli zaś skarb państwa ponosi koszta utrzymania urzędu stanu cywilnego, to opłata wynosi 3 zł. od każdego zaświadczonego faktu urodzin, zaślubin lub śmierci; oprócz tej opłaty stemplowej żadna inna opłata nie ma być pobierana (art. 154, ustęp przedostatni).

Według obecnego stanu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej i austrjackiej urzędami stanu cywilnego, których koszta utrzymania ponosi skarb państwa, są jedynie:

a) duszpasterze wojskowi, b) komisarjaty policji państwowej na obszarze miasta Warszawy, prowadzące akta stanu cywilnego dla wyznań niechrześcijańskich oraz c) starostwa na obszarze b. dzielnicy austryjackiej, prowadzące akta stanu cywilnego osób, nie należących do żadnego wyznania, prawnie uznanego (dla tak zw. bezwyznaniowców). A zatem na obrzarze b. dzielnic rosyjskiej i austrjackiej jedynie wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, wydawane przez urzędy, wymienione tylko co pod literami a), b), c), podlegają opłacie w wysokości 3 zł. wydawane przez urząd innego rodzaju—w szczególności przez duchownych, prowadzących akta stanu cywilnego dla swojej społeczności wyznaniowej, oraz przez organa komunalne podlegają opłacie w wysokości 1 zł.

III. Na całym obszarze państwa obowiązują nadto normy następujące:

1) Wolne są od opłaty stemplowej—pod warunkiem wzajemności — wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, tyczące się: a) szefów i funkcjonarjuszów przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych jeżeli te osoby są obywatelami państwa wysyłającego i należą do uznanego personelu eksterytorjalnego, b) szefów (nie funkcjonarjuszów) zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych, jeżeli są obywatelami państwa wysyłającego, c) członków rodzin osób urzędowych, wymienionych pod a) i b).

2) Na mocy art. 160 (punktu 3) są wolne od opłaty wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, wydawane osobom, wymienionym w art. 144, a w szczególności urzędom państwowym i samorządowym (np. sądom karnym, żądającym tych wyciągów celem ustalenia wieku młodocianych przestępców).

3) Poza przypadkami, wymienionemi w punktach 1 i 2 wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego mogą być wydawane zasadniczo tylko po uprzedniem złożeniu opłaty stemplowej. Ani cel do którego wyciąg lub świadectwo mają służyć, ani ich forma nie uzasadniają uwolnienia od opłaty stemplowej. Wyciągi krótkie (wydawane na t. zw. druczkach) podlegają opłacie w wysokości 1 zł., względnie 3 zł., od każdego zaświadczonego faktu na równi z wypisami pełnemi.

Jedynie wówczas, gdy osoba, która żąda wydania wyciągu lub świadectwa, jest tak dalece niezamożna, że uiszczenie opłaty stemplowej nie jest możliwe bez dotkliwego uszczerbku majątkowego i ten stan rzeczy jest urzędnikowi stanu cywilnego niewątpliwie znany, ma być wyciąg lub świadectwo wydane mimo nieuiszczenia opłaty stemplowej (art. 160, punkt 1 — w związku z punktem 17 art. 142). Urzędnik stanu cywilnego ma jednak w takim razie pozostawić w swych aktach notatkę, stwierdzającą, komu i kiedy wyciąg (świadectwo) został wydany mimo nieuiszczenia opłaty stemplowej oraz z jakich powodów urzędnik uznał petenta za ubogiego (§ 176 r. w. s.).

4) Opłatę stemplową uiszcza się za pomocą znaczków stemplowych, naklejonych na wydanym wyciągu (świadectwie) i skasowanych pieczęcią urzędu stanu cywilnego (§ 177 r. w. s.).

4.

Okólnik Nr. 2 z 4 stycznia 1929 r. (SS. 2302/etaty) do PP. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) w sprawie liczby etatów i uposażenia pracowników gmin wiejskich.

Pismem okólnem z dn. 30. VI. 1925 r. Nr. ZS. 4356/25, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieliło wyjaśnień, dotyczących stosowania przepisów Rozp. Prez. R. z dn. 30. XII. 1924 r. o dostosowaniu uposażenia członków zarządu i pracowników komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych. Do pisma tego był dołączony wzór statutu etatów stanowisk służbowych pracowników związków komunalnych. Od czasu udzielenia tych wyjaśnień na skutek znacznego rozszerzenia zleconego zakresu działania gminy oraz ogólnego wzmożenia pracy samorządu gminnego suma pracy w urzędach gminnych znacznie wzrosła. Wymaga to od władz nadzorczych szczególnej troski i uwagi, ażeby przepisy i wskazówki, dotyczące uposażenia i liczby etatów pracowników gmin wiejskich, stosowane były zgodnie z wymaganiami życia i celowości nadzoru nad samorządem. Władze nadzorcze powinny się w tych sprawach kierować przesłankami pewnej polityki personalnej, dostosowanej do miejscowych warunków i możliwości finansowych gmin, dążącej jednak konsekwentnie do zapewnienia zarządom gminnym pracowników należycie wykwalifikowanych i możliwie zadowolonych ze swego losu.

Odnośnie gmin, w których władza nadzorcza stwierdzi przeciążenie urzędników pracą, nie powinno się stawiać przeszkód zwiększenia liczby pracowników, po uprzedniem jednak zbadaniu za pośrednictwem ispektora samorządu gminnego ilości pracy w danym urzędzie gminnym, warunków i organizacji pracy oraz kwalifikacji dotychczas tam zatrudnionych pracowników. Przy określeniu ilości etatów stanowisk służbowych w zależności od wielkości gminy i kierując się ogólną zasadą, że czas pracy urzędnika gminnego nie powinien przekraczać 8 godzin dziennie, przyjąć należy następujące wytyczne:

w gminach, liczących do 3000 mieszk. — 1 pisarz i 1 pomocnik;

w gminach od 3000 do 6000 mieszk. — 1 pisarz, 1 pomocnik i 1 praktykant;

w gminach od 6000 do 9000 mieszk. — 1 pisarz 2 pomocników i 1 praktykant;

w gminach ponad 9000 mieszk. na każde dalsze 3000 mieszk. przypadać powinien 1 pomocnik pisarza względnie praktykant.

Praktykanci, którzy nie są płatni, nie powinni być brani w rachubę.

Do czasu ustawowego określenia praw i obowiązków pracowników komunalnych, a z tem i kwalifikacji, wymaganych od kandydatów na pisarzy gminnych, powinna władza nadzorcza szczególną zwrócić uwagę na kwalifikację przyjmowanych do urzędów gminnych praktykantów. P. P. Przewodniczący Wydziałów Powiatowych powinni użyć wszelkich wpływów, ażeby byli przyjmowani wyłącznie praktykanci z cenzusem naukowym, odpowiadającym conajmiej 6 kl. szkoły średniej. PP. Przewodniczący Wydz. Pow. powinni się interesować przebiegiem służby przygotowawczej tych praktykantów oraz dopomagać im w uzupełnianiu ich wiadomości fachowych przez zapewnienie im urlopów i ewent. pomocy pieniężnej na wyjazd na kursa dla pracowników komunalnych.

Odnośnie uposażenia pracowników komunalnych — to z natury rzeczy musi ono mieścić się w granicach, przez ustawę zakreślonych, nie należy jednak stawiać przeszkód stosowaniu § 19 Rozporz. Prez. R. z dn. 30.XII.1924 r. w stosunku do pracowników, którzy się wykazali wybitną pracą w administracji gminnej albo też posiadają wyższe, niż się to przeciętnie spotyka, przygotowanie teoretyczne. Nie należy również stawiać przeszkód przy zatwierdzaniu uchwał o pokrywaniu przez gminę opłat za naukę dzieci zasłużeńszych pracowników gminnych.

5.

Okólnik Nr. 3 z 13 stycznia 1929 r. (OB. 1726/2/28) PP. Wojewodom (wszystkim), Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy, Departamentowi Służby Zdrowia, Korpusowi Ochrony Pogranicza, Głównej Komendzie Policji Państwowej, Głównemu Urzędowi Statystycznemu, Urzędowi do Spraw Mniejszości w Katowicach w sprawie należności, które mogą być przesyłane na koszt Skarbu Państwa.

do wiadomości w ślad za okólnikiem Min. Spr. Wewn. Nr. 181 z dnia 3. X. 1928 r. (OB. 1726).

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 1970/2 Odpis
Warszawa, dn. 27. XI. 1928 r.

Okólnik Nr. 113.

Do

wszystkich władz centralnych, izb skarbowych oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy).

W ślad okólników z dnia 24. 11. 1922 r. L. GUK. 1477/W.A.K. i z dnia 18. IX 1928 r. L. D. VII 1592/2/28 Ministerstwo Skarbu oznajmia, że w każdym wypadku, gdy koszta przesyłki pieniędzy przekazem pocztowym, spowodowane przez władze i urzędy państwowe, (a nie przedsiębiorstwa państwowe) obowiązany jest ponieść Skarb Państwa, pokrywa się je z kredytu przewidzianego w budżecie Ministerstwa Skarbu.

Z tego kredytu należy pokrywać koszta przesyłki pocztą funkcjonarjuszom państwowym do miejsc urzędowania, znajdujących się poza siedzibą kasy skarbowej, wszelkich należności wynikających ze stosunku służbowego jako to: uposażeń, zapomóg, nagród pieniężnych, zwrotów opłat szkolnych, zwrotów kwot wypłaconych przez funkcjonarjuszów z własnych funduszów na potrzeby biura, tudzież zaliczek na wydatki budżetowe i t. p.

Nadto w ten sam sposób należy pokrywać koszta przesyłki stronom prywatnym różnych należności w wypadku, gdy urząd państwowy występuje w charakterze strony, obowiązanej w myśl postanowień prawa cywilnego do uiszczenia kosztów.

6.

Okólnik Nr. 4 z 4 stycznia 1929 r. (OP. 8031/1-R-29) do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu w Warszawie o przestrzeganiu wymagań co do wykształcenia przy przyjmowaniu praktykantów i o dyspensach.

Wobec tego, że zaszedł wypadek przyjęcia przez Wojewodę praktykanta, nie posiadającego przepisanego poziomu wykształcenia bez wyjednania dyspensy władzy naczelnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że co do trybu dopuszczania kandydatów do służby przygotowawczej w administracji spraw wewnętrznych obowiązują rozporządzenia Rady Ministrów.

a) z 7 stycznia 1925 r. Dz. Ust. Nr. 6, poz. 48 — odnośnie do kandydatów na stanowisko administracyjne I kategorji (§ 2);

b) z 16 stycznia 1925 r. Dz. Ust. Nr. 16, poz. 103 — odnośnie do kandydatów na stanowiska administracyjne II kategorji (§ 2).

c) z 7 stycznia 1925 r. Dz. Ust. Nr. 6 poz. 49 — odnośnie do kandydatów na stanowiska rachunkowe II kategorji (§§ 2 i 3);

d) z 13 maja 1925 r. Dz. Ust. Nr. 60, poz. 424 — odnośnie do kandydatów na stanowiska III kategorji (§ 2).

Zwraca się uwagę Panów, że przestrzeganie przytoczonych przepisów bezwzględnie obowiązuje, ponieważ opierają się one na postanowieniach art. 11 ustawy o państwowej służbie cywilnej, a przytem w interesie służby leży podniesienie poziomu intelektualnego zespołu urzędniczego we władzach i urzędach.

Przypomina się również, że zastrzeżone Panom artykułem 17 ustawy o państwowej służbie cywilnej i artykułem 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 19. I. 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej — prawo mianowania (awansowania) podległych urzędników od XII do VIII stopnia służbowego może być wykonywane samodzielnie tylko przy istnieniu przepisanych warunków co do wykształcenia nominata. W razie braku tych warunków musi być uprzednio wyjednana dyspensa władzy naczelnej, dopóki obowiązuje przejściowy art. 115 ustawy o państwowej służbie cywilnej (t. j. do 31 marca 1929 r.), gdy zaś przepis ten przestanie obowiązywać — dyspensa Rady Ministrów.

7.

Okólnik Nr. 5 z 8 stycznia 1929 r. (AP. 8763/10) do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie ewidencji zaświadczeń o obywatelstwie polskiem, wydawanych na podstawie § 5 i 6 rozp. M S. Wewn. o dowodach osobistych.

W związku z §§ 5 i 6 rozporządzenia mego z dnia 29. 11. 28 o dowodach osobistych zarządzam co następuje:

Udzielone zaświadczenia zapisuje powiatowa władza admin. ogólnej do rejestru poświadczeń obywatelstwa, przewidzianego w art. 11 rozp. M. S. Wewn. z dn. 7. 7. 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 320) w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 20. I. 20 r. o obywatelstwie państwa polskiego, zaznaczając w rubryce „Uwagi“, że zaświadczenie umieszczono na dowodzie osobistym, a nadto wskazując numer, datę dowodu i gminę, która dowód osobisty wystawiła.

8.

Okólnik Nr. 6 z 2 stycznia 1928 r. (SG. 91/146/28) P. P. Wojewodom (wszystkim) w sprawie wątpliwości natury prawnej odnośnie brzmienia § 50 rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 kwietnia 1927 r.

do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa,
dnia 2 stycznia 1929 r.
Nr. SG. 91/146/28
W. d. 29. XI. 1928 r.
Nr. 4737-SM. II.

Odpis.

Do

Pana Wojewody
w Nowogródku

Załatwiając pismo Pana Wojewody z dnia i w sprawie podanej w nagłówku — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że brzmienie § 50 rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 424) — nie może nasuwać żadnych wątpliwości zarówno natury prawnej, jak i formalnej ze względów następujących:

Na dokonywanie czynności bankowych, nieprzewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339), wymagane jest osobne zezwolenie władz centralnych. Udzielenie tego zezwolenia w praktyce uzależnione jest od pewnych określonych warunków, a przedewszystkiem od stanu finansowego zainteresowanej kasy i zezwolenia te udzielane są tylko w indywidualnych wypadkach, o ile zostało stwierdzone, że działalność kasy daje dostateczną rękojmię, że tego rodzaju operacje bankowe będą stosowane z całą ostrożnością, nie narażając na niebezpieczeństwo zarówno funduszów wkładców, jak i funduszów związku poruczającego.

Z powyższego jasno wynika, że wprowadzenie do statutu tych uprawnień może nastąpić po uprzedniem uzyskaniu na nie zezwolenia władz centralnych, na co zresztą wyraźnie wskazuje ustęp ostatni § 50-go rozporządzenia wykonawczego do wyżej powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz 424) — stanowiący: „Uprawnienia do dokonywania każdej z powyższych czynności bankowych powinno być w statucie osobno wyszczególnione w granicach otrzymanego na nie zezwolenia“.

Przed wprowadzeniem więc do statutu wyżej wymienionych uprawnień, odnośna zainteresowana kasa powinna zgłosić stosowny wniosek, poparty przez związek poręczający, który Pan Wojewoda wraz ze swoją opinją przedkłada Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Statut zaś może być zatwierdzony narazie bez tych uprawnień. Po uzyskaniu zezwolenia, odnośne uprawnienia powinny być wprowadzone do statutu.

Zarazem Ministerswo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że uzupełnianie brzmienia specjalnych uprawnień § 52 statutu kwotami, do wysokości których mogą być prowadzone te operacje nie jest konieczne, gdyż nie wynika to z przepisów rozporządzenia wykonawczego. Może jednak poszczególna kasa względnie związek poręczający, na podstawie odpowiedniej uchwały, ograniczenie takie, o ile uważałoby za wskazane, wprowadzić.

9.

Okólnik Nr. 7 z 15 stycznia 1929 r. (OB. 1454/3) do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie mieszkań służbowych Starostów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych podaje do wiadomości, co następuje:

W szeregu Starostw zostały wzniesione domy, specjalnie przeznaczone na mieszkania dla Starostów.

Ministerstwo, z uwagi na postanowienie p. b. art. 1. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 września 1926 r. (Dz. Ust. Nr. 93, poz. 540) uważa za możliwe traktowanie mieszkań zajmowanych przez Starostów w domach specjalnie dla tego celu wzniesionych, — jak to ma miejsce m. i. w Województwach Wschodnich, za służbowe, o ile oddalenia pomienionego budynku od gmachu biur Urzędu Starościńskiego nie jest zbyt duże i nie będzie stało na przeszkodzie do rozciągnięcia przez Starostę należytej pieczy nad powierzonym mu Urzędem.

Kwestję tę Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pozostawia do decyzji Pana Wojewody z prośbą o każdorazowe zawiadomienie Ministerstwa o zaliczeniu właściwego mieszkania do kategorji służbowych.

10.

Okólnik Nr. 8 z 9 stycznia 1929 r. (Z.F. 36/29) do P. P. Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Warszawskiego, Wileńskiego i Wołyńskiego i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie wydawania z aptek eteru na zapotrzebowanie felczerów.

Wobec tego, że w myśl przepisów ustawy z dnia 1 lipca 1921 r. o uprawnieniach do wykonywania czynności felczerskich (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 64 poz. 396), rozciągniętej na Ziemię Wileńską rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 1 lipca 1922 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 64 poz. 569), i rozporządzenia z dnia 22 marca 1922 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 29 poz. 233) felczerzy są uprawnieni do szczepienia ospy i robienia wstrzykiwań podskórnych, a do wykonywania tych zabiegów niezbędny jest eter etylowy, zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) zawiadomić zarządzających aptekami, aby felczerom, uprawnionym do wykonywania praktyki, wydawali do tego celu eter na ich pisemne zapotrzebowania.

11.

Okólnik Nr. 9 z 11 stycznia 1929 r. (OP. 4294/2-R-29) do P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie wymiaru szczebla uposażenia w wypadkach przejścia do państwowej służby cywilnej z innych rodzajów służby.

Nawiązując do okólnika z dnia 17. VII. 1928 r. Nr. 136/OP. 4294/1-R-28, (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4 p. 28), którym podana została przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania uchwała Rady Ministrów z dnia 30. VI. 1928 r. w sprawie wymiaru szczebla uposażenia w wypadkach przejścia do państwowej służby cywilnej z innych rodzajów służby, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — na podstawie okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 30. XII. 1928 r. Nr. 1/20062 — zawiadamia, że Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 1928 r. powzięła następującą uchwałę:

1. Ustęp pierwszy pkt. 1 uchwały Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1928 r. w sprawie wymiaru szczebla uposażenia w wypadkach przejścia do państwowej służby cywilnej z innych rodzajów służby państwowej uzupełnia się przez dodanie po słowach: „unormowanej ustawą z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164)“ słów: „względnie rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz, 257) i z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 349)“.

2. Uchwała niniejsza obowiązuje od dnia 1 lipca 1928 r. Dotyczy ona również wypadków przejścia przed 1 lipca 1928 r., nie daje jednak prawa do różnicy uposażenia za czas ubiegły.

12.

Okólnik Nr. 10 z 14 stycznia 1929 r. (OL. 1738/1) Do P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie utworzenia w Urzędach Wojewódzkich Wydziału Wojskowego.

Wzrastający stale zakres bezpośredniej działalności władz admin. ogólnej w sprawach wojskowych i przekazywanie im coraz to nowych funkcyj, spełnianych dotychczas przez same władze wojskowe — wymaga odpowiedniego przystosowania ustroju tej komórki organizacyjnej w Urzędach Wojewódzkich, która sprawy wojskowe załatwia. Doświadczenie wykazało, iż istnienie w tym celu oddziałów, czy to w wydziałach administracyjnych czy ogólnych Urzędów Wojewódzkich, nie jest ani współmiernie z zakresem i ważnością spraw wojskowych i mobilizacyjnych, ani nie umożliwia w dostateczny sposób niezbędnej koordynacji wszystkich spraw związanych z interesami obrony Państwa a załatwianemi we wszystkich niemal Wydziałach Urzędu Wojewódzkiego — ani nie zabezpiecza niezbędnego bezpośredniego wglądu Wojewody w te sprawy, ze stanowiska interesu państwowego tak ważne. Wobec tego zarządzam co następuje:

1) W każdym Urzędzie Wojewódzkim (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) tworzy się Wydział Wojskowy (znak literowy Wojsk.).

2) Do tymczasowych statutów wojewódzkich należy wprowadzić następujące postanowienie:

„Wydział Wojskowy załatwia wszystkie sprawy z zakresu uzupełnienia i zaopatrzenia armji, o ile są poruczone administracji spraw wewnętrznych, jako też koordynuje działalność całego Urzędu Wojewódzkiego oraz władz, urzędów i organów Wojewodzie podległych w sprawach, dotyczących akcji przygotowania obrony Państwa“.

3) W tymczasowych szczegółowych podziałach czynności Urzędów Wojewódzkich należy wydzielić sprawy wojskowe i ustalić szczegółowy podział czynności Wydziału Wojskowego, biorąc za podstawę załączone zestawienie.

4) P. P. Wojewodowie (Komisarz Rządu) ustalą zakres spraw załatwianych przez Wydział Wojskowy, które zamierzają zastrzec do swojej aprobaty, względnie pozostawić do samodzielnej decyzji Naczelnikom tego Wydziału.

5) P. P. Wojewodowie (Komisarz Rządu) wydadzą zarządzenia, ażeby wszystkie sprawy, mające związek z przygotowaniem obrony Państwa, były załatwiane przez poszczególne Wydziały względnie oddziały (zwłaszcza fachowe) w porozumieniu względnie po zasięgnięciu opinji Wydziału Wojskowego, jako też ażeby sprawy z tego zakresu przedkładane do aprobaty P. P. Wojewodów wzgl. Wicewojewodów — były udzielane (o ile się to poprzednio nie stało) do wglądu Wydziałowi Wojskowemu.

W związku z powyższemi zarządzeniami, które należy bezzwłocznie wprowadzić w życie, oznajmiam co następuje:

a) postanowienia niniejszego okólnika weszły również w skład przepisów rozporządzenia „o organizacji urzędów Wojewódzkich i trybie załatwiania spraw w tych Urzędach“, które Min. Spraw Wewnętrznych w związku z art. 36 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 19.I.1928 r. już przygotowało i po uzgodnieniu z zainteresowanemi Ministerstwami wyda;

b) sprawa koordynacji działalności Wydz. Wojsk. z innemi Wydziałami, do której przywiązuję szczególniejszą wagę, będzie przedmiotem szczegółowej instrukcji, którą Min. Spraw Wewn. niebawem wyda;

c) w sprawie organizacji kancelaryjnej spraw mob. należy stosować się ściśle do zarządzenia z dnia 12.XII.1928 r. Nr. Wojsk. 300/1 mob. oraz do instrukcji kancelaryjnej, która w najbliższych dniach będzie przesłana Panom Wojewodom.

1 zał.

Załącznik do L. OL. 1738/1.

Sprawy wojskowe.

Wydział Wojskowy (znak Wojsk.) załatwia następujące sprawy:

I. Sprawy wynikające z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, a należące do władz administracji ogólnej, w szczególności:

A. Sprawy dotyczące poboru.

1) zarządzenia dotyczące przygotowania do poboru, organizacji poboru i przeprowadzenia go,

2) plany poboru głównego i dodatkowego,

3) czynności związane z wynikiem poboru, śledzeniem uchylających się i powołaniem do czynnej służby wojskowej,

4) pobór ochotników,

5) nadzór nad funkcjonowaniem władz przeprowadzających pobór (lustracje),

6) statystyka wyniku poboru.

B. Sprawy wynikające z nadzoru nad poborem.

1) orzecznictwo z tytułu nadzoru co do decyzji komisji poborowych,

2) wnioski o unieważnienie orzeczeń komisji poborowych (art. 43 u. w.),

3) orzecznictwo w sprawie unieważnienia orzeczeń komisyj poborowych w wypadkach posiadania na to upoważnienia (art. 43),

4) organizacja i funkcjonowanie komisji rozpoznawczej,

5) zarządzenia na skutek orzeczeń komisji rozpoznawczej.

C. Sprawy dotyczące ulg wojskowych.

Orzecznictwo w II instancji w sprawach ulg wojskowych, wynikające z rozporządzenia odwołań od orzeczeń pow. władz adm. ogólnej i konsulatów.

D. Zwalnianie od obowiązku wojskowego w wypadkach udowodnienia obcej przynależności państwowej.

E. Ćwiczenia rezerwistów i zebrania kontrolne:

1) zarządzenia dotyczące współudziału władz adm. (z władzami wojskowemi) przy powoływaniu rezerwistów na ćwiczenia i zebrania kontrolne,

2) sprawy dotyczące zasiłków dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia.

F. Sprawy dotyczące podatku wojskowego:

1) zarządzenia dotyczące opodatkowania wojskowego,

2) zaopatrzenie powiatowych władz adm. og. w druki do terminowego sporządzenia wykazów osób podlegających opodatkowaniu,

3) wnioski w sprawach zwolnienia od podatku wojskowego.

G. Meldunki o zmianie adresu:

1) zarządzenia, wynikające z rozp. Pr. Rz. z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. Nr. 32, p. 309) o ewidencji kontroli ruchu ludności w związku z ustawą o powszechnym obowiązku wojskowym,

2) szczegółowy nadzór nad wykonywaniem meldunków o zmianie adresu wojskowego obowiązanych.

II. Sprawy, wynikające z ustawy z dnia 15.VII.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 681) o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju a należące do właściwości wojewódzkich władz adm. og.

1) wnioski w sprawie zaliczania miejscowości do klas czynszowych,

2) dotyczące wynagrodzenia za szkody wyrządzone podczas ćwiczeń wojska,

3) nadzór nad funkcjonowaniem władz, na których ciąży obowiązek dostarczania wojsku kwater.

III. Sprawy ewidencji koni i wozów.

IV. Opinje w sprawie pozbawiania obywatelstwa w związku z uchylaniem się od służby wojskowej.

V. Przysposobienie wojskowe i wychowanie fizyczne.

VI. Różne o charakterze wojskowym nie przekazane kompetencji innych Wydziałów (inwalidzkie, rent wojskowych i inne).

VII. Sprawy mobilizacyjne:

1) sprawy mobilizacji i demobilizacji,

2) współpraca z władzami wojskowemi i cywilnemi w sprawach obrony Państwa,

3) świadczenia osobowe i rzeczowe na rzecz Państwa,

4) współpraca z innemi Wydziałami urzędu Wojewódzkiego w zagadnieniach obrony Państwa oraz koordynacja prac tych wydziałów,

5) szkolenie powiatowych referentów mobilizacyjnych i kontrola referatów mob. powiatowych władz adm. og. w ewent. porozumieniu z innemi zainteresowanemi Wydziałami Urzędu Wojewódzkiego,

6) sprawy reklamacji od służby wojskowej.

VIII. Koordynowanie działalności całego Urzędu Wojewódzkiego w sprawach, dotyczących przygotowania obrony Państwa oraz nadzór w tym względzie nad działalnością władz, urzędów i organów Wojewodzie podległych.

13.

Okólnik Nr. 11 z 14 stycznia 1929 r. OL. 1618/1/28) do P.P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) w sprawie zebrań perjodycznych wojewódzkich i powiatowych.

Wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z 11 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 225) zebrania perjodyczne naczelników władz niezespolonych z władzami administracji ogólnej pod przewodnictwem szefów tychże ostatnich władz—okazały się instytucją tak dalece pożyteczną, iż w art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) nadano im wyraźną ustawową podstawę prawną.

W związku z doświadczeniami poczynionemi w ciągu powyższego okresu czasu uważam za potrzebne udzielenie P.P. Wojewodom pewnych wskazówek porządkowych odnośnie

tych zebrań — niezależnie od przepisów wykonawczych do art. 13 rozp. Prez. z 19. I. 28, które się w swoim czasie ukażą.

I. Rodzaje zebrań perjodycznych.

1. Rozporządzenie Prez. R. z 19 stycznia 1928 r. rozróżnia zebrania perjodyczne wojewódzkie (art. 13) i powiatowe (art. 65). Podane tu pod I do V uwagi odnoszą się zarówno do jednych jak i drugich zebrań. Z ustępu pierwszego art. 65 wynika, że prawo i obowiązek odbywania zebrań perjodycznych służy starostom powiatowym już z mocy samego rozporządzenia; to samo odnosi się do starostów grodzkich na podstawie § 8 rozp. Rady Min. z dn. 19. 3. 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 426, z wyjątkiem wymienionych w § 3 tego rozporządzenia. Natomiast Prezydentom miast stanowiących osobne powiaty dla celów administracji państwowej Rada Min. dotąd (art. 77) takiego prawa nie przyznała.

2. Z brzmienia art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 19. I. 1928 r. jako też z ich istoty wynika, że przedmiotem zebrań perjodycznych powinny być sprawy o charakterze zasadniczym, a conajmniej ogólnym, obchodzące ile możności jaknajwiększą ilość działów administracji państwowej, mogą to być zagadnienia zarówno polityczne, jak gospodarcze, finansowe, organizacyjne (zwłaszcza w zakresie ułatwień wzajemnych stosunków urzędowych, poparcia w zakresie egzekucji i t. p.) stosunku do samorządu i t. p.

Jakkolwiek zebrania perjodyczne nie są pomyślane jako nadbudowa w organizacji administracji państwowej na obszarze województw i powiatów, a tem samem żadnych uchwał ani wiążących decyzyj uczestnikom narzucać nie mogą, niemniej przeto należyty autorytet przewodniczącego i umiejętne przewodnictwo powinny i mogą doprowadzić do uzgodnienia poglądów uczestników zebrań, a tem samem osiągnięcia najistotniejszego zadania zebrań, t. j. zupełnego skoordynowania całej administracji państwowej zarówno na wewnątrz we wzajemnych stosunkach urzędowych, jak w stosunku do ludności oraz w zakresie wniosków przedkładanych władzom centralnym.

Zwołując przeto zebranie perjodyczne i ustalając porządek dzienny zebrania należy uświadomić sobie dokładnie, w jakim celu odnośne zebranie zostaje zwołane.

Pod tym względem należy odróżniać dwie kategorje zebrań:

a) zebrania normalne,

b) zebrania doraźne.

Zebrania perjodyczne normalne mają na celu utrzymanie bezpośredniego kontaktu i służą wspólnemu rozważaniu pewnych problemów, czy to organizacyjnych czy innych, które w obrębie pewnego dłuższego okresu czasu na terenie województwa lub powiatu powstały.

Zebrania perjodyczne normalne winny się odbywać najmniej 2 razy w roku w miarę możności jednak częściej — przedewszystkiem w takich momentach, w których czy to ze względu na szczególniejsze wydarzenia — ogólnopaństwowe albo na terenie województwa lub powiatu, — albo w związku z ukazaniem się ważnych przepisów albo z innych powodów, zachodzi potrzeba porozumienia się naczelników różnych działów administracji.

Zebrania perjodyczne doraźne, mają na celu omówienie pewnej sprawy, która stała się bezpośrednio aktualną i to w takiej formie, że załatwienie jej w drodze piśmiennej nie jest możliwe lub wskazane, natomiast zachodzi konieczność omówienia jej natychmiast ustnie.

II. Porządek dzienny.

Jako zasady przy ustalaniu porządku dziennego zebrań należy przyjąć, co następuje:

A. Zebrania normalne.

a) Program zebrań winien obejmować przedewszystkiem kwestje natury ogólnej i zasadniczej — obchodzące istotnie wszystkich lub znaczniejszą liczbę członków zebrania z wyłączeniem spraw, które mogą być załatwione bezpośrednio między naczelnikami poszczególnych urzędów. Program ten należy ustalić zawczasu i podać do wiadomości członków zebrania stosownie do § 6 regulaminu;

b) porządek dzienny nie może być przeładowany. Odnosi się to przedewszystkiem do nadmiernej różnorodności spraw, która obejmując tematy i zagadnienia zbyt od siebie odległe nuży uczestników i nie pozwala im skupić uwagi na pewnym kompleksie spraw organicznie ze sobą związanych.

Odnosi się to również do czasu trwania zebrania, który nie powinien z reguły trwać o wiele dłużej ponad 2 dni, zaś w ciągu dnia nie powinien w części referatowo-dyskusyjnej zatrudniać uczestników więcej jak 4 godziny przedpołudniem i 3 godziny popołudniu chodzi bowiem o to, ażeby uczestnicy zebrania śledzili jego bieg bez zmęczenia.

Poza zagadnieniami głównemi, dla których zebranie zwołane, można wyjątkowo, o ile czas pozwala poruszyć przytem inne sprawy aktualne;

c) sprawy personalne (art. 15 — 19 rozp. Prez.) nie mogą być przedmiotem zebrań, o ile chodziłoby o rozpatrywanie spraw dotyczących poszczególnych osób, natomiast nie wyklucza to omawiania zagadnień ogólnych związanych z wykonaniem tych art. rozporz. Prezydenta;

d) nie należy umieszczać na porządku dziennym spraw, które nadają się raczej do załatwienia w drodze piśmiennej. Tu należą interpretacje obowiązujących przepisów pod względem prawnym, sprawy wymagające zbierania materjałów i t. p.;

e) wychodząc z założenia, iż zebrania normalnie powinny służyć wzajemnej wymianie myśli, jeden lub kilka punktów porządku dziennego powinno mieć stale charakter sprawozdawczy;

f) porządek dzienny zebrań obok referatów i dyskusji może obejmować również demonstrowanie na miejscu pewnych urządzeń organizacyjnych, pewnych robót i t. p.

B Zebrania doraźne

Ponieważ celem zebrania doraźnego jest nadanie biegu w sposób szczególnie energiczny pewnej specjalnej sprawie zarówno ważnej, jak pilnej. Ponieważ w tych wypadkach absorbowanie czasu i uwagi uczestników innemi sprawami nie jest wskazane, przeto przy zebraniach doraźnych należy zasadniczo umieścić na porządku dziennym tylko tę sprawę, z powodu której zwołano zebranie.

Zebranie doraźne nie powinno trwać dłużej jak pół dnia lub dzień.

III. Ustalenie programu i terminu zebrań.

A. Zebrania normalne.

a) Wszelkie zebrania spełniają swój cel tylko wówczas, jeżeli są należycie obmyślane i przygotowane, a następnie ściśle według tego planu przeprowadzone. W tym celu należy je zwoływać nie dla samego faktu odbycia zebrania, lecz wówczas, jeśli to leży istotnie w interesie potrzeb administracji na obszarze województwa. Ustalając program zebrania należy dokładnie zastanowić się nad tem, co urząd wojewódzki (starostwo) będzie miał do powiedzenia, wzgl. czego będzie się chciał od uczestników dowiedzieć;

b) niema obowiązku zapraszania na każde zebranie wszystkich bez wyjątku naczelników władz uprawnionych w zasadzie do brania w nich udziału; o ile porządek dzienny obejmuje sprawy, które pewnego resortu zupełnie nie interesują, można odnośnego przedstawiciela nie zapraszać;

c) program zebrania winien być ustalony zawczasu, tak, ażeby uczestnicy jego mogli program ten przemyśleć i odpowiednio się przygotować. Przy zebraniach normalnych porządek dzienny winien być podany do wiadomości uczestników najmniej na 2 tygodnie przed zebraniem, tym zaś uczestnikom, którzy zgodzili się wygłosić referaty—oczywiście wcześniej.

d) Mimo kilkakrotne wyraźne żądanie Min. Spraw Wewnętrznych pp. Wojewodowie stale zawiadamiają Min. Spr. Wewn. o terminach perjodycznych zebrań wojewódzkich zbyt późno. Wobec tego zarządza się, co następuje;

Przy normalnych zebraniach perjodycznych wojewódzkich należy program obrać i zawiadomienie o terminie przesłać Min. Spr. Wewn. tak, ażeby Min. Spr. Wewn. otrzymało powyższe zawiadomienie na 14 dni przed terminem zebrania. Jest to okres dla M. S. Wewn. niezbędny zarówno celem ewent. zajęcia stanowiska wobec programu, jak wreszcie celem ewentualnego delegowania swego reprezentanta. Podobnie powinni starostowie przedkładać pp. zawiadomienia o programie i terminie zebrań powiatowych.

B. Zebrania doraźne.

Z istoty tych zebrań wynika konieczność pewnych wyjątków od powyższych zasad w szczególności:

a) cel (program) zebrania winien być zakomunikowany uczestnikom conajmniej równocześnie z wyznaczeniem terminu zebrania;

b) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (pp. Wojewodów) o terminie i programie zebrań doraźnych wojewódzkich (powiatowych) należy zawiadamiać telefonicznie lub telegraficznie najpóźniej na 3 dni przed zjazdem.

IV. Prowadzenie obrad. Referowanie.

Sposób prowadzenia obrad winien zmierzać do osiągnięcia z zebrania jaknajwiększych korzyści w ciągu jaknajkrótszego czasu. W tym celu:

A. przy zebraniach normalnych.

a) najważniejsze punkty programu należy umieszczać na wstępie obrad, kiedy stopień zainteresowania się zjazdem i stopień uwagi uczestników jest z natury rzeczy największy;

b) należy w miarę możności ustalić zgóry czas przeznaczony na poszczególne punkty programu, przeznaczając więcej czasu na punkty ważniejsze;

c) w referatach należy unikać nużącej rozwlekłości. Zwłaszcza referaty z ramienia Urzędu Wojew. (starostw) powinny być krótkie, przejrzyste i zakończone zawsze konkretnemi wnioskami wzgl. tezami;

d) dyskusja na zebraniu powinna być możliwie rzeczowa, wolna od rozwlekłości, która przedłuża niepotrzebnie czas trwania zebrania i uniemożliwia wypowiedzenie się wszystkim uczestnikom. Każde przemówienie winno streszczać się w konkretnych wnioskach; do osiągnięcia tego celu muszą przewodniczący zebrań zmierzać w sposób szczególnie oględny, zważywszy cel i charakter tych zebrań oraz stanowisko uczestników;

e) referaty, wygłaszane z ramienia urzędu wojewódzkiego (starostw) należy przygotowywać ze szczególną starannością.

O ile chodzi o wnioski natury prawnej oraz interpretację obowiązujących przepisów,

wnioski zawarte w tych referatach, powinny być formułowane ostrożnie ze zwróceniem uwagi uczestników, że są to postulaty nieprzesądzające zajęcia odmiennego stanowiska w konkretnych wypadkach, czy to przez Ministerstwa w toku instancji, czy przez sądy administracyjne;

f) zależnie od potrzeby, przynajmniej jednak raz w roku Wojewoda winien wygłosić na zebraniu referat o ogólnej sytuacji politycznej. W miarę uznanej przez pp. Wojewodów potrzeby, referaty takie winny być wygłaszane również przez starostów na zebraniach powiatowych. Referaty te winny być zasadniczo uzgodnione uprzednio z pp. Wojewodami.

F. przy zebraniach doraźnych.

Sposób prowadzenia obrad na tych zebraniach winien w jeszcze większej mierze niż przy zebraniach normalnych — zmierzać do krótkiego i jasnego przedstawienia głównego zagadnienia jako też obejmować konkretne wnioski czy propozycje.

V. Wyniki zebrań.

a) Zebrania mogą tylko wówczas przynieść istotną korzyść oraz wywołać żywsze zainteresowanie wśród uczestników, jeżeli będą dawały konkretne wyniki a uczestnicy będą widzieli, że poruszone przez nich sprawy doczekały się dalszego załatwienia. Podstawą do tego będzie:

a) należyte ujęcie wyników zebrań;

b) dopilnowanie wykonania ustalonych tez, dezyderatów, wniosków i t. p.

b) Zaznaczono wyżej, że wszelkie referaty, wyjaśnienia i przemówienia na zebraniach mają zmierzać do konkretnych tez wzgl. wniosków. Łączy się z tem również sposób redagowania protokółów zebrań.

Protokóły te dotychczas były bądź zbyt rozwlekłe bądź zbyt pobieżne i nie dawały należytego obrazu wyników zebrania. Protokół zebrania winien obejmować:

1) termin i miejsce zebrania;

2) listę zaproszonych i listę obecnych uczestników;

3) program zebrania;

4) przebieg zebrania, przedstawiony w ten sposób, że należy wymienić kolejno, kto jaką sprawę referował wzgl. w jakiej zabierał głos, przyczem jako streszczenie referatów wzgl. przemówienia należy w protokóle podać tylko tezę wzgl. wniosek zawarty w referacie czy przemówieniu. Inne szczegóły przemówień wolno zamieścić w protokóle, o ile są niezbędne do wyjaśnienia lub uzasadnienia wniosku i przynoszą istotnie coś interesującego.

VI. Specjalne dyrektywy co do powiatowych zebrań perjodycznych.

Panowie Wojewodowie zechcą na zebrania te zwrócić szczególniejszą uwagę i wpływać bezpośrednio na ustalanie ich programu. W szczególności wskazane jest, ażeby zebrania powiatowe odbywały się na obszasze całego Województwa możliwie równocześnie, (w granicach niezbędnych dla umożliwienia niektórym delegatom wzięcia udziału w zebraniach na obszarze 2 lub więcej powiatów) i z możliwie tym samym programem. W ten sposób będzie możliwe perjodyczne oświetlanie i uzgadnianie pewnych kwestyj na obszarze całego Województwa.

Uważam, iż zebrania perjodyczne powiatowe mogą być ważnym instrumentem w ręku pp. Wojewodów o ile chodzi o gromadzenie pewnych informacyj w kwestjach z góry określonych względnie komunikowanie wszystkim urzędom i władzom powiatowym zarówno zespolonym jak niezespolonym pewnych dyrektyw i uzgadniania ich działalności według zasadniczej linji zamierzeń Rządu. W tym celu konieczny jest jednak wpływ pp. na programy i terminy tych zebrań.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za konieczne, ażeby dla użytku zebrań powiatowych były przygotowywane w Urzędach Wojewódzkich i rozsyłane starostom pewne referaty, np. zawierające streszczenia ważniejszych wyników zebrań perjodycznych Wojewódzkich.

VII. Sprawozdania.

1. Ministerstwu Spraw Wewnętrznych należy protokóły wojewódzkich zebrań perjodycznych przesyłać w 3-ch egzemplarzach pisanych po jednej stronie arkusza, pozatem należy przesyłać po jednym egzemplarzu protokółu:

a) wszystkim uczestnikom, którzy postąpią dalej stosownie do § 11 regulaminu;

b) wszystkim tym Ministerstwom, których działu administracji dotyczą kwestje zasadnicze poruszone na zebraniu;

c) wszystkim P. P. Wojewodom.

Do protokółów przeznaczonych dla M. S. Wewn. należy dołączać w obszernem streszczeniu względnie w całości wygłoszone wskutek zarządzenia Pana Wojewody referaty, a to celem umożliwienia M. S. Wewn. zorjentowania się co do poziomu tych referatów.

2. Protokóły zebrań powiatowych, zredagowane w myśl poprzednich wskazówek, winien starosta przesłać:

a) w 1 egzemplarzu wszystkim uczestnikom zebrania;

b) w 6 egzemplarzach p. Wojewodzie, z czego 3 egz., pisane po jednej stronie arkusza, otrzymuje Min. Spr. Wewn.

VIII. Wykorzystanie wyników zebrań.

Celem nadania dalszego biegu sprawom poruszonym na zebraniach wojewódzkich i powiatowych, Pan Wojewoda wyda następujące zarządzenie:

Wydział Ogólny (Prezydjalny) Urzędu Wojewódzkiego otrzymuje 3 egzemplarze protokółu. Z tego 1 egz. przekazuje inspektorowi starostw, celem wyzyskania zawartych w protokóle materjałów ze stanowiska swego zakresu, t. j. inspekcji i nadzoru. Drugi egzemplarz protokółu otrzymuje oddział załatwiający sprawy organizacyjne, celem wykorzystania tych materjałów w swoim zakresie, t. j. w zakresie organizacji, techniki pracy i wyszkolenia. Trzeci egzemplarz protokółu winien być w formie wycinków skierowany do właściwych wydziałów i oddziałów Urzędu Wojewódzkiego z poleceniem nadania poszczególnym sprawom dalszego biegu i zawiadomienia Pana Wojewody o wyniku. Na Wydziale Ogólnym (Prezydjalnym) ciąży obowiązek dopilnowania, w jakiem stadjum znajduje się załatwienie poszczególnych spraw. Jest rzeczą konieczną dla podtrzymania zainteresowania się zebraniami ich uczestników, ażeby na każdem normalnem zebraniu uczestnicy jego zostali poinformowani przez Urząd Wojewódzki względnie starostwo o tem, jaki bieg otrzymały sprawy na poprzedniem zebraniu poruszone.

IX. Okólnik niniejszy uchyla obowiązujące dotychczas zarządzenia w sprawie zebrań perjodycznych wojewódzkich i powiatowych a w szczególności okólniki Nr. 137 z 12 lipca 1927 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 3 i 4 poz. 17) i Nr. 172 z 25 września 1928 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 6, poz. 14) — z wyjątkiem:

a) Regulaminu zebrań perjodycznych wojewódzkich (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. z 1925 r. Nr. 2, poz. 232);

b) Regulaminu zebrań perjodycznych powiatowych (Dz. Urz. M. S. Wewn. z 1926 r. Nr. 3, poz. 157 i Nr. 4, poz. 253).

14.

Okólnik Nr. 12 z 14 stycznia 1929 r. (OB. 1883) do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie opłaty stemplowej od podań, wnoszonych do władz wojskowych o wydanie zezwoleń na wyjazd zagranicę.

Ministerstwo Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu pismem z dnia 23 października r. ub. L. dz. 2435/pob. org. udzieliło wyjaśnień podległym władzom wojskowym w sprawie opłat stemplowych od podań, wnoszonych do władz wojskowych o wydanie zezwoleń na otrzymanie paszportu zagranicznego.

Zgodnie z temi wyjaśnieniami — od opłat stemplowych wolne są:

1) Podania wnoszone do władz wojskowych przez osoby wyszczególnione w § 553 pkt. c, d, e, f, g, i, j, oraz §§ 554 i 556 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. Ust. R. P. Nr. 37/25, poz. 252), o wydanie im zezwolenia na otrzymanie paszportu zagranicznego.

2) Zezwolenia na otrzymanie paszportu zagranicznego (wzór Nr. 41 do § 556 rozp. wyk. do ust. o powsz. ob. sł. wojsk.) wydawane przez władze wojskowe na skutek podań, wnoszone przez osoby powyżej wyszczególnione.

3) Podania osób wyjeżdżających do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, o wydanie im poświadczeń o stosunku do służby wojskowej przewidzianych rozkazem M. S. Wojsk. Dep. Piech L. 31577/Pob. Og. Org. z dnia 10. XII. 1924 r.

4) Zaświadczenia ustalone rozk. M. S. Wojsk. Dep. Piech. L. 31577/Pob. Og. Org. z dnia 10. XII. 1924 r., wydawane przez władze wojskowe, na skutek podań osób wyszczególnionych w pkcie 3-cim niniejszego pisma.

Zwolnienia od opłat stemplowych o których mowa w pkcie 1 — 4, dotyczą wszystkich wypadków wyjazdu zagranicę, bez względu na cel tego wyjazdu.

O powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętznych oznajmia celem wydania zarządzeń w kierunku ogłoszenia treści podanych wyjaśnień przez urzędy gminne sposobem w danej gminie (miejscowości) przyjętym, oraz ogłoszenia w Dzienniku Wojewódzkim.

15.

Okólnik Nr. 13 z 12 stycznia 1929 roku (SG. 1795/1) do P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego w sprawie Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego.

Komunalny Fundusz Pożyczkowo-Zapomogowy utworzony został na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. Nr. 50, poz. 448) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. Nr. 87, poz. 783) ustaliło zasady udzielania pożyczek i zapomóg z tego funduszu.

W zasadzie z funduszu tego mają być udzielane związkom komunalnym pożyczki krótko i długoterminowe oraz zapomogi.

Udzielanie pożyczek długoterminowych uwarunkowane jest jednak od dojścia funduszu do 8 miljonów złotych, wobec tego zaś, iż wysokość funduszu na 31 grudnia 1928 r. wynosi 5.598.101 złotych, pożyczki długoterminowe z funduszu udzielane być jeszcze nie mogą. Przeciętna wysokość wpływów na rzecz funduszu wynosi 450 000 zł. miesięcznie, tak iż przewidziana w § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17. IX 1927 roku kwota 8 miljonów złotych może być osiągnię-

ta za 6 miesięcy i wówczas dopiero w drodze rozporządzenia Min. Spr. Wewnętrznych mogą zostać ustalone zasady udzielania długoterminowych pożyczek z funduszu.

Również dotychczas nie są udzielane z funduszu zapomogi, gdyż wydawanie ich może być rozpoczęte dopiero po ustaleniu terminu rozpoczęcia i zasad wydawania w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

W ten sposób działalność obecna funduszu ogranicza się do udzielania na zasadach określonych w § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17. IX. 1927 roku wyłącznie pożyczek krótkoterminowych na okres 3 — 6 — 12 miesięcy, przedłużany w wyjątkowych wypadkach do 2 lat.

Jak z powyższego wynika — pożyczki te mają charakter pomocy kredytowej przejściowej dla wyrównania trudności budżetowych związków komunalnych wywołanych opóźnianiem w wpływach podatkowych, lub okolicznościami, których w budżecie przewidzieć nie można było. Zwrot tych pożyczek musi być z wpływów w bieżącym budżecie zwyczajnym zapewniony, i dlatego też związki komunalne korzystające z tych pożyczek muszą posiadać odpowiednie pokrycie przeznaczone na zwrot pożyczek z funduszu zaciągniętych. Pożyczek tych ze względu na ich charakter, formę i termin spłaty nie można uważać za pożyczki inwestycyjne i przy preliminowaniu wydatków na inwestycje nie można wstawiać jako źródła pokrycia pożyczek z wymienionego wyżej funduszu. W wyjątkowych tylko wypadkach, gdy przyznane z innych źródeł pożyczki zawiodą, mogą być kredyty z wymienionego funduszu przejściowo zużyte na wydatki inwestycyjne, z tem jednakże, że w budżecie przewidziana będzie konwersja tych kredytów na kredyty długoterminowe z innych źródeł.

Wobec tego że coraz częściej związki komunalne zwracając się o udzielanie pożyczek z Funduszu pożyczkowo - zapomogowego i jak wynika z tych podań — kredyty te mają być zużyte na cele inwestycyjne, a więc nie rokują nadziei zwrotu w właściwym terminie, koniecznem jest, by p. Wojewoda wyjaśnił związkom komunalnym niewłaściwość takiego traktowania wymienionego źródła kredytowego i uprzedził, że odnośne podania w zasadzie nie będą uwzględniane.

Ponadto niezbędne jest, aby p. Wojewoda czuwał nad tem, by w budżetach związków komunalnych (jako zaległość z roku ubiegłego) figurował zwrot już pobranych krótkoterminowych pożyczek z Funduszu pożyczkowo - zapomogowego — o ile nie zostały one we właściwym roku budżetowym opłacone i znajdował właściwe pokrycie w dochodach zwyczajnych, a mianowicie w zaległościach czynnych.

Koniecznem jest również, by podanie związku komunalnego o pożyczkę było zaopatrzone w opinję odnośnej władzy nadzorczej, która powinna wypowiedzieć się czy uważa udzielenie pożyczki za celowe, oraz powinna czuwać nad właściwem jej zużyciem.

16.

Okólnik Nr. 14 z 15 stycznia 1929 r. (Z. F. 3592/28 do PP. Wojewodów: Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Białostockiego, Wileńskiego, Poleskiego, Nowogródzkiego, Wołyńskiego i Komisarza Rządu m st. Warszawy w sprawie świadectw z praktyki, odbytej w drogerjach.

W myśl rozporządzenia z dnia 8 października 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87 poz. 641) zarządzający składami materjałów aptecznych obowiązani są zawiadamiać państwowe władze administracji ogólnej II instancji o przyjęciu lub zwolnieniu pracowników, zatrudnionych w tych składach. Od osób, przystępujących do egzaminu na tytuł materjalisty wymagane są zaświadczenia tych władz, stwierdzające, że osoby, przystępujące do egzaminu, odbyły praktykę, wymaganą przepisami ustawy dla materjalistów z 1844 r.

Zdarzają się jednak przypadki, że Wojewódzkie Wydziały Zdrowia wydają zaświadczenia z praktyki, odbytej w składach materjałów aptecznych nietylko tym osobom, które zgodnie z przepisami wyżej wymienionego rozporządzenia były w swoim czasie zameldowane i wymeldowane w tych urzędach ale również osobom, które praktykę odbywały bez meldunku.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uprasza o wydanie zarządzenia, aby zaświadczenia z praktyki, odbytej czy to w aptekach, czy to w składach materjałów aptecznych, były wydawane tylko tym osobom, których przyjęcie na praktykę zostało zgłoszone zgodnie z przepisami rozporządzenia z dn. 8 października 1921 r.

17.

Okólnik Nr. 15 z 16 stycznia 1929 roku (OB. 2081/28) do Departamentu Służby Zdrowia, Komendy Głównej Policji Państwowej, Korpusu Ochrony Pogranicza, Głównego Urzędu Statystycznego, P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie mieszkań w budynkach państwowych.

Doszło do wiadomości Pana Prezesa Rady Ministrów, iż mają zdarzać się wypadki, że osoby pozostające w służbie państwowej, którym z tego tytułu przydzielono mieszkanie w budynku państwowym, nie opróżniają tego mieszkania mimo uzyskania własnego mieszkania w domu, wybudowanym przy pomocy kredytów ze Skarbu Państwa przez kooperatywę mieszkaniową, do której należą, lecz zatrzymują je nadal, mieszkanie zaś w własnym domu wynajmują osobom trzecim.

Postępowanie takie musi się bezwzględnie potępić, jako w swoim rodzaju nadużycie Jeżeli Skarb Państwa przyznaje kooperatywom mieszkaniowym kredyty na budowę domów

dla ich członków na niezwykle dogodnych warunkach, to w tym celu, aby osoba korzystająca z tego dobrodziejstwa mieszkanie sama użytkowała. Z drugiej strony mieszkanie w budynku państwowym przydziela się tylko dlatego, że dany funkcjonarjusz państwowy ani nie posiada własnego domu, ani też z powodu panujących stosunków mieszkaniowych nie może zdobyć się na najęcie odpowiedniego mieszkania. Skoro zatem funkcjonarjusz państwowy wybuduje sobie przy pomocy Skarbu Państwa własny dom, powinien bezwłocznie opróżnić zajmowane dotychczas mieszkanie w budynku państwowym i przenieść się do mieszkania własnego. Zatrzymywanie nadal mieszkania w budynku państwowym za stosunkowo niskiem komornem, a wynajmowanie mieszkania we własnym domu osobom trzecim za wysokiem zwyczajnie komornem byłoby wyzyskiwaniem pomocy państwowej w dziedzinie mieszkaniowej, z krzywdą dla innych funkcjonarjuszów państwowych, którzy mieszkania odpowiedniego nie posiadają.

Uważając, że tego rodzaju wypadki nie mogą byc tolerowane, proszę o wydanie kategorycznego zarządzenia, ażeby osoby pozostające w służbie państwowej po wybudowaniu własnego domu przy pomocy kredytów państwowych opróżniały bezzwłocznie mieszkanie, otrzymane w budynku państwowym.

Przez mieszkania otrzymane w budynkach państwowych Ministerstwo ma na myśli mieszkania o których mowa w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. o opłatach za mieszkania zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajętych lub administrowanych (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 849).

Powyższe podaje się do wiadomości i ścisłego przestrzegania na podstawie okólnika Pana Prezesa Rądy Ministrów Nr. 59 z dn. 21 grudnia 1928 r. Nr. 20882.

18.

Okólnik Nr. 16 z 21 stycznia 1929 r. (Apr. 1305/1) do P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie rejestracji zapasów mąki pszennej.

Dotychczasowa akcja Rządu zmierzająca do możliwych oszczędności w zakresie konsumpcji pszenicy — napotyka w praktyce na znaczne trudności z powodu braku podstawy prawnej do wydania zakazu handlu mąką o przemiale niższym (lepszą) od norm ustalonych rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1. XII. 1928 r. (Dz. U. Nr. 98, poz. 882).

Aby przynajmniej częściowo zapobiec bezkarnemu nielegalnemu przemiałowi zboża na mąkę o gatunkach wyższych od ustalonych w cytowanem powyżej rozporządzeniu — zechcą Panowie Wojewodowie (Pan Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) zarządzić po myśli rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9. X. 1923 r. (Dz. U. Nr. 110, poz. 875) rejestrację zapasów mąki pszennej w młynach, składach hurtowych oraz u detalistów w miejscowościach liczących ponad 5 tys. mieszkańców.

Powyższą rejestracją objąć należy mąkę pszenną z wyszczególnieniem jej gatunków, nie wyłączając też mąki o przemiale niższym od 65%-wego.

Rejestrację należy zarządzić kilkakrotnie w odstępach czasu np. co trzy tygodnie.

Po każdej rejestracji należy wszcząć energiczną kontrolę — celem stwierdzenia:

1) czy zgłoszone przy rejestracji zapasy mąki pszennej według gatunków istotnie odpowiadają zapasom przez rejestrujących posiadanym, tak jeśli chodzi o ilość jak i jakość mąki pszennej wyższego gatunku niż 65%;

2) w razie stwierdzenia, że zapasy faktycznie posiadane przez obowiązanych do rejestracji są większe od zgłoszonych zwłaszcza jeśli chodzi o mąkę wyższego gatunku, niż 65%-ej — należy winnych przekroczenia rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9, X. 1923 r. pociągnąć do odpowiedzialności karno-administracyjnej, zaś zakwestjowane ilości konfiskować;

3) w razie stwierdzenia, że zapasy mąki pszennej wyższego gatunku niż 65-wej — są większe od zgłoszonych lub też są większe od zgłoszonych na poprzedniej rejestracji — należy wszcząć energiczne dochodzenia — celem ustalenia źródła skąd ona pochodzi i winnych pociągnąć do odpowiedzialności karno administracyjnej po myśli rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1. XII. 1928 roku.

Umiejętne i energiczne zastosowanie powyższych środków da możność wykrycia tych młynów, — które nie stosują się do ograniczeń przemiałowych — i pociągnięcia ich do odpowiedzialności, jak również umożliwi pociągnięcie do odpowiedzialności kupców hurtowników i detalistów, którzy dotychczas mąkę pszenną o niedozwolonym przemiale w tych młynach nabywali oraz bezkarnie ją po cenach wygórowanych zbywali.

O wynikach akcji o której wyżej mowa zechcą panowie Wojewodowie (P. Komisarz Rządu) przedłożyć stosowne sprawozdanie Ministerstwu w terminie do dnia 1 marca 1929 r.

19.

Okólnik Nr. 17 z 18 stycznia 1929 r. (OL. 759/40) do P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie układu i redakcji Dzienników Wojewódzkich.

Przeglądając Dzienniki Wojewódzkie zauważyło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

iż w układzie i redakcji poszczególnych Dzienników zachodzi wielka rozbieżność, która ze względu na ważny ich charakter, jako źródła prawnego, musi być usunięta. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powstrzymuje się narazie od indywidualnego wskazywania napotkanych w poszczególnych Dziennikach licznych usterek, podaje natomiast ogólne wytyczne, których należy przestrzegać w układzie i redakcji tych Dzienników.

I. Format Dziennika Wojewódzkiego.

Dzienniki Wojewódzkie winny być możliwie drukowane na papierze formatu 210×297 mm. t. j. formatu A 4 polskich norm formatów papieru.

Wymiar tego formatu jest z jednej strony zbliżony do formatu większości Dzienników Wojewódzkich, z drugiej zaś strony jest zastosowaniem formatu papieru, ustalonego przez Polski Komitet Normalizacyjny, a zaleconego okólnikiem Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 142 z dnia 25 lipca 1927 r. (Dz. Urz M. S. Wewn. Nr. 3 i 4 poz. 22).

Wprowadzenie zaś jednolitego formatu dla wszystkich Dzienników Wojewódzkich jest wskazane ze względów podanych w wyżej powołanym okólniku.

II. Strona tytułowa.

1) Strona tytułowa Dziennika winna mieć następujący układ (podany przykładowo):

Łuck, dnia 30 lutego 1929 r.

WOŁYŃSKI

(orzeł)

DZIENNIK WOJEWÓDZKI

Nr. 20.

Treść:

Dział urzędowy:

Poz. 1 — (tytuł aktu ogłoszonego str. ....

i t. d.

Dział nieurzędowy:

....

....

O ile chodzi o warszawskie Dzienniki Wojewódzkie, — winny one w tytule pod wyrazami „Dziennik Wojewódzki“ podawać nadto w jednej linji poziomej wyrazy „dla obszaru województwa warszawskiego“ względnie „dla obszaru m. st. Warszawy“ — a to zależnie od obszaru właściwości.

2) Winny odpaść ze strony tytułowej jako zbędne następujące (dotychczas stosowane) dodatki:

a) oznajmienie o ryczałtowaniu opłaty pocztowej;

b) Nr. rocznika;

c) herb województwa;

d) wskazywanie w nawiasie bieżącego numeru Dziennika od początku jego powstania;

e) rubryka o poświeceniu numeru dziennika jakiemuś specjalnemu zagadnieniu, co w czasopiśmie urzędowem jest niewłaściwe, wyjątkowo, jeśli cały numer Dziennika Wojewódzkiego poświęcony jest istotnie jednemu zagadnieniu, można zwrócić na to uwagę czytelników na osobnej kartce, opasce lub t. p.;

f) adresy redakcji, administracji i warunki prenumeraty, (o czem niżej).

3) Zauważa się, że orzeł podawany na stronie tytułowej jako godło państwowe, nie we wszystkich Dziennikach odpowiada wzorowi, zawartemu w rozporządzeniu Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980).

4) W dziale urzędowym „Treść“ numeru winna być zredagowana analogicznie do treści poszczególnych numerów Dziennika Ustaw R. P., zatem pod osobnemi numerowanemi pozycjami (np. Poz. 1 i t. d.) należy podać tytuły aktów, ogłoszonych w Dzienniku Wojewódzkim, ze wskazaniem stronicy na której odnośny akt zamieszczono. Wogóle przy układzie Dziennika Wojewódzkiego należy wzorować się na układzie Dziennika Ustaw

III. Wygląd dalszych stron.

1) Na każdej stronicy Dziennika Wojewódzkiego należy podać u góry nagłówek następującej treści (podany przykładowo):

„Nr. 20 Wołyński Dziennik Wojewódzki
Poz. 31—137“

przyczem podany po lewej stronie „Nr. 20“ oznacza bieżący numer Dziennika, środek zajmuje tytuł Dziennika i pozycja (w skrócie „Poz.“) oraz cyfra pozycji(yj), zamieszczonej (ych) na danej stronie, cyfra zaś po prawej stronie oznacza stronę bieżącą.

2) Numeracja stronic winna biec od początku roku przez wszystkie numery Dziennika.

3) Publikacje należy podawać, jak dotychczas, w układzie dwuszpaltowym.

IV. Układ działu urzędowego.

1) Treść działu urzędowego rozpoczyna się na środku pierwszej szpalty tytułem: „Dział urzędowy“.

2) Wszystkie publikacje muszą być bezwarunkowo oznaczane za pomocą cyfr bieżących, wskazujących pozycje; powołując się na publikację ogłoszoną w Dzienniku Wojewódzkim należy wymieniać zawsze numer i pozycję pod którą publikację zamieszczono.

Numeracja pozycyj rozpoczyna się od cyfry 1 w Dzienniku Nr. 1 każdego roku i biegnie kolejno przez wszystkie numery Dziennika aż do ostatniego w danym roku.

3) Pod każdą pozycją musi być podana nazwa (tytuł) opublikowanego aktu (a więc

np. rozporządzenie, zarządzenie, obwieszczenie, orzeczenie, okólnik, pismo i t. d.); ze wskazaniem treści aktu w tem samem brzmieniu, jak na stronie tytułowej.

Cały ruch służbowy należy podawać pod jedną cyfrową pozycją i tytułem „Ruch służbowy" tworząc osobne poddziały dla poszczególnych resortów w porządku alfabetycznym.

4) Jakie akty mają być z urzędu zamieszczane w dziale urzędowym Dziennika Wojewódzkiego, wskazuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 648).

Publikacje winny być zamieszczane w pewnym stałym porządku, zależnie od znaczenia poszczególnych aktów, — a nie, jak to się spotyka dotychczas w większości Dzienników Wojewódzkich, bez jakiejkolwiek linji wytycznej.

W szczególności, publikacje w Dzienniku Wojewódzkim winny być rozdzielone i zamieszczone według resortów w kolejności podanej w załączniku do rozporządzenia Rady Min. z 5 lipca 1928 r., przyczem publikacje związków komunalnych winny być podane jako osobna grupa w dziale spraw wewnętrznych.

W obrębie każdego resortu dotyczące go publikacje należy zamieszczać w następującej kolejności:

a) rozporządzenia władz podlegających bezpośrednio władzom centralnym;

b) rozporządzenia władz niepodlegających bezpośrednio władzom centralnym;

c) zarządzenia (t. j. akty, w ten sposób w odnośnych przepisach nazywane — np. zarządzenie o ustaleniu rejonu posterunków P. P.) instrukcje, okólniki i t. p. inne publikacje o treści normatywnej;

d) obwieszczenia (np. wodnoprawne, sprostowania błędów z § 5 rozp. Rady Ministrów z 5.VII.28 i t. p.), ogłoszenia przewidziane przepisami (np. cenniki poborów lekarskich, zezwolenia na parcelację i t. p.) orzeczenia (np. o lasach ochronnych i t. p.) oraz pisma niepodpadające pod pojęcie okólnika;

e) ruch służbowy.

V. Przedruki.

Co do przedruków, to wobec tego, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podjęło w swym Dzienniku Urzędowym przedruki norm, ukazujących się w Dzienniku Ustaw, w Monitorze Polskim, w Dziennikach Urzędowych działów zespolonych i niezespolonych oraz orzeczeń Najwyższego Trybunału Administracyjnego o ile one interesują władze administracji ogólnej, przedruki tych samych norm w Dziennikach Wojewódzkich są najzupełniej zbędne.

Przedruki dopuszczalne są tylko o tyle, o ile w poszczególnych wypadkach opierają się bądź na wyraźnym przepisie prawnym bądź na specjalnem poleceniu Ministra.

Czy przedruk taki ma być zamieszczony w dziale urzędowym, czy w osobnym dziale „przedruków" należy ocenić w konkretnym wypadku.

VI. Układ działu nieurzędowego.

1) Treść działu nieurzędowego rozpoczyna się po ostatniej pozycji działu urzędowego tytułem: „Dział nieurzędowy", umieszczonym na środku odnośnej szpalty.

2) W zasadzie, skoro według § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 5.VII.1928 r. w Dziennikach Wojewódzkich mają być ogłaszane akty władz, „które w myśl obowiązujących przepisów mają być podawane do wiadomości publicznej na obszarze województwa", i te akty muszą być ogłaszane w dziale urzędowym, — przeto istnienie działu nieurzędodowego nie ma wyraźnej podstawy w wymienionem rozporządzeniu Rady Ministrów, a da się uzasadnić jedynie względami praktycznemi. Publikacje zawarte w części nieurzędowej nie są też z natury rzeczy objęte numeracją pozycyj, przyjętą dla części urzędowej.

W dziale nieurzędowym należy wyodrębnić następujące grupy publikacyj:

a) komunikaty — pochodzące od władz i urzędów, nieoparte jednak na przepisach ustaw względnie rozporządzeń (np. o przetargach, zbieraniu ofert na dostawy, o wakansach, zalecanie książek, broszur i t. p.) zatem nie nadające się do części urzędowej;

b) ogłoszenia charakteru prywatnego (np. o zagubieniu dokumentów i t. p.).

VII. Zamknięcie treści numeru dziennika.

Treść Dziennika Wojewódzkiego winna być na końcu po dziale nieurzędowym zamknięta za pomocą podkreślenia, poczem należy dopiero podawać dotyczące informacje redakcji i administracji Dziennika, a mianowicie adres redakcji i administracji (wskazując lokal i Nr. telefonu) oraz warunki prenumeraty.

Nadmienia się, iż według art. 28 rozporządzenia R. P. z 10 maja 1927 r. o prawie prasowem (Dz. U. R. P. Nr. 1 z 1928 r. poz. 1) postanowienia art. 20—27 tegoż prawa nie odnoszą się do wydawnictw władz państwowych i samorządowych, wydawanych w ich zakresie działania.

VIII. Wyłączenia od publikacji w dziennikach wojewódzkich.

Zamieszczanie w Dziennikach Wojewódzkich ogłoszeń natury reklamowej, oraz takich, które zdaniem pp. Wojewodów nie dadzą się pogodzić z urzędowym charakterem Dziennika jest niedopuszczalne. Co do innego rodzaju ogłoszeń pp. Wojewodowie czuwać będą nad tem, ażeby charakter tych ogłoszeń nie pozostawał w sprzeczności z charakterem Dziennika Woj jako organu urzędowego.

IX. Uwagi co do formalnej strony publikacyj.

1) Wszelkie akty władz, ogłaszane w dziale urzędowym, winny być w zasadzie publikowane w pełnym tekście, a więc wraz z podaniem nazwisk i tytułów osób, wydających je imieniem danej władzy.

W wypadkach jednak gdy chodzi o publikacje szeregu typowych, stale powtarzających się aktów (j. np. obwieszczeń o uznaniu lasów za ochronne lub t. p.) wystarcza zgrupowanie ich łącznie i zaopatrzenie jedną formułą wstępną oraz jednorazowem wskazaniem na końcu osoby, wydającej względnie podpisującej dane akty. Wskazane to jest ze względów oszczędnościowych dla uniknięcia zbędnego powtarzania lub przedrukowywania za każdym razem nagłówków, tytułów etc. urzędu wydającego dane akty. Zyska też na tem przejrzystość Dziennika.

Zbędne są zamieszczane czasami skróty „w.r.“ i „m.p.“ (własnoręcznie, manu propria).

2) We wszystkich aktach, zamieszczanych w dziale urzędowym, a odnoszących się do praw i obowiązków obywateli czy to ogólnie, czy konkretnie, winna być bezwarunkowo podawana na początku tekstu podstawa prawna, na zasadzie której akt wydano oraz (względnie), na zasadzie której dokonywa się publikacji, a to ze względu na postanowienie art. 44 Konstytucji.

3) Co do rozporządzeń, wydawanych przez wojewódzkie władze administracji ogólnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — stwierdzając ponownie, iż w olbrzymiej większości nie odpowiadają one zasadom techniki legislacyjnej i podstawowym wymaganiom pod względem prawnym, — zwraca uwagę na wydane dotychczas w tej sprawie zarządzenia m. in. okólnik Nr. 139 w sprawie rozporządzeń porządkowych (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4, poz. 31).

W sprawie redakcji rozporządzeń wydane zostanie niebawem szczegółowe zarządzenie. Do tego czasu należy w pierwszym rzędzie wzorować się na publikacjach zamieszczanych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim.

X. Skorowidze Treści.

Równocześnie z ukazaniem się ostatniego w danym roku Dziennika Wojewódzkiego winien bezwarunkowo ukazać się szczegółowy skorowidz rzeczowy treści całego rocznika Dziennika Wojewódzkiego.

Skorowidz ten, który nie może być tylko spisem tytułów, winien być ułożony alfabetycznie, tak jak skorowidz do Dziennika Ustaw.

20.

Okólnik Nr. 18 z 18 stycznia 1929 r. (AP. 482-10) do PP. Wojewodów w Łodzi, Kielcach, Krakowie, Białymstoku, Toruniu, Poznaniu, Lwowie, Warszawie, Lublinie i Stanisławowie w sprawie sezonowej emigracji na roboty rolne do Niemiec.

W związku z mającą się w czasie najbliższym rozpocząć emigracją sezonową robotników rolnych do Niemiec, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodnie z konwencją emigracyjną polsko-niemiecką z dnia 24. XI. 1927 r. oraz w porozumieniu z Ministerstwami Pracy i Op. Społecznej, Spraw Wojskowych i Skarbu zarządzam:

I. Emigracja na sezonowe roboty rolne odbywać się będzie na podstawie rejestracji zbiorowej w urzędach gminnych i dokonywanej następnie rekrutacji na terenie powiatów, które oznaczy Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Po wyznaczeniu powiatów Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej poda właściwym dla tych powiatów Państwowym Urzędom Pośrednictwa Pracy (względnie pełniącym ich funkcję starostwom) cyfry, w granicach których rejestracja może być dokonaną. Cyfry te rozdzielą P. U. P. P. w porozumieniu z powiatowemi władzami administracji ogólnej na poszczególne gminy.

II. Urzędy gminne zapiszą zgłaszających się kandydatów pismem czytelnem do zaświadczeń rejestracyjnych (patrz zał. 1), które wypełnią w 2-ch jednobrzmiących egzemplarzach. Blankiety zaświadczeń rejestracyjnych, jako też szczegółowa instrukcja dla urzędów gminnych zostaną przesłane powiatowym władzom administracji ogólnej przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej (Urząd Emigracyjny).

Urząd gminny odmówi zarejestrowania:

a) osobom nie posiadającym obywatelstwa polskiego (niezapisanym do ksiąg ludności stałej, nie posiadającym przynależności gminnej i t. d.);

b) mężczyznom obowiązanym do stawienia się przed Komisją Poborową w r. bież., t. j. poborowym ur. w 1908 roku oraz tym urodzonym w latach 1907, 1906 i 1905, którzy obowiązani są stawić się do Komisji Poborowej, jako też szeregowym służby czynnej, urlopowanym czasowo na przeciąg kilku miesięcy;

c) osobom nie będącym z zawodu rolnikami (np. robotnikom przemysłowym) oraz osobom, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zamierzają udać się do Niemiec w celach innych aniżeli dla objęcia sezonowej pracy na roli, względnie w zakładach i przedsiębiorstwach rolniczych;

d) nie posiadającym pełnej zdolności do pracy z powodu młodocianego wieku, starości, kalectwa, choroby—jako też kobietom w ciąży;

e) kobietom niżej lat 21, o ile nie jadą wraz z rodziną lub godnemi zaufania osobami starszemi, za złożonemi w Urzędzie gminnym zezwoleniami rodziców (opiekunów), jak również kobietom poniżej 25 lat jeżeli mają być umieszczone pojedyńczo w miejscach pracy;

f) rodzinom z niezdolnemi do pracy dziećmi.

Pierwszeństwo przy wciąganiu do zaświadczeń rejestracyjnych przysługuje na zasadzie § 8 dodatkowego porozumienia do Konwencji polsko-niemieckiej z dn. 24 listopada 1927 r. zgłaszającym się kandydatom niezamożnym, którzy przebyli w Niemczech kilka lat bez przerwy między 1. I. 1919 r. a 31. XII. 1925 r., zaś w dalszej kolejności kandydatom z pośród bezrolnych lub posiadających drobne gospodarstwa rolne. Posiadacze większych gospodarstw rolnych, t. j. takich, które całkowicie wystarczają na utrzymanie ich i ich rodzin, mogą być wpisywani dopiero o ile wyznaczona na gminę (powiat) liczba nie zostanie wyczerpana z pośród bezrolnych lub posiadających drobne gospodarstwa rolne.

Przy dokonywaniu rejestracji Urząd gminny winien zaniechać żądania od osób zarejestrowanych jakichkolwiek opłat jak również zatrzymywania ich dokumentów lub fotografji. Jedynie osoby nieposiadające starych paszportów, należy informować, że winny przygotować po dwie fotografje do rekrutacji.

Rejestracja winna być dokonaną w ciągu stycznia 1929 roku wedle wskazówek P. U. P. P. i Powiatowej Władzy administracji ogólnej. Po zakończeniu rejestracji Urząd gminny winien jeden egzemplarz zaświadczeń rejestracyjnych przesłać natychmiast do P. U. P. P., drugi zaś egzemplarz, po odnotowaniu daty przesłania danego zaświadczenia, zatrzymać, Zaświadczenie rejestracyjne oznaczy Urząd gminny numerami porządkowemi.

III. Niezależnie od wyznaczenia gminom cyfr w granicach których ma być dokonana rejestracja P. U. P. P. będą podawały Urzędom gminnym nazwiska osób, dla których otrzymały kontrakty (wezwania) imienne. Po otrzymaniu takich zawiadomień Urzędy gminne ustalą czy wymienieni w zawiadomieniach robotnicy zgadzają się na proponowane im miejsce pracy i w wypadku pozytywnym zarejestrują ich w myśl punktu II-go niniejszego zarządzenia.

IV. Rekrutacja osób zarejestrowanych zostanie dokonana w terminach i miejscach ustalonych przez P. U. P. P. i Powiatową Władzę administracji ogólnej na podstawie wskazówek Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. Terminy te i miejsca zostaną podane mieszkańcom odnośnych gmin do wiadomości za pomocą plakatów przez Powiatowe Władze administracji ogólnej. Plakaty nadeśle Powiatowym Władzom administracji ogólnej Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Do rekrutacji przyprowadzają wójtowie osobiście zarejestrowanych, przynosząc z sobą własne egzemplarze zaświadczeń rejestracyjnych. Każdy kandydat na wyjazd winien przynieść z sobą posiadany stary paszport, o ile zaś go nie posiada, winien przynieść dwie fotografje, na odwrocie których Urząd gminny stwierdzi tożsamość osoby, oraz po 50 groszy na koszta blankietu paszportowego. Dokumenty te oraz opłaty składa zainteresowany na ręce obecnego przy rekrutacji urzędnika P. U. P. P. dopiero po zarekrutowaniu go.

Do rekrutacji przybędzie przedstawiciel Niemieckiej Centrali Robotniczej, który w porozumieniu z kierownikiem P. U. P. P. dokona z pośród osób zarejestrowanych i przedstawionych przez P. U. P. P. wyboru na wyjazd do Niemiec. Osoby zarekrutowane otrzymają „zaświadczenia umowy o pracę". Fakt ich zarekrutowania zostanie uwidoczniony na zaświadczeniach rejestracyjnych, przyczem w przeznaczonej na to rubryce zaświadczenia rejestracyjnego oznaczony zostanie dzień na który polecono wójtom zjawić się w starostwie po odbiór paszportu.

V. P. U. P. P. bezzwłocznie po rekrutacji wystawi na podstawie zaświadczeń rejestracyjnych karty rejestracyjne (statystyczne) oraz zniżki kolejowe dla zarekrutowanych robotników poczem prześle je wraz z zaświadczeniami rejestracyjnemi, kontraktami. staremi paszportami względnie fotografjami oraz opłatami za blankiety paszportowe powiatowej władzy administracji ogólnej.

VI. Powiatowe władze administracji ogólnej winny na podstawie wyżej wspomnianych dokumentów w trybie najbardziej przyśpieszonym:

a) wystawić względnie prolongować osobom wymienionym w zaświadczeniach rejestracyjnych bez żądania okazania świadectwa kwalifikacyjnego oraz zaświadczeń wojskowego i o opłaceniu podatku, bezpłatne paszporty do Niemiec z terminem ważności do dnia 31 grudnia 1929 r.;

b) zaopatrzyć paszporty na stronie I-ej pieczęcią „paszport emigracyjny sezonowy", zaś na stronie 3-ej po słowach „udaje się do" (czerwonym atramentem) w adnotację treści: „Niemiec — na sezonowe roboty rolne";

c) w wypadkach posiadania starych paszportów, prolongować termin ważności tychże do dnia 31 grudnia 1929 r. uskuteczniając notatki jak w punkcie b;

d) przesłać wystawione w ten sposób względnie prolongowane paszporty wraz z wklejonemi kartami rejestracyjnemi urzędom gminnym z poleceniem doręczenia robotnikom. Do paszportów należy dołączyć zniżki kolejowe wymienione w punkcie 5-ym;

e) przesyłać co miesiąc P. K. U. wykazy szeregowych rezerwyw wieku do 40 lat, którzy otrzymali paszporty zagraniczne. Wykazy te powinny zawierać rubryki: nazwisko i imię, rok urodzenia, miejsce zamieszkania, datę wydania paszportu, dokąd wyjechał. Kart mobilizacyjnych odbierać nie należy.

Zarazem poleci Pan Wojewoda Urzędom gminnym podać do wiadomości interesowanych, że rezerwiści i szeregowi pospolitego ruszenia wyjeżdżający na podstawie paszportów na roboty sezonowe do Niemiec, powinni swój wyjazd meldować w gminie względnie Urzędzie Meldunkowym, oraz meldować się w odnośnym Konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej w terminie do dni 14-tu.

Równocześnie należy zwrócić uwagę Urzędów gminnych na to, że pod odpowiedzialnością dyscyplinarną i sądowo-karną nie wolno im pobierać żadnych opłat ani wynagrodzeń poza opłatą na koszta blankietu paszportowego.

Ponieważ emigracja sezonowa na roboty rolne w Niemczech rozpocznie się już w końcu stycznia, zechce Pan Wojewoda zarządzić niezwłocznie ścisłe i sprawne wykonanie niniejszego zarządzenia przez podległe organa.

Jednocześnie uchyla się zarządzenia wydane okólnikiem Nr. 12 z dn. 19. I. 1928 r. oraz pismem okólnem Nr. IV AP. 482/I/Rob/R. z dn. 20. I. 1928 r.

1 zał.

URZĄD GMINY ....

Nr. porządkowy ....

ZAŚWIADCZENIE REJESTRACYJNE

Urząd gminy zaświadcza, że ....

zamieszkały (wieś, gmina) ....

zapisany do ksiąg ludności stałej (przynależny do) gminy ....

został zapisany na wyjazd do Niemiec na sezonowe roboty rolne w r. 192.........

I. PERSONALJA OSOBISTE:

Urodzony dnia .... roku .... w ....

wzrost: wysoki, średni, mały

twarz: pociągła, owalna, okrągła.

włosy: czarne, ciemne, blond, jasno blond, ryży.

oczy: czarne, piwne, niebieskie, szare.

znaki szczególne: ....

II. STAN MAJĄTKOWY I RODZINNY.

a) bezrolny

b) posiada ziemi .... mórg,

c) posiada żona (mąż) ziemi .... mórg,

d) posiadają rodzice ziemi .... mórg,

e) rodzina składa się z .... osób,

III. Przebywał w Niemczech od r. .... do r. ....

.... dnia .... 192.........

Wójt Gminy

Sekretarz Gminy

DO WYPEŁNIENIA W CZASIE REKRUTACJI PRZEZ P. U. P. P.

Data rekrutacji ....

Przyjęty przez komisję rekrutacyjną tak / nie

Złożył: stary paszport / fotografję i opłatę 50 groszy

Ma się stawić w Urzędzie Granicznym Niemieckiej Centrali Robotniczej w ....

....dnia ....

Urząd gminy odbierze w. Starostwie paszport dnia..

Podpis Urzędnika P. U. P. P.

POTWIERDZENIE ODBIORU PASZPORTU

Urząd gminy potwierdza odbiór w Starostwie paszportu z wklejoną kartą rejestracyjną (statystyczną Nr.......................... Serja .... z dnia.........................

Data odbioru.. dnia.. 192.... r.

PODPIS UPOWAŻNIONEGO DO ODBIORU.

Potwierdzenie odbioru paszportu z Urzędu Gminnego ....

przez robotnika:

Potwierdzam odbiór paszportu Nr........................Serji z dnia ....

Podpis robotnika

Uwagi: niepotrzebne należy skreślić na 1 i 2 stronie.

21.

Okólnik Nr. 19 z 19 stycznia 1929 r. (SG. 1444/2) do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie kredytów na inwestycje.

Bank Gospodarstwa Krajowego podał Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do wiadomości, że zachodzą wypadki zwracania się związków komunalnych do Banku Gospodarstwa Krajowego z podaniami o udzielenie kredytów, przyczem podania te motywowane są trudnościami finansowemi wynikłemi z powodu rozpoczęcia robót inwestycyjnych w nadziei otrzymania pożyczki z Banku.

Stosowanie przez związki komunalne metody stawiania Banku Gospodarstwa Krajowego przed faktem dokonanym i usiłowanie wywarcia w ten sposób presji w celu otrzymania kredytów — uważam za zupełnie niewłaściwe i z punktu widzenia organizacji racjonalnej gospodarki budżetowej związków komunalnych za wręcz niedopuszczalne.

Przypominam wyraźny przepis § 8 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 czerwca 1926 r. (Dz. U. Nr. 75, poz. 433), który nakazuje, że: „Przy preliminowaniu wpływów z pożyczek, organ uchwalający związku komunalnego powinien wskazać na pokrycie których wydatków służyć mają wpływy z poszczególnych pożyczek i które zatem wydatki nie mogą być realizowane do czasu otrzymania pożyczek".

Przepis wyrażony w ostatnim ustępie cytowanego wyżej zdania musi być z całą ścisłością przestrzegany i nie powinno mieć miejsca zużywanie innych środków budżetowych przeznaczonych w budżecie na pokrycie innych wydatków, na rozpoczynanie robót inwestycyjnych, które aczkolwiek przewidziane są w budżecie nie posiadają realnego pokrycia w dochodach.

Mylnem jest mniemanie wymienionych wyżej związków komunalnych, że Bank Gospodarstwa Krajowego w sposób nieograniczony i bez wyczerpania dysponuje kredytami. Bank Gospodarstwa Krajowego realizuje podania o kredyt w miarę możności i to tylko po uprzedniem wydaniu promessy.

Trudna sytuacja, jaką sobie związki komunalne przez tego rodzaju politykę finansową stworzyć mogą i która to polityka prowadzić musi do niewykonywania swych zobowiązań w stosunku do dostawców i przedsiębiorców wykonywujących roboty inwestycyjne dla związków komunalnych spowodować musi poderwanie zaufania do związków komunalnych i utrudnienie i tak trudnych dla nich warunków kredytowych.

Jeszcze raz przypominam, że podstawą gospodarki samorządowej musi być zdrowy i realny budżet wykonywany zgodnie z preliminarzem i że władza nadzorcza winna czuwać nad tem, aby plan gospodarczy związku komunalnego był realizowany w ramach uchwalonego i zatwierdzonego budżetu. Odchylenia od budżetu mogą następować w wypadkach wyjątkowych, i to zgodnie z ewentualnemi dodatkowemi zmianami budżetu uchwalonemi i zatwierdzonemi w drodze właściwej. Dotyczyć to powinno przedewszystkiem wydatków inwestycyjnych, które mają swe pokrycie w preliminowanych pożyczkach.

Przypominam, że warunki kredytowe chwili obecnej nakazują rozumną ostrożność w tym kierunku i wszelkie poczynania inwestycyjne powinny się oprzeć na zbadaniu możliwości uzyskania kredytów, o ile chodzi o inwestycje, które mają być rozpoczęte.

Zechce Pan Wojewoda podać powyższe do wiadomości związkom komunalnym i czuwać nad tem, by stosowały się one do podanych wyżej zasad.

22.

Okólnik Nr. 20 z 19 stycznia 1929 (OB. 1578) P. P. Wojewodom (wszystkim) i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy w sprawie djet i kosztów podróży członków komitetów doradczych.

do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OB. 1578
Warszawa,
dnia 18 stycznia 1929 r.

Odpis.

Do
Pana Wojewody
w Warszawie

Na sprawozdanie Pana Wojewody z dnia 23 sierpnia 1928 r. Nr. 412. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że współpraca przedstawicieli warstw społecznych w zorganizowanych po myśli okólnika Ministerstwa Nr. 132/mob z r. 1927 powiatowych „Komitetach doradczych" traktowaną być winna jako funkcja honorowa.

O ile chodzi o przedstawicieli terytorjalnych związków samorządowych, delegowanych przez te związki do „Komitetów doradczych", to delegacja ich ze stanowiska odnośnych związków samorządowych powinna być uważana za delegację urzędową, wobec czego w sprawie diet i kosztów podróży ponoszonych z tytułu tej delegacji powinny obowiązywać ogólne normy, obowiązujące przy delegacjach urzędowych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30. XII. 1924 r. o dostosowaniu uposażenia członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073 (§ 17).

Wkońcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że — zgodnie z intencją po-

wołanego okólnika — na członków „Komitetu doradczego“ należy powoływać osoby możliwie z pośród miejscowej ludności.

23.

Okólnik Nr. 21 z 30 stycznia 1929 r. (OP. 6314/12-R-29) P. P. Wojewodom i Komisarzowi Rządu w Warszawie w sprawie przyznawania Medalu Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległosci oficerom, szeregowym i innym funkcjonarjuszom Policji Państwowej.

do wiadomości w uzupełnieniu okólnika Nr. 254 z dnia 15. XII. 1928 r.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OP. 6314/12-R-29. Odpis
Warszawa,
dnia 30 stycznia 1929 r.

Do
Pana Komendanta Głównego Pol. Państwowej

Na podstawie §§ 6 i 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27. IX. 1928 r. w sprawie przyznawania medalu Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości (Monitor Polski Nr. 237, poz. 543) zarządzam co następuje:

I. Medal dziesięciolecia przyznawany będzie:

A. przez Komendanta Głównego P. P.

1) wszystkim oficerom P. P. obecnie pełniącym służbę i b. oficerom P. P.;

2) wszystkim urzędnikom obecnie pełniącym służbę w P. P. i b. urzędnikom od IX st. sł. (grupy uposażenia) wzwyż;

3) wszystkim urzędnikom od XII do X stopnia służbowego (grupy uposażenia) włącznie, szeregowym, pracownikom kontraktowym i funkcjonarjuszom niższym, pozostającym na etacie Komendy Głównej P. P., jak również tym wszystkim wymienionym w niniejszym punkcie, którzy w czasie swego przydziału do Komendy Głównej zostali zwolnieni ze służby w P. P.;

4) szeregowym delegowanym przez Komendantów Wojewódzkich do szkół policyjnych, otwartych na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25. V. 1928 roku.

B. przez Komendantów Wojewódzkich P. P. (Komendanta P. P. na m. st. Warszawę) — urzędnikom, szeregowym P. P., funkcjonarjuszom niższym i pracownikom kontraktowym, którzy pełnią służbę w urzędach im podległych, lub zostali ze służby w P. P. zwolnieni, z wyjątkiem urzędników wymienionych w pkt. A. 2.

II. Od przyznania prawa do otrzymania medalu są wyłączeni:

1) oficerowie i szeregowi P. P., urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze do czynności pomocniczych, pracownicy kontraktowi, oraz wszyscy byli oficerowie i szeregowi P. P. urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze, jak również pracownicy kontraktowi, którzy ukarani zostali prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa z chęci zysku;

2) Oficerowie i szeregowi P. P., którzy prawomocnem orzeczeniem dyscyplinarnem ukarani zostali karą wydalenia, zwolnienia dyscyplinarnego i degradacją;

3) urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze do czynności pomocniczych karani dyscypliniarnie za występki służbowe;

4) pracownicy kontraktowi z którymi rozwiązano stosunek służbowy na skutek popełnienia przez nich zaniedbania lub czynu podpadającego pod ustawy karne, lub występku służbowego w rozumieniu art. 67 i następnych ustawy z dnia 17. II. 1922 r.

Orzeczenie, czy popełniony przez pracowników kontraktowych czyn winien być traktowany, jako występek służbowy powodujący naganność służby, należy do Komendanta Głównego, względnie do Komendantów Wojewódzkich w wypadkach, których dotyczy pkt. 1-szy B.

III. Oficerom i szeregowym P. P. ukaranym degradacją, oraz urzędnikom i niższym funkcjonarjuszom do czynności pomocniczych ukaranym karami dyscyplinarnemi medal może być przyznany w wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach na mocy decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych.

IV. Przy ustalaniu, czy odnośny funkcjonarjusz posiada 5 lat służby uzasadniającej przyznanie medalu, należy stosować się do przepisów zawartych w okólniku Prezesa Rady Ministrów z dnia 27. X. 1928 r. (Monitor Polski z dnia 29. X. 1928 r. Nr. 250, poz. 593), co się zaś tyczy trybu przyznawania medalu stosować się należy do zasad wskazanych w przytoczonym powyżej okólniku, oraz w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 15. XII. 1928 r. Nr. 254/OP. 6314/1-R-28.

(—) *Sławoj Składkowski*
Minister

Nr. OP. 6314/12-R-29. Odpis
Warszawa,
dnia 30 stycznia 1929 r.

Panu Wojewodzie Śląskiemu w Katowicach

do wiadomości w uzupełnieniu okólnika Nr. 254 z dnia 15. XII. 1928 r. z tem, że punkty II i III powyższego zarządzenia mają zastosowanie do obecnych i byłych funkcjonarjuszów policji Województwa Śląskiego oraz do urzędników, funkcjonarjuszów niższych i pracowników kontraktowych, którzy pełnią służbę w Komendzie Głównej i w Komendach

powiatowych Województwa Śląskiego lub zostali ze służby w tych Komendach zwolnieni.

(—) *Sławoj Składkowski*
Minister

24.

Okólnik Nr. 22 z 23 stycznia 1929 r. (Wojsk. 1942/1) do P.P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie prawa do ulgi wojsk. z art. 60 p. 2 u. w. poborowych, którzy wyszli z wieku poborowego.

Brak rozporządzenia wykonawczego do obowiązującej od 1/V-28 r. ustawy z dn. 23.V. 24 r. o powszechnem obowiązku wojskowym w brzmieniu znowelizowanem i ogłoszonem w obwieszczeniu Min. Spr. Wojsk. z dn. 8.III. 1928 r. (Dz. U. Nr. 46, p. 458) spowodował wydanie władzom powołanym do rozpatrywania próśb o ulgi wojskowe derektyw, które zawarte są w okólniku Nr. 48 z dn. 26. III. 28 Nr. Wojsk. 390/2.

Okólnik ten zawierając ogólnikowe wskazówki dotyczące postępowania w pewnych wypadkach nie mógł objąć wypadków występujących rzadko, ani też wyjaśnić wielu kwestji, wynikających ze stanu przejściowego pochodzącego ze stosowania przepisów znowelizowanej ustawy.

W szczególności nie została dostatecznie wyjaśnioną kwestja co do udzielania odroczenia służby wojskowej z dwóch tytułów określonych w punktach 1 i 3 art. 57 u. w.

Wprawdzie w okólniku zawartą jest wskazówka, że korzystanie z odroczeń raz z jednego tytułu drugi raz z drugiego tytułu nie jest dopuszczalne; lecz jak się okazało niektóre władze interpretują tę wskazówkę niewłaściwie i niezgodnie z ustawą wojsk. — uważając, że osoba w wieku poborowym, która korzystała w jednym roku z odroczenia z jednego tytułu nie może korzystać z odroczenia służby wojskowej w następnym roku z innego tytułu.

Tymczasem wskazówka ta odnosi się do zdania poprzedniego, w którem zaznaczono, że gdy poborowemu przysługuje ulga wojskowa z dwóch tytułów, to w podaniu winno być zaznaczone, z którego tytułu stara się on o odroczenie.

Kwestja bowiem korzystania z odroczeń z jednego z tytułów określonych w art. 57 u. w. z wykluczeniem możności korzystania z innego tytułu zachodzić może tylko wówczas jeżeli tytuły te istniały równocześnie w chwili wnoszenia podania o ulgę wojskową.

Przepis ustępu przedostatniego działu pierwszego okólnika Nr. 48 nie wyklucza bynajmniej możności korzystania z odroczeń z innego tytułu zwłaszcza, gdy tytuł ten powstał po terminie wskazanym w ustępie 2-gim działu I-go (okólnika Nr. 48) na skutek istotnej zmiany w stosunkach rodzinnych i majątkowych poborowego względnie jego rodziny.

Nie może zatem być wątpliwości co do uprawnienia do korzystania z ulgi z dwóch tytułów poborowych w okresie wieku poborowego, natomiast uzasadnioną może być wątpliwość, czy poborowi mogą korzystać z odroczeń służby wojskowej z tytułu jedynego żywicielstwa po wyjściu z wieku poborowego, gdy korzystali oni poprzednio z odroczeń z tytułu studjów.

Rozróżnić przytem należy dwa wypadki, po pierwsze gdy poborowy, który korzystał z odroczenia z tytułu studjów ubiega się o uznanie go za jedynego żywiciela po wyjściu z wieku poborowego, a posiadał warunki jedynego żywiciela dawniej to jest w chwili korzystania z odroczenia z tytułu studjów, i po drugie gdy warunki jedynego żywicielstwa u tej kategorji poborowego zaistniały ostatnio, a podanie zostało wniesione w terminie określonym w art. 64 ust. o pow. obow. wojsk.

Wyjaśniając tę kwestję Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Spraw Wojskowych komunikuje w pierwszym z rozróżnianych wypadków; poborowym nie przysługuje ulga z art. 60 p. 2 u. w. z uwagi na postanowienie p. 3 art. 60 tejże ustawy, w/g którego ulga ta może być przyznaną jedynie tylko poborowym, którzy stawali do poboru z usprawiedliwionych przyczyn po wyjściu z wieku poborowego.

Co się zaś tyczy drugiego wypadku, to z ulgi, o której mowa nie będą mogli również korzystać poborowi, u których warunki uzasadniające prawo do niej powstały w czasie kilkuletniego korzystania z odroczenia z tytułu studjów, gdyż poborowy mógłby dochodzić do tej ulgi drogą korzystania przez szereg lat z odroczenia na podstawie studjów. Ulga zatem 5-cio miesięcznej służby (p. 2 art. 60) może być udzielona tylko w nadzwyczajnych wypadkach, które tych poborowych nagle stawiły w położeniu jedynego żywiciela rodziny (np. śmierć lub nieszczęśliwy wypadek dotychczasowego żywiciela rodziny) pod warunkiem, że podania o tę ulgę będą wniesione w terminie określonym w art. 64 ust. wojsk.

Kwestje tę będą unormowane w rozporządzeniu wykonawczem, zanim jednak to nastąpi zechcą P. P. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu) stosować się przy rozstrzyganiu spraw do powyższych wskazówek i wydać podległym powiatowym władzom admin. og. stosowne zarządzenie.

25.

Okólnik Nr. 23 z 22 stycznia 1929 r. (Wojsk. 2027/1) do PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie utrzymania aktualności ewidencji koni.

Dla utrzymania w aktualności gminnych ksiąg ewidencyjnych koni i uniknięcia podwój-

nego liczenia niektórych koni przy zestawieniu przez urzędy gminne „Rocznych wykazów liczbowych“ — należy wyjaśnić urzędom gminnym co następuje:

W wypadkach, gdy urząd gminny otrzyma zupełnie pewną wiadomość o sprzedaży konia, a zawiadomienie z innej gminy o wciągnięciu konia do ewidencji jeszcze nie nadeszło, należy w rubryce „Uwagi“ odpowiedniej księgi ewidencyjnej umieścić ołówkiem notatkę o fakcie ubycia konia. Przy sporządzaniu rocznych wykazów statystycznych konie takie nie powinny być liczone, pomimo, że suma na danej stronie wykazuje liczbę faktycznie wyższą. Po upływie przepisanego 14-dniowego terminu w razie nieotrzymania zawiadomienia z innej gminy, urząd gminny winien w miarę możności starać się o spowodowanie przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej dochodzenia przyczyn nieotrzymania zawiadomienia.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) wydać dalsze zarządzenia pow. władzom adm. ogólnej.

26.

Okólnik Nr. 24 z 24 stycznia 1929 r. (Wojsk. 1827) do wszystkich P.P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie podatku wojskowego.

W niektórych powiatach w związku z postanowieniami art. 90 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym oraz przepisami § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 31. V. 1926 r. o wymiarze i poborze podatku wojskowego (Dz. Ust. R. P. Nr. 33, poz. 202) — zaszły wypadki umieszczenia w wykazach osób podlegających podatkowi wojskowemu również mężczyzn, którzy przed osiągnięciem wieku poborowego odbywali ochotniczą służbę wojskową i w drodze rewizji lekarskiej zwolnieni zostali z szeregów na skutek utraty zdolności fizycznej, stojącej w związku przyczynowym ze służbą wojskową (inwalidzi wojskowi).

Wpisywanie tej kategorji mężczyzn do wykazu osób podlegających podatkowi wojskowemu i ściąganie tego podatku wywołało słuszne zażalenia ze strony zainteresowanych, którzy czują się pokrzywdzeni, że nakłada się na nich podatek wojskowy, mimo, że zdrowie swoje stracili w służbie wojskowej i niejednokrotnie z tego tytułu pobierają zaopatrzenie inwalidzkie.

Dla uniknięcia na przyszłość pociągania do płacenia podatku wojskowego osób, które przy poborze otrzymały kat. C. D. E., a poprzednio odbywały ochotniczą służbę wojskową i zostały zwolnione z wojska w drodze rewizji lekarskiej na skutek utraty zdolności fizycznej, spowodowanej w związku ze służbą wojskową.

Zechcą Panowie Wojewodowie wydać powiatowym władzom administracji ogólnej stosowne zarządzenia, aby przed sporządzaniem listy obowiązanych do opłacania podatku wojskowego ustalały w porozumieniu z P. K. U. czy osoby, które przy poborze otrzymały kat. C. D. lub E., a poprzednio odbywały ochotniczą służbę wojskową, z której zostały zwolnione w drodze rewizji lekarskiej, — utraciły zdolność fizyczną według kat. A w związku z ich służbą wojskową.

W wypadku pozytywnym, osób takich nie należy umieszczać na liście podatników.

Nadmienia się przytem, że M. S. Wojsk.— ze swej strony — wydało odpowiednie zarządzenie wojskowym władzom poborowym.

27.

Okólnik Nr. 25 z 24 stycznia 1929 r. (Wojsk. 600/6) do P.P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie wyjaśnienia instrukcji o prowadzeniu ewidencji koni.

Na podstawie spostrzeżeń Rej. Insp. Koni stwierdzono, że nie wszystkie urzędy gminne stosują się do przepisów okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr 111 z dnia 2 lipca ub. r., a mianowicie przy zameldowaniu nowonabytego konia nie wpisują na str. 5-ej „dowodu tożsamości“ nazwiska i miejsca zamieszkania nowego właściciela. Celem uniknięcia powyższych niedokładności należy jeszcze raz wyjaśnić urzędom gminnym, że na str. 5-ej „dowodu tożsamości“ wpisuje się nietylko fakt zameldowania konia, lecz i wszystkie zmiany dalsze, zaszłe w stosunku do pierwotnego wpisu na stronie 4-ej. Wzór zapisu w tym wypadku jest następujący:

Nowy posiadacz ....
Zamieszkały w ....
Zameldowany w ks. „.........“ poz. ....
dnia .... 19 ..... Naczelnik Gminy

Pożądanemby było, aby urzędy gminne zakupiły odpowiednie pieczątki kauczukowe z powyższym tekstem. Format pieczątki 3 cm. × 8 cm.

Przy sposobności na zapytanie jednego z Panów Wojewodów wyjaśniam, że niema żadnych przeszkód do zezwolenia gminom na wpisywanie do kart korespondencyjnych Nr. pozycji i księgi poprzedniego miejsca zameldowania konia. Ułatwi to znacznie odszukanie konia w odpowiedniej księdze. Ponieważ pierwotny zapis w „dowodzie tożsamości“ nie zawiera tych dat, przepis powyższy w praktyce znajdzie zastosowanie dopiero przy dalszych zmianach w posiadaniu konia, uwidocznionych na stronie 5-ej i dalszych.

28.

Okólnik Nr. 26 z 26 stycznia 1929 roku (AA. 1455/8. do P. P. Wojewodów b. zaboru rosyjskiego oraz Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie zaliczkowania sum na pokrycie kosztów postępowania przy wywłaszczeniach kolejowych.

Przy wywłaszczeniach gruntów, dokonywanych na cele Polskich Kolei Państwowych przeprowadzanie opisu i oszacowania wywłaszczonych gruntów należy do władz administracji (art. 7 i 8 dekretu z dnia 7. II. 1929 r. Dz. P. P. P. Nr. 14, poz. 162). Dokonanie powyższych czynności pociąga za sobą koszta, na pokrycie których nawet czasowo władze administracyjne nie posiadają stosownych funduszów. Stan ten wywołuje trudności w urzędowaniu władz a częstokroć przewlekłość w załatwianiu pilnych z istoty swej spraw wywłaszczeniowych. Ponieważ w myśl art. 19 p. 7 cytowanego dekretu: „wszelkie koszty, związane z delegacją osób do sporządzania opisów oraz dokonywania oszacowań, również wydatki kancelaryjne i rysunkowe ponosi instytucja, na której rzecz dokonano wywłaszczenia", — a więc w omawianych wypadkach władze kolejowe. Ministerstwo Komunikacji wydało, na wniosek Min. Spr. Wewnętrznych zarządzenie Dyrekcjom Kolei Państw. w Warszawie, Wilnie i Radomiu, aby zaliczkowały władzom administracyjnym na ich żądanie odpowiednie sumy na poczet kosztów, związanych z postępowaniem szacunkowem.

Powyższe podaje się do wiadomości i stosownego wykorzystania z nadmienieniem, że w przyszłości czerpanie wspomnianych kwot chociażby zaliczkowe — z funduszów władz administr. ogólnej, czy też z kas sejmikowych — należy uznać za niedopuszczalne.

29.

Okólnik Nr. 27 z 21 stycznia 1929 r. do P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie uchylenia współudziału czynnika obywatelskiego w orzecznictwie karno - administracyjnem.

W związku z powstałą wątpliwością, czy obecnie obowiązuje przepis specjalny art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527), nakazujący orzekanie karno-administracyjne po wysłuchaniu opinji komisyj obywatelskich, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że przepis powyższy stracił moc z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365), które nie przewiduje współudziału czynnika obywatelskiego w orzecznictwie karno-administracyjnem.

Analogicznie odpadły również uprawnienia komisyj do walki z alkoholizmem co do opinjowania w sprawie kar administracyjnych ustanowione § 9 punk b) rozporządzenia wykonawczego Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 2 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 462). A zatem punkt powyższy utracił moc.

VII.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

30.

Pismo z 2 stycznia 1929 r. Nr. SG. 1501/2/28 P. P. Wojewodom w sprawie generalnego upoważnienia komunalnych kas oszczędności do zaciągania pożyczek.

przesyła się do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dn. 2 stycznia 1929 r.
Nr. SG. 1501/2/28
W. d. 26 lipca 1928 r. L. 3139/479

Odpis.

Do Pana Wojewody w Warszawie

Na pismo z daty i w sprawie podanej w nagłówku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, że nie widzi możności udzielenia komunalnym kasom oszczędności województwa warszawskiego generalnego zezwolenia na zaciąganie pożyczek, gdyż z brzmienia § 50 rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) wynika że z tego rodzaju zezwolenia, których udzielenie uzależnione jest od pewnych określonych warunków, można udzielać jedynie w każdym indywidualnym wypadku, przyczem odnośny wniosek zainteresowanej kasy, poparty przez związek poręczający winien być zaopatrzony miarodajną opinją Pana Wojewody.

31.

Pismo z 4 stycznia 1929 r. Nr. OL. 1499/2. P. P. Wojewodom w sprawie rozszerzania czasu ochronnego zwierzyny.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości z uwagi na uprawnienia P. P.

Wojewodów, płynące z art. 51 p. a ustępu drugiego rozporządzenia Prezydenta z 3 grudnia 1927 o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) i z rozporządzenia Ministra Rolnictwa z 17 marca 1928 r. o przekazaniu Wojewodom niektórych uprawnień Ministra Rolnictwa wynikających z art. 51 rozp. Prez. Rzplitej o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 448).

MINISTERSTWO ROLNICTWA
Warszawa,
dnia 22 grudnia 1928 r.
Nr. 2651/L. I.

Do
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
w/m.

Ministerstwo Rolnictwa przeciwne jest rozszerzaniu czasu ochronnego na obszarze jednej gminy, będąc zdania, iż za minimalną jednostkę terytorjalną, na której celowe jest rozszerzenie terminów ochronnych, uważać należy powiat. Z powodów przenoszenia się zwierzyny ochrona jej na niewielkim terenie nie może osiągnąć celu.

32.

Pismo z 4 stycznia 1929 r. Nr. OB. 1354|4|28 w sprawie obrotów bezgotówkowych przy zarządzaniu wypłat przez władze i urzędy państwowe.

udziela się w związku z pismami Min. Spr. Wewn. z dnia 30 marca 1928 r. Nr. OB. 539|1 i z dn. 12 kwietnia 1928 r. Nr. OB. 707|1|28 do wiadomości i stosowania.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 2118/2
Warszawa,
dn. 28 listopada 1928 r.

Odpis.

Do
Ministerstwa Przemysłu i Handlu
w miejscu.

Na pismo z dnia 20 listopada r. b. L. O. 4464 o udzielenie dyrektyw w sprawie, podniesionej w odezwie Prezydjum Pocztowej Kasy Oszczędności z dn. 10 lipca 1928 r. L. 7417|28, wystosowanej do wszystkich Ministerstw, oraz w piśmie tegoż Prezydjum z dn. 31 października 1928 r. L. 13852|28 z prośbą o czynne poparcie akcji Pocztowej Kasy Oszczędności w kierunku rozbudowy obrotu czekowego i wzmożenia obrotu bezgotówkowego w kraju w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1928 r., Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Pocztowej Kasy Oszczędności oznajmia, że ze względu na to, iż szerokie stosowanie obrotów bezgotówkowych ma doniosłe znaczenie dla interesów Skarbu Państwa, Ministerstwo Skarbu od początku założenia podstaw organizacji rachunkowo-kasowej w Państwie Polskiem rozwija systematycznie obroty bezgotówkowe tak między kasami skarbowemi, jakoteż między temi kasami i instytucjami państwowemi a Pocztową Kasą Oszczędności oraz Bankiem Polskim i dlatego uznaje popieranie akcji P. K. O., mającej na celu rozpowszechnianie wśród społeczeństwa znaczenia udogodnień i korzyści, jakie daje w obrocie pieniężnym obrót czekowy P. K. O., za zewszechmiar wskazane.

O ile w grę wchodzą władze i urzędy państwowe, stosowanie obrotów P. K. O. może odbywać się oczywiście tylko na zasadzie obowiązujących przepisów rach.-kasowych oraz zgodnie z postanowieniami części I p. 2 planu stabilizacyjnego, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 października 1927 r. (D. U. R. P. Nr. 88, poz. 789).

Na podstawie ustalonych zasad regulowania obrotu pieniężnego między kasami skarbowemi a instytucjami bankowemi, oraz w myśl zasad obowiązującego systemu rachunkowo-kasowego, władzom i urzędom administracyjnym, realizującym potrzeby swej gospodarki pieniężnej w kasach skarbowych, nie wolno, bez uzyskania zgody Ministerstwa Skarbu w każdym poszczególnym wypadku, otwierać sobie rachunków bieżących w instytucjach bankowych, lecz wszystkie wolne fundusze tych władz powinny być lokowane w kasach skarbowych. Wymienione władze i urzędy mogą działać przy wpłatach i wypłatach jedynie za pośrednictwem kas skarbowych, które posiadają rachunki w P. K. O. i Banku Polskim.

Wobec tego okólniki Ministerstwa Skarbu z dn. 6 marca 1928 r. L. D. VIII. 406/2 i z dnia 27 tegoż miesiąca L. D. VII 563/2 powinny być nadal stosowane w całej rozciągłości, tem więcej iż postanowienia przytoczonych okólników, wydanych jeszcze przed powzięciem przez Radę Ministrów uchwały z dn. 18 czerwca 1928 r. w zupełności odpowiadają intencjom tej uchwały.

O ile w grę wchodzą inne instytucje, podległe poszczególnym Ministerstwom, a posiadające za zgodą Ministerstwa Skarbu konta czekowe w P. K. O., uprasza się o polecenie im stosowania w jaknajszerszej mierze obrotu bezgotówkowego w P. K. O. w trybie przelewów sum z posiadanych kont na konta klientów i odwrotnie.

Uprasza się o wydanie podległym władzom i instytucjom zarządzeń w myśl niniejszego wyjaśnienia.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 2118/2.

Warszawa, ·
dnia 28 listopada 1928 r.

Okólnik Nr. 119

wszystkim władzom centralnym, oprócz Ministerstwa Przemysłu i Handlu, wszystkim departamentom i samodzielnym urzędom Ministerstwa Skarbu, wszystkim izbom skarbowym i Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu (Wydział Skarbowy) w Katowicach

do wiadomości i wydania dalszych zarządzeń.

33.

Zarządzenie wewnętrzne z 4 stycznia 1929 roku Nr. OJ. 128|1|28 do P.P. Dyrektorów Departamentu I — V i Naczelników Wydziałów w sprawie uregulowania korzystania z czasopism, otrzymanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z tytułu egzemplarza obowiązkowego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymuje z tytułu egzemplarza obowiązkowego, po 2 numery wszystkich czasopism (druków perjodycznych oprócz urzędowych) wychodzących w Rzeczypospolitej. Wykorzystanie tych druków dla prac urzędowych Ministerstwa nie jest dotychczas należyte. Celem racjonalniejszego zużytkowania czasopism zarządzam, aby poczynając od dnia 1-go stycznia 1929 roku porządek otrzymywania i korzystania z czasopism nadchodzących z tytułu egrzemplarza obowiązkowego był następujący:

I. Wszystkie druki perjodyczne, ukazujące się codziennie lub kilka razy na tydzień. (dzienniki. gazety) a drukowane w języku polskim i francuskim, będzie otrzymywał, wprost od odnośnych urzędów I-ej instancji Wydział Polityczny. Druki te Wydział Polityczny będzie zużytkowywał w pierwszym rzędzie dla potrzeb swoich i całego Departamentu II-go (w szczególności dla zredagowania komunikatu prasowego), a nadto będzie odstępował niektóre z tych druków do użytku innych Wydziałów na ich żądanie.

W sprawie tego ew. odstępowania lub wypożyczania czasopism codziennych, wydziały porozumiewać się będą bezpośrednio z Wydziałem P. P.

II. Wszystkie druki perjodyczne ukazujące się codziennie lub kilka razy tygodniowo (dzienniki, gazety) a drukowane w językach: ukraińskim, białoruskim, litewskim, rosyjskim, żydowskim, hebrajskim i niemieckim — będzie otrzymywał wprost od odnośnych władz I-ej instancji — Wydział Narodowościowy, na zasadach tych samych, co w punkcie I. W sprawie ewent. korzystania z pomienionych czasopism należy się zwracać do Wydziału Narodowościowego.

III. Wszystkie czasopisma ukazujące się raz w tygodniu lub rzadziej (tygodniki, miesięczniki, kwartalniki i t. d.) będzie otrzymywał, wprost od odnośnych władz I-ej instancji, Bibljoteka Ministerstwa. Czasopisma te będą przeznaczane:

a) do kolekcjonowania w bibljotece,

b) do użytku urzędowego pp. Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów.

Użytkowanie tych czasopism odbywać się może:

1) przez czytanie czasopism na miejscu w bibljotece. Czasopisma kolekcjonowane i dostępne do czytania w bibljotece są oznaczone przez podkreślenie w dołączonym do niniejszego pisma wykazie. Czasopisma, które zostaną przeznaczone do bibljoteki dodatkowo w roku 1929, będą ujmowane w osobne wykazy dodatkowe co pewien czas. Czytanie w bibljotece może się odbywać na warunkach podanych w ogłoszonym w swoim czasie regulaminie bibljotecznym. Czytanie odbywać się będzie na sali konferencyjnej, o ile nie będzie zajęta, lub w pomieszczeniach bibljotecznych:

2) przez otrzymywanie czasopism na stałe dla kollekcjonowania ich w bibljotekach wydziałowych (lub ew. dla czynienia wycinków i t. d.).

Na stałe mogą być pp. Dyrektorom Departamentów i Wydziałom odstępowane tylko te czasopisma, które ściśle i stale wiążą się z kompetencją Departamentu (Wydziału) — przyczem czasopisma interesujące kilka Departamentów lub całe Ministerstwo, kollekcjonują się w bibljotece (co nie przeszkadza, iż drugi egzemplarz tych czasopism może być oddany jednemu z Departamentów lub Wydziałów), W szczególności odstępowanie czasopism tygodniowych i rzadziej się ukazujących na stałe — może być stosowane.

a) względem Departamentu II w stosunku do czasopism politycznych (dla Wydz. P. P.) oraz w stosunku do wszystkich czasopism tygodniowych i rzadziej się ukazujących, drukowanych w językach mniejszości narodowych (dla Wydz. P. N.)

b) względem Departamentu III (a także względem Wydziału Apr.) w stosunku do czasopism gospodarczych nie budzących zainteresowania Ministerstwa jako całości, a potrzebnych w tym Departamencie (Wydziale);

c) względem Departamentu V w stosunku do czasopim z zakresu medycyny, hygjeny i t. d.;

d) względem innych Departamentów i Wydziałów, w razie uzasadnionej konieczności.

3) Przez otrzymanie czasopism do przestudjowania na okres do 2-ch tygodni. Do przestudjowania będą zasadniczo wypożyczane tylko czasopisma fachowe (miesięczniki, kwartalniki i t. d), wymagające dłuższego studjum. Pierwszeństwo w otrzymaniu mają pp. Dyrektorzy Departamentów i Wydziały bardziej zainteresowane lub te, które wcześniej zgłosiły zapotrzebowanie.

Zechce Pan Dyrektor (p. Naczelnik) zgłosić tytuły tygodników, miesięczników, kwartalników i t. d., które pragnie dla potrzeb Departamentu (Wydziału) otrzymywać:

1) na stałe,

2) do przestudjowania.

Celem ułatwienia orjentacji i dokonania samego zgłoszenia, dołącza się do niniejszego pisma wykaz wszystkich czasopism tygodniowych i rzadziej się ukazujących, jakie wychodziły w Rzeczypospolitej w roku 1928, a jakie z tytułu egzemplarza obowiązkowego napływały do Min. Spraw Wewnętrznych. Zgłoszenia zapotrzebowania na czasopisma mogą być dokonane przez podkreślenie w tym wykazie czasopism, które mają być dostarczane, przyczem czasopisma, które Departament (Wydział) pragnie otrzymać na stałe należy podkreślić ołówkiem czerwonym, czasopisma zaś które pragnie otrzymywać dla przestudjowania należy podkreślać ołówkiem niebieskim. Wykaz, z podkreśleniami, należy zwrócić do Bibljoteki M. S. Wewn. Zaznaczam, że Bibljoteka ma polecone uwzględnienie zapotrzebowań, przedewszystkiem w kolejności zgłoszeń. Zarówno czasopisma przesyłane na stałe jak czasopisma wypożyczane do przestudjowania będą przez Bibljotekę dostarczane do rąk osoby odpowiedzialnej za kompletowanie w Departamencie (Wydziale) czasopism otrzymywanych na stałe i za punktualny zwrot czasopism wypożyczanych na termin. W stosunku do czasopism przeznaczonych dla pp. Dyrektorów Departamentów, osobą taką z reguły będzie Sekretarz Dyrektora — natomiast osoby odpowiedzialne za czasopisma w Wydziałach należy wyznaczyć i nazwiska ich zakomunikować Bibljotece równocześnie z przesłaniem zgłoszenia. O ew. zmianie osoby wyznaczonej należy każdorazowo Bibljotekę powiadomić.

34.

Zarządzenie wewnętrzne z 19 stycznia 1929 r. Nr. OJ. 140|1 do P. P. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów i wszystkich urzędników referujących w Ministerstwie w sprawie przejrzystości projektów załatwień.

W składanych mi projektach załatwień spotykam często wiele odsyłaczy, odnośników w różnej formie: klamer, nawiasów, zakreśleń i t. p. z uwagą, że w miejsca, gdzie ciągłość treści urywa się, mają wejść zakreślone ustępy z innych miejsc tego samego projektu względnie akt, czasem nieuporządkowanych, lub nawet niezałączonych.

W tych wypadkach wszyscy aprobanci po kolei muszą mozolnie studjować zawiły pod względem formy projekt i przeszukiwać akta, aby złożyć pełne brzmienie i powiązać przerwane myśli. Szereg przełożonych a następnie maszynistka, sprawdzająca czystopis i t. d. tracą niepotrzebnie czas, zyskuje zaś na czasie tylko jedna osoba — referent. Pozatem istnieje łatwość popełniania omyłek w sporządzaniu czystopisu.

Takie oszczędzanie na czasie przez urzędników referujących kosztem czasu wielu innych urzędników uważam za niewskazane. Wobec tego, przypominając konieczność przejrzystego redagowania załatwień, zarządzam:

1) Odsyłacze, klamry i t. p. w projektach załatwień powinny być używane przez urzędników referujących bardzo oględnie i w sposób, któryby nie utrudniał przejrzystości załatwień.

2) Wszelkie uzupełnienia, poprawki i t.p. winny być czynione w sposób nie wzbudzający żadnych wątpliwości.

3) W projektach załatwień należy pozostawiać marginesy dla użytku aprobantów szerokości 1/2 strony.

4) W wypadkach, gdy referent uzna odsyłacze za konieczne, w szczególności gdy słusznie chce uniknąć przepisywania w projekcie dużych ustępów z gotowego a łatwo czytelnego załącznika, winien on podłożyć dany załącznik bezpośrednio pod projekt oddawany do zatwierdzenia, względnie — gdy akta są zszyte — oznaczyć ten załącznik specjalną zakładką.

5) W wypadkach, gdy referent ma wątpliwości co do dokładnego sporządzenia czystopisu, czy to ze względu na znaczną ilość poprawek czy też ze względu na wagę sprawy, może on zażądać przesłania mu czystopisu do przejrzenia przed przedłożeniem do właściwego podpisu.

35.

Pismo z 19 stycznia 1929 r. Nr. AA. 1096|25 do P. P. Wojewodów w sprawie ustalenia stawek wynagrodzenia za środki przewozowe wodne w r. 1929.

Z treści rozporządzeń p. p. Wojewodów, wydanych w wykonaniu pisma Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 19. IV. 1928 r. IV AA. 1096/1/Proj. wynika, że nie wszyscy p. p. Wojewodowie ustalili w r. 1928 normy wynagrodzenia za środki przewozowe wodne. Nieustalając tych ostatnich stawek — odnośni p. p. Wojewodowie wychodzili z założenia, że przedtem winno być wydane przez właściwych Mi-

nistrów rozporządzenie, przewidziane w art. 9 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 12.XI.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, p. 883), a określające, które władze lub organa są właściwe do wydawania nakazów dostarczenia środków przewozowych wodnych Stanowisko to nie jest słuszne.

Wprawdzie odnośne rozporządzenie istotnie nie zostało dotąd wydane, jednak wydane być może w każdej chwili, gdyż Min. Spraw Wew. poczyniło już w tym kierunku stosowne kroki, to też nie ustalenie na początku roku 1929 wysokości odnośnych stawek wodnych stworzy konieczność wydania w tym przedmiocie nowego rozporządzenia p. Wojewody.

Nadto ustalenie już teraz wysokości stawek wynagrodzenia za środki przewozowe jest jeszcze z tego powodu konieczne, że osoby uprawnione do korzystania ze świadczeń przewozowych, mogą na zasadzie art. 10 powołanego rozporządzenia Prezydenta, z pominięciem właściwych władz zwracać się bezpośrednio do posiadaczy środków przewozowych wodnych w wypadkach np. klęsk żywiołowych i asystencji wojskowych.

Z powyższego wynika, że środki przewozowe wodne mogą być już obecnie używane przez wojsko, a przeto stawki wynagrodzenia za ich używanie muszą być określone bez zwłoki i ogłoszone łącznie z innemi stawkami w drodze rozporządzenia Wojewody na r. 1929 i w trybie wskazanym w powołanem na wstępie piśmie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

VIII.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 listopada 1928 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dn. 26. XI. 1928 r. mianował naczelnika wydziału w V st. sł. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Strzeleckiego Jana dyrektorem departamentu w IV st. sł.,

postanowieniem z dnia 28. XI. 1928 r.: przeniósł wojewodę krakowskiego Darowskiego Ludwika w stan nieczynny,

zwolnił D-ra Kwaśniewskiego Mikołaja ze stanowiska wojewody tarnopolskiego i mianował go wojewodą krakowskim,

mianował starostę w Równem Moszyńskiego Kazimierza wojewodą tarnopolskim.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa.

Zwolnieni:

prow. radca min. w VI st. sł. Sztobryn Konrad — wobec powołania przez Ministerstwo Spraw Wojskowych zpowrotem do czynnej służby wojskowej dnia 5.XI 1928 r.

radca min. w VI st. sł. Żywicki Aleksander — z powodu przejścia do służby w Min. Przemysłu i Handlu dnia 9.XI 1928 r.

prow. referendarz VIII st. sł. Pawlak Stefan — na podstawie art 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 26.XI 1928 r.

B. W Państwowych Zakładach Służby Zdrowia

Zwolniony:

urzędnik VII st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Busku inż. Krieger Stefan z powodu przejścia do służby w Dyrekcji Dróg Wodnych w Toruniu z dniem 30.XI 1928 r.

Przeniesiony w stan spoczynku.

prymarjusz w VII st. sł. w Państwowym Szpitalu Powszechnym we Lwowie Dr. Vrabetz Tytus z dniem 30.XI 1928 r.

C. We władzach wojewódzkich

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku

radca woj. w VI st. sł. Dr. Wittek Karol— naczelnikiem wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dnia 19.XI 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi

prow. referendarz VII st. sł. Syska Mieczysław — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 15.XI 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w Toruniu

b. prow. urzędnik adm. II kat. VII st. sł. Woyciechowski Karol — do odwołania asesorem w VII st. sł. dnia 8.XI 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu

starosta pow. w VII st. sł. w Rudkach Dr. Rościszewski Kazimierz — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 9.XI 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie

prow. naczelnik wydziału w VI st. sł. Kirtiklis Stefan — naczelnikiem wydziału w V st. sł. z poruczeniem funkcyj wicewojewody wileńskiego dnia 15.XI 1928 r.

Przeniesieni:

asesor VII st. sł. Statkiewicz Mieczysław— z Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego do Starostwa w Brześciu n/B. dnia 6.XI 1928 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. Zakrzewski Mikołaj — z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi do Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu dnia 12.XI 1928 r.

asesor VII st. sł. Tomaszewski Albert — z Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego do Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 17 XI 1928 r.

prow. naczelnik wydziału w VI st. sł Walicki Tedeusz — z Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie dnia 17 XI 1928 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Łoś Jerzy — z Urzędu Wojewódzkiego we Lowie do Lwowskiego starostwa powiatowego dnia 30 XI 1928 r.

prow. naczelnik wydziału w V st. sł. Dr. Dziadosz Władysław — z Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu dnia 17.XI 1928 r.

Zwolniony ze służby:

naczelnik rachuby w VII st. sł. w Poleskim Urzędzie Wojewódzkim Kowalski Henryk — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 8.XI 1928 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Dr. Skarbek Władysław — dnia 28 XI 1928 r.

radca woj. w VI st. sł w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Słoński Marjan — dnia 28.XI 1928 r.

radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Wykowski Ludwik — dnia 28.X! 1928 r.

starosta w VI st. sł. w Strzyżowie Russocki Bronisław — dnia 28.XI 1928 r.

naczelnik wydziału Zdrowia Publicznego w Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie w V. st. sł. Dr. Kozłowski Marjan z dniem 30.XI 1928 r.

inspektor lekarski w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Dr. Szaynowski Władysław z dniem 30.XI 1928 r.

D. We władzach powiatowych.

Mianowani:

ppłk. W. P. w stanie spoczynku Wimmer Józef — starostą powiatowym w Brodnicy w VI st. sł. z dniem 1.XII 1928 r.

kpt. W. P. w stanie nieczynnym Klotz Aleksander Alfons — do odwołania lwowskim starostą grodzkim w VI st. sł. z dnia 12.XI 1928 r.

urzędnik adm. I kat. VII st. sł. w Starostwie w Makowie Vitek Marjan — referendarzem w Starostwie nieszawskiem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 26.XI 1928 r.

urzędnik adm. I kat. VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie Radwański Jan — starostą powiatowym wileńsko-trockim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 27 XI 1928 r.

Przeniesieni:

adjunkt kanc. IX st. sł Hofman Zenon — ze starostwa w Mińsku Maz do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dnia 6.XI 1928 r.

referendarz VII st. sł Kawczyński Feliks — ze Starostwa w Mińsku Maz. do Starostwa w Lipnie dnia 8.XI 1928 r.

referendarz VII st. sł. Bałuciński Stanisław — ze Starostwa w Kozienicach do Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach dnia 8.XI 1928 r

referendarz VII st. sł. Gidyński Marjan z łódzkiego starostwa grodzkiego do urzędu wojewódzkiego w Łodzi dnia 8.XI 1928 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. Witkowski Lucjan — ze Starostwa wileńsko-trockiego do Starostwa w Wilejce dnia 9 XI 1928 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. Nitosławski Jan — ze Starostwa w Wilejce do Starostwa w Szamotułach dnia 9.XI 1928 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. Ruczyński Bronisław — ze Starostwa w Szamotułach do Starostwa w Inowrocławiu dnia 9.XI 1928 r.

referendarz VII st. sł. Medala Stanisław — ze Starostwa w Dąbrowie do Starostwa w Kozienicach dnia 12 XI 1928 r.

prow. referendarz VIII st. sł. Demidecki-Demidowicz Adam — ze Starostwa w Kobryniu do Starostwa w Łowiczu dnia 17.XI 1928 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Werber Leopold — ze Starostwa w Brodach do Starostwa w Skałacie dnia 17.XI 1928 r.

refendarz VII st. sł Salmonowicz Antoni — ze Starostwa w Nowogródku do Urzędu Wojewódzkiego w Nowogródku dnia 6.XI 1928 r.

referendarz VII st. sł Schmid Leon — ze Starostwa w Skałacie do Starostwa w Brodach dnia 23.XI 1928 r.

referendarz VII st. sł. Studziński Bolesław — ze Starostwa w Łowiczu do Starostwa w Makowie dnia 26.XI 1928 r.

Starosta powiatowy w VI st. sł. Niepokulczycki Hipolit — ze Starostwa w Krzemieńcu do Starostwa w Grudziądzu dnia 28.XI 1928 r.

referendarz VII st. sł. Stępień Kazimierz — ze Starostwa w Żółkwi do Starostwa w Przemyślu dnia 30.XI 1928 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Neyman Emil — ze Starostwa w Katowicach do Starostwa w Samborze z dniem 1.XII 1928 r.

Zwolnieni ze służby:

starosta powiatowy w VI st. sł. w Grudziądzu Czarliński Adam — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 9.XI 1928 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. w Tczewie Dytkiewicz Wacław — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 9.XI 1928 r.

starosta powiatowy w VI st. sł., w Brodnicy Olszewski Władysław — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 9.XI 1928 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Częstochowie Porański Władysław dnia 26.XI 1928 r.

urzędnik VI st. sł. w Starostwie grodzkiem w Wilnie Dr. Billewicz Juljan z dniem 30.XI 1928 r.

lekarz powiatowy w VI st. sł. w Starostwie powiatowem w Działdowie Dr. Michejda Tadeusz z dniem 30.XI 1928 r.

lekarz powiatowy w VI st. sł. w Starostwie grodzkiem w Wilnie Dr. Rutkowski Ludwik z dniem 30.XI 1928 r.

Przeniesiony w stan nieczynny:

starosta grodzki w V st. sł. we Lwowie Dr. Reinlender Józef uchwałą Rady Ministrów z dnia 7.XI 1928 r.

E. W Komisarjacie Rządu w Warszawie.

Mianowany:

aplikant w okr. Sądu Apelacyjnego w Warszawie Tarnowski Tadeusz — do odwołania radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.XI 1928 r.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 grudnia 1928 r.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Mianowani:

mjr. W. P. p. o. naczelnika wydziału Rutkowski Aleksander — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 10.XII 1928 r.

inspektor min. w V st. sł. Brzeziński Stefan — naczelnikiem wydziału w dotychczasowym V st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

asesor VIII st. sł. Billip Ludwik — asesorem w VII st. sł. dnia 29.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. Hubrich Karol — referendarzem w VII st. sł. dnia 21 XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Podwiński Stanisław — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Jacuk Stefan—radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Teliga Tadeusz - radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 31 XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Brodowski Bolesław — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 31 XII 1928 r.

prow. asystent rachunkowy w X st. sł. Mroczkowski Stefan — do odwołania sekretarzem w IX st. sł. dnia 31 XII 1928 r.

rejestrator X st. sł. Łubianka Halina rejestratorem w IX st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

prow. kancelistka XI st. sł. Zakrzewska Marja—do odwołania rejestratorem w X st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

prow. kancelistka XI st. sł. Piotrowska Zofja—do odwołania rejestratorem w X st. sł. z dn. 31.XII 1928 r.

Przeniesiony:

radca min. w VI st. sł. Dr. Hilarowicz Tadeusz—do Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w Łucku na stanowisko Radcy Wojewódzkiego w VI st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

Zwolniony:

urzędnik X st. sł. Krełowski Kazimierz—na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 31.XII 1928 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

radca min. w VI st. sł. inż. Rakiewic Felicjan z dniem 31.XII 1928 r.

B. W Zakładach Państwowej Służby Zdrowia:

Mianowani:

Dyrektor Państwowego Zakładu Zdrojowego w Busku w VI st. sł. inż. Byszewski Michał — Dyrektorem tegoż zakładu w V st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

pracowniczka kontraktowa Państwowego Zakładu Higjeny w Warszawie Jarnińska Janina — do odwołania adjunktem kancelaryjnym w IX st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie dnia 15 XI 1928 r.

C. W **Głównym** Urzędzie Statystycznym:

Mianowani:

naczelnik wydziału w Ministerstwie Skarbu Fabierkiewicz Wacław naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Łagoda Jan — radcą ministerjalnym w VI sł. sł. dnia 31 XII 1928 r.

asesor VIII st. sł. Jankowska Eleonora — asesorem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

D. We Władzach Wojewódzkich:

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie:

referendarz VII st. sł. w Starostwie pow. w Wadowicach Jorkasch — Koch Józef radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie:

referendarz VII st. sł. Haciewicz Marjan — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie:

referendarz VIII st. sł. Dr. Szmigielski Stanisław — referendarzem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie pow. we Lwowie Dr. Chuderski Franciszek — inspektorem lekarskim w VI st. sł. z dniem 1.I 1929 r.

prow. inspektor farmaceutyczny w VII st. sł. Jezierski Stanisław Romuald — do odwołania inspektorem farmaceutycznym w VI st. sł. dnia 22.XII 1928 r.

inspektor lekarski w VII st. sł. Dr. Parecki Adolf — inspektorem lekarskim w VI st. sł. dnia 28.XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi:

referendarz VIII st. sł. Rosicki Jerzy — referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku:

por. W. P. w stanie nieczynnym Dr. Wyrod-Przyborowski Marcin — do odwołania naczelnikiem Wydziału w VI st. sł dnia 5.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Strzałkowski Wacław — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 31. XII 1928 r.

asesor VIII st. sł. Fiszbach Adolf — asesorem w VII st. sł. dnia 29 XII 1928 r.

prow. insp. lekarski w VII st. sł. Dr. Maciulewicz Edmund — inspektorem lekarskim w VI st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Poleskim w Brześciu n/B.:

naczelnik wydziału w VI st. sł. Tejszerski Romuald — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dn. 31.XII 1928 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w Toruniu:

starosta pow. w VI st. sł. w Gniewie Dr. Lemańczyk Wojciech — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu:

mjr. rezerwy W. P. p. o. Naczelnika Wydziału Zawistowski Czesław — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 10.XII 1928 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie:

kpt. rezerwy W. P. Pałosz Władysław — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 10 XII 1928 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim w Katowicach.

referendarz VIII st. sł. Dr. Kulczycki Juljan — referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. Dr. Małodobry Stanisław — referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. Dr. Łukowiecki Adolf — referendarzem w VII st. sł. dnia 29.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Cwojdziński Stefan — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu:

prow. naczelnik wydziału w V st. sł. Dr. Dziadosz Władysław — naczelnikiem wydziału w dotychczasowym V st. sł. dnia 10 XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie:

mjr. rezerwy W. P. Dr. Rozniecki Józef — naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 10 XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł Rudniewski Wilhelm - referendarzem w VII st. sł. dnia 29 XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Pawłowski Felicjan — radcą wojewódzkim w VI st. sł dnia 30.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł Trzebski Bolesław — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie:

Kaczmarczyk Alojzy — do odwołania naczelnikiem wydziału w VI st. sł. dnia 5.XII 1928 r.

urzędnik administracyjny I kategorji VII st. sł. Milikont — Narwoysz Antoni - radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. Protassewicz Kazimierz — referendarzem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

adjunkt II kliniki wewnętrzej Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie Dr. Rudziński Henryk — naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim w Łucku:

inspektor lekarski w VI st. sł. Dr. Habich Witold naczelnikiem wydziału w V st sł. dnia 31.XII 1928 r.

Zwolnieni ze służby:

naczelnik wydziału w V st sł w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku Chmielowski Jan — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Gajewski Stanisław — z powodu przejścia do służby w dziale Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej dnia 29.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Dr. Panejko Jerzy wobec mianowania profesorem nadzwyczajnym prawa i administracji w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie dnia 31.XII 1928 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym starosta w V st. sł. ad pers. w Tarnowie Krupiński Rudolf — dnia 5 XII 1928 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Gergowicz Bogumił — dnia 10 XII 1928 r.

pozostający w stanie nieczynnym naczelnik wydziału w V st sł. i wicewojewoda w Poznaniu Nikodemowicz Józef — z dniem 31.XII 1928 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. w Urzędzie wojewódzkim wołyńskim w Łucku Dr Szaniawski Stefan z dniem 31.XII 1928 r.

E) We władzach powiatowych:

Mianowani:

urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. i kierownik starostwa w Kobryniu Sarnecki Jakób — starostą powiatowym w Kobryniu w dotychczasowym VI st sł. dnia 5.XII 1928 r.

prow. radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Janowski Władysław — do odwołania starostą powiatowym w Kopyczyńcach w dotychczasowym VI st. sł. dnia 5.XII 1928 r.

prow. urzędnik adm. I kat. VII st. sł. i kierownik starostwa w Radomiu Guliński Stanisław — do odwołania starostą powiatowym w Radomiu w dotychczasowym VII st. sł. dnia 5.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu Dr. Rościszewski Kazimierz — starostą powiatowym w Wągrowcu w dotychczasowym VII st. sł. dnia 10. XII 1928 r.

referendarz VIII st sł. w Starostwie pow. w Bielsku Niżankowski Tadeusz — referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

pracownik kontraktowy w nieszawskiem starostwie pow. inż. Stachowski Jan do odwołania starostą pow. w Tczewie w VI st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

starosta pow. w VII st. sł. w Kosowie Pokuckim Dr Unger Ludwik — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st sł. w Starostwie pow. w Turku Dr. Pajdak Zygmunt referendarzem w VII st sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Łasku Buliński Franciszek — referendarzem w VII st. sł. w Brzezinach dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie grodzkiem w Łodzi Denys Franciszek — referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Łasku Łazarski Kazimierz Jan referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

starosta pow. w VII st. sł. w Łęczycy Ostaszewski Henryk — starostą pow. w VI st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Złoczowie Jackowski Józef — referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Podhajcach Dr. Krzyś Stanisław — referendarzem w VII st. sł. dnia 21.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Nowym Targu Dr. Wnęk Władysław — referendarzem w VII st sł dnia 29.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Brzesku Zamirski Ferdynand — referendarzem w VII st. sł dnia 29.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Sochaczewie Dr. Tomczyński Wojciech — referendarzem w VII st. sł. dnia 29.XII 1928 r.

referendarz VIII st sł w Starostwie grodzkiem w Krakowie Królikowski Franciszek — referendarzem w VII st. sł. dnia 29 XII 1928 r.

referendarz VII st sł. i kierownik Starostwa w Makowie Podgórskim Dr. Bieniasz Józef — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Sarnach Kozłowski Jan referendarzem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Nowogródku Woronowicz Edward referendarzem w VII st sł. dnia 31.XII 1928 r.

starosta pow. w VII st. sł w Postawach Niedźwiecki Wiktor — starostą pow. w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Lisku Petzelt Władysław — referendarzem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VIII st sł. w Starostwie pow. w Mościskach Wiąckowski Kazimierz — referendarzem — VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł w Starostwie grodzkiem w Łodzi Turski Antoni — referendarzem w VII st. sł. dnia 31 XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Mielcu Dr. Jedliński Stanisław — referendarzem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

Gliszczyński Stanisław — do odwołania starostą pow. w Sandomierzu w VII st. sł. dnia 31 XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu Dr. Rzóska Józef — referendarzem w VII st. sł. w Starostwie pow. w Chojnicach z poruczeniem kierownictwa tego starostwa dnia 31.XII 1928 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie pow. w Radzyniu Władyka Stanisław — referendarzem w VII st. sł. dnia 31 XII 1928 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie pow. w Kielcach Dr. Jokiel Józef — lekarzem powiatowym w VII st. sł. dnia 13.XII 1928 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie pow. w Zdołbunowie Dr. Pasławski Piotr — lekarzem powiatowym w VII st. sł. dnia 19 XII 1928 r.

prow. lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Starostwie pow. w Wilejce Dr. Jurkowski Leopold — do odwołania lekarzem pow. w VII st. sł. dnia 27.XII 1928 r

prow. lekarz pow. w VIII st. sł. w Starostwie pow. w Sokołowie Dr. Lewitt Piotr — do odwołania lekarzem powiatowym w VII st. sł. dnia 27.XII 1928 r.

lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Starostwie pow. w Rudkach Dr. Dżułyński Witold — lekarzem powiatowym w VII st. sł. dnia 28.XII 1928 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Seib Mieczysław — ze Starostwa w Pińsku do Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu dnia 5.XII 1928 r.

starosta pow. w VI st. sł. Dr. Siokało Jan — ze Starostwa w Kopyczyńcach do Starostwa w Brodach dnia 5.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Sokół Stefan — ze Starostwa w Kutnie do Starostwa w Nadwórnej z poruczeniem kierownictwa tegoż Starostwa dnia 10.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł Drecki Konstanty — ze Starostwa w Pułtusku do Starostwa w Pilźnie z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 10 XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Wałecki Ludwik — ze Starostwa w Przeworsku do Starostwa w Rudkach z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 10 XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Zawadzki Alfred — ze Starostwa w Koninie do Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu na stanowisko referendarza VIII st. sł na własną prośbę dnia 13.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Wojtasiewicz Stanisław — ze starostwa w Sarnach do Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego dnia 28.XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. Chrempiński Jerzy — ze Starostwa grodzkiego w Łodzi do Starostwa powiatowego w Koninie dnia 31.XII 1928 r.

prow. starosta pow. w VII st. sł. Rozmarynowski Władysław ze Starostwa w Sandomierzu do Starostwa w Rawie Mazowieckiej dnia 31.XII 1928 r.

starosta pow. w VI st. sł. Orłowski Gustaw — ze starostwa w Rawie Mazowieckiej do Starostwa pow. w Krakowie dnia 31.XII 1928 r.

prow. starosta pow. w VII st. sł. Weiss Seweryn — ze Starostwa w Chojnicach do Starostwa w Gniewie dnia 31.XII 1928 r.

Zwolnieni ze służby:

asesor VII st. sł. w Starostwie w Warszawie Byjos Stanisław z powodu przejścia do służby w dziale Ministerstwa Przemysłu i Handlu dnia 5.XII 1928 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Mołodecznie Piekutowski Jan na własną prośbę dnia 30.XII 1928 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

starosta pow. w VI st. sł. w Brodach Uranowicz Mieczysław dnia 3.XII 1928 r.

starosta pow. w VI st. sł. w Przemyślu Wrześniowski Tadeusz dnia 2 XII 1928 r.

referendarz VII st. sł. w starostwie grodzkiem w Krakowie Wyrod Józef z dniem 31.XII 1928 r.

Przeniesiony w stan nieczynny:

lekarz powiatowy w VII st sł. w starostwie pow. w Przeworsku Dr. Krok Jakób — uchwałą Rady Ministrów z dnia 6.XII. 28 r. na podstawie art. 54 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

F. W Komisarjacie Rządu w Warszawie:

Zwolniony ze służby:

referendarz VII st. sł. Olechnowicz Eugenjusz — z powodu przejścia do służby w dziale Min. Robót Publicznych dnia 29.XII 1928 r.

G. W Policji Województwa Śląskiego:

Mianowani:

nadkomisarz Policji w Katowicach Starzyk Jan — podinspektorem w VI st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

komisarz Policji w Pszczynie Potyka Leopold — nadkomisarzem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

podkomisarz Policji w Tarnowskich Górach Buła Paweł — komisarzem w VII st. sł. dnia 31.XII 1928 r.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.